

Obsah

II Nelegislatívne akty

ROZHODNUTIA

- ★ **Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/1091 z 9. júla 2014 o opatreniach SA.34191 (2012/C) (ex 2012/NN) (ex 2012/CP), ktoré poskytlo Lotyšsko spoločnosti A/S Air Baltic Corporation (airBaltic) [oznámené pod číslom C(2014) 4552] ⁽¹⁾** 1
- ★ **Rozhodnutie Komisie (EÚ) 2015/1092 z 23. júla 2014 o štátnej pomoci SA.34824 (2012/C), SA.36007 (2013/NN) SA.36658 (2014/NN), SA.37156 (2014/NN), SA.34534 (2012/NN), ktorú poskytlo Grécko bankovej skupine National Bank of Greece Group v súvislosti s:**
 - rekapitalizáciou a reštrukturalizáciou banky National Bank of Greece S.A.,
 - riešením krízovej situácie banky First Business Bank S.A. prostredníctvom prevodného príkazu banke National Bank of Greece S.A.,
 - riešením krízovej situácie banky Probank S.A. prostredníctvom prevodného príkazu banke National Bank of Greece S.A.,
 - riešením krízovej situácie bánk Cooperative Bank of Lesvos-Limnos, Cooperative Bank of Achaia a Cooperative Bank of Lamia [oznámené pod číslom C(2014) 5201] ⁽¹⁾..... 29

AKTY PRIJATÉ ORGÁNMI ZRIADENÝMI MEDZINÁRODNÝMI DOHODAMI

- ★ **Predpis Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) č. 95 – Jednotné ustanovenia na účely typového schválenia vozidiel z hľadiska ochrany cestujúcich v prípade bočného nárazu [2015/1093]** 91

⁽¹⁾ Text s významom pre EHP

II

(Nelegislatívne akty)

ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2015/1091

z 9. júla 2014

o opatreniach SA.34191 (2012/C) (ex 2012/NN) (ex 2012/CP), ktoré poskytlo Lotyšsko spoločnosti A/S Air Baltic Corporation (airBaltic)

[oznámené pod číslom C(2014) 4552]

(Iba anglické znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

so zreteľom na rozhodnutie Komisie o začatí postupu stanoveného v článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie v súvislosti s pomocou SA.34191 (2012/C) (ex 2012/NN) (ex 2012/CP) ⁽¹⁾,

po vyzvaní zainteresovaných strán, aby predložili pripomienky v súlade s uvedenými ustanoveniami a so zreteľom na tieto pripomienky,

keďže:

1. POSTUP

1.1. PREDBEŽNÉ OZNÁMENIE – SA.33799 (2011/PN)

- (1) Oznámením SANI č. 6332 z 18. októbra 2011 zaregistrovaným 20. októbra 2011 Lotyšsko predbežne oznámilo Komisii úver vo výške 16 miliónov LVL (22,65 milióna EUR) ⁽²⁾ v prospech spoločnosti A/S Air Baltic Corporation (ďalej len „airBaltic“ alebo „spoločnosť“). Lotyšské orgány zastávali názor, že úver nepredstavuje štátnu pomoc, napriek tomu ho však predbežne oznámili z dôvodu právnej istoty a transparentnosti. Toto predbežné oznámenie bolo zaregistrované pod referenčným číslom SA.33799 (2011/PN).
- (2) Dňa 27. októbra 2011 sa uskutočnilo stretnutie s lotyšskými orgánmi a ich poradcami, po ktorom lotyšské orgány listom zo 7. novembra 2011 predložili doplňujúce informácie. Komisia požiadala o dodatočné informácie e-mailami zo 16. novembra 2011, 17. novembra 2011, z 1. decembra 2011 a 9. decembra 2011, na ktoré lotyšské orgány odpovedali e-mailami zo 16. novembra 2011, z 22. novembra 2011, zo 7. decembra 2011 a z 13. decembra 2011.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 69, 8.3.2013, s. 40.

⁽²⁾ Výmenný kurz 1 EUR = 0,7063 LVL. Priemerný výmenný kurz za rok 2011, ktorý uverejnila Európska centrálna banka, je uvedený na webovej stránke <http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=100000233>.

- (3) Lotyšsko predložilo 4. januára 2012 dodatočné informácie a vysvetlilo, že úver vo výške 16 miliónov LVL – uvedený v bode 1.1 – sa spoločnosti poskytol už 21. októbra 2011, bez predchádzajúceho schválenia Komisiou. Okrem toho 13. decembra 2011 lotyšský štát rozhodol o navýšení kapitálu spoločnosti a 14. decembra 2011 poskytol spoločnosti airBaltic druhý úver.
- (4) Vzhľadom na skutočnosť, že opatrenie bolo poskytnuté spoločnosti, a vzhľadom na sťažnosť prijatú 9. januára 2012 (pozri oddiel 1.2) lotyšské orgány e-mailom z 21. februára 2012 svoje predbežné oznámenie stiahli. Vec štátnej pomoci SA.33799 (2011/PN) bola administratívne uzavretá 27. februára 2012.

1.2. SŤAŽNOSTI – SA.34191 (2012/C) (ex 2012/NN) (ex 2012/CP)

- (5) Komisii bola 9. januára 2012 doručená sťažnosť, ktorú podala súkromná spoločnosť SIA Baltijas aviācijas sistēmas (ďalej len „BAS“ alebo „sťažovateľ“), bývalý akcionár spoločnosti airBaltic, v súvislosti s niekoľkými opatreniami, ktoré spoločnosti airBaltic údajne poskytol lotyšský štát.
- (6) Listom z 23. januára 2012 Komisia zaslala sťažnosť na pripomienkovanie Lotyšsku, ktoré odpovedalo 13. marca 2012. Listom zo 14. mája 2012 Komisia požiadala Lotyšsko o dodatočné informácie, ktoré Lotyšsko poskytlo 16. júla 2012.
- (7) Listom z 18. júla 2012 zaregistrovanom 20. júla 2012 bola Komisii doručená nová sťažnosť od Ingy Piternieceovej, bývalej členky predstavenstva spoločnosti BAS, v súvislosti s dodatočným opatrením, ktoré spoločnosti airBaltic údajne poskytol lotyšský štát. E-mailom z 24. júla 2012 Komisia zaslala túto novú sťažnosť na pripomienkovanie Lotyšsku, ktoré odpovedalo 22. augusta a 4. septembra 2012.
- (8) Stretnutia s lotyšskými orgánmi, ich poradcami a so zástupcami spoločnosti airBaltic sa uskutočnili 5. júla a 17. augusta 2012.
- (9) Listom z 20. novembra 2012 Komisia informovala Lotyšsko, že sa rozhodla začať konanie podľa článku 108 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“) v súvislosti s pomocou (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania“). Lotyšsko predložilo pripomienky k rozhodnutiu o začatí konania listom z 23. januára 2013. Komisia požiadala Lotyšsko o informácie listom zo 6. marca 2013, na ktorý Lotyšsko odpovedalo 8. apríla 2013. Okrem toho sa 25. júna 2013 konalo stretnutie s lotyšskými orgánmi, po ktorom Lotyšsko predložilo dodatočné informácie 14. augusta, 18. septembra, 9. a 25. októbra 2013. Ďalšie stretnutia s lotyšskými orgánmi a ich zákonnými zástupcami sa uskutočnili 22. októbra a 22. novembra 2013, ako aj 10. januára 2014. Lotyšsko poskytlo dodatočné informácie 7. a 8. novembra, 2., 13. a 20. decembra 2013, 28. a 31. januára, 28. februára, 24. a 26. marca, 9. apríla a 16. mája 2014.
- (10) Rozhodnutie Komisie o začatí konania bolo uverejnené v *Úradnom vestníku Európskej únie* ⁽³⁾ 8. marca 2013. Komisia vyzvala zainteresované strany, aby predložili svoje pripomienky k opatreniam.
- (11) Komisia dostala pripomienky od spoločností Ryanair a airBaltic, ako aj od troch jednotlivcov vystupujúcich v mene veriteľov spoločnosti airBaltic (FLS, AB Jet a Eurobalt Junipro). Komisia postúpila tieto pripomienky Lotyšsku, ktoré dostalo možnosť sa k nim vyjadriť. Lotyšsko zaslalo pripomienky listom z 27. mája 2013.
- (12) Listom zo 4. júla 2014 Lotyšsko súhlasilo, že sa vzdá svojich práv vyplývajúcich z článku 342 ZFEÚ v spojení s článkom 3 nariadenia (ES) č. 1/1958 a že toto rozhodnutie bude prijaté a oznámené v angličtine.

2. LOTYŠSKÝ TRH LETECKEJ DOPRAVY

- (13) Trh leteckej dopravy v Lotyšsku po vstupe Lotyšska do EÚ sa rýchlo rozširoval. Medzi rokmi 2003 a 2007 predstavoval priemerný ročný nárast počtu cestujúcich na medzinárodnom letisku v Rige – vrátane cestujúcich z bodu do bodu a transferových cestujúcich – 47 %, pričom počet cestujúcich vzrástol približne zo 700 000 v roku 2003 na 3,2 milióna v roku 2007. Vstup nízkonákladových dopravcov, najmä spoločnosti Ryanair, prispel k rastu trhu, pretože otvorením nových liniek vznikol významný nový dopyt.

⁽³⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 1.

- (14) Celosvetová hospodárska kríza v rokoch 2008 a 2009 vážne zasiahla hospodársky rast Lotyšska a následne aj jeho trh leteckej dopravy. V dôsledku krízy sa počet cestujúcich z bodu do bodu v Lotyšsku znížil z 3,2 milióna v roku 2008 na 2,7 milióna v roku 2009, hoci celkový počet cestujúcich sa vďaka transferovým cestujúcim stále zvyšoval.
- (15) Od roku 2010 bol opäť obnovený rast celkového trhu, pričom priemerný ročný rast dosiahol úroveň 12 %. Kým trh s z bodu do bodu sa v priemere ročne zvýšil o 9 %, trh s transferovými cestujúcimi ročne vzrástol o 18 %. Pokiaľ ide o budúcnosť, očakáva sa, že lotyšský trh leteckej dopravy bude medzi rokmi 2012 a 2015 aj naďalej rásť ročným tempom rastu na úrovni 7 %.
- (16) Medzinárodné letisko v Rige má v pobaltskom regióne vedúce postavenie. V roku 2011 sa cez Rigu prepravilo približne 5,1 milióna cestujúcich, pričom na porovnanie cez Tallin sa prepravilo 1,9 milióna cestujúcich a cez Vilnius 1,7 milióna cestujúcich. V roku 2011 prepravila spoločnosť airBaltic 66 % cestujúcich letiacich cez Rigu, zatiaľ čo spoločnosť Ryanair, druhý najväčší prevádzkovateľ a hlavný konkurent spoločnosti airBaltic, ich prepravil 20 %. Ostatných 15 spoločností, ktoré prevádzkujú lety z/do Rigy (poskytovatelia kompletných služieb a nízkonákladoví dopravcovia), prepravilo 14 % všetkých cestujúcich (*).

3. PRÍJEMCA

- (17) Spoločnosť airBaltic bola založená v roku 1995 ako spoločný podnik spoločnosti Scandinavian Airlines SAS a lotyšského štátu. V januári 2009 spoločnosť SAS predala celý svoj podiel v spoločnosti (47,2 %) spoločnosti BAS.
- (18) Z informácií uverejnených v tlači vyplýva, že spoločnosť BAS bola zriadená ako súkromná spoločnosť v plnom vlastníctve Bertolta Flicka až do decembra 2010, keď bolo 50 % jej akcií prevedených na spoločnosť Taurus Asset Management Fund Ltd (ďalej len „Taurus“) registrovanú na Bahamách (†).
- (19) K októbru 2011 boli akcionármi spoločnosti airBaltic lotyšský štát – prostredníctvom ministerstva dopravy – s podielom 52,6 % akcií a spoločnosť BAS s podielom 47,2 % akcií, pričom zvyšok akcií (0,2 %) mal vo vlastníctve ruský letecký dopravca Transaero. V tom čase bol prezidentom a generálnym riaditeľom spoločnosti airBaltic Bertolt Flick. Od 1. novembra 2011 je generálnym riaditeľom spoločnosti airBaltic Martin Gauss, bývalý generálny riaditeľ spoločnosti Malév.
- (20) Z informácií, ktoré poskytli lotyšské orgány, vyplýva, že spoločnosť BAS založila svoj 47,2 % podiel v spoločnosti airBaltic ako kolaterál spoločnosti Latvijas Krājbanka, lotyšskej dcérskej spoločnosti litovskej banky Snoras (‡). Dňa 16. novembra 2011 došlo ku kolapsu banky Snoras, ktorá bola následne znárodnená (§). Lotyšská Komisia pre finančné a kapitálové trhy nariadila 17. novembra 2011 obmedzenie bankových operácií spoločnosti Latvijas Krājbanka presahujúcich 100 000 EUR (¶). Uznesením Komisie pre finančné a kapitálové trhy z 21. novembra 2011 boli operácie spoločnosti Latvijas Krājbanka pozastavené a bola vymenovaná správcovská rada (‡).
- (21) Podľa poskytnutých informácií sa zdá, že spoločnosť BAS nesplácala niektoré svoje finančné záväzky voči spoločnosti Latvijas Krājbanka. V dôsledku toho spoločnosť Latvijas Krājbanka 30. novembra 2011 predala všetky svoje akcie v spoločnosti airBaltic, okrem jednej, ktoré predtým vlastnila spoločnosť BAS, ministerstvu dopravy za ich nominálnu hodnotu v celkovej výške 224 453 LVL (317 787 EUR) (¶¶). Podiel Lotyšska v spoločnosti airBaltic sa následne zvýšil na 99,8 %, zatiaľ čo spoločnosť BAS si ponechala len jednu akciu.

(*) Zdroj: Ročenka medzinárodného letiska v Rige za rok 2011, k dispozícii na webovej lokalite <http://www.riga-airport.com/en/main/about-company/gada-gramata>.

(†) Pozri <http://bnn-news.com/airbaltic-shareholders-structure-11608>. Podľa tlače existujú medzi spoločnosťou Taurus a ruským podnikateľom Vladimirom Antonovom väzby.

(‡) Bývalým hlavným akcionárom a predsedom litovskej banky Snoras bol Vladimir Antonov.

(§) Litovská centrálna banka vysvetlila, že musela banku Snoras znárodniť pre nesplnenie zákonných požiadaviek, neposkytnutie požadovaných informácií a zlý stav aktív. Pozri <http://en.rian.ru/business/20120523/173624459.html> a <http://www.bloomberg.com/news/2011-12-19/antonov-says-he-invested-50-million-euros-in-latvia-s-airbaltic.html>.

(¶) Pozri http://www.lkb.lv/en/about_bank/news/archyve?item=2022&page=6.

(¶¶) Pozri http://www.fktk.lv/en/publications/other_publications/2012-02-07_jsc_latvijas_krajbanka_c/.

(¶¶¶) Minister dopravy vysvetlil, že cieľom tohto nadobudnutia bola ochrana vkladateľov spoločnosti Latvijas Krājbanka. Finančné problémy spoločnosti BAS očividne predstavovali hrozbu, že štát nebude investovať do kapitálu spoločnosti airBaltic, preto sa vláda rozhodla prijať opatrenia na ochranu svojich záujmov a prevziať kontrolu nad spoločnosťou airBaltic. Pozri <http://www.bloomberg.com/news/2011-12-01/latvia-buys-out-minority-shareholder-in-airbaltic-ministry-says.html> a http://www.sam.gov.lv/?cat=8&art_id=2598.

- (22) Z informácií v tlači takisto vyplýva, že akcionári spoločnosti BAS založili aj svoje akcie v spoločnosti BAS ako záruku spoločnosti Latvijas Krājbanka⁽¹¹⁾. Dňa 6. februára 2012 v súvislosti s konkurzným konaním týkajúcim sa spoločnosti BAS⁽¹²⁾ prevzala dcérska spoločnosť spoločnosti Latvijas Krājbanka od predchádzajúcich akcionárov akcie spoločnosti BAS a vymenovala nové vedenie.
- (23) Napokon, lotyšský štát podľa všetkého 8. júna 2012 kúpil od spoločnosti BAS jej jedinú akciu v spoločnosti airBaltic za sumu 1 LVL. K tomuto dátumu preto už spoločnosť BAS nebola akcionárom spoločnosti airBaltic⁽¹³⁾.
- (24) V súvislosti s finančnou situáciou spoločnosti airBaltic lotyšské orgány vysvetlili, že ťažkosti spoločnosti sa začali v roku 2008 ako dôsledok celosvetovej hospodárskej recesie a prudkého zvýšenia cien ropy. V dôsledku toho vykázala spoločnosť airBaltic v roku 2008 stratu vo výške 28 miliónov LVL (39,64 milióna EUR). V roku 2009 však spoločnosť opäť dosiahla zisk 14 miliónov LVL (19,82 milióna EUR)⁽¹⁴⁾. V roku 2010 zaznamenala spoločnosť airBaltic znovu straty vo výške 34,2 milióna LVL (48,42 milióna EUR). V júni 2011 lotyšský minister hospodárstva uviedol, že spoločnosť airBaltic v prvých piatich mesiacoch roku 2011 vykázala stratu 18 miliónov LVL (25,48 milióna EUR) a bola na pokraji konkurzu⁽¹⁵⁾. Spoločnosť airBaltic požiadala o právnu ochranu pred veriteľmi 21. septembra 2011⁽¹⁶⁾. Z auditovaných výsledkov za rok 2011 vyplýva strata 83,5 milióna LVL (118,22 milióna EUR).
- (25) Lotyšsko uverejnilo 27. augusta 2012 výzvu pre potenciálnych investorov na vyjadrenie záujmu o nadobudnutie 50 % kapitálu mínus jeden hlas v spoločnosti airBaltic (*), hoci neboli vylúčené ani transakcie inej povahy. Hlavným kritériom výberu investora bude schopnosť podporovať rozvoj spoločnosti airBaltic, povest' a skúsenosti investora, ako aj jeho finančné zdroje. Tento proces mal byť uzavretý v priebehu roka 2014.

4. OPIS OPATRENÍ

4.1. DOHODA Z 3. OKTÓBRA 2011: PRVÝ ŠTÁTNY ÚVER A ÚVER BAS

- (26) Na základe dohody z 3. októbra 2011 (ďalej len „dohoda“) Lotyšsko súhlasilo, že spoločnosti airBaltic poskytne úver vo výške 16 miliónov LVL (22,65 milióna EUR) (ďalej len „prvý štátny úver“, **opatrenie 1**) súčasne s ďalším úverom vo výške 14 miliónov LVL (19,82 milióna EUR), ktorý poskytne spoločnosť BAS (ďalej len „úver BAS“). Podmienky oboch úverov boli prepojené a totožné, pričom počiatková úroková sadzba bola stanovená na úrovni [11 – 13]⁽¹⁷⁾ %. V čase poskytnutia úveru spoločnosti airBaltic sa však spoločnosť BAS vzdala práva na zabezpečenie svojho úveru kolaterálom.
- (27) V dohode sa tiež stanovilo, že najneskôr do 15. decembra 2011 štát poskytne spoločnosti airBaltic dodatočný úver v neurčenej sume v pomere k svojim hlasovacím právam, a to za rovnakých podmienok ako prvý štátny úver. Oba štátne úvery sa mali kapitalizovať v prípade, že by boli splnené určité podmienky, medzi ktoré patrilo schválenie obchodného/reštrukturalizačného plánu predstavenstvom spoločnosti airBaltic.
- (28) V článku 7 dohody sa stanovili podmienky budúceho navýšenia kapitálu spoločnosti airBaltic. V článku 7.3 sa konkrétne uvádza, že „štátny úver a úver BAS [...] sa môžu pripočítavať k sume, ktorá sa má kapitalizovať“. Podľa článku 7.4 sa spoločnosť BAS zaviazala, že bude hlasovať za kapitalizáciu úveru a navýšenie kapitálu. V prípade, že by si spoločnosť BAS svoje záväzky neplnila, sa v článku 7.4 stanovuje právo štátu odkúpiť od spoločnosti BAS jej akcie v spoločnosti airBaltic za sumu 1 LVL⁽¹⁸⁾.

⁽¹¹⁾ Pozri <http://www.baltic-course.com/eng/transport/?doc=54423>. Podľa ďalších informácií v tlači spoločnosť BAS údajne dlhovala spoločnosti Latvijas Krājbanka 14 miliónov LVL (pozri napríklad <http://www.baltic-course.com/eng/transport/?doc=53861>).

⁽¹²⁾ Podľa Lotyšska nebol na spoločnosť BAS v auguste 2013 vyhlásený konkurz, a to napriek pokusom niekoľkých jej veriteľov.

⁽¹³⁾ Okrem toho sa zdá, že prinajmenšom od roku 2010 pretrvávali medzi hlavnými akcionármi spoločnosti airBaltic – lotyšským štátom a spoločnosťou BAS – rozpory: tlač informuje o početných súdnych konaniach medzi lotyšským štátom a spoločnosťou BAS (pozri napríklad <http://atwonline.com/airline-finance-data/news/airbaltic-files-bankruptcy-0921>).

⁽¹⁴⁾ Pozri <http://centreforaviation.com/analysis/airbaltics-restructuring-plan-is-in-full-swing-but-competition-from-estonian-air-is-rising-74754>.

⁽¹⁵⁾ Pozri <http://www.eurofound.europa.eu/emcc/erm/factsheets/18371/Air%20Baltic%20Corporation?Template=searchfactsheets&kSel=1> a <http://www.baltic-course.com/eng/transport/?doc=42089>.

⁽¹⁶⁾ Pozri https://www.airbaltic.com/en/bottom_menu/press-room/press_releases/2011/airbaltic-files-for-legal-protection-airbaltic-to-continue-operations.

(*) Lotyšské ministerstvo dopravy uverejnilo inzerát v európskej a britskej edícii denníka Financial Times 27. augusta 2012, v ktorom vyzvalo k vyjadreniu nezáväzného záujmu na účasti na predaji akcií emitovaných spoločnosťou airBaltic. Pozri http://prudential.lv/upload_file/27082012-ABC%20ad%20EN.pdf.

⁽¹⁷⁾ Obchodné tajomstvo.

⁽¹⁸⁾ Lotyšský štát toto právo podľa všetkého uplatnil 8. júna 2012 (pozri odôvodnenie 23).

- (29) Lotyšsko poskytlo spoločnosti airBaltic prvý štátny úver 21. októbra 2011 (pozri odôvodnenie 3). Spoločnosť BAS poskytla úver 1. novembra 2011.
- (30) Dňa 13. decembra 2011, potom, ako sa podiel Lotyšska v spoločnosti airBaltic zvýšil na 99,8 % (pozri odôvodnenie 21), lotyšská vláda rozhodla, že schváli zníženie úrokovej sadzby v prípade prvého štátneho úveru z [11 – 13] % na [2 – 4] %. Keďže prvý štátny úver bol prepojený s úverom BAS (pozri odôvodnenie 26), to isté zníženie úrokovej sadzby sa uplatnilo aj na úver BAS.

4.2. DRUHÝ ŠTÁTNY ÚVER Z 13. DECEMBRA 2011

- (31) Dňa 13. decembra 2011, v tom istom čase, ako sa znížila úroková sadzba v prípade prvého štátneho úveru (pozri odôvodnenie 30), lotyšská vláda rozhodla, že spoločnosti airBaltic poskytne konvertibilný úver vo výške 67 miliónov LVL (94,86 milióna EUR) s úrokovou sadzbou [9 – 11] % rozdelený do dvoch tranží (ďalej len „druhý štátny úver“, **opatrenie 2**)⁽¹⁹⁾.
- (32) Prvá tranža druhého štátneho úveru vo výške 41,6 milióna LVL (58,89 milióna EUR) bola spoločnosti airBaltic poskytnutá okamžite na základe dohody zo 14. decembra 2011. Druhá tranža vo výške 25,4 milióna LVL (35,96 milióna EUR) bola tejto spoločnosti poskytnutá 14. decembra 2012, teda po tom, ako Komisia prijala rozhodnutie o začatí konania.

4.3. NAVÝŠENIE KAPITÁLU SPOLOČNOSTI AIRBALTIC SCHVÁLENÉ 22. DECEMBRA 2011

- (33) Počas valného zhromaždenia akcionárov spoločnosti airBaltic 22. decembra 2011 sa lotyšský štát a spoločnosť BAS – hoci v tom čase v spoločnosti airBaltic vlastnila len jednu akciu – dohodli na navýšení kapitálu o 110 miliónov LVL (155,74 milióna EUR) (ďalej len „navýšenie kapitálu“, **opatrenie 3**). Kapitál sa mal navýšiť konverziou prvého štátneho úveru, prvej tranže druhého štátneho úveru a úveru BAS na kapitál, spolu s peňažným príspevkom od spoločnosti BAS vo výške 37,7 milióna LVL (53,38 milióna EUR).
- (34) Lotyšský štát realizoval svoje rozhodnutie zúčastniť sa na navýšení kapitálu spoločnosti airBaltic 29. decembra 2011 a konvertoval prvý štátny úver a prvú tranžu druhého štátneho úveru na kapitál.
- (35) Listom zo 4. januára 2012 lotyšské ministerstvo dopravy požiadalo spoločnosť BAS, aby sa podieľala na navýšení kapitálu prostredníctvom konverzie úveru BAS a vložením hotovosti. Napriek žiadostiam lotyšských orgánov spoločnosť BAS zjavne neprejavila ochotu dodržať dohodu, ku ktorej sa dospelo na valnom zhromaždení akcionárov. Listami zo 6. až z 26. januára 2012 spoločnosť BAS napadla nadobudnutie akcií spoločnosti airBaltic štátom prostredníctvom spoločnosti Latvijas Krājbanka, ktoré spoločnosť BAS vlastnila predtým (pozri odôvodnenie 21), a požadovala, aby sa štát zdržal prijímania rozhodnutí týkajúcich sa zmien kapitálu spoločnosti airBaltic. Komisia pre finančné a kapitálové trhy 19. januára 2012 vydala spoločnostiam BAS a airBaltic formálny zákaz zahrnúť úver BAS ako časť navýšenia kapitálu.
- (36) K 30. januáru 2012, teda ku koncu prvej etapy obdobia upisovania navýšenia kapitálu, spoločnosť BAS neuskutočnila konverziu svojho úveru, ani nevložila hotovosť.

4.4. SŤAŽNOSŤ SPOLOČNOSTI BAS A NÁSLEDNÉ UDALOSTI

- (37) Sťažnosť podaná Komisii 9. januára 2012 sa týkala prvého a druhého štátneho úveru, ako aj navýšenia kapitálu. Spoločnosť BAS sa navyše sťažovala v súvislosti s dvoma ďalšími opatreniami, ktoré potenciálne zahŕňajú pomoc spoločnosti airBaltic; konkrétne išlo o nadobudnutie dlhopisov s nulovým kupónom spoločnosti airBaltic štátom v apríli 2010 (**opatrenie 4**) a platbu vo výške 2,8 milióna EUR od spoločnosti Latvijas Krājbanka spoločnosti airBaltic 21. a 22. novembra 2011 (**opatrenie 5**).
- (38) Lotyšsko vysvetlilo, že opatrenie 4 zahŕňalo nadobudnutie dlhopisov s nulovým kupónom v hodnote 30 miliónov LVL (42,47 milióna EUR) spoločnosti airBaltic vtedajšími väčšinovými akcionármi spoločnosti airBaltic, t. j. lotyšským štátom a spoločnosťou BAS. Časť pripadajúcu Lotyšsku neupísalo priamo ministerstvo dopravy (skutočný vlastník akcií spoločnosti airBaltic), ale Lotyšské štátne rozhlasové a televízne centrum (ďalej len „LVRTC“), podnik v 100-percentnom vlastníctve štátu. Dlhopisy boli nadobudnuté za nominálnu

⁽¹⁹⁾ Na rozdiel od toho, čo je uvedené v odôvodnení 80 rozhodnutia o začatí konania, v priebehu formálneho vyšetrovacieho konania Komisia zistila, že spoločnosti BAS z dohody nevyplývala povinnosť poskytnúť konvertibilný úver súčasne s druhým štátnym úverom za podmienok *pari passu*.

hodnotu 1 LVL za jeden dlhopis pri nulovej úrokovej sadzbe a Lotyšsko a spoločnosť BAS ich nakúpili v pomere k svojmu podielu. V dôsledku toho nadobudol lotyšský štát dlhopisy spoločnosti airBaltic s úročením 0 % v hodnote približne 15,78 milióna LVL (22,34 milióna EUR) a spoločnosť BAS nadobudla dlhopisy v hodnote približne 14,22 milióna LVL (20,13 milióna EUR). Dlhopisy majú byť konvertované na kapitál 1. júla 2015, pričom jeden dlhopis zodpovedá jednej akcii.

- (39) Pokiaľ ide o opatrenie 5, lotyšské orgány uviedli, že v prospech spoločnosti airBaltic neboli 21. a 22. novembra 2011 vykonané žiadne platby, ako tvrdí sťažovateľ. Spoločnosť airBaltic však predložila spoločnosti Latvias Krājbanka tri platobné príkazy ešte pred vydaním rozhodnutí Komisie pre finančné a kapitálové trhy zo 17. novembra 2011 o obmedzení bankových operácií presahujúcich 100 000 EUR a z 21. novembra 2011 o pozastavení všetkých operácií spoločnosti Latvias Krājbanka (pozri odôvodnenie 20). Spoločnosť Latvias Krājbanka tieto príkazy realizovala o niekoľko dní neskôr. Príslušnými operáciami boli najmä dve platby vo výške [...] miliónov USD zúčtovaciemu ústavu združenia IATA a vo výške [...] miliónov EUR medzinárodnému letisku v Rige realizované 25. novembra 2011 a prevod vo výške [...] miliónov EUR na iný bankový účet spoločnosti airBaltic v banke Swedbank 30. novembra 2011.

4.4.1. Plán prebudovania („reShape“) z marca 2012

- (40) V marci 2012 prijala spoločnosť airBaltic akčný plán prebudovania s názvom „reShape“. Stanovuje sa v ňom niekoľko opatrení vrátane nákupu efektívnejších lietadiel⁽²⁰⁾ a uzavretia niektorých línií, čo by spoločnosti umožnilo hospodáriť v roku 2014 bez strát v prípade realistického a optimistického scenára. V prípade pesimistického scenára by však spoločnosť airBaltic mala záporný zisk pred odpočítaním úrokov a zdanením najmenej do roku 2016.
- (41) V pláne prebudovania sa predpokladá, že okrem 83 miliónov LVL (117,51 milióna EUR), ktoré už boli spoločnosti pridelené⁽²¹⁾, budú v prípade realistického scenára potrebné ďalšie finančné prostriedky vo výške [45 – 55] miliónov LVL ([64 – 78] miliónov EUR) [...]. Táto suma by sa v prípade optimistického scenára znížila na [5 – 15] miliónov LVL ([7 – 21] miliónov EUR), ale v prípade pesimistického scenára by sa zvýšila na [135 – 145] miliónov LVL ([192 – 206] miliónov EUR).

4.5. SŤAŽNOSŤ Z 18. JÚLA 2012

- (42) Okrem Lotyšska a spoločnosti BAS bolo zmluvnými stranami dohody aj niekoľko ďalších investorov. Títo investori súhlasili s prídelením dvoch syndikovaných úverov spoločnosti airBaltic, každý vo výške 35 miliónov EUR, pri počiatkovej úrokovej sadzbe na úrovni [5 – 7] %. Syndikovaný úver 1 mala poskytnúť spoločnosť Latvias Krājbanka a litovská banka Snoras. Syndikovaný úver 2 malo poskytnúť niekoľko spoločností, medzi nimi aj spoločnosť Taurus. Cieľom poskytnutia týchto syndikovaných úverov bola novácia niekoľkých pohľadávok, ktoré títo súkromní investori mali voči spoločnosti airBaltic. Pre prípad, že by si spoločnosť BAS svoje záväzky podľa tejto dohody neplnila, investori, ktorí mali poskytnúť spoločnosti airBaltic syndikovaný úver 2 (vrátane spoločnosti Taurus, ktorá je akcionárom spoločnosti BAS) sa dohodli, že v súlade s článkom 7.4 dohody „pridelia a postúpia štátu alebo ním určenej spoločnosti za sumu 1 LVL všetky pohľadávky, ktoré vyplývajú z [...] nesplateného [syndikovaného] úveru 2“.
- (43) Komisii bola 18. júla 2012 doručená ďalšia sťažnosť (pozri odôvodnenie 7) v súvislosti s povinnosťou investorov podľa článku 7.4 dohody prideliť a postúpiť štátu alebo ním určenej spoločnosti všetky pohľadávky vyplývajúce zo syndikovaného úveru 2 iba za 1 LVL (pozri odôvodnenie 28). Sťažovateľ tvrdí, že lotyšský štát listami z 9. februára 2012 a 12. júna 2012 rozhodol, že pohľadávka vo výške 5 miliónov EUR voči spoločnosti airBaltic v súvislosti so syndikovaným úverom 2 (časť, ktorú poskytla spoločnosť Taurus, z celkovej sumy 35 miliónov EUR) sa má prideliť spoločnosti airBaltic za cenu 1 LVL (**opatrenie 6**).

5. ROZHODNUTIE O ZAČATÍ KONANIA

- (44) Dňa 20. novembra 2012 sa Komisia rozhodla začať formálne vyšetrovacie konanie. Vo svojom rozhodnutí o začatí konania Komisia dospela k predbežnému stanovisku, že spoločnosť airBaltic bolo možné v čase poskytnutia uvedených opatrení považovať za firmu v ťažkostiach. Zároveň vyjadrila pochybnosti, pokiaľ ide o šesť posudzovaných opatrení, a dospela k predbežnému záveru, že všetky tieto opatrenia zahŕňali štátnu pomoc.

⁽²⁰⁾ Spoločnosť airBaltic podpísala 10. júla 2012 vyhlásenie o zámere so spoločnosťou Bombardier s cieľom získať lietadlo 10 CS300 a prevziať práva na nákup ďalších tryskových dopravných lietadiel typu 10 CS300. Na základe katalógovej ceny lietadla CS300 bude mať zmluva o záväznej objednávke hodnotu približne 764 miliónov USD (621,74 milióna EUR) a mohla by sa zvýšiť na 1,57 miliardy USD (1,28 miliardy EUR) v prípade, že by sa práva na nákup previedli na záväznú objednávku. Pozri <http://www.airbaltic.com/public/49780.html>. Výmenný kurz 1 EUR = 1,2288 USD – priemerný výmenný kurz za júl 2012, ktorý uverejnila Európska centrálna banka, je dostupný na webovej lokalite <http://sdw.ecb.europa.eu/reports.do?node=100000233>.

⁽²¹⁾ Prvý štátny úver vo výške 16 miliónov LVL a druhý štátny úver vo výške 67 miliónov LVL (vrátane druhej tranže vo výške 25,4 milióna LVL, ktorá sa spoločnosti poskytla na základe plánu prebudovania v druhej polovici roka 2012).

- (45) Komisia v prvom rade poznamenala, že prvý štátny úver (**opatrenie 1**) poskytol štát v tom istom čase, keď úver poskytla spoločnosť BAS – úmerne k ich podielom – a za rovnakých podmienok, na základe čoho sa na prvý pohľad zdá, že úvery sa poskytli za podmienok *pari passu*. Komisia však poznamenala, že nemôže posudzovať prvý štátny úver a úver BAS izolovane, ale v celkovom kontexte ustanovení dohody. Komisia preto uviedla, že z dohody nevyplýva, že okrem úveru BAS musela spoločnosť BAS spoločnosti airBaltic poskytnúť aj konvertibilný úver súčasne s druhým štátnym úverom, a že štát prijal záväzky, ktoré boli odlišné a ekonomicky významnejšie ako záväzky, ktoré poskytla spoločnosť BAS. Komisia tiež uviedla, že rozhodnutie spoločnosti BAS investovať do spoločnosti airBaltic bolo prijaté v situácii, keď orgány verejnej moci už preukázali ochotu spoločnosť finančne podporiť.
- (46) Pokiaľ ide o úrokovú sadzbu v prípade prvého štátneho úveru a zníženie úrokovej sadzby o [5 – 15] percentuálnych bodov v decembri 2011 (pozri odôvodnenie 30), Komisia sa domnieva, že je nepravdepodobné, že by uplatňované sadzby boli na trhovej úrovni vzhľadom na podstatné ťažkosti, ktorým spoločnosť airBaltic v tom čase čelila.
- (47) Pokiaľ ide o druhý štátny úver (**opatrenie 2**), Komisia v prvom rade poznamenala, že úver sa stanovil už v dohode, hoci v neurčenej výške, a jeho poskytnutie bolo podmienené niekoľkými faktormi. Podľa Komisie nemožno druhý štátny úver považovať za úver poskytnutý za podmienok *pari passu*, pretože z dohody nevyplývalo (na rozdiel od toho, čo tvrdilo Lotyšsko), že okrem úveru BAS musela spoločnosť BAS poskytnúť spoločnosti airBaltic aj konvertibilný úver. Komisia navyše zdôraznila, že v čase, keď sa Lotyšsko rozhodlo poskytnúť spoločnosti airBaltic druhý štátny úver, neexistoval súbežný záväzok zo strany spoločnosti BAS, pretože táto spoločnosť nebola povinná poskytnúť spoločnosti airBaltic žiadny ďalší úver.
- (48) Pokiaľ ide o úrokovú sadzbu v prípade druhého štátneho úveru ([9 – 11] %), Komisia vyjadrila pochybnosti o tom, že súkromný investor by spoločnosti poskytol úver s takou úrokovou sadzbou vzhľadom na ťažkosti, ktorým spoločnosť airBaltic čelila, a na skutočnosť, že sa použil rovnaký kolaterál, ako aj v súvislosti s prvým štátnym úverom.
- (49) Pokiaľ ide o navýšenie kapitálu schválené 22. decembra 2011 (**opatrenie 3**), Komisia konštatovala, že v čase, keď bolo prijaté rozhodnutie o rekapitalizácii, spoločnosť BAS prišla o všetky akcie spoločnosti airBaltic okrem jednej (keďže ich nadobudol štát od spoločnosti Latvijas Krājbanka). V dôsledku toho sa podiel štátu v spoločnosti zvýšil na 99,8 % (pozri odôvodnenie 21). Konverzia mala preto len malý hospodársky význam pre spoločnosť BAS, ktorá by – v záujme opätovného získania svojho bývalého podielu – bola musela nielen konvertovať úver BAS na kapitál, ale aj vložiť 37,7 milióna LVL (53,38 milióna EUR) v hotovosti, a to všetko pri malej pravdepodobnosti, že vlastný kapitál by priniesol výnosy – vzhľadom na ťažkosti spoločnosti v krátkodobom až strednodobom horizonte. Okrem toho Komisia vyjadrila pochybnosti o dátume, ku ktorému bolo opatrenie 3 skutočne poskytnuté.
- (50) Komisia tiež uviedla, že spoločnosť BAS a štát mali na vloženie kapitálu do spoločnosti airBaltic určité obdobie – pravdepodobne až do 30. januára 2012, teda do konca prvej etapy obdobia upisovania navýšenia kapitálu. Štát však kapitál vložil 29. alebo 30. decembra 2011, zatiaľ čo spoločnosť BAS nakoniec nikdy neuskutočnila konverziu svojho úveru, ani nevložila hotovosť. Podľa Komisie malo Lotyšsko pred konverziou úverov počkať, kým by nebolo primerane uistené, že konverziu úveru uskutoční aj spoločnosť BAS. Na tomto základe dospela Komisia k názoru, že opatrenie 3 podľa všetkého nebolo v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve.
- (51) Pokiaľ ide o nadobudnutie dlhopisov s nulovým kupónom v hodnote 30 miliónov LVL (42,47 milióna EUR) od spoločnosti airBaltic v apríli 2010 (**opatrenie 4**), Komisia zdôraznila, že tieto dlhopisy boli vzhľadom na svoju povahu porovnateľné s kapitálovou injekciou. Keďže ziskovosť bola vylúčená od začiatku, pretože s dlhopismi nebol spojený žiadny úrok, a keďže budúca ziskovosť po konverzii sa javila ako nepravdepodobná vzhľadom na ťažkosti spoločnosti, situáciu v leteckom odvetví a absenciu plánu na obnovu ziskovosti spoločnosti v tom čase, Komisia vyjadrila pochybnosti o zlučiteľnosti opatrenia 4 s trhom. Komisia navyše nebola schopná vylúčiť, že spoločnosť BAS získala dlhopisy z toho dôvodu, že Lotyšsko pred emisiou dlhopisov prejavovalo veľký záujem o spoločnosť airBaltic.
- (52) Pokiaľ ide o platby vo výške 2,8 milióna EUR, ktoré uskutočnila spoločnosť Latvijas Krājbanka (**opatrenie 5**), Komisia nemohla s istotou konštatovať, či – v čase uskutočnenia týchto platieb – boli opatrenia spoločnosti Latvijas Krājbanka, ktorá bola bankou v úplnom vlastníctve štátu, nezávislé od opatrení štátu. V tejto súvislosti Komisia uviedla, že Lotyšsko neposkytlo žiadne dôkazy o tom, že spoločnosť airBaltic predložila platobné a prevodné príkazy pred vydaním rozhodnutia Komisie pre finančné a kapitálové trhy zo 17. novembra 2011 s cieľom obmedziť bankové operácie presahujúce 100 000 EUR na klienta.

- (53) Pokiaľ ide o pohľadávku vo výške 5 miliónov EUR pripísanú spoločnosti airBaltic (**opatrenie 6**), Komisia vo svojom rozhodnutí o začatí konania vysvetlila, že podľa článku 7.4 dohody Lotyšsko rozhodlo, že pohľadávka vo výške 5 miliónov EUR voči spoločnosti airBaltic v súvislosti so syndikovaným úverom 2 (časť, ktorú poskytla spoločnosť Taurus, z celkovej sumy 35 miliónov EUR) sa má postúpiť spoločnosti airBaltic za cenu 1 LVL. Komisia zdôraznila, že z hospodárskeho hľadiska bola táto operácia veľmi podobná odpusteniu dlhu, prostredníctvom ktorého Lotyšsko zbavilo spoločnosť airBaltic povinnosti platiť úroky a uhradiť časť syndikovaného úveru 2 vlastníčkovi pohľadávky. Komisia navyše dospela k záveru, že opatrenie 6 nie je v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve, pretože spoločnosť airBaltic nemala podľa tejto dohody nárok na získanie úveru výmenou za 1 LVL.
- (54) Pokiaľ ide o ostatné pohľadávky v rámci syndikovaného úveru 2 v celkovej výške 30 miliónov LVL (42,47 milióna EUR) (pozri odôvodnenie 42), Komisia uviedla, že už uvedené odôvodnenie sa *mutatis mutandis* vzťahuje aj na tieto pohľadávky.
- (55) Komisia preto dospela k predbežnému záveru, že šesť posudzovaných opatrení zahŕňalo neoprávnenú štátnu pomoc, pretože boli poskytnuté v rozpore s notifikačnou povinnosťou a povinnosťou zdržať sa konania podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ.
- (56) Komisia takisto vyjadrila pochybnosti o **zlučiteľnosti** šiestich posudzovaných opatrení s vnútorným trhom, najmä vzhľadom na skutočnosť, že lotyšské orgány neposkytli žiadne odôvodnenie zlučiteľnosti. Pokiaľ ide o možné dôvody zlučiteľnosti, Komisia predbežne dospela k záveru – so zreteľom na ťažkosti spoločnosti airBaltic –, že jedinými relevantnými kritériami sú kritériá týkajúce sa pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ na základe usmernení Spoločenstva o štátnej pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach ⁽²²⁾ (ďalej len „usmernenia na záchranu a reštrukturalizáciu“). V tejto súvislosti zastávala Komisia na základe informácií dostupných v tom čase názor, že podmienky pre pomoc na záchranu neboli splnené a že plán prebudovania neobsahoval žiadne prvky potrebné na to, aby ho bolo možné považovať za plán na reštrukturalizáciu v zmysle bodu 3.2 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu.

6. PRIPOMIENKY K ROZHODNUTIU O ZAČATÍ KONANIA

6.1. PRIPOMIENKY LOTYŠSKA

- (57) Lotyšsko vo svojich pripomienkach k rozhodnutiu Komisie o začatí konania uviedlo, že **opatrenia 1, 2, 3 a 6** boli vzájomne prepojené a že vyplývajú z dohody, a teda v podstate predstavujú jednu a tú istú finančnú transakciu, ktorú je potrebné posudzovať v čase, keď táto dohoda nadobudla účinnosť, t. j. 3. októbra 2011. Na tomto základe Lotyšsko dospelo k záveru, že tieto opatrenia sú súbežné a v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve, a že teda nezahŕňajú štátnu pomoc.
- (58) Lotyšsko tvrdí, že iniciátorom dohody bola spoločnosť BAS, ktorá v skutočnosti požiadala štát o účasť na navýšení kapitálu. Štát nakoniec s investíciou súhlasil za predpokladu, že budú splnené prísne podmienky stanovené v dohode. Jedným z kľúčových prvkov dohody bola injekcia zo strany štátu a spoločnosti BAS vo výške približne 100 miliónov LVL (141,58 milióna EUR) v dvoch etapách: i) 30 miliónov LVL (42,47 milióna EUR) vo forme prvého štátneho úveru a úveru BAS a ii) približne 70 miliónov LVL (99,1 milióna EUR), ktoré mali štát a spoločnosť BAS poskytnúť v pomere k svojmu podielu. Podľa Lotyšska bola teda spoločnosť BAS zmluvne zaviazaná k poskytnutiu ďalšej kapitálovej injekcie do spoločnosti airBaltic v pomere k svojmu podielu. Lotyšsko tento záver vyvodzuje z článku 7.2 dohody, v ktorom sa stanovuje, že štát poskytne spoločnosti airBaltic druhý úver „v pomere k svojim hlasovacím právam“, čo podľa názoru Lotyšska znamená, že hotovosť v pomere k svojmu podielu musela vložiť aj spoločnosť BAS.
- (59) Lotyšsko zároveň uviedlo, že v dohode sa stanovuje niekoľko pohotovostných opatrení zameraných na ochranu finančných záujmov štátu v prípade, že by si spoločnosť BAS nesplnila svoje povinnosti: i) právo štátu nadobudnúť akcie od spoločnosti BAS výmenou za 1 LVL, ii) povinnosť súkromných investorov, ktorí spoločnosti airBaltic poskytli syndikovaný úver 2, pripísať za určitých okolností svoje pohľadávky voči spoločnosti airBaltic štátu a iii) povinnosť investorov kompenzovať spoločnosti airBaltic niektoré podsúvahové záväzky v celkovej výške približne [...] miliónov EUR ⁽²³⁾. Skutočnosť, že spoločnosť BAS a investori tieto pohotovostné opatrenia akceptovali, je podľa názoru Lotyšska dôkazom toho, že investori boli presvedčení, že spoločnosť BAS si svoje povinnosti splní. Na tomto základe sa Lotyšsko domnieva, že opatrenia 1, 2 a 3 sú súbežné a sú v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve. Okrem toho, keďže opatrenie 6 vyplývalo z pohotovostných opatrení, Lotyšsko tvrdí, že ani toto opatrenie nezahŕňa pomoc.

⁽²²⁾ Ú. v. EÚ C 244, 1.10.2004, s. 2.

⁽²³⁾ Údaj [...] miliónov EUR uvádza Lotyšsko, nevyplýva však z dohody.

- (60) Okrem toho, pokiaľ ide o **opatrenie 1**, Lotyšsko dodalo, že úroková sadzba je v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve a s oznámením o referenčných sadzbách⁽²⁴⁾, a uviedlo, že zníženie úrokovej sadzby z [11 – 13] % na [2 – 4] % bolo pre štát hospodársky opodstatnené v záujme zníženia nákladov na financovanie spoločnosti airBaltic (v ktorej už štát v tom čase vlastnil 99,8 % akcií). Pokiaľ ide o **opatrenie 2**, Lotyšsko sa domnieva, že úroková sadzba bola v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve.
- (61) Pokiaľ ide o **opatrenie 3**, lotyšské orgány tvrdia, že konverzia prvého štátneho úveru a prvej tranže druhého štátneho úveru na kapitál sa vykonala na základe súbežného rozhodnutia spoločnosti BAS konvertovať úver BAS a vložiť 37,7 milióna LVL (53,38 milióna EUR) v hotovosti, ktoré bolo prijaté na valnom zhromaždení akcionárov spoločnosti airBaltic 22. decembra 2011. Lotyšské orgány zopakovali, že opatrenia 1, 2 a 3 by sa nemali posudzovať izolovane, ale iba v spojení so širšou transakciou, ktorej sú neoddeliteľnou súčasťou. Keďže transakciu súbežne schválila spoločnosť BAS a štát, Lotyšsko vylučuje existenciu pomoci. Lotyšsko ďalej tvrdí, že skutočnosť, že spoločnosť BAS si nespĺnila svoju povinnosť v maximálnej lehote (t. j. do 30. januára 2012), je irelevantná, a že štát nemal inú možnosť ako konvertovať prvý štátny úver a prvú tranžu druhého štátneho úveru na kapitál – urobil tak 29. decembra 2011. Lotyšsko okrem toho vysvetlilo, že štát podnikol všetky možné kroky, aby spoločnosť BAS prinútil splniť si záväzok.
- (62) V súvislosti s **opatrením 6** Lotyšsko dodáva, že postúpenie pohľadávok spoločnosti airBaltic bolo dôsledkom opatrení stanovených v článku 7.4 dohody. Podľa Lotyšska sa tak zabezpečí, že celá dohoda je *pari passu*, keďže postúpením pohľadávky na spoločnosť airBaltic sa zaručí, že súkromní investori primerane prispievajú k finančnej injekcii do spoločnosti airBaltic.
- (63) Pokiaľ ide o **opatrenie 4**, Lotyšsko sa domnieva, že emitovanie dlhopisov s nulovým kupónom uskutočnil štát súčasne so spoločnosťou BAS za rovnakých podmienok, čím je vylúčená existencia štátnej pomoci. Lotyšsko zároveň vysvetlilo, že rozhodnutie o emisii dlhopisov bolo prijaté na podnet spoločnosti BAS. Pokiaľ ide o skutočnosť, že tieto dlhopisy neboli ziskové, Lotyšsko tvrdí, že Komisia by mala zohľadniť tzv. „vlastnícky efekt“, a domnieva sa, že štát mal ako akcionár spoločnosti airBaltic inú motiváciu ako externý investor.
- (64) A napokon, pokiaľ ide o **opatrenie 5**, Lotyšsko zastáva názor, že nezahrňalo štátne prostriedky a že opatrenia Komisie pre finančné a kapitálové trhy by v žiadnom prípade nemali byť pripísateľné štátu.
- (65) Pokiaľ ide o názor, že štátna pomoc nebola poskytnutá, Lotyšsko pôvodne neuviedlo argumenty na podloženie zlučiteľnosti opatrení s vnútorným trhom. V priebehu formálneho vyšetrovacieho konania však Lotyšsko v tejto súvislosti predložilo argumenty a konštatovalo, že ak by štátna pomoc existovala, išlo by o zlučiteľnú pomoc na reštrukturalizáciu v súlade s usmerneniami na záchranu a reštrukturalizáciu.
- (66) Na tomto základe predložilo Lotyšsko v decembri 2013 plán reštrukturalizácie, podľa ktorého sa reštrukturalizácia spoločnosti airBaltic začala v apríli 2011, keď bola vedeniu spoločnosti predložená prvá verzia plánu. V tomto dokumente sa uvádzali niektoré nedostatky spoločnosti airBaltic a stanovila sa v ňom potreba kapitálu vo výške [175 – 185] miliónov EUR. Z tejto prvej verzie plánu vznikol plán prebudovania z marca 2012, ktorý bol podľa Lotyšska prípravným krokom k plánu reštrukturalizácie predloženému v decembri 2013.
- (67) V pláne reštrukturalizácie sa predpokladá reštrukturalizačné obdobie v trvaní 5 rokov, a to od apríla 2011 do apríla 2016, a celkové náklady na reštrukturalizáciu vo výške [150 – 170] miliónov LVL ([214 – 242] miliónov EUR). V pláne reštrukturalizácie sa stanovujú tri druhy reštrukturalizačných opatrení: i) optimalizácia výnosov a nákladov existujúcich operácií; ii) rekonfigurácia siete, ktorá povedie k úprave destinácií, frekvencií a načasovania letov; a iii) optimalizácia siete a flotily. Plán reštrukturalizácie obsahuje celkovo 26 iniciatív zameraných na výnosy a náklady spolu s ďalšími iniciatívami v oblasti rekonfigurácie siete a obnovy flotily. Pokiaľ ide o obnovenie životaschopnosti spoločnosti airBaltic, v pláne sa predpokladá, že spoločnosť vďaka týmto iniciatívam nebude v roku 2014 stratová a neskôr bude zisková, pričom v roku 2014 dosiahne zisk pred odpočítaním úrokov a zdanením vo výške [1 – 3] miliónov LVL ([1,4 – 4,2] milióna EUR) a v roku 2016 vo výške [9 – 12] miliónov LVL ([12,8 – 17] miliónov EUR). Plán reštrukturalizácie obsahuje aj revidované finančné prognózy na základe realistického, pesimistického a optimistického scenára, ktoré sú predmetom analýzy citlivosti na účel posúdenia rizík a ich možného vplyvu.

(24) Oznámenie Komisie o revízii spôsobu stanovenia referenčných a diskontných sadzieb, (Ú. v. EÚ C 14, 19.1.2008, s. 6.)

- (68) V pláne sa tiež stanovuje niekoľko kompenzačných opatrení: i) zníženie flotily o 27 %; ii) zrušenie 14 ziskových trás; a iii) zrušenie [...] prevádzkových intervalov na koordinovaných letiskách. V rokoch 2011 až 2016 spoločnosť airBaltic zníži svoju kapacitu o [17 – 20] %, pokiaľ ide o počet dostupných miest na kilometer (ďalej len „ASK“) ⁽²⁵⁾ ([7 – 10] % v prípade, že sa berú do úvahy len ziskové trasy). Podľa Lotyšska by takéto zníženie kapacity bolo v súlade s predchádzajúcimi prípadmi. Súčasťou plánu reštrukturalizácie je navyše uvoľnenie [...] prevádzkových intervalov v dôsledku zrušenia niekoľkých trás.
- (69) V pláne reštrukturalizácie sa náklady na reštrukturalizáciu odhadujú na [150 – 170] miliónov LVL ([214 – 242] miliónov EUR), ktoré sa použijú na splatenie úverov od tretích strán, kompenzáciu strát vyplývajúcich z vyradenia a likvidácie niektorých lietadiel, platby odstupného, nákup nových lietadiel atď.
- (70) Pokiaľ ide o celkové náklady na reštrukturalizáciu, navrhovaný vlastný príspevok spoločnosti airBaltic podľa plánu reštrukturalizácie predstavuje [100 – 110] miliónov LVL ([141 – 155] miliónov EUR), t. j. [60 – 70] % celkových nákladov na reštrukturalizáciu. Podľa plánu reštrukturalizácie by vlastný príspevok pochádzal z niekoľkých vkladov súkromných strán (vrátane facility likvidity a zálohových platieb), súkromných úverov, zmluvy o prenájme nových lietadiel a čiastočného odpisu dlhu u dvoch bánk.

6.2. PRIPOMIENKY ZAINTERESOVANÝCH STRÁN

- (71) V priebehu formálneho vyšetrovacieho konania dostala Komisia pripomienky od spoločností Ryanair a airBaltic, ako aj od troch jednotlivcov vystupujúcich v mene veriteľov spoločnosti airBaltic.
- (72) Spoločnosť Ryanair súhlasí s predbežnými zisteniami Komisie, že posudzované opatrenia sú v rozpore so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve a nie sú zlučiteľné s vnútorným trhom. Spoločnosť Ryanair však tvrdí, že posúdenie zásady súkromného investora v trhovom hospodárstve Komisiou nebolo v rozhodnutí o začatí konania úplné, pretože Komisia mala zvážiť, či by sa súkromný investor vopred rozhodol pre likvidáciu spoločnosti airBaltic namiesto toho, aby do nej vložil dodatočný kapitál ⁽²⁶⁾. Spoločnosť Ryanair tiež tvrdí, že Komisia mala vo svojich rozhodnutiach o začatí konania posúdiť, či je likvidácia spoločnosti airBaltic pre štát výhodnejšia ako poskytnutie ďalších finančných prostriedkov. Hoci spoločnosť Ryanair usudzuje, že nemá dostatok informácií, aby sa mohla vyjadriť k plánu prebudovania, vyjadrila pochybnosti o tom, že by sa spoločnosť airBaltic opäť stala ziskovou, a domnieva sa, že spoločnosť mala ísť do likvidácie.
- (73) Spoločnosť Ryanair zároveň tvrdí, že akákoľvek pomoc spoločnosti airBaltic by poškodila jej pozíciu na trhu, pretože spoločnosť Ryanair prevádzkuje 13 liniek z Rigy, z ktorých viac ako polovica priamo konkuruje spoločnosti airBaltic.
- (74) Spoločnosť airBaltic vo svojich pripomienkach zdôraznila, že ťažkosti spoločnosti boli spôsobené konaním predchádzajúceho vedenia a nešťastnými rozhodnutiami pána Flicka pred októbrom 2011, ktorý sa – podľa spoločnosti airBaltic – zamerlal na obchodnú stratégiu založenú výhradne na expanzii a nie na ziskovosti. Spoločnosť airBaltic vysvetlila, že predchádzajúce vedenie spoločnosti uzatvorilo mnoho nevýhodných zmlúv, uzatvorilo transakciu bez obchodných dôvodov a navyše zaviedlo neprehľadnú firemnú a organizačnú štruktúru.
- (75) Spoločnosť airBaltic ďalej uviedla, že keď sa Lotyšsko rozhodlo podieľať na dohode a vykonávať ju, konalo ako racionálny súkromný investor. Spoločnosť airBaltic poznamenala, že investíciu Lotyšska sprevádzala investícia spoločnosti BAS a že si vyžiadala značné ústupky zo strany BAS a ďalších súkromných investorov. Dohoda navyše obsahovala dostatočné záruky s cieľom zabezpečiť, aby bol záujem Lotyšska v plnej miere chránený pred spoločnosťou BAS; Použitie týchto záruk bolo – podľa spoločnosti airBaltic – pre Lotyšsko racionálnejšie než porušenie jeho investičných záväzkov, ktoré by spôsobili konkurz spoločnosti, znehodnotenie hodnoty existujúcich akcionárov a vystavenie sa nárokom súkromných investorov na náhradu škody. Na tomto základe dospela spoločnosť airBaltic k záveru, že rozhodnutie Lotyšska uzavrieť dohodu neobsahuje prvky štátnej pomoci.
- (76) Pokiaľ ide o nadobudnutie dlhopisov s nulovým kupónom od spoločnosti airBaltic štátom v apríli 2010 (opatrenie 4), spoločnosť airBaltic zastáva názor, že išlo o hospodársky opodstatnenú a úplne súbežnú investíciu štátu a spoločnosti BAS, a dospela preto k záveru, že toto nadobudnutie nepredstavovalo štátnu pomoc. Pokiaľ

⁽²⁵⁾ Počet dostupných miest na kilometer (ASK – available seat kilometres) je počet miest v lietadlách vynásobený počtom kilometrov letu. Počet dostupných miest na kilometer je najdôležitejším ukazovateľom kapacity leteckého dopravníctva, ktorý sa používa v odvetví leteckej dopravy a ktorý samotná Komisia použila v predchádzajúcich prípadoch reštrukturalizácie v odvetví leteckej dopravy.

⁽²⁶⁾ Spoločnosť Ryanair odkázala na vec C-405/11 P, *Buczek Automotive*, zatiaľ neuverejnenú, body 55 – 57.

ide o platbu vo výške 2,8 milióna EUR, ktorú spoločnosť Latvijas Krājbanka vykonala v prospech spoločnosti airBaltic 21. a 22. novembra 2011 (opatrenie 5), spoločnosť airBaltic sa domnieva, že išlo o rozhodnutia prijaté v rámci obchodnej činnosti spoločnosti airBaltic a že sa týkali súkromných finančných prostriedkov, čím sa vylučuje prítomnosť štátnych zdrojov.

- (77) Spoločnosť airBaltic takisto zdôraznila svoju úlohu pri zabezpečovaní spojenia Lotyšska so zvyškom EÚ a poskytla určité informácie o vykonávaní plánu prebudovania novým vedením spoločnosti.
- (78) Pokiaľ ide o pripomienky, ktoré poskytli traja jednotlivci vystupujúci v mene veriteľov spoločnosti airBaltic, boli štruktúrované podobne. Veritelia si vo všeobecnosti sťažujú na opatrenia, na ktoré sa vzťahuje rozhodnutie o začatí konania, najmä na opatrenie 6. Okrem toho poukázali na niektoré nezaplatené dlhy spoločnosti airBaltic, ktoré zjavne súviseli s dohodou a ktoré údajne zapríčinili platobnú neschopnosť niektorých veriteľov.

6.3. VYJADRENIE LOTYŠSKA K PRIPOMIENKAM ZAJINTERESOVANÝCH TRETÍCH STRÁN

- (79) Lotyšsko vo svojom vyjadrení k pripomienkam tretích strán súhlasilo s stanoviskami spoločnosti airBaltic, že posudzované opatrenia nezahŕňajú štátnu pomoc.
- (80) Pokiaľ ide o pripomienky spoločnosti Ryanair, Lotyšsko uviedlo, že judikatúru, na ktorú poukázala spoločnosť Ryanair a z ktorej vyplýva, že štát mal spoločnosť airBaltic zlikvidovať namiesto toho, aby jej poskytol finančné prostriedky, nemožno v tomto prípade uplatniť, pretože v tom čase štát nebol hlavným veriteľom spoločnosti airBaltic, ale iba akcionárom. Podľa Lotyšska kritérium súkromného veriteľa v tomto prípade nie je primerané na posúdenie racionality investičných rozhodnutí štátu. Lotyšsko navyše tvrdí, že keď sa rozhodlo uzatvoriť dohodu, rátať s tým, že bude musieť v krátkodobom horizonte znášať straty, s cieľom obnoviť ziskovosť v dlhodobom horizonte, a že tieto investičné rozhodnutia boli prijaté na podnet spoločnosti BAS. Lotyšsko ďalej poznamenáva, že straty spoločnosti airBaltic sa znížili, a odmieta argumenty spoločnosti Ryanair ako nepodložené.
- (81) Pokiaľ ide o pripomienky jednotlivcov vystupujúcich v mene veriteľov spoločnosti airBaltic, Lotyšsko sa domnieva, že nesúvisia s opatreniami stanovenými v rozhodnutí o začatí konania a podľa všetkého sú zamerané na zlepšenie postavenia veriteľov v ich obchodných sporoch so spoločnosťou airBaltic.

7. POSÚDENIE OPATRENÍ

- (82) Toto rozhodnutie sa najprv zaoberá otázkou, či je spoločnosť airBaltic firmou v ťažkostiach v zmysle usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu (oddiel 7.1). Následne sa v ňom analyzuje, či posudzované opatrenia zahŕňajú štátnu pomoc spoločnosti airBaltic v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ (oddiel 7.2) a či je táto pomoc zákonná (oddiel 7.3) a zlučiteľná s vnútorným trhom (oddiel 7.4).

7.1. ŤAŽKOSTI SPOLOČNOSTI AIRBALTIC

- (83) Ako už bolo uvedené v rozhodnutí o začatí konania, samotné lotyšské orgány vysvetlili, že ťažkosti spoločnosti airBaltic sa začali v roku 2008 ako dôsledok celosvetovej hospodárskej recesie a prudkého zvýšenia cien ropy. V dôsledku toho vykázala spoločnosť airBaltic v roku 2008 stratu vo výške 28 miliónov LVL (39,64 milióna EUR). V roku 2009 vykázala spoločnosť airBaltic zisk vo výške 6 miliónov LVL (8,49 milióna EUR). V roku 2010 však zaznamenala spoločnosť airBaltic znovu straty vo výške 34,2 milióna LVL (48,42 milióna EUR), ktoré sa v roku 2011 zvýšili na 84,7 milióna LVL (119,2 milióna EUR). Komisia pripomína, že lotyšský minister hospodárstva v júni 2011 uviedol, že spoločnosť airBaltic bola na pokraji konkurzu⁽²⁷⁾, zatiaľ čo tlač informovala, že spoločnosť 21. septembra 2011 požiadala o právnu ochranu pred veriteľmi⁽²⁸⁾.
- (84) Z auditovanej ročnej účtovnej závierky spoločnosti airBaltic vyplýva, že spoločnosť mala v období rokov 2009 – 2012 záporné vlastné imanie, ktoré sa navyše každý rok zvyšovalo. Spoločnosť airBaltic mala naozaj v roku 2009 záporné vlastné imanie vo výške 19,2 milióna LVL (27,18 milióna EUR), ktoré sa zvýšilo na 23,3 milióna LVL (32,99 milióna EUR) v roku 2010, 105,6 milióna LVL (149,51 milióna EUR) v roku 2011 a 125,1 milióna LVL (177,12 milióna EUR) v roku 2012.

⁽²⁷⁾ Pozri <http://www.eurofound.europa.eu/emcc/erm/factsheets/18371/Air%20Baltic%20Corporation? Template=searchfactsheets&kSel=1> a <http://www.baltic-course.com/eng/transport/?doc=42089>.

⁽²⁸⁾ Pozri <http://atwonline.com/airline-finance-data/news/airbaltic-files-bankruptcy-0921>.

Tabuľka

Základné finančné údaje spoločnosti airBaltic za obdobie 2007 – jún 2011 (tis. LVL)

	2009	2010	2011	2012
Čistý výsledok	6 004	(34 207)	(84 761)	(19 117)
Prevádzkové náklady	(207 312)	(266 930)	(306 183)	(248 168)
Finančné výdavky	(2 592)	(3 877)	(17 446)	(4 582)
Vlastné imanie akcionárov	(19 282)	(23 359)	(105 620)	(125 145)

- (85) V bode 10 písm. c) usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu sa stanovuje, že spoločnosť sa považuje za firmu v ťažkostiach, keď „splňa kritériá v súlade s vnútroštátnym zákonodarstvom na to, aby sa stala predmetom konania vo veci kolektívnej insolventnosti“. To bol podľa všetkého prípad spoločnosti airBaltic, prinajmenšom k 21. septembru 2011 (ak nie skôr), keď požiadala o právnu ochranu pred veriteľmi. Komisia však uvádza, že súd údaje o niekoľko dní neskôr právnu ochranu zamietol, zrejme z dôvodu rokovani medzi Lotyšskom a spoločnosťou BAS, ktoré viedli k dohode. Bez ohľadu na túto skutočnosť sa Komisia domnieva, že spoločnosť airBaltic je zrejme v každom prípade firmou v ťažkostiach v zmysle bodu 11 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu.
- (86) V súlade s daným ustanovením možno firmu považovať za firmu v ťažkostiach v prípadoch, „keď sa prejavuje obvyklými príznakmi firmy v ťažkostiach, ako sú rastúce straty, klesajúci obrat, rastúce skladové zásoby, nadmerná kapacita, pokles peňažného toku, rastúce dlhy, stúpajúce úrokové poplatky a klesajúca alebo nulová čistá hodnota aktív“. Z vyššie uvedenej tabuľky jednoznačne vyplýva, že spoločnosť airBaltic bola od roku 2008 stratová (s výnimkou roku 2009). Spoločnosť airBaltic však podľa všetkého bola schopná dosiahnuť zisk v roku 2009 len vďaka mimoriadnemu poklesu cien paliva. Zdá sa preto, že obnovenie ziskovosti v roku 2009, ako sa uvádza v rozhodnutí o začatí konania, bolo jednorazovou záležitosťou vyplývajúcou z mimoriadnych okolností, a nie štrukturálnym trendom. Dlhy a finančné výdavky spoločnosti sa výrazne zvýšili v rokoch 2008 a 2009, ale najmä v rokoch 2009 a 2010, keď sa náklady na financovanie zvýšili z 3,8 milióna LVL (5,38 milióna EUR) na 17,4 milióna LVL (24,64 milióna EUR) ⁽²⁹⁾. Z toho zároveň vyplýva, že premenné súvisiace s nákladmi spoločnosti airBaltic rástli o [5 – 10] % ročne, teda rýchlejšie než premenné súvisiace s príjmami, ktoré rástli o [2 – 7] % ročne. Komisia na záver pripomína zistenie uvedené v rozhodnutí o začatí konania, že straty spoločnosti airBaltic boli takého rozsahu, že v roku 2010 predstavovalo jej záporné vlastné imanie približne 23,3 milióna LVL (32,99 milióna EUR) a v dôsledku ďalších strát zaznamenaných v roku 2011 sa zvýšilo približne na 105,6 milióna LVL (149,51 milióna EUR). Vzhľadom na všetky už uvedené faktory sa javí, že kritériá stanovené v bode 11 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu sú splnené.
- (87) Komisia preto dospela k záveru, že spoločnosť airBaltic bola prinajmenšom od roku 2011 firmou v ťažkostiach v zmysle usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu.

7.2. EXISTENCIA ŠTÁTNEJ POMOCI

- (88) Podľa článku 107 ods. 1 ZFEÚ pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvýhodňuje určitých podnikateľov alebo výrobu určitých druhov tovaru, je nezlučiteľná s vnútorným trhom, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.
- (89) Na to, aby bolo možné vyvodiť záver o existencii štátnej pomoci, musí Komisia posúdiť, či sú kumulatívne kritériá stanovené v článku 107 ods. 1 ZFEÚ (t. j. prevod štátnych zdrojov, selektívna výhoda, možné narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod v rámci EÚ) splnené v prípade všetkých šiestich posudzovaných opatrení.

⁽²⁹⁾ Zdroj: Výročná správa spoločnosti airBaltic za rok 2011.

7.2.1. Opatrenia 1, 2, 3 a 6 ako jedna transakcia

- (90) Lotyšsko tvrdí, že opatrenie 1 sa musí posudzovať spoločne s opatreniami 2, 3 a 6, pretože boli schválené v rovnaký deň, teda 3. októbra 2011, v období, keď Lotyšsko a spoločnosť BAS boli hlavnými akcionármi spoločnosti airBaltic.
- (91) Komisia súhlasí s lotyšskými orgánmi, že prvý štátny úver (opatrenie 1) a úver BAS nemožno posudzovať izolovane, a musia sa teda posudzovať v rámci celkového kontextu dohody, na základe ktorej sa oba úvery poskytli. Komisia však nesúhlasí s argumentom Lotyšska, že ostatné opatrenia sa musia posudzovať spoločne ako jedna transakcia.
- (92) Komisia zastáva názor, že 3. októbra 2011, keď bola dohoda uzavretá, sa spoločnosť BAS a štát s úplnou istotou zaviazali k poskytnutiu prvého štátneho úveru (opatrenie 1) a úveru BAS. Preto možno konštatovať, že tieto opatrenia boli poskytnuté k tomuto dátumu. Presnú výšku druhého štátneho úveru (opatrenie 2) a navýšenia kapitálu (opatrenie 3) však na základe informácií uvedených v dohode nie je možné s istotou určiť. Najmä v súvislosti s opatrením 2 sa v dohode uvádza len informácia, že Lotyšsko poskytne úver v pomere k svojmu podielu, nie však výška úveru. V tejto súvislosti Komisia konštatuje, že v článku 7.1 dohody sa stanovuje, že očakávané navýšenie vlastného kapitálu (v dôsledku kapitalizácie prvého a druhého štátneho úveru a úveru BAS a ďalšieho hotovostného príspevku od spoločnosti BAS) nepresiahne 100 miliónov LVL (141,58 milióna EUR). Treba však uviesť nasledovné skutočnosti. Po prvé, v dohode bol vyčíslený len prvý štátny úver a úver BAS, a to vo výške 16 miliónov LVL a 14 miliónov LVL. Údaj 100 miliónov LVL bol len prognózou, teda odhadom sumy, ktorá by sa mohla vyžadovať alebo očakávať v súvislosti s navýšením kapitálu do konca roka. Suma navýšenia vlastného kapitálu nebola v dohode jasne stanovená. V skutočnosti reálna suma navýšenia vlastného kapitálu schválená v decembri 2011 predstavovala 110 miliónov LVL (pozri odôvodnenie 33), t. j. bola vyššia ako suma predpokladaná v dohode. Komisia sa domnieva, že sumy týkajúce sa opatrení 2 a 3 neboli k 3. októbru 2011 stanovené ani zistiteľné.
- (93) Rovnako v súvislosti s opatrením 6 Komisia poznamenáva, že v čase uzatvorenia dohody, teda 3. októbra 2011, štát nevedel, či bude musieť využiť článok 7.4 dohody a prepísať na seba pohľadávky súkromných investorov. Okrem toho štát nebol povinný postúpiť na spoločnosť airBaltic pohľadávky vyplývajúce zo syndikovaného úveru 2. Postúpenie pohľadávok súkromných investorov štátu predstavovalo len možnosť, ku ktorej by došlo v prípade, že by si spoločnosť BAS nespĺnila povinnosti podľa tejto dohody; vopred to nebolo známe a 3. októbra 2011 ani nebol dôvod domnievať sa, že takáto situácia nastane. Z tohto dôvodu sa opatrenie 6 nemôže považovať za poskytnuté v čase podpisu dohody, a preto sa nemôže považovať za *pari passu* s prvým štátnym úverom a úverom BAS.
- (94) Lotyšsko navyše tvrdí, že väčšina pohľadávok súkromných investorov, ktoré mali byť predmetom novácie prostredníctvom dvoch syndikovaných úverov, bola nezabezpečená, a že ak by štát dopustil, aby sa spoločnosť dostala do konkurzu, súkromní investori by žalovali štát o náhradu škody, čo by bolo pre štát oveľa nákladnejšie ako uplatnenie zvyšných opatrení v prospech spoločnosti airBaltic.
- (95) Podľa názoru Komisie je tvrdenie, že súkromní investori by žalovali štát so žiadosťou o náhradu škody, čisto hypotetické, a nie je podložené žiadnymi dôkazmi. Okrem toho nič nenasvedčuje tomu, že Lotyšsko pri poskytovaní pomoci spoločnosti airBaltic v skutočnosti tieto aspekty zohľadnilo.
- (96) Vzhľadom na uvedené skutočnosti vyvodila Komisia záver, že argument o súdežnosti, ktorý predložili lotyšské orgány, neobstoí. Z tohto dôvodu Komisia dospela k záveru, že opatrenia 1, 2, 3 a 6 nemožno považovať za jednu transakciu schválenú 3. októbra 2011, a bude preto tieto opatrenia posudzovať samostatne.

7.2.2. Prvý štátny úver (opatrenie 1)

- (97) Komisia konštatuje, že prvý štátny úver poskytlo priamo Lotyšsko prostredníctvom ministerstva financií na žiadosť ministerstva dopravy. Táto skutočnosť je výslovne uvedená v dohode. Je teda zrejmé, že opatrenie 1 zahŕňa štátne zdroje a je pripísateľné štátu. Lotyšsko tento bod nespochybňuje.

- (98) Na posúdenie, či opatrenie 1 predstavovalo neprimeranú selektívnu výhodu pre spoločnosť airBaltic, Komisia v prvom rade konštatuje, že prvý štátny úver a úver BAS boli schválené 3. októbra 2011, t. j. ku dňu podpisu dohody. V tom čase boli Lotyšsko a spoločnosť BAS hlavnými akcionármi spoločnosti a úvery poskytli v pomere k svojmu podielu (52,6 % a 47,2 %) a za rovnakých a prepojených podmienok.
- (99) Ako sa uvádza v odôvodnení 45, Komisia v rozhodnutí o začatí konania uviedla, že rozhodnutie spoločnosti BAS investovať do spoločnosti airBaltic mohlo byť ovplyvnené ochotou orgánov verejnej moci finančne spoločnosť podporovať. Hoci je pravda, že lotyšská vláda vyjadrila svoj záujem zachovať spoločnosť airBaltic ako národného dopravcu⁽³⁰⁾, Komisia konštatuje, že podpora lotyšského štátu bola predmetom rokovaní, nebola zatiaľ určená a podliehala určitým podmienkam. Na tomto základe Komisia nemôže vylúčiť, že prvý štátny úver a úver BAS sa poskytli súčasne, čo by existenciu pomoci vylučovalo. Ako vysvetlil Všeobecný súd, „*súbežnosť sama osebe – ani v prípade značných súkromných investícií – nemôže byť postačujúca na konštatovanie o neexistencii pomoci v zmysle článku [107 ods. 1 ZFEÚ] bez zohľadnenia ostatných relevantných skutkových alebo právnych okolností*“⁽³¹⁾.
- (100) Komisia musela preto zároveň posúdiť, či schválenú úrokovú sadzbu [11 – 13] % v prípade prvého štátneho úveru (a úveru BAS) možno považovať za sadzbu na trhovej úrovni.
- (101) V priebehu formálneho vyšetrovacieho konania predložilo Lotyšsko dôkazy týkajúce sa hodnoty kolaterálu (ochranné známky a pohľadávky), ktorú posúdil nezávislý audítor [...] v rámci auditu spoločnosti, ktorý sa začal v lete 2011. Keďže pohľadávky (k 30. septembru 2011) boli súčasťou príslušných finančných informácií, boli zároveň predmetom posúdenia zo strany [...]. Pokiaľ ide o ochranné známky, ich hodnota bola založená na cene, za ktorú spoločnosť airBaltic spätne odkúpila ochranné známky od spoločnosti BAS. Na určenie likvidačnej hodnoty kolaterálu Lotyšsko použilo diskontnú sadzbu na úrovni [...] % v súlade s internou metodikou oceňovania kolaterálu lotyšského ministerstva financií, ktorú Komisia vzhľadom na povahu kolaterálu považuje za vhodnú. Na tomto základe predstavovala likvidačná hodnota kolaterálu [15 – 25] miliónov LVL ([21,3 – 35,5] milióna EUR), čo bolo o [15 – 25] % viac ako výška prvého štátneho úveru.
- (102) Komisia navyše konštatuje, že vzhľadom na značný kolaterál v prípade prvého štátneho úveru by uplatnenie úrokovej sadzby na úrovni [11 – 13] % bolo v súlade s oznámením o referenčných sadzbach⁽³²⁾. Tvrdenie, že úroková sadzba na úrovni [11 – 13] % bola zlučiteľná s trhom, je navyše podložené skutočnosťou, že spoločnosť BAS (súkromný investor) sa vzdala svojho práva na zabezpečenie úveru BAS (pozri odôvodnenie 26): úver BAS bol teda riskantnejší ako štátny úver, ale bol poskytnutý pri rovnakej úrokovej sadzbe.
- (103) So zreteľom na úroveň zabezpečenia a použitú úrokovú sadzbu Komisia dospela k záveru, že opatrenie 1 nepredstavovalo selektívnu výhodu pre spoločnosť airBaltic a že existenciu štátnej pomoci možno vylúčiť bez toho, aby bolo nutné ďalej posudzovať, či boli splnené ostatné kumulatívne podmienky článku 107 ods. 1 ZFEÚ⁽³³⁾.

Zníženie úrokovej sadzby v prípade prvého štátneho úveru z [11 – 13] % na [2 – 4] %

- (104) Dňa 13. decembra 2011, t. j. potom, ako sa podiel Lotyšska v spoločnosti airBaltic zvýšil na 99,8 % (pozri bod 21), lotyšská vláda rozhodla, že schváli zníženie úrokovej sadzby v prípade prvého štátneho úveru – a teda aj úveru BAS – o [9 – 11] percentuálnych bodov zodpovedajúcich rizikovej prírážke, a to z [11 – 13] % na [2 – 4] %.

⁽³⁰⁾ Pozri napríklad tlačovú správu kabinetu ministrov Lotyšska zo 7. septembra 2011 (<http://www.mk.gov.lv/en/aktuali/zinas/2011/09/070911-cm-01/>), ktorá informovala, že vtedajší premiér vyhlásil, že „je nevyhnutné zachovať spoločnosť airBaltic ako národného leteckého dopravcu, ktorý prináša pre Lotyšsko značné výhody v oblasti logistiky a turistickej príťažlivosti, a ako významného zamestnávateľa, zdôraznil však, že je potrebné zvoliť riešenie, ktoré je pre verejný záujem najvýhodnejšie“.

⁽³¹⁾ Vec T-565/08 *Corsica Ferries/Komisia*, rozsudok z 11. septembra 2012, zatiaľ neuvverejnený, bod 122.

⁽³²⁾ Pozri poznámku pod čiarou 24. Základná sadzba v Lotyšsku k 3. októbru 2011 bola 2,2 %. K tomuto údaju je potrebné pripočítať maržu na úrovni 400 bázičných bodov vzhľadom na ťažkosti spoločnosti airBaltic v tom čase a na značnú úroveň zabezpečenia úveru, ktorá mala za následok sadzbu na úrovni 6,2 %.

⁽³³⁾ Komisia však konštatuje, že prvý štátny úver bol kapitalizovaný 29. decembra 2011, a to v rámci opatrenia 3. Posúdenie opatrenia 3 sa uvádza v oddiele 7.2.4.

- (105) Lotyšsko sa domnieva, že zníženie úrokovej sadzby bolo odôvodnené tým, že úver nebol rizikový, keďže likvidačná hodnota kolaterálu bola odhadnutá na [15 – 25] miliónov LVL ([21,3 – 35,5] milióna EUR), čo bolo o [15 – 25] % viac ako výška prvého štátneho úveru (pozri odôvodnenie 101).
- (106) Komisiu nepresvedčili argumenty Lotyšska, keď tvrdilo, že znížením úrokovej sadzby štát znížil náklady na financovanie spoločnosti airBaltic (keďže sa znížila aj úroková sadzba v prípade úveru BAS), ktorá bola v tom čase takmer výlučne vo vlastníctve štátu (99,8 %). Podľa Lotyšska išlo o racionálne rozhodnutie pre štát, keďže ušlé príjmy štátu vo forme úrokov kompenzovala výhoda, ktorá pre štát, ako majoritného akcionára spoločnosti airBaltic, vplynula zo skutočnosti, že spoločnosť mala platiť nižšie úroky.
- (107) Na druhej strane Komisia pripomína, že v čase udelenia prvého štátneho úveru a úveru BAS sa v dohode stanovovalo, že podmienky oboch úverov sú rovnaké a prepojené, a preto by akákoľvek zmena jedného z úverov viedla k rovnakej zmene druhého úveru. Zníženie úrokovej sadzby sa preto premietlo do oboch úverov, pričom značná úroveň zabezpečenia úveru a skutočnosť, že úver BAS nebol zabezpečený, zostávajú bezo zmeny. Keďže spoločnosť BAS vopred súhlasila s prepojením podmienok úveru BAS s podmienkami prvého štátneho úveru, Komisia nemá dôvod sa domnievať, že rozhodnutie nebolo zlučiteľné s trhom.
- (108) Na tomto základe Komisia dospela k záveru, že ani po zohľadnení zníženia úrokovej sadzby nepredstavovalo opatrenie 1 selektívnu výhodu pre spoločnosť airBaltic a existenciu štátnej pomoci možno vylúčiť.

7.2.3. Druhý štátny úver (opatrenie 2)

- (109) Druhý štátny úver poskytlo priamo Lotyšsko zo štátnej pokladnice, a to na základe rozhodnutia lotyšskej vlády z 13. decembra 2011, ktorým povolila ministerstvu financií, aby zo štátneho rozpočtu poskytlo spoločnosti airBaltic konvertibilný úver vo výške 67 miliónov LVL (94,86 milióna EUR). Opatrenie 2 teda zahŕňa štátne zdroje a je pripísateľné štátu.
- (110) Komisia konštatuje, že v čase poskytnutia druhého štátneho úveru, t. j. k 13. decembru 2011, stratila spoločnosť BAS celý svoj podiel v spoločnosti airBaltic s výnimkou jednej akcie a štát vlastnil 99,8 % spoločnosti. Štát a spoločnosť BAS už preto nemali porovnateľné postavenie ako akcionári.
- (111) Lotyšsko tvrdí, že podľa článku 7.2 dohody, v ktorom sa stanovuje, že Lotyšsko poskytne spoločnosti airBaltic úver „v pomere k svojmu podielu“, bola spoločnosť BAS povinná poskytnúť finančné prostriedky spoločnosti airBaltic vo výške, ktorá zodpovedala počtu jej akcií. Tie mala spoločnosť BAS poskytnúť v čase kapitálovej injekcie v decembri 2011 vo forme hotovosti. Komisia však konštatuje, že k 13. decembru 2011 vlastnila spoločnosť BAS v spoločnosti airBaltic iba jednu akciu. Z toho vyplýva, že štát mal zaujať pozíciu obozretného investora v trhovom hospodárstve a posúdiť, či, vzhľadom na zmenu okolností týkajúcich sa podielov, mala spoločnosť BAS motiváciu vložiť do spoločnosti v čase zvyšovania kapitálu hotovosť. Štát v skutočnosti s touto možnosťou počítal a do dohody zahrnul niekoľko pohotovostných opatrení – najmä do článku 7.4 – pre prípad, že by si spoločnosť BAS svoje záväzky nesplnila. Okrem toho, ako Lotyšsko uznáva, v prípade, že by spoločnosť BAS neposkytla ďalšie finančné prostriedky, sa mala poskytnúť druhá tranža druhého štátneho úveru.
- (112) Článkom 7.4 dohody sa štátu poskytlo právo odkúpiť od spoločnosti BAS všetky jej akcie v spoločnosti airBaltic za sumu 1 LVL. V čase podpisu dohody to znamenalo pre štát záruku, že spoločnosť BAS si splní záväzky, inak by stratila všetky svoje akcie v spoločnosti airBaltic. Situácia sa však radikálne zmenila 30. novembra 2011, keď spoločnosť Latvijas Krājbanka predala všetky akcie v spoločnosti airBaltic, ktoré vlastnila spoločnosť BAS, okrem jednej, lotyšskému štátu (pozri odôvodnenie 21). V tomto novom kontexte stratil článok 7.4 svoj význam. Spoločnosť BAS s jednou akciou mala naozaj malú motiváciu, aby si splnila povinnosti: jediným dôsledkom neplnenia by bolo, že by o túto jednu akciu v spoločnosti airBaltic prišla. Obozretný súkromný subjekt v trhovom hospodárstve by za týchto nových podmienok dôkladne zvážil poskytnutie ďalších finančných

prostriedkov spoločnosti airBaltic a prinajmenšom by požiadal druhú zmluvnú stranu (t. j. spoločnosť BAS) o zábezpeku, že prostriedky do spoločnosti skutočne vloží. Komisia ďalej konštatuje, že je nepravdepodobné, že by takúto zábezpeku dostal, keďže spoločnosť BAS by musela vložiť veľmi vysokú peňažnú sumu – oveľa viac, než bolo možné pôvodne predpokladať –, aby v spoločnosti airBaltic získala svoj pôvodný podiel 47,2 % alebo akýkoľvek iný významný podiel akcií.

- (113) Lotyšsko zároveň uviedlo, že druhý štátny úver sa poskytol za trhových podmienok, čím je vylúčená neoprávnená výhoda pre spoločnosť airBaltic.
- (114) Pokiaľ ide o kolaterál, Lotyšsko poznamenalo, že kolaterál v prípade druhého štátneho úveru bol rovnaký ako v prípade prvého štátneho úveru, t. j. pohľadávky a ochranné známky spoločnosti airBaltic. Ako sa uvádza v odôvodnení 101, likvidačná hodnota kolaterálu bola odhadnutá na [15 – 25] miliónov LVL ([21,3 – 35,5] milióna EUR). Zdá sa preto, že úroveň zabezpečenia, ktorá bola k dispozícii v prípade druhého štátneho úveru, by bola nízka. Okrem toho nie je žiadny dôvod sa domnievať, že súkromný subjekt by akceptoval, aby sa záruka poskytnutá v prípade prvého štátneho úveru znížila pod 100 %.
- (115) S cieľom zabezpečiť zlučiteľnosť sadzby použitej v prípade prvej tranže druhého štátneho úveru s trhom Komisia ako najlepšiu dostupnú referenčnú hodnotu použije sadzbu vyplývajúcu z uplatňovania oznámenia o referenčných sadzbách. Základná sadzba v Lotyšsku k 13. decembru 2011 bola 2,2 %. K tomuto údaju je potrebné pripočítať maržu v závislosti od ratingu príjemcu a zabezpečenia úveru. Ako sa uvádza v predchádzajúcom bode, úroveň zabezpečenia je nízka. Vzhľadom na ťažkosti spoločnosti airBaltic v tom čase z oznámenia o referenčných sadzbách vyplýva, že k základnej sadzbe by sa mala pripočítať marža 1 000 bázických bodov, čo by znamenalo sadzbu na úrovni 12,2 %. Úrokovú sadzbu na úrovni [9 – 11] % v prípade prvej tranže druhého štátneho úveru teda nemožno považovať za zlučiteľnú s trhom.
- (116) Druhá tranža druhého štátneho úveru bola spoločnosti poskytnutá 14. decembra 2012 pri úrokovej sadzbe na úrovni [6 – 8] %. Lotyšsko tvrdí, že táto úroková sadzba je vyššia ako úroková sadzba vyplývajúca z oznámenia o referenčných sadzbách, a je preto v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve.
- (117) Podľa oznámenia o referenčných sadzbách základná sadzba v Lotyšsku platná k 14. decembru 2012 predstavovala 1,91 %. Marža, ktorú je potrebné k tejto základnej sadzbe pripočítať, závisí od ratingu príjemcu a úrovne zabezpečenia. Ako je vysvetlené v oddiele 7.1, Komisia sa domnieva, že spoločnosť airBaltic bola firmou v ťažkostiach prinajmenšom od roku 2011. Okrem toho kolaterálom v prípade druhej tranže boli pohľadávky a ochranné známky spoločnosti airBaltic. Argumenty týkajúce sa nedostatočného kolaterálu by sa uplatnili *mutatis mutandis*, a preto by sa mala pripočítať marža 1 000 bázických bodov. Výsledná referenčná sadzba by preto predstavovala 11,91 %, čo je výrazne nad úrovňou [6 – 8] %, ktorá sa v skutočnosti uplatnila.
- (118) Po zohľadnení všetkých uvedených skutočností sa Komisia domnieva, že obozretný súkromný subjekt v trhovom hospodárstve by druhý štátny úver spoločnosti airBaltic neposkytol.
- (119) Na tomto základe dospela Komisia k záveru, že opatrením 2 sa poskytla spoločnosti airBaltic neoprávnená výhoda. Táto výhoda bola selektívnej povahy, pretože jej jediným príjemcom bola spoločnosť airBaltic.
- (120) Komisia musí tiež posúdiť, či opatrenie 2 mohlo narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi tým, že spoločnosti airBaltic sa poskytla výhoda v porovnaní s konkurentmi, ktorí verejnú podporu nedostali. Je zrejmé, že opatrenie 2 mohlo ovplyvniť obchod a hospodársku súťaž v rámci EÚ, keďže spoločnosť airBaltic konkuruje ostatným leteckým dopravcom v EÚ, a to najmä od nadobudnutia účinnosti tretej etapy liberalizácie leteckej dopravy (ďalej len „tretí balík“) k 1. januáru 1993. Okrem toho v prípade cestovania na relatívne kratšie vzdialenosti v rámci EÚ konkuruje letecké cestovanie cestnej a železničnej doprave, a dotknutí preto mohli byť aj cestní a železniční dopravcovia.
- (121) Opatrením 2 sa teda umožnilo spoločnosti airBaltic pokračovať v činnosti, pričom nemusela čeliť následkom, ktoré by za zvyčajných okolností vyplývali z jej zložitej finančnej situácie. Na základe vyššie uvedených úvah Komisia dospela k záveru, že opatrenie 2 zahŕňalo štátnu pomoc v prospech spoločnosti airBaltic v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

7.2.4. Navýšenie kapitálu schválené 22. decembra 2011 (opatrenie 3)

- (122) Ako už bolo uvedené vyššie, prvý štátny úver a prvá tranža druhého štátneho úveru zahŕňajú štátne zdroje a sú pripísateľné štátu. O ich konverzii na kapitál rozhodlo ministerstvo dopravy Lotyšska, t. j. 99,8-percentný akcionár spoločnosti airBaltic od 30. novembra 2011. Opatrenie 3 preto zahŕňa aj štátne zdroje a je pripísateľné štátu.
- (123) Komisia nesúhlasí so stanoviskami lotyšských orgánov, že opatrenie 3 nepredstavuje pomoc. Po prvé, Komisia pripomína, že závery uvedené v oddiele 7.2.1 sú uplatniteľné na opatrenie 3. Komisia sa navyše domnieva, že opatrenie 3 nebolo poskytnuté 22. decembra 2011 (t. j. k dátumu konania valného zhromaždenia akcionárov spoločnosti airBaltic), ale 29. decembra 2011, čo je dátum, ku ktorému štát konvertoval svoje úvery. Podľa informácií, ktoré v priebehu formálneho vyšetrovacieho konania poskytli lotyšské orgány, v skutočnosti spoločnosť BAS a štát mali v súlade s platnými pravidlami do 30. januára 2012 realizovať konverziu, o ktorej sa rozhodlo na valnom zhromaždení akcionárov spoločnosti airBaltic.
- (124) Komisia zároveň konštatuje, že 29. decembra 2011 mohlo mať Lotyšsko dôvodné pochybnosti o ochote spoločnosti BAS splniť si záväzky. Spoločnosť BAS už poskytla dôvody domnievať sa, že svoj úver nekonvertuje: samotné Lotyšsko pripúšťa, že druhá tranža druhého štátneho úveru schválená 13. decembra 2011 bola naplánovaná práve pre prípad, že spoločnosť BAS by si svoje záväzky nesplnila. Okrem toho od 30. novembra 2011 už štát a spoločnosť BAS neboli v porovnateľnej situácii ako akcionári, pretože spoločnosť BAS stratila celý svoj podiel v spoločnosti airBaltic s výnimkou jednej akcie a štát vlastnil 99,8 % spoločnosti.
- (125) Vzhľadom na tento vývoj mal štát na základe konania spoločnosti BAS pred konverziou štátnych úverov vyvodiť záver (alebo aspoň mal dôvody sa domnievať), že spoločnosť nemala v úmysle splniť si svoje povinnosti (pozri odôvodnenie 35). Okrem toho, keďže spoločnosť BAS prišla o všetky svoje akcie v spoločnosti airBaltic s výnimkou jednej, opatrenie na nápravu stanovené v článku 7.4 dohody – teda právo štátu na odkúpenie všetkých akcií spoločnosti BAS v spoločnosti airBaltic za 1 LVL – stratilo význam: štát prišiel o prostriedky, ktorými by mohol donútiť spoločnosť BAS, aby dodržala záväzky, na ktorých sa dohodli.
- (126) S prihliadnutím na vyššie uvedené aspekty Komisia dospela k záveru, že obozretný súkromný subjekt v trhovom hospodárstve by svoje úvery nekonvertoval na kapitál skôr, než by si bol istý, že druhá strana konvertuje svoj úver a vloží hotovosť, a v tejto súvislosti by dôkladne posúdil motiváciu druhej strany k splneniu jej záväzkov.
- (127) Komisia navyše konštatuje, že aj keby spoločnosť BAS dodržala dohodu, ku ktorej sa dospelo na valnom zhromaždení akcionárov, nezískala by svoj bývalý podiel v spoločnosti airBaltic. Na to, aby spoločnosť BAS získala 47,2 % akcií, by musela investovať oveľa vyššie sumy, než aké sa schválili na uvedenom valnom zhromaždení. Z tohto dôvodu Komisia zastáva názor, že keby bol štát konal v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve, mal dôkladne zvážiť, či by spoločnosť BAS investovala značné sumy peňažných prostriedkov – úver BAS a hotovosť vo výške 37,7 milióna LVL (53,38 milióna EUR) – s cieľom získať v spoločnosti airBaltic menšinový podiel.
- (128) Podľa ďalšieho argumentu Lotyšska povinnosť spoločnosti BAS vložiť hotovosť a konvertovať úver BAS bola potvrdená zárukou ruského podnikateľa Vladimira Antonova, ktorý súhlasil s realizáciou všetkých potrebných platieb v mene spoločnosti BAS. ⁽³⁴⁾ Z informácií, ktoré má Komisia k dispozícii, však vyplýva, že takáto záruka sa v skutočnosti nikdy neposkytla.
- (129) Lotyšsko zároveň poukázalo na skutočnosť, že podmienky kapitalizácie štátnych úverov požadované článkom 7.2 dohody boli splnené 13. decembra 2011, keď bol štátu predložený obchodný plán s prognózou obnovy ziskovosti spoločnosti airBaltic v roku 2015, a uviedlo, že rozhodnutie konvertovať štátne úvery na kapitál teda bolo v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve. Komisia však nie je presvedčená argumentmi Lotyšska, pretože plán nebol úplný a racionálny súkromný subjekt by sa naň nespoliehal natoľko, aby vložil značné množstvo kapitálu do firmy v ťažkostiach.

⁽³⁴⁾ V záruke z 3. októbra 2011 sa uvádza, že záruka je neplatná, ak štát, „využil svoje práva podľa [...] doložky 7.4 [dohody] a stal sa akcionárom s minimálne 99,78 % akcií s hlasovacím právom spoločnosti [airBaltic]“. Lotyšsko sa 30. novembra 2011 naozaj stalo akcionárom s podielom 99,8 % akcií spoločnosti airBaltic.

- (130) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že Lotyšsko pri konverzii svojich úverov, a teda navýšení kapitálu spoločnosti airBaltic, nekonalo za podmienok *pari passu*. Správanie štátu navyše nebolo v súlade s kritériom súkromného subjektu v trhovom hospodárstve. Spoločnosť airBaltic preto získala neoprávnenú výhodu z opatrenia 3, ktoré je selektívne, keďže spoločnosť bola jeho jediným príjemcom.
- (131) Komisia musí tiež posúdiť, či sa opatrením 3 mohla narušiť hospodárska súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi tým, že spoločnosti airBaltic poskytla výhoda v porovnaní s konkurentmi, ktorí verejnú podporu nedostali. Závety vyvodené v odôvodnení 120 sa uplatňujú *mutatis mutandis*.
- (132) Komisia preto dospela k záveru, že konverzia prvého štátneho úveru a prvej tranže druhého štátneho úveru na kapitál predstavovala štátnu pomoc spoločnosti airBaltic v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

7.2.5. Dlhopisy s nulovým kupónom (opatrenie 4)

- (133) Ako už bolo uvedené v rozhodnutí o začatí konania, z dohody z 30. apríla 2010, ktorou sa formalizoval nákup dlhopisov s nulovým kupónom, vyplýva, že nákupca LVRTC (pozri odôvodnenie 38) konal v mene lotyšského štátu. Okrem toho Lotyšsko tvrdí, že dlhopisy LVRTC kúpilo z rozpočtových dôvodov. Je teda zrejmé, že opatrenie 4 zahŕňa štátne zdroje a že je pripísateľné štátu, čo sú body, ktoré Lotyšsko nespochybňuje.
- (134) V priebehu formálneho vyšetrovacieho konania Lotyšsko poskytlo dôkazy, podľa ktorých štát aj spoločnosť BAS získali dlhopisy v pomere k svojmu podielu v spoločnosti airBaltic a za rovnakých podmienok. Okrem toho štát podľa všetkého neposkytol finančné prostriedky spoločnosti airBaltic pred aprílom 2010, zatiaľ čo spoločnosť BAS v skutočnosti pred týmto dátumom investovala do spoločnosti značné sumy. Z vyšetrovania napokon vyplynulo, že dohoda o emisii dlhopisov bola uzatvorená na podnet vedenia spoločností BAS a airBaltic, ktoré štátu už v apríli a júni 2009 navrhlo navýšenie kapitálu v spoločnosti v pomere k ich podielom.
- (135) Ako bolo zdôraznené v rozhodnutí o začatí konania, Komisia sa domnieva, že nákup dlhopisov s nulovým kupónom nebol zvyčajnou investíciou obozretného súkromného subjektu v trhovom hospodárstve. Komisia však poznamenáva, že Lotyšsko a spoločnosť BAS boli v tom čase hlavnými akcionármi spoločnosti airBaltic a ich investičné rozhodnutie by sa malo posudzovať z tohto hľadiska a nie z hľadiska čisto externého investora. Je naozaj racionálne vyvodíť záver, že vlastníkom spoločnosti airBaltic v tom čase nešlo o krátkodobý zisk, ale mali záujem udržať firmu pri živote.
- (136) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že Lotyšsko pri nákupe dlhopisov s nulovým kupónom spolu so súkromným investorom BAS konalo ako obozretný súkromný subjekt v trhovom hospodárstve. Komisia preto vylučuje existenciu neoprávnenej výhody v súvislosti s opatrením 4 a posudzovanie ostatných kumulatívnych podmienok stanovených v článku 107 ods. 1 ZFEÚ týkajúcich sa existencie štátnej pomoci je zbytočné.

7.2.6. Platby vo výške 2,8 milióna EUR od spoločnosti Latvijas Krājbanka (opatrenie 5)

- (137) Opatrenie 5 sa týka platby vo výške 2,8 milióna EUR od spoločnosti Latvijas Krājbanka spoločnosti airBaltic, ktorá sa uskutočnila 21. a 22. novembra 2011. Ako sa uvádza v odôvodnení 39, spoločnosť airBaltic predložila tri platobné príkazy spoločnosti Latvijas Krājbanka ešte pred vydaním rozhodnutí Komisie pre finančné a kapitálové trhy zo 17. novembra 2011 o obmedzení bankových operácií presahujúcich 100 000 EUR a z 21. novembra 2011 o pozastavení všetkých operácií spoločnosti Latvijas Krājbanka. Lotyšsko sa domnieva, že neboli použité štátne zdroje, pretože operácie sa týkali troch platobných príkazov spoločnosti airBaltic v prospech zúčtovacieho ústavu združenia IATA, medzinárodného letisko v Rige a alternatívneho bankového účtu spoločnosti airBaltic v inej banke (pozri odôvodnenie 39). Podľa Lotyšska išlo len o bežné bankové operácie týkajúce sa súkromných prostriedkov spoločnosti airBaltic. Lotyšsko tiež tvrdí, že rozhodnutia Komisie pre finančné a kapitálové trhy nemožno pripísať štátu.
- (138) Lotyšsko vysvetlilo, že prevod finančných prostriedkov súvisel s platobnými príkazmi, ktoré spoločnosť airBaltic vydala predtým, ako Komisia pre finančné a kapitálové trhy 21. novembra 2011 nariadila pozastavenie činnosti spoločnosti Latvijas Krājbanka. Spoločnosť Latvijas Krājbanka transakcie vykonala 25. a 30. novembra 2011.

- (139) Okrem toho podľa zákona o Komisii pre finančné a kapitálové trhy z 1. júna 2000 Komisia pre finančné a kapitálové trhy prijíma rozhodnutia bez toho, aby musela brať do úvahy požiadavky alebo pokyny iného orgánu verejnej moci. Financovanie Komisie pre finančné a kapitálové trhy navyše nie je závislé od štátu, pretože činnosti Komisie pre finančné a kapitálové trhy sú financované prostredníctvom platieb strán, ktoré pôsobia na lotyšských finančných a kapitálových trhoch. Z platných právnych predpisov takisto vyplýva, že štát sa nezapája do výkonu donucovacích právomocí a práv Komisie pre finančné a kapitálové trhy týkajúcich sa jej dohľadu nad úverovými inštitúciami.
- (140) Na základe dostupných dôkazov Komisia zastáva názor, že členovia správnej rady menovaní Komisiou pre finančné a kapitálové trhy konali nezávisle od štátu, čo vylučuje pripísanie ich konania Lotyšsku.
- (141) Na základe uvedených skutočností Komisia dospela k záveru, že opatrenie 5 nepredstavovalo štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

7.2.7. Pohľadávka spoločnosti Taurus vo výške 5 miliónov EUR voči spoločnosti airBaltic (opatrenie 6)

- (142) Nadväzujúca sťažnosť prijatá 18. júla 2012 sa týka povinnosti investorov podľa článku 7.4 dohody postúpiť štátu alebo ním určenej spoločnosti – za určitých okolností – nesplatené pohľadávky vyplývajúce zo syndikovaného úveru 2 za 1 LVL (pozri odôvodnenie 42).
- (143) V súlade s článkom 7.4 dohody spoločnosť Taurus postúpila Lotyšsku pohľadávku vo výške 5 miliónov EUR, ktorú mala voči spoločnosti airBaltic za 1 LVL. Lotyšsko následne pohľadávku postúpilo spoločnosti airBaltic.
- (144) Pokiaľ ide o ostatné pohľadávky vo výške 30 miliónov LVL (42,47 milióna EUR), ktoré mali byť predmetom novácie v rámci syndikovaného úveru 2, lotyšské orgány listom z 9. februára 2012 investorov požiadali, aby príslušné pohľadávky postúpili štátu za 1 LVL za každú pohľadávku. Okrem toho Lotyšsko s cieľom presadiť článok 7.4 dohody podalo na troch investorov žalobu na krajskom súde v Rige. Lotyšsko oznámilo svoj zámer postúpiť aj tieto pohľadávky spoločnosti airBaltic.
- (145) Lotyšsko tvrdí, že postúpenie pohľadávky vo výške 5 miliónov EUR spoločnosti airBaltic bolo pohotovostným opatrením zameraným na ochranu finančných záujmov štátu a malo by sa považovať za opatrenie poskytnuté za podmienok *pari passu* podľa tejto dohody, čím sa teda vylučuje existencia štátnej pomoci.
- (146) Komisia konštatuje, že z článku 7.4 dohody jednoznačne vyplýva, že tieto pohľadávky mali byť pridelené alebo postúpené „štátu alebo ním určenej spoločnosti za sumu 1 LVL“. Keďže rozhodnutie o pridelení pohľadávky vo výške 5 miliónov EUR spoločnosti airBaltic prijal štát, toto rozhodnutie je pripísateľné štátu a zahŕňa štátne zdroje.
- (147) Počas formálneho vyšetrovacieho konania sa zistilo, že dohody týkajúce sa syndikovaných úverov neboli nikdy podpísané. Z dôkazov, ktoré Lotyšsko predložilo, však vyplýva, že súdy uznali platnosť dohody, pokiaľ ide o povinnosť súkromných investorov postúpiť štátu alebo ním určenej spoločnosti pohľadávky vyplývajúce zo syndikovaného úveru 2.
- (148) V tejto súvislosti Lotyšsko uviedlo, že podľa viacerých rozsudkov lotyšských súdov nie je majiteľ pohľadávky vo výške 5 miliónov EUR oprávnený požadovať vrátenie tejto sumy, ale iba akcie spoločnosti airBaltic zodpovedajúce zálohovej platbe vo výške 5 miliónov EUR do vlastného kapitálu spoločnosti. Keďže štát už vlastnil 99,8 % akcií spoločnosti airBaltic, Lotyšsko tvrdí, že nárok na ďalšie akcie nepredstavuje pre štát žiadnu významnú hospodársku hodnotu.
- (149) Komisia, na rozdiel od toho, čo tvrdí Lotyšsko, konštatuje, že súdy síce mohli uznať právo štátu prevziať pohľadávky vyplývajúce zo syndikovaného úveru 2 v súlade s článkom 7.4 dohody, to však neznamená, že Lotyšsko bolo povinné postúpiť túto pohľadávku spoločnosti airBaltic. Komisia konštatuje, že obozretný súkromný subjekt v trhovom hospodárstve by spoločnosti airBaltic nepostúpil pohľadávku za 1 LVL. Lotyšsko nepredložilo dôkazy o tom, prečo bolo pre štát výhodnejšie postúpiť pohľadávku spoločnosti airBaltic, než si ju ponechať alebo ju použiť na iný účel. V dôsledku postúpenia Lotyšsko postavilo spoločnosť do výhodnejšej pozície v porovnaní s jej konkurentmi.

- (150) Komisia ďalej nesúhlasí s argumentmi lotyšských orgánov a zdôrazňuje, že ďalší podiel v spoločnosti airBaltic by pre štát predstavoval pridanú hodnotu, a to aj v prípade, že by bol malý, takže existenciu pomoci nemožno vylúčiť⁽³⁵⁾. Navyše priznaním pohľadávky spoločnosti airBaltic sa štát vzdal nielen pohľadávky, ale aj akéhokoľvek nároku na úrok na úrovni [5 – 7] % z tejto pohľadávky.
- (151) Lotyšsko napokon tvrdí, že by opatrenie 6 sa na účely právnych predpisov v oblasti štátnej pomoci malo považovať za poskytnuté ku 3. októbru 2011, teda ku dňu podpisu dohody, spolu s opatreniami 1, 2 a 3.
- (152) Komisia opakuje závery vyvedené v bode 7.2.1, t. j. že v čase uzatvorenia dohody, teda 3. októbra 2011, štát nevedel, či bude musieť použiť článok 7.4 dohody. Okrem toho štát nebol povinný prepísať na spoločnosť airBaltic pohľadávky, ktorých sa týka uplatňovanie tohto ustanovenia.
- (153) Komisia na záver konštatuje, že Lotyšsko neobhájilo svoje tvrdenie, že účelom článku 7.4 dohody bolo zabezpečiť investície štátu do spoločnosti airBaltic tým, že mal zabrániť vzniku ujmy štátu v prípade, že by si spoločnosť BAS nespĺnila povinnosti.
- (154) Komisia preto dospela k záveru, že poskytnutím opatrenia 6 štát nekonal ako súkromný investor v trhovom hospodárstve a operácia sa nevykonala za podmienok *pari passu* s opatreniami 1, 2 a 3. Z tohto dôvodu Komisia zastáva názor, že opatrením 6 sa poskytla spoločnosti airBaltic neoprávnená výhoda. Táto výhoda bola selektívnej povahy, pretože jej jediným príjemcom bola spoločnosť airBaltic.
- (155) Z dôvodov uvedených v odôvodnení 120 mohlo opatrenie 6 narušiť hospodársku súťaž a ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi.
- (156) Na základe uvedených argumentov Komisia dospela k záveru, že opatrenie 6 zahŕňalo štátnu pomoc v prospech spoločnosti airBaltic v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ.

7.2.8. Záver o existencii pomoci

- (157) Komisia dospela k záveru, že opatrenia 1, 4 a 5 nepredstavovali štátnu pomoc z už uvedených dôvodov.
- (158) Komisia sa však domnieva, že opatrenia 2, 3 a 6 predstavovali štátnu pomoc spoločnosti airBaltic. S cieľom stanoviť výšku pomoci, ktorá už bola spoločnosti airBaltic vyplatená, Komisia konštatuje, že opatrenie 3 spočívalo v kapitalizácii prvého štátneho úveru vo výške 16 miliónov LVL (22,65 milióna EUR) a prvej tranže druhého štátneho úveru vo výške 41,6 milióna LVL (58,89 milióna EUR). Druhá tranža druhého štátneho úveru vo výške 25,4 milióna LVL (35,96 milióna EUR), ktorá bola spoločnosti airBaltic poskytnutá 14. decembra 2012 (teda zvyšná časť opatrenia 2, ktorá nebola kapitalizovaná), by sa mala k tejto sume pripočítať spolu so sumou 5 miliónov EUR, ktorá bola spoločnosti airBaltic poskytnutá ako opatrenie 6. Celková výška štátnej pomoci poskytnutá spoločnosti airBaltic teda predstavuje približne 86,53 milióna LVL (122,51 milióna EUR).

7.3. ZÁKONNOSŤ POMOCI

- (159) V článku 108 ods. 3 ZFEÚ sa stanovuje, že členský štát nemôže vykonať opatrenie pomoci skôr, než Komisia prijme rozhodnutie o schválení tohto opatrenia.
- (160) Komisia konštatuje, že Lotyšsko poskytlo spoločnosti airBaltic opatrenia 2, 3 a 6 bez toho, aby ich oznámilo Komisii na účel schválenia. Komisia vyjadruje poľutovanie nad tým, že Lotyšsko si nespĺnilo povinnosť zdržať sa konania podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ.
- (161) Pokiaľ ide o zámer lotyšských orgánov poskytnúť spoločnosti airBaltic 30 miliónov EUR vyplývajúci zo syndikovaného úveru 2 a súvisiaci s opatrením 6, Komisia pripomína povinnosť lotyšských orgánov podľa článku 108 ods. 3 ZFEÚ upovedomiť Komisiu v dostatočnom čase o zámeroch poskytnúť pomoc, aby mohla predložiť pripomienky.

⁽³⁵⁾ Vec C-280/00, *Altmark Trans GmbH a Regierungspräsidium Magdeburg/Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH (Altmark)*, Zb. 2003, s. I-7747, bod 81.

7.4. ZLUČITEĽNOSŤ POMOCI

- (162) Keďže opatrenia 2, 3 a 6 predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 ZFEÚ, ich zlučiteľnosť sa musí posudzovať s prihliadnutím na výnimky stanovené v odseku 2 a 3 uvedeného článku. Ako sa uvádza v rozhodnutí o začatí konania, vzhľadom na povahu opatrení a ťažkostí spoločnosti airBaltic jedinými relevantnými kritériami zlučiteľnosti sú podľa všetkého kritériá týkajúce sa pomoci na záchranu a reštrukturalizáciu firiem v ťažkostiach podľa článku 107 ods. 3 písm. c) ZFEÚ na základe usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, a najmä ustanovenia týkajúce sa pomoci na reštrukturalizáciu.
- (163) Lotyšské úrady spočiatku zastávali názor, že žiadne z týchto opatrení nepredstavovalo štátnu pomoc. Na základe pochybností, ktoré Komisia vyjadrila vo svojom rozhodnutí o začatí konania, však Lotyšsko predložilo argumenty týkajúce sa zlučiteľnosti a uviedlo, že tieto opatrenia predstavujú zlučiteľnú pomoc na reštrukturalizáciu.
- (164) Lotyšsko predovšetkým predložilo v decembri 2013 aktualizovaný plán reštrukturalizácie doplnený o vyjadrenia z 28. januára, 28. februára a 24. marca 2014. Lotyšsko konštatuje, že reštrukturalizácia spoločnosti airBaltic sa začala 18. apríla 2011, keď bol vedeniu spoločnosti predložený prvý plán. V tomto prvom pláne, ktorý bol predložený Komisii, sa uvádzali niektoré nedostatky spoločnosti airBaltic a stanovovalo sa, že spoločnosť potrebuje vlastné imanie vo výške približne [175 – 185] miliónov EUR, aby mohla obnoviť svoju flotilu a účinne konkurovať nízkonákladovým dopravcom. Lotyšsko tvrdí, že v apríli 2011 bolo prijatých niekoľko opatrení vrátane zatvorenia základne spoločnosti airBaltic vo Vilniuse a zrušenia trás, čím sa začal proces reštrukturalizácie spoločnosti airBaltic. V záujme zabezpečenia návratu spoločnosti airBaltic k ziskovosti sa v neskoršej fáze realizoval komplexný súbor iniciatív týkajúcich sa príjmov, operácií, siete, flotily a celkovej organizácie (plán prebudovania).
- (165) Prvý plán bol vypracovaný v roku 2011 a zahŕňal hlavné finančné aspekty reštrukturalizácie. Podľa Lotyšska to viedlo k uzatvoreniu dohody a nakoniec k vypracovaniu plánu prebudovania z marca 2012.
- (166) Tieto argumenty Lotyšska sa posudzujú v nasledujúcich oddieloch.

7.4.1. Oprávnenosť

- (167) Podľa bodu 33 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu sú na pomoc na reštrukturalizáciu oprávnené iba firmy v ťažkostiach v zmysle bodov 9 až 13 týchto usmernení. Komisia už vyvodila záver, že spoločnosť airBaltic bola firmou v ťažkostiach prinajmenšom od roku 2011 (pozri odôvodnenie 87).
- (168) V bode 12 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu sa stanovuje, že novovytvorená firma nie je oprávnená na pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu, dokonca ani vtedy, ak je jej východisková finančná pozícia neistá. Vo všeobecnosti sa firma považuje za novovytvorenú do troch rokov od začiatku jej činnosti v príslušnej oblasti. Spoločnosť airBaltic bola založená v roku 1995 a nemožno ju považovať za novovytvorenú firmu. Spoločnosť airBaltic nepatrí ani do obchodnej skupiny v zmysle bodu 13 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu.
- (169) Komisia preto dospela k záveru, že spoločnosť airBaltic je oprávnená na pomoc na reštrukturalizáciu.

7.4.2. Validita plánu reštrukturalizácie

- (170) Komisia konštatuje, že reštrukturalizácia spoločnosti airBaltic sa začala v apríli 2011, keď vedenie spoločnosti vypracovalo prvý plán reštrukturalizácie. Tento plán bol zameraný predovšetkým na optimalizáciu flotily a potrebu nahradiť lietadlá spoločnosti efektívnejšími lietadlami, čo bolo základným pilierom aj neskoršieho plánu prebudovania. V rovnakom čase bola zatvorená základňa vo Vilniuse. O niekoľko týždňov neskôr na základe preskúmania [...] zahrnujúce vedenie spoločnosti airBaltic do plánu zníženie počtu zamestnancov o [8 – 12] %.
- (171) Plán z roku 2011 bol aktualizovaný v podobe už uvedeného plánu prebudovania a formálne prijatý počas prvého štvrťroka 2012. Ako sa uvádza v odôvodnení 164, lotyšské orgány predložili Komisii v decembri 2013 plán reštrukturalizácie, ktorým sa aktualizoval plán prebudovania.

- (172) Komisia konštatuje, že v pláne reštrukturalizácie z apríla 2011 sa stanovujú hlavné potreby spoločnosti airBaltic. Hoci plán nebol úplne vypracovaný, predstavoval prvý základ určenia reštrukturalizačných potrieb spoločnosti airBaltic a zabezpečenie obnovy jej životaschopnosti. Okrem toho predstavoval základ plánu prebudovania, ktorý sa v čase podpisu dohody (t. j. 3. októbra 2011) vypracúval a bol finalizovaný v júni 2012.
- (173) Komisia v minulosti uznala, že plány reštrukturalizácie sa vymedzujú priebežne a považujú sa za prvotné plány, ktoré predstavujú východiskový bod obdobia reštrukturalizácie. Napríklad v rozhodnutí *Varvaressos* ⁽³⁶⁾ Komisia dospela k záveru, že opatrenia v prospech tejto firmy poskytnuté v rokoch 2006 až 2009 bolo potrebné posudzovať ako súčasť súvislého procesu reštrukturalizácie na základe plánu reštrukturalizácie z roku 2009 (vzťahujúcim sa na obdobie rokov 2006 – 2011). Podobne ako v prípade spoločnosti airBaltic predstavoval plán reštrukturalizácie spoločnosti Varvaressos z roku 2009 aktualizáciu „strategického a obchodného plánu“ z roku 2006.

7.4.3. Obnovenie dlhodobej životaschopnosti

- (174) Podľa bodu 34 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu musí byť udelenie pomoci na reštrukturalizáciu podmienené realizáciou plánu na reštrukturalizáciu, ktorý musí Komisia schváliť vo všetkých prípadoch individuálnej pomoci. V bode 35 sa uvádza, že plán na reštrukturalizáciu, ktorého obdobie realizácie musí byť čo najkratšie, musí obnoviť dlhodobú životaschopnosť firmy v prijateľnej lehote a na základe realistických predpokladov týkajúcich sa budúcich podmienok fungovania podniku.
- (175) Podľa bodu 36 musia byť v pláne opísané okolnosti, ktoré viedli k vzniku ťažkostí v spoločnosti, a musí v ňom byť zohľadnený súčasný stav a budúce perspektívy v prípade optimistického, pesimistického a základného scenára.
- (176) Plán musí zabezpečiť obrat v situácii firmy, ktorý jej umožní po ukončení reštrukturalizácie uhrádzať všetky náklady vrátane odpisov a finančných poplatkov. Očakávaná návratnosť kapitálu musí byť dostatočujúca na to, aby umožnila reštrukturalizovanej firme súťažiť na trhu na základe jej vlastných zásluh (bod 37).
- (177) Komisia konštatuje, že v pláne reštrukturalizácie sú opísané okolnosti vedúce k ťažkostiam spoločnosti airBaltic, ktoré boli spôsobené predovšetkým celosvetovou hospodárskou krízou v rokoch 2008 – 2009, ktorá mala v Pobaltí značný vplyv a zasiahla aj odvetvie leteckej dopravy.
- (178) Okrem toho sa v pláne reštrukturalizácie uvádza, že k ťažkostiam spoločnosti prispela aj obchodná stratégia presadzovaná v minulosti, ako aj viaceré rozhodnutia bývalého vedenia spoločnosti airBaltic. Konkrétne v súvislosti s obchodnou stratégiou spoločnosti airBaltic sa v pláne reštrukturalizácie zdôrazňuje, že v minulosti bola zameraná iba na expanziu a nie na ziskovosť, v dôsledku čoho bola spoločnosť vystavená neudržateľne vysokým výdavkom. Tieto náklady sa navyše značne zvýšili z dôvodu flotily, ktorú tvorili štyri rôzne typy lietadiel, ako aj z dôvodu vysokých nákladov na prenájom lietadiel. Linky boli otvorené bez primeraného posúdenia ich ziskovosti a mnohé z nich boli stratové.
- (179) Plán reštrukturalizácie sa týkal 5-ročného obdobia reštrukturalizácie od apríla 2011 a predpokladalo sa v ňom, že spoločnosť airBaltic obnoví svoju dlhodobú životaschopnosť najneskôr do apríla 2016, hoci v základnom scenári sa počíta s obnovou ziskovosti spoločnosti airBaltic v roku 2014. Obdobie reštrukturalizácie teda trvá maximálne 5 rokov, čo je v súlade s predchádzajúcou praxou v odvetví osobnej leteckej dopravy ⁽³⁷⁾. Komisia vždy zastávala názor, že v súčasnej hospodárskej situácii je dôležité nesústrediť sa len na krátkodobý obrat a namiesto toho vytvoriť pevný základ pre budúci rast. V tomto kontexte bude potrebná stabilizácia úrovne prevádzky a poskytovania služieb trvať niekoľko rokov.

⁽³⁶⁾ Rozhodnutie Komisie 2011/414/EÚ zo 14. decembra 2010 o štátnej pomoci C 8/10 (ex N 21/09 a NN 15/10), ktorú Grécko poskytlo podniku Varvaressos S.A., Ú. v. EÚ L 184, 14.7.2011, s. 9.

⁽³⁷⁾ Pozri rozhodnutie Komisie vo veci SA.30908 – ČSA – *Czech Airlines* – plán reštrukturalizácie, bod 107, a rozhodnutie Komisie vo veci SA.33015 – *Air Malta plc.*, bod 93. Pozri aj rozhodnutie Komisie 2010/137/ES z 28. augusta 2009 o štátnej pomoci C 6/09 (ex N 663/08) – Rakúsko – *Austrian Airlines* – plán reštrukturalizácie, (Ú. v. EÚ L 59, 9.3.2010, s. 1), bod 296 a rozhodnutie Komisie 2012/542/EÚ z 21. marca 2012 o opatrení SA.31479 (2011/C) (ex 2011/N), ktoré Spojené kráľovstvo zamýšľa zaviesť v prospech spoločnosti Royal Mail Group, (Ú. v. EÚ L 279, 12.10.2012, s. 40), bod 217.

- (180) V pláne reštrukturalizácie sa zdôrazňuje zmena obchodnej stratégie spoločnosti airBaltic, ktorá si kladie za cieľ stať sa hybridným leteckým dopravcom so zameraním na zákazníkov s vyšším výnosom prostredníctvom väčšiny služieb, ktoré bežne ponúkajú sieťoví dopravcovia, pričom by sa zároveň usilovala o nákladovú efektívnosť typickú pre nízkonákladových dopravcov. Túto stratégiu už od októbra 2011 do značnej miery realizuje nové vedenie spoločnosti. V pláne reštrukturalizácie sa navyše stanovujú tri hlavné druhy reštrukturalizačných opatrení: i) optimalizácia výnosov a nákladov existujúcich operácií; ii) rekonfigurácia siete, ktorá povedie k úprave destinácií, frekvencií a načasovania s cieľom optimalizácie RASK a CASK⁽³⁸⁾ na úrovni trás; a iii) optimalizácia siete a flotily s cieľom vyhodnotiť a určiť optimálnu sieť a veľkosť flotily. Celkovo bolo vypracovaných 13 iniciatív zameraných na príjmy a 13 iniciatív zameraných na náklady, zatiaľ čo v oblasti rekonfigurácie siete a obnovy flotily boli vypracované ďalšie dve iniciatívy.
- (181) Pokiaľ ide o optimalizáciu flotily, Komisia konštatuje, že rôznorodá a starnúca flotila spoločnosti airBaltic je z hľadiska paliva menej efektívna a náročnejšia na údržbu ako flotila konkurencie, čo sa premieta do rastúcich nákladov. V priebehu rokov 2012 a 2013 sa spoločnosť airBaltic rozhodla, že bude prevádzkovať iba časť svojich disponibilných lietadiel s cieľom znížiť náklady. V roku 2013 pridala spoločnosť airBaltic do svojej flotily dve lietadlá typu Q400 Bombardier, aby čiastočne kompenzovala stratu kapacity v dôsledku vyradenia flôt lietadiel Fokker a Boeing 757. Okrem toho boli s cieľom výmeny flotily opätovne prerokované existujúce zmluvy o prenájme za priaznivejších podmienok, a to až kým nebude k dispozícii nové lietadlo typu Bombardier CS300 v [...] alebo [...]. Do konca roka 2014 bude spoločnosť airBaltic prevádzkovať 25 lietadiel a na tejto úrovni bude pokračovať až do konca obdobia reštrukturalizácie v roku 2016. Vo všeobecnosti sa lietadlová flotila počas obdobia reštrukturalizácie zredukuje o 27 %.
- (182) Pokiaľ ide o rekonfiguráciu siete, Komisia uviedla, že v roku 2013 priniesla nová sieť o [16 – 21] miliónov LVL ([22,7 – 29,8] milióna EUR) viac na úrovni C1⁽³⁹⁾ v porovnaní s predchádzajúcim rokom, okrem iného v dôsledku zrušenia nerentabilných trás (napr. [...]) a zníženia frekvencií letov ([...] [...], [...] a [...]).
- (183) Medzi iniciatívy zamerané na príjmy patrí zavedenie nových tarifných systémov alebo optimalizácia systému poplatkov za batožinu. Okrem toho sa bude podporovať odbavenie on-line (on-line check-in), zatiaľ čo palubní sprievodcovia a predajcovia budú odmeňovaní flexibilne. Pokiaľ ide o iniciatívy zamerané na náklady, patria medzi ne opätovné rokovania o cenách palív so súčasnými dodávateľmi a o zmluvách o kontrole motorov a generálnych opravách, optimalizácia prenájmu a zníženie nákladov hangáru a nákladov týkajúcich sa ubytovania posádky v hoteloch. Takisto sa prerokujú aj existujúce zmluvy s poskytovateľmi pozemnej obsluhy.
- (184) Väčšina reštrukturalizačných opatrení opísaných v predchádzajúcich bodoch sa už vykonala. V dôsledku iniciatív zameraných na optimalizáciu príjmov a zníženie nákladov, ako aj obnovu flotily a rekonfiguráciu siete vykázala spoločnosť airBaltic v roku 2012 záporný zisk pred odpočítaním úrokov a zdanením vo výške 30 miliónov LVL (42,47 milióna EUR), pričom v rozpočte bol naplánovaný záporný zisk pred odpočítaním úrokov a zdanením vo výške 38 miliónov LVL (53,8 milióna EUR). V roku 2013 sa záporný zisk pred odpočítaním úrokov a zdanením znížil na 7,7 milióna LVL (10,9 milióna EUR), čo bolo výraznejšie zníženie, ako sa pôvodne plánovalo. Očakáva sa, že spoločnosť nebude v roku 2014 stratová a neskôr bude zisková, pričom v roku 2014 dosiahne zisk pred odpočítaním úrokov a zdanením vo výške [1 – 3] miliónov LVL ([1,4 – 4,2] milióna EUR) a v roku 2016 vo výške [9 – 12] miliónov LVL ([12,8 – 17] miliónov EUR). Predpokladá sa, že návratnosť vlastného kapitálu bude v roku 2014 na úrovni [3 – 6] % a v roku 2016 na úrovni [18 – 21] %.
- (185) Plán reštrukturalizácie obsahuje revidované finančné prognózy na základe realistického, pesimistického a optimistického scenára, ktoré vychádzajú zo spoľahlivých predpokladov. Napríklad v realistickom scenári sa predpokladá rast trhu na úrovni [6 – 8] %, zatiaľ čo rast spoločnosti airBaltic je obmedzený na [1 – 3] % v roku 2014 a na [2 – 4] % v rokoch 2015 a 2016 pri ročnej miere inflácie [1 – 3] % a nákladoch na palivo, ktoré porastú z [950 – 1 000] USD/t v roku 2014 na [1 000 – 1 050] USD/t v roku 2016. Koeficient zaťaženia sa pohybuje v rozmedzí od [69 – 71] % v roku 2014 do [71 – 75] % v roku 2016. V prípade tohto scenára umožní realizácia iniciatív spoločnosti airBaltic zvrat ešte v roku 2014 (so ziskom pred odpočítaním úrokov a zdanením vo výške [1 – 3] milióny LVL ([1,4 – 4,2] milióna EUR)), pričom spoločnosť bude v ďalšom období ziskovou a jej zisk pred odpočítaním úrokov a zdanením bude predstavovať [6 – 9] miliónov LVL ([8,5 – 12,8] milióna EUR) v roku 2015 a [9 – 12] miliónov LVL ([12,8 – 17] miliónov EUR) v roku 2016.

⁽³⁸⁾ Príjem za počet dostupných miest na kilometer (RASK – revenue per available seat kilometre) a náklady na počet dostupných miest na kilometer (CASK – cost of available seat kilometre).

⁽³⁹⁾ Pozri odôvodnenie 194.

- (186) V prípade všetkých scenárov by spoločnosť airBaltic dosiahla v roku 2016 pozitívny zisk pred odpočítaním úrokov a zdanením, a to vo výške [10 – 15] miliónov LVL ([14,2 – 21,3] milióna EUR) v prípade optimistického scenára až [5 – 10] miliónov LVL ([7,1 – 14,2] milióna EUR) v prípade pesimistického scenára. Uvedené scenáre boli podrobené aj analýze citlivosti na účely posúdenia rizík a ich možného vplyvu do roku 2016, a to najmä v súvislosti s menovými rizikami (zhodnotenie/znehodnotenie USD voči LVL a EUR) a so zmenami koeficientov zaťaženia, trhovej ceny paliva, výnosov a počtu cestujúcich.
- (187) Komisia posúdila plán reštrukturalizácie a zastáva názor, že by mal spoločnosti airBaltic umožniť najneskôr do apríla 2016 dosiahnuť očakávaný návrat k dlhodobej životaschopnosti. V pláne reštrukturalizácie sa uvádza podrobné posúdenie okolností vedúcich k ťažkostiam spoločnosti airBaltic, ktoré sa náležite riešia prostredníctvom reštrukturalizačných opatrení v podobe iniciatív zameraných na príjmy a náklady, ako aj iniciatív v oblasti rekonfigurácie siete a obnovy flotily.
- (188) Komisia sa navyše domnieva, že v pláne reštrukturalizácie, ktorý Lotyšsko predložilo, sa náležite kvantifikuje vplyv rôznych reštrukturalizačných opatrení, že predpoklady sú primerané a zodpovedajúce situácii odvetvia osobnej leteckej dopravy a že všetky scenáre predpokladajú životaschopnosť na primeranej úrovni v priebehu celého obdobia reštrukturalizácie. Analýza citlivosti je primeraná a vyplýva z nej, že vplyv zohľadnených faktorov na zisk pred odpočítaním úrokov a zdanením by bol obmedzený.
- (189) Vzhľadom na významné reštrukturalizačné opatrenia, ktoré boli prijaté, a na dosiahnutý pokrok sa preto Komisia domnieva, že plán reštrukturalizácie umožní spoločnosti airBaltic v primeranej lehote obnoviť jej dlhodobú životaschopnosť.
- (190) Okrem toho z dôkazov, ktoré Lotyšsko predložilo, vyplýva, že spoločnosť airBaltic je v súčasnosti na dobrej ceste k splneniu väčšiny cieľov stanovených v pláne reštrukturalizácie, čo je ďalší ukazovateľ spoľahlivosti plánu.

7.4.4. Zabránenie neodôvodnenému narušeniu hospodárskej súťaže (kompenzačné opatrenia)

- (191) Podľa bodu 38 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu je potrebné prijať kompenzačné opatrenia s cieľom zabezpečiť zníženie nepriaznivých účinkov na podmienky obchodovania na prijateľnú úroveň. Tieto opatrenia môžu zahŕňať rozdelenie aktív, zníženie kapacity alebo obmedzenie prítomnosti na trhu, prípadne zníženie vstupných prekážok na dotknutých trhoch (bod 39).
- (192) V tejto súvislosti sa ukončenie stratových činností, ktoré by bolo v každom prípade nevyhnutné na obnovenie životaschopnosti podniku, nebude považovať za zníženie kapacity alebo obmedzenie prítomnosti na trhu na účely posúdenia kompenzačných opatrení (bod 40).
- (193) Lotyšsko ako kompenzačné opatrenie spoločnosti airBaltic navrhuje zrušenie ziskových trás, čo povedie k zníženiu kapacity a zrušeniu prevádzkových intervalov na koordinovaných letiskách.
- (194) Okrem zrušenia nerentabilných trás, ako sa požaduje v záujme obnovenia životaschopnosti, sa v pláne reštrukturalizácie počíta so zrušením 14 ziskových trás⁽⁴⁰⁾ z hľadiska príspevkovej marže C1. Je bežnou praxou, že Komisia posúdi trasy ako ziskové v prípade, že mali pozitívnu príspevkovú maržu C1 v roku predchádzajúcom ich zrušeniu⁽⁴¹⁾. V príspevku C1 sú zohľadnené náklady na let, cestujúcich a distribúciu (t. j. variabilné náklady) pripadajúce na jednotlivé trasy. Príspevok C1 je vhodný údaj, pretože sú v ňom zohľadnené všetky náklady, ktoré sú priamo spojené s príslušnou trasou. Trasy s pozitívnym príspevkom C1 pokrývajú nielen variabilné náklady na trasu, ale prispievajú aj na fixné náklady spoločnosti.
- (195) Pokiaľ ide o kapacitu, v pláne reštrukturalizácie sa uvádza, že celková kapacita spoločnosti v apríli 2011 predstavovala [5 – 5,5] miliárd ASK, pričom sa očakáva, že na konci obdobia reštrukturalizácie v apríli 2016 bude kapacita spoločnosti airBaltic predstavovať [4 – 4,5] miliárd ASK, čo znamená zníženie o [17 – 20] %. Komisia v tejto súvislosti poznamenáva, že najmä v kontexte obnovenia dlhodobej životaschopnosti sa flotila zredukuje z 34 lietadiel v apríli 2011 na 25 lietadiel do konca roka 2014 a zostane na tejto úrovni až do konca obdobia reštrukturalizácie v apríli 2016 (pozri odôvodnenie 181). Keď sa zohľadnia len ziskové trasy, kapacita sa zníži o [7 – 10] %.

⁽⁴⁰⁾ Konkrétne trasy medzi [...]. Komisia zastáva názor, že uzavretie týchto liniek predstavuje čisto kompenzačné opatrenia, pretože nič nenasvedčuje tomu, že boli zrušené ako nevyhnutný dôsledok redukcie flotily.

⁽⁴¹⁾ Pozri rozhodnutie Komisie vo veci SA.30908 – ČSA – Czech Airlines – plán reštrukturalizácie, body 130 a 131.

- (196) Komisia navyše poznamenáva, že spoločnosť airBaltic zrušila niekoľko trás prevádzkovaných z plne koordinovaných ⁽⁴²⁾ letísk [...]. V dôsledku toho sa v rokoch 2011 a 2012 uvoľnilo [...] prevádzkových intervalov na plne koordinovaných letiskách, čím sa pre konkurenčných leteckých dopravcov vytvorili nové obchodné príležitosti, aby mohli na týchto letiskách prevádzkovať trasy a posilniť na nich svoju prítomnosť.
- (197) Pri posudzovaní vhodnosti kompenzačných opatrení bude Komisia zohľadňovať štruktúru trhu a podmienky hospodárskej súťaže, aby sa zaistilo, že žiadne takéto opatrenie nepovedie k zhoršeniu štruktúry trhu (bod 39 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu). Kompenzačné opatrenia musia proporcionálne zodpovedať deformačným účinkom pomoci, a najmä veľkosti a relatívnej dôležitosti firmy na trhu alebo trhoch. Výška redukcie sa musí stanoviť podľa konkrétnych prípadov (bod 40 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu).
- (198) Komisia konštatuje, že spoločnosť airBaltic je veľmi malým aktérom na európskom leteckom trhu a jej podiel na produkcii celého európskeho leteckého priemyslu predstavuje 0,5 %.
- (199) Komisia navyše dospela k názoru, že zníženie kapacity spoločnosti airBaltic o [7 – 10] % nie je zanedbateľné vzhľadom na relatívnu malú veľkosť spoločnosti v porovnaní s produkčnou kapacitou európskeho leteckého priemyslu a z hľadiska objemu cestujúcich. V prípade relatívne malého dopravcu, akým je spoločnosť airBaltic, by ďalšia redukcia flotily a znižovanie kapacity mohli ohroziť jeho návrat k dlhodobej životaschopnosti bez toho, aby sa tým poskytli významné trhové príležitosti pre konkurentov. Navyše, hoci je spoločnosť airBaltic najväčším leteckým dopravcom v Lotyšsku, jej podiel na trhu v Rige sa znížil z [65 – 70] % v roku 2011 na [55 – 60] % v roku 2016.
- (200) Komisia ďalej konštatuje, že Lotyšsko je dotovanou oblasťou na účely regionálnej investičnej pomoci podľa článku 107 ods. 3 písm. a) ZFEÚ ⁽⁴³⁾. Podľa bodu 56 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu „*môžu byť však podmienky na schvaľovanie pomoci [v dotovaných oblastiach] menej prísne, pokiaľ ide o uplatňovanie kompenzačných opatrení a veľkosť príjemcovho príspevku. Ak regionálny rozvoj potrebuje odôvodnenie v prípadoch, keď sa zníženie kapacity alebo výskytu na trhu javí ako najvhodnejšie opatrenie na zabránenie neželanej deformácie hospodárskej súťaže, požadované zníženie bude menšie v dotovaných oblastiach ako nedotovaných*“.
- (201) Komisia pri posudzovaní vhodnosti navrhovaných kompenzačných opatrení vzala do úvahy aj špecifickosti tejto veci so zreteľom na periférnu zemepisnú polohu Lotyšska a jeho prístup k zvyšným častiam Európskej únie. V tejto súvislosti Komisia konštatuje, že na prevažnej časti železničnej siete Lotyšska sa využíva ruský rozchod koľají, ktorý je širší ako štandardný rozchod používaný vo väčšine oblastí EÚ, čo vedie k problémom interoperability so susednými krajinami EÚ. Námorná doprava podľa všetkého tiež ponúka iba obmedzenú mieru nahraditeľnosti leteckej dopravy, najmä pokiaľ ide o osobnú dopravu. Komisia na záver poznamenáva, že najbližšími medzinárodnými letiskami prístupnými pozemnou dopravou sú letiská vo Vilniuse a Talline, ktoré sú od Rigy vzdialené približne 300 km, a preto nepredstavujú pohodlné alternatívne dopravné uzly, najmä nie pre obchodných cestujúcich.
- (202) Z tohto dôvodu Komisia zastáva názor, že kompenzačné opatrenia, ktoré spoločnosť airBaltic prijala, t. j. zníženie kapacity o [7 – 10] % a zrušenie prevádzkových intervalov na koordinovaných letiskách, sú za daných okolností prijateľné. Kompenzačné opatrenia navrhované Lotyšskom sú teda podľa usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu dostatočné na to, aby sa zabezpečilo, že nepriaznivé vplyvy na podmienky obchodovania súvisiace s poskytnutím pomoci spoločnosti airBaltic na reštrukturalizáciu sa znížia na prijateľnú úroveň.

7.4.5. Pomoc obmedzená na minimum (vlastný príspevok)

- (203) Podľa bodu 43 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu v záujme obmedzenia rozsahu pomoci na striktné minimum musí príjemca značnou čiastkou prispieť na náklady na reštrukturalizáciu z vlastných zdrojov. Tento príspevok môže pochádzať z predaja aktív, ktoré nie sú nevyhnutne potrebné na prežitie firmy, alebo z externého financovania v rámci trhových podmienok.

⁽⁴²⁾ Plne koordinované letiská sú vymedzené v článku 2 písm. g) nariadenia Rady (EHS) č. 95/93 z 18. januára 1993 o spoločných pravidlách pridelovania prevádzkových intervalov na letiskách Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 14, 22.1.1993, s. 1). Podľa článku 3 ods. 4 nariadenia (EHS) č. 95/93 sú tieto letiská, aspoň v určitých obdobiach, kapacitne obmedzené.

⁽⁴³⁾ Pozri rozhodnutie Komisie z 13. septembra 2006 vo veci štátnej pomoci N 447/2006 – Lotyšsko – mapa regionálnej pomoci na obdobie rokov 2007 – 2013.

- (204) Vlastný príspevok musí byť reálny, t. j. skutočný, vylučujúci všetky budúce očakávané zisky, ako je tok hotovosti (bod 43 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu). Samotný vlastný príspevok nesmie zahŕňať žiadnu ďalšiu štátnu pomoc. V prípade veľkých firiem Komisia zvyčajne považuje za primeraný príspevok vo výške najmenej 50 % nákladov na reštrukturalizáciu. Za výnimočných okolností a v prípadoch s osobitnými ťažkosťami môže Komisia akceptovať nižší príspevok (bod 44 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu).
- (205) V pláne reštrukturalizácie sa náklady na reštrukturalizáciu odhadujú na [150 – 170] miliónov LVL ([214 – 242] miliónov EUR), a to na základe finančných prostriedkov potrebných na splatenie úverov od tretích strán ([5 – 15] miliónov LVL ([7,1 – 21,3] milióna EUR), kompenzáciu strát súvisiacich s vyradením a likvidáciou niektorých lietadiel ([15 – 25] miliónov LVL ([21,3 – 35,5] milióna EUR)), opravné položky k nedobytným pohľadávkam, ktoré spoločnosť nebude môcť vymôcť ([5 – 10] miliónov LVL ([7,1 – 15,3] milióna EUR)), odstúpeného ([1 – 4] milióny LVL ([1,4 – 5,6] milióna EUR)), nákup nových lietadiel, a to najmä [...] lietadiel typu Bombardier Q400NG a [...] lietadiel typu Boeing 737-500 (spolu za [50 – 60] miliónov LVL ([71,1 – 85,3] milióna EUR)), spätné odkúpenie ochranných známk od spoločnosti BAS ([5 – 15] miliónov LVL ([7,1 – 21,3] milióna EUR)), nepredvídané podsúvahové záväzky súvisiace s pohľadávkou od [...] ([5 – 15] miliónov LVL ([7,1 – 21,3] milióna EUR)) a [45 – 55] miliónov LVL ([64 – 78,2] milióna EUR) na pokrytie očakávaných strát dovtedy, kým spoločnosť airBaltic neobnoví svoju ziskovosť.
- (206) Pokiaľ ide o celkové náklady na reštrukturalizáciu vo výške [150 – 170] miliónov LVL ([214 – 242] miliónov EUR), navrhovaný vlastný príspevok spoločnosti airBaltic podľa plánu reštrukturalizácie predstavuje [100 – 110] miliónov LVL ([141 – 155] miliónov EUR), t. j. [60 – 70] % celkových nákladov na reštrukturalizáciu. Vlastný príspevok tvoria:
- (i) súkromné finančné injekcie vo výške [20 – 30] miliónov LVL ([28,4 – 42,6] miliónov EUR), ktoré poskytla spoločnosť BAS a súkromní investori spoločnosti THC a [...] v období od apríla do septembra 2011. Táto suma zahŕňa [...] miliónov LVL ([...] miliónov EUR) vo forme facility likvidity, ktorú poskytla [...] v marci a máji 2011 na nákup náhradných dielov od spoločnosti airBaltic; [...] miliónov LVL ([...] miliónov EUR) a [...] miliónov LVL ([...] miliónov EUR) vo forme zálohových platieb do vlastného kapitálu spoločnosti airBaltic od [...] a [...]; a [6 – 8] miliónov LVL ([8,5 – 12,3] miliónov EUR) od spoločnosti Transatlantic Holdings, ktoré súvisia s dohodou o nákupe akcií;
 - (ii) súkromné úvery vo výške [20 – 30] miliónov LVL ([28,4 – 42,6] milióna EUR) poskytnuté spoločnosťou BAS po uzatvorení dohody, a to úver BAS (14 miliónov LVL (19,82 milióna EUR)) a úver predajcu vo výške [5 – 15] miliónov LVL ([7,1 – 21,3] milióna EUR) na spätné odkúpenie ochranných známk;
 - (iii) zmluvy o prenájme nových lietadiel v hodnote [45 – 55] miliónov LVL ([64 – 78] miliónov EUR);
 - (iv) [...] miliónov LVL ([...] miliónov EUR) z čiastočného odpisu dlhu súvisiaceho s reštrukturalizáciou dlhu spoločnosti airBaltic, na ktorom sa dohodli spoločnosti Latvijas Krājbanka a Snoras v marci 2014.
- (207) Pokiaľ ide o súkromné finančné injekcie uvedené v bode i), Lotyšsko preukázalo, že spoločnosť BAS od júna do júla 2011 realizovala zálohové platby do vlastného kapitálu spoločnosti vo výške [7 – 9] miliónov LVL ([10 – 13] miliónov EUR). Komisia usudzuje, že tieto platby predstavujú vlastný príspevok v zmysle bodu 43 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, pretože spoločnosť BAS bola súkromným trhovým subjektom a Komisia nemá dôvody domnievať sa, že nekonala v súlade s logikou trhu. Rovnaký záver platí aj pre [6 – 8] miliónov LVL ([8,5 – 12,3] milióna EUR), ktoré poskytla spoločnosť Transatlantic Holdings výmenou za [...] nesplatených akcií spoločnosti airBaltic v septembri 2011.
- (208) Pokiaľ ide o bod ii), Komisia sa domnieva, že úver vo výške 14 miliónov LVL (19,82 milióna EUR), ktorý poskytla spoločnosť BAS, teda úver BAS, predstavuje externé financovanie v rámci trhových podmienok, ktorý možno akceptovať ako vlastný príspevok od súkromného investora, ktorý bol v tom čase akcionárom spoločnosti.
- (209) Pokiaľ ide o zmluvy o prenájme nových lietadiel v hodnote [45 – 55] miliónov LVL ([64 – 78] miliónov EUR) (bod iii)), v pláne reštrukturalizácie sa uvádza, že v marci 2013 uzatvorila spoločnosť airBaltic nové zmluvy o prenájme lietadiel so súkromnými protistranami v rámci programu redukcie flotily a optimalizácie. Zmluvy sa vzťahujú na čistý prenájom [...] lietadiel typu Bombardier Dash 8 Q400NG na obdobie 10 rokov v celkovej výške približne [...] miliónov USD ([...] miliónov EUR), t. j. za mesačné nájomné vo výške približne [...] USD ([...] EUR).

- (210) Podľa plánu reštrukturalizácie prenájom poskytla za trhových podmienok spoločnosť [...]. Mesačné nájomné je určené na pokrytie nákladov na splácanie kúpnej ceny po odpočítaní zostatkovej hodnoty na konci roka 10 v prípade príslušného lietadla (plus prirážka na pokrytie [...], náklady na financovanie a prevádzku, ako aj ziskové rozpätie), čím sa účinne vyrovná kúpna cena nových lietadiel.
- (211) Komisia konštatuje, že zmluvy o prenájme ako také predstavujú v leteckom priemysle štandardnú formu financovania a možno ich prirovnáť k úverom poskytovaným spoločnosti, ktorá prechádza reštrukturalizáciou. Skutočnosť, že existuje kolaterál pokrývajúci významnú časť úveru, nevylučuje, aby sa úver mohol považovať za „vlastný príspevok“. Lotyšsko navyše potvrdilo, že na zmluvy o prenájme sa vzťahuje štandardné zabezpečenie (t. j. možnosť zabaviť lietadlo v prípade neplnenia povinností a bezpečnostná záloha v hotovosti). Prenajíateľ teda podstupuje určitú mieru rizika veriteľa, pretože v prípade neplnenia povinností zo strany spoločnosti airBaltic by zaznamenal značné straty, t. j. okamžitú stratu príjmov z prenájmu, ktorá by pretrvávala dovtedy, kým by lietadlo znovu neprenajal novému zákazníkovi, ako aj náklady vynaložené na úpravu lietadla pre ďalšieho prevádzkovateľa ⁽⁴⁴⁾.
- (212) Na základe uvedených skutočností Komisia konštatuje, že zo zmlúv o prenájme vyplýva, že spoločnosť airBaltic bola schopná získať externé financovanie v rámci trhových podmienok. Zmluvy o prenájme preto možno považovať za dôkaz toho, že trh verí v dlhodobú životaschopnosť spoločnosti airBaltic, pretože tieto zmluvy sú zabezpečené iba štandardným typom kolaterálu a poskytovateľ finančných prostriedkov stále podstupuje určitý stupeň rizika. Táto skutočnosť je v súlade s bodom 43 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, v ktorom sa uvádza, že vlastný príspevok by mal pochádzať z externého financovania v rámci trhových podmienok, a je známkou toho, že trh verí v uskutočniteľnosť plánovanej obnovy životaschopnosti. Komisia preto považuje nájomné vo výške [45 – 55] miliónov LVL ([64 – 78] miliónov EUR) za súčasť vlastného príspevku. Navyše je to v súlade s predchádzajúcou praxou Komisie, napríklad v prípade spoločnosti *Czech Airlines*. ⁽⁴⁵⁾
- (213) Komisia však má pochybnosti, pokiaľ ide o určité typy vlastného príspevku navrhované v pláne reštrukturalizácie, ako je vysvetlené ďalej.
- (214) Pokiaľ ide o zálohovú platbu do vlastného kapitálu spoločnosti airBaltic vo výške [...] miliónov LVL ([...] miliónov EUR) zo strany [...] v júli 2011, z informácií, ktoré predložilo Lotyšsko, vyplýva, že platba priamo súvisí s opatrením 6, ktoré podľa záverov Komisie zahŕňa štátnu pomoc. Z tohto dôvodu nemožno zálohovú platbu do vlastného kapitálu spoločnosti airBaltic zo strany [...] považovať za vlastný príspevok, ktorý nesmie zahŕňať pomoc.
- (215) Pokiaľ ide o facilitu likvidity vo výške [...] miliónov LVL ([...] miliónov EUR), ktorú poskytla [...] v období od apríla do júna 2011 na nákup náhradných dielov, lotyšské orgány neposkytli dôkazy, na základe ktorých by Komisia mohla jednoznačne pochopiť toto opatrenie a jeho význam, z hľadiska dôvery v obnovu životaschopnosti príjemcu. Komisia preto nemôže s istotou vyvodiť záver, že túto facilitu možno akceptovať ako vlastný príspevok.
- (216) Pokiaľ ide o úver predajcu vo výške [5 – 15] miliónov LVL ([7,1 – 21,3] milióna EUR) od spoločnosti BAS spoločnosti airBaltic na spätné odkúpenie ochranných známk, Lotyšsko nepredložilo žiadne dôkazy o tom, že úver sa skutočne poskytol.
- (217) Na základe uvedených skutočností Komisia nepovažuje za prijateľnú ako vlastný príspevok zálohovú platbu do vlastného kapitálu spoločnosti airBaltic vo výške [...] miliónov LVL ([...] miliónov EUR) zo strany [...] v júli 2011, facilitu likvidity vo výške [...] miliónov LVL ([...] miliónov EUR) poskytovanú [...] v období od apríla do júna 2011 na nákup náhradných dielov a úver predajcu vo výške [5 – 15] miliónov LVL (EUR [7,1 – 21,3] miliónov EUR) od spoločnosti BAS spoločnosti airBaltic na spätné odkúpenie ochranných známk a čiastočný odpis dlhu vo výške [...] miliónov LVL ([...] miliónov EUR). Komisia takisto vyjadrila pochybnosti, a to najmä na základe nejednoznačných informácií poskytnutých v tomto ohľade (nejasná povaha dotknutých dlhov vrátane niekoľkých pohľadávok a ochranných známk spoločnosti airBaltic), či čiastočný odpis dlhu vo výške [...] miliónov LVL ([...] miliónov EUR) u dvoch bánk možno považovať za vlastný príspevok.
- (218) Komisia však v každom prípade konštatuje, že ďalšie opatrenia navrhované ako vlastný príspevok sú v súlade s bodom 43 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu a že úroveň vlastného príspevku je teda prijateľná. Ich výška je [75 – 85] miliónov LVL ([107 – 120] miliónov EUR), čo zodpovedá približne [48 – 50] % nákladov na reštrukturalizáciu. V prípade veľkých firiem, ako je spoločnosť airBaltic, by za normálnych okolností úroveň

⁽⁴⁴⁾ Celkové náklady na presun lietadla od prevádzkovateľa, ktorý neplní dodacie podmienky, k novému zákazníkovi môžu ľahko dosiahnuť až [...] % z účtovnej hodnoty lietadla.

⁽⁴⁵⁾ Pozri rozhodnutie vo veci *Czech Airlines*, body 119 a 145.

vlastného príspevku mala byť 50 %. Podľa bodu 56 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu však Komisia môže byť menej prísna, pokiaľ ide o výšku vlastného príspevku v dotovaných oblastiach, akou bolo Lotyšsko v období, keď sa opatrenia poskytli (pozri odôvodnenie 200).

(219) Komisia sa preto domnieva, že boli splnené požiadavky bodu 43 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu.

7.4.6. Zásada „jedenkrát a naposledy“

(220) Je potrebné rešpektovať bod 72 usmernení na záchranu a reštrukturalizáciu, v ktorom sa stanovuje, že spoločnosť, ktorá dostala pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu v posledných desiatich rokoch, nie je oprávnená na pomoc na záchranu alebo reštrukturalizáciu (zásada „jedenkrát a naposledy“).

(221) Keďže opatrenia 1, 4 a 5 nezahŕňajú štátnu pomoc, na účely zásady „jedenkrát a naposledy“ sa neberú do úvahy. Lotyšské orgány navyše potvrdili, že spoločnosť airBaltic nedostala za posledných 10 rokov žiadnu pomoc na záchranu a reštrukturalizáciu. Komisia sa preto domnieva, že zásada „jedenkrát a naposledy“ bola dodržaná.

7.5. ZÁVER V SÚVISLOSTI S OPATRENAMI 2, 3 A 6

(222) Vzhľadom na uvedené skutočnosti Komisia konštatuje, že Lotyšsko neoprávnenne realizovalo opatrenia 2, 3 a 6 v prospech spoločnosti airBaltic, a to v rozpore s článkom 108 ods. 3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie. Komisia sa však domnieva, že opatrenia a plán reštrukturalizácie spĺňajú podmienky stanovené v usmerneniach na záchranu a reštrukturalizáciu. Komisia preto dospela k záveru, že pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom.

(223) Komisia na záver konštatuje, že Lotyšsko súhlasilo s tým, aby bolo toto rozhodnutie prijaté a oznámené v angličtine.

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Prvý štátny úver vo výške 16 miliónov LVL, ktorý Lotyšská republika poskytla spoločnosti airBaltic v roku 2011, ako aj nadobudnutie dlhopisov s nulovým kupónom spoločnosti airBaltic štátom v apríli 2010 a platba vo výške 2,8 milióna EUR od spoločnosti Latvijas Krājbanka v prospech spoločnosti airBaltic v novembri 2011 nepredstavujú pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 2

Druhý štátny úver vo výške 67 miliónov LVL a navýšenie kapitálu spoločnosti airBaltic, ktoré Lotyšská republika realizovala v roku 2011, ako aj postúpenie pohľadávky vo výške 5 miliónov EUR na spoločnosť airBaltic, ktoré Lotyšská republika realizovala v roku 2012, predstavujú pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Táto pomoc je zlučiteľná s vnútorným trhom v zmysle článku 107 ods. 3 písm. c) Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Lotyšskej republike.

V Bruseli 9. júla 2014

Za Komisiu
Joaquín ALMUNIA
podpredseda

ROZHODNUTIE KOMISIE (EÚ) 2015/1092

z 23. júla 2014

o štátnej pomoci SA.34824 (2012/C), SA.36007 (2013/NN) SA.36658 (2014/NN), SA.37156 (2014/NN), SA.34534 (2012/NN), ktorú poskytlo Grécko bankovej skupine National Bank of Greece Group v súvislosti s:

- rekapitalizáciou a reštrukturalizáciou banky National Bank of Greece S.A.,
- riešením krízovej situácie banky First Business Bank S.A. prostredníctvom prevodného príkazu banke National Bank of Greece S.A.,
- riešením krízovej situácie banky Probank S.A. prostredníctvom prevodného príkazu banke National Bank of Greece S.A.,
- riešením krízovej situácie bánk Cooperative Bank of Lesvos-Limnos, Cooperative Bank of Achaia a Cooperative Bank of Lamia

[oznámené pod číslom C(2014) 5201]

(Iba anglické znenie je autentické)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKA KOMISIA,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 108 ods. 2 prvý pododsek,

so zreteľom na Dohodu o Európskom hospodárskom priestore, a najmä na jej článok 62 ods. 1 písm. a),

po vyzvaní členských štátov a zainteresovaných strán, aby predložili v súlade s uvedenými ustanoveniami svoje pripomienky,

keďže

1. POSTUP

1.1. POSTUP SÚVISIACI S BANKOVOU SKUPINOU NATIONAL BANK OF GREECE GROUP ⁽¹⁾ (ĎALEJ LEN „BANKA“)

- (1) Komisia na základe rozhodnutia z 19. novembra 2008 schválila plán s názvom „Opatrenia na podporu úverových inštitúcií v Grécku“ („Support Measures for the Credit Institutions in Greece“, ďalej len „plán podpory gréckych bánk“) určený na zabezpečenie stability gréckeho finančného systému. Plán podpory gréckych bánk umožňuje poskytnúť pomoc prostredníctvom troch opatrení: rekapitalizačného opatrenia, opatrenia poskytnutia záruky a opatrenia štátnych dlhopisov ⁽²⁾.
- (2) V odôvodnení 14 rozhodnutia z 19. novembra 2008 sa uvádza, že reštrukturalizačný plán týkajúci sa príjemcov rekapitalizačného opatrenia bude oznámený Komisii.
- (3) V máji 2009 bola banka rekapitalizovaná prostredníctvom rekapitalizačného opatrenia v rámci plánu podpory gréckych bánk.
- (4) Grécke orgány 2. augusta 2010 Komisii predložili plán reštrukturalizácie týkajúci sa banky. Komisia tento plán, nasledujúce aktualizácie, ako aj dodatočné informácie predložené gréckymi orgánmi zaregistrovala ako vec SA.30342 (PN 26/2010) a potom ako vec SA.32788 (2011/PN).
- (5) V decembri 2011 Grécko opäť rekapitalizovalo banku prostredníctvom rekapitalizačného opatrenia. Druhá rekapitalizáciu banky Komisia schválila 22. decembra 2011 ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Banka National Bank of Greece S.A. a všetky jej dcérske spoločnosti.

⁽²⁾ Rozhodnutie Komisie z 19. novembra 2008 vo veci štátnej pomoci N 560/2008 „Opatrenia na podporu úverových inštitúcií v Grécku“ (Ú. v. EÚ C 125, 5.6.2009, s. 6). Bolo jej pridelené číslo SA.26678 (N 560/08). Tento plán bol následne predĺžený a zmenený, ako sa uvádza v poznámke pod čiarou č. 4.

⁽³⁾ Pozri rozhodnutie Komisie z 22. decembra 2011 vo veci štátnej pomoci SA.34064 (11/N) „Druhá záchranná rekapitalizácia banky National Bank of Greece prostredníctvom gréckeho plánu rekapitalizácie“ (Ú. v. EÚ C 99, 3.4.2012, s. 4).

- (6) Banka opakovane využila štátne záruky na dlhové nástroje a štátne dlhopisy prostredníctvom plánu podpory gréckych bánk ⁽⁴⁾. Využila aj štátom zaručenú núdzovú likviditu.
- (7) Banka Bank of Greece 18. marca 2012 ďalej odobrala licencie trom družstevným bankám (ďalej len „tri družstevné banky“), konkrétne banke Cooperative Bank of Lesvos-Limnos (ďalej len „banka Lesvos-Limnos“), banke Cooperative Bank of Achaia (ďalej len „banka Achaia“) a banke Cooperative Bank of Lamia (ďalej len „banka Lamia“), a dala ich do likvidácie.
- (8) Komisia informácie o riešení krízovej situácie družstevných bánk, ktoré od Grécka získala neformálne, zaregistrovala ako vec SA.34534 (2012/NN).
- (9) Banka Bank of Greece 23. marca 2012 pokračovala v prevádzaní vybraných pasív troch družstevných bánk na banku a určila výšku likvidných medzier ⁽⁵⁾, ktoré podľa zákona 4051/2012 ⁽⁶⁾ pokryje Helénsky fond finančnej stability (ďalej len „HFSF“). Keďže nedošlo k žiadnemu prevodu aktív troch družstevných bánk, likvidné medzery sa rovnali hodnote prevedených pasív.
- (10) HFSF poskytol 20. apríla 2012 banke záväzný prísľub podieľať sa na plánovanom zvýšení jej základného imania. Dňa 28. mája 2012 poskytol HFSF banke preklenovaciu rekapitalizáciu vo výške 7 430 miliónov EUR (ďalej len „prvá preklenovacia rekapitalizácia“).
- (11) V máji 2012 grécke orgány Komisiu informovali o záväznom prísľube, ktorý HFSF poskytol banke. Komisia ho zaregistrovala ako neoznámenú pomoc [vec SA.34824 (2012/NN)], pretože opatrenie už bolo vykonané.
- (12) Komisia začala 27. júla 2012 formálne vyšetrovacie konanie v súvislosti s prvou preklenovacou rekapitalizáciou (ďalej len „rozhodnutie o začatí konania v prípade banky National Bank of Greece“) ⁽⁷⁾.

⁽⁴⁾ Grécko 2. septembra 2009 oznámilo viaceré zmeny podporných opatrení a ich predĺženie do 31. decembra 2009, ktoré boli schválené 18. septembra 2009 [pozri rozhodnutie Komisie z 18. septembra 2009 vo veci štátnej pomoci N 504/09 „Predĺženie a zmena opatrení na podporu úverových inštitúcií v Grécku“ (Ú. v. EÚ C 264, 6.11.2009, s. 5)]. Komisia 25. januára 2010 schválila druhé predĺženie podporných opatrení do 30. júna 2010 [pozri rozhodnutie Komisie z 25. januára 2010 vo veci štátnej pomoci N 690/09 „Predĺženie opatrení na podporu úverových inštitúcií v Grécku“ (Ú. v. EÚ C 57, 9.3.2010, s. 6)]. Komisia 30. júna 2010 schválila niekoľko zmien podporných opatrení a rozšírenie do 31. decembra 2010 [pozri rozhodnutie Komisie z 30. júna 2010 vo veci štátnej pomoci N 260/10 „Rozšírenie opatrení na podporu úverových inštitúcií v Grécku“ (Ú. v. EÚ C 238, 3.9.2010, s. 3)]. Komisia 21. decembra 2010 schválila predĺženie podporných opatrení do 30. júna 2011 [pozri rozhodnutie Komisie z 21. decembra 2010 vo veci štátnej pomoci SA 31998 (2010/N) „Štvrté rozšírenie opatrení na podporu úverových inštitúcií v Grécku“ (Ú. v. EÚ C 53, 19.2.2011, s. 2)]. Komisia 4. apríla 2011 schválila zmenu [pozri rozhodnutie Komisie zo 4. apríla 2011 vo veci štátnej pomoci SA.32767 (2011/N) „Zmena opatrení na podporu úverových inštitúcií v Grécku“ (Ú. v. EÚ C 164, 2.6.2011, s. 8)]. Komisia 27. júna 2011 schválila predĺženie podporných opatrení do 31. decembra 2011 [pozri rozhodnutie Komisie z 27. júna 2011 vo veci štátnej pomoci SA.33153 (11/N) „Piate predĺženie opatrení na podporu úverových inštitúcií v Grécku“ (Ú. v. EÚ C 274, 17.9.2011, s. 6)]. Komisia 6. februára 2012 schválila predĺženie podporných opatrení do 30. júna 2012 [pozri rozhodnutie Komisie zo 6. februára 2012 vo veci štátnej pomoci SA.34149 (11/N) „Šieste predĺženie opatrení na podporu úverových inštitúcií v Grécku“ (Ú. v. EÚ C 101, 4.4.2012, s. 2)]. Komisia 6. júla 2012 schválila predĺženie podporných opatrení do 31. decembra 2012 [pozri rozhodnutie Komisie zo 6. júla 2012 vo veci štátnej pomoci SA.35002 (12/N) – Grécko „Predĺženie plánu na podporu úverových inštitúcií v Grécku“ (Ú. v. EÚ C 77, 15.3.2013, s. 14)]. Komisia 22. januára 2013 schválila predĺženie plánu poskytnutia záruky a plánu dlhopisov do 30. júna 2013 [pozri rozhodnutie Komisie z 22. januára 2013 vo veci štátnej pomoci SA.35999 (12/N) – Grécko „Predĺženie plánu poskytnutia záruky a plánu dlhopisov pre úverové inštitúcie v Grécku“ (Ú. v. EÚ C 162, 7.6.2013, s. 6)]. Komisia 25. júla 2013 schválila predĺženie plánu poskytnutia záruky a plánu dlhopisov do 31. decembra 2013 [pozri rozhodnutie Komisie z 25. júla 2013 vo veci štátnej pomoci SA.36956 (2013/N) – Grécko „Predĺženie plánu poskytnutia záruky a plánu dlhopisov pre úverové inštitúcie v Grécku“ (Ú. v. EÚ C 141, 9.5.2014, s. 3)]. Komisia 14. januára 2014 schválila predĺženie plánu poskytnutia záruky a plánu dlhopisov do 30. júna 2014 (pozri rozhodnutie Komisie zo 14. januára 2014 vo veci štátnej pomoci SA. 37958 (2013/N) – Grécko „Predĺženie plánu poskytnutia záruky a plánu dlhopisov pre úverové inštitúcie v Grécku“, zatiaľ nezverejnené).

⁽⁵⁾ „Likvidná medzera“ je pojem, ktorý sa vzťahuje na rozdiel medzi hodnotou aktív a hodnotou pasív prevedených na banku.

⁽⁶⁾ Zákon 4051/2012 o pravidlách súvisiacich s dôchodkami a ďalších naliehavých pravidlách súvisiacich s uplatňovaním memoranda o porozumení týkajúceho sa zákona 4046/2012.

⁽⁷⁾ Pozri rozhodnutie Komisie z 27. júla 2012 vo veci štátnej pomoci SA. 34824 (2012/C), „Rekapitalizácia banky National Bank of Greece Helénskym finančným fondom stability“ (Ú. v. EÚ C 359, 21.11.2012, s. 4).

- (13) V decembri 2012 poskytol HFSF banke druhú preklenovaciú rekapitalizáciu vo výške 2 326 miliónov EUR (ďalej len „druhá preklenovacia rekapitalizácia“) ⁽⁸⁾. Grécke orgány uvedené opatrenie oznámili Komisii 27. decembra 2012. Komisia tieto opatrenia zaregistrovala ako vec SA.36007 (2013/NN).
- (14) V júni 2013 banka oznámila úspešné dokončenie emisie s predkupným právom vo výške 1 079 miliónov EUR ⁽⁹⁾, zatiaľ čo HSFS čiastočne previedol prvú a druhú preklenovaciú rekapitalizáciu na vlastné imanie (ďalej len „rekapitalizácia na jar 2013“, ktorá zahŕňa emisiu s predkupným právom vo výške 1 079 miliónov EUR a prevod prvej a druhej preklenovacej rekapitalizácie). Celková výška rekapitalizácie na jar 2013 bola 9 756 miliónov EUR, z čoho 8 677 miliónov EUR vložil HSFS (ďalej len „účasť HSFS na rekapitalizácii na jar 2013“).
- (15) Grécke orgány 19. decembra 2013 informovali Komisiu o podmienkach rekapitalizácie na jar 2013.
- (16) Grécke orgány 25. júna 2014 predložili Komisii konečný plán reštrukturalizácie pre banku (ďalej len „plán reštrukturalizácie“). V rovnaký deň informovali o štátom zaručenej núdzovej likvidite. Vyjadrili vôľu naďalej banke poskytovať podporu likvidity, ako aj štátne záruky na dlhové nástroje a štátne dlhopisy prostredníctvom plánu podpory gréckych bánk. Komisia oznámenie zaregistrovala ako vec SA.34824 (2012/C).
- (17) Medzi Komisiou, predstaviteľmi gréckych orgánov a bankou sa uskutočnilo niekoľko stretnutí, telekonferencií a výmena elektronickej pošty.
- (18) Grécko akceptuje, že toto rozhodnutie je výnimočne prijaté iba v anglickom jazyku.

1.2. POSTUP SÚVISIACI S NADOBU DNUTÝMI PODNIKMI

1.2.1. Postup súvisiaci s bankou First Business Bank S.A.

- (19) Grécko v júli 2009 rekapitalizovalo banku First Business Bank S.A. (ďalej len „banka FB Bank“) prostredníctvom rekapitalizačného opatrenia v rámci plánu podpory gréckych bánk ⁽¹⁰⁾, a to vo výške 50 miliónov EUR.
- (20) Banka Bank of Greece sa na jar 2013 rozhodla pristúpiť k riešeniu krízovej situácie banky FB Bank prostredníctvom postupu kúpy a prevzatia dlhu ⁽¹¹⁾.
- (21) Banka Bank of Greece 1. mája 2013 vyzvala štyri najväčšie banky v Grécku, aby predložili nezáväznú ponuku na portfólio aktív a pasív banky FB Bank. Banka Bank of Greece vo svojom liste uchádzačom uviedla, že HSFS pokryje okrem likvidnej medzery aj kapitálové potreby nadobúdateľa súvisiace s aktívami prevedenými z banky FB Bank.
- (22) Banka spolu s ďalšou bankou predložili 8. mája 2013 svoje predbežné ponuky.
- (23) Banka 10. mája 2013 revidovala svoju ponuku.
- (24) V ten istý deň banka Bank of Greece pristúpila k riešeniu krízovej situácie banky FB Bank a prevodu vybraných aktív a pasív na banku.
- (25) Grécke orgány 11. mája 2013 informovali Komisiu o riešení krízovej situácie banky FB Bank. Komisia toto oznámenie a následné informácie predložené gréckymi orgánmi zaregistrovala ako vec SA.36658 (2014/NN).
- (26) HSFS 28. júna 2013 vyplatil dve tretiny likvidnej medzery tak, ako sa pôvodne odhadovalo.

⁽⁸⁾ Tlačová správa HFSF, 24. decembra 2012, k dispozícii on-line na webovej stránke: http://www.hfsf.gr/files/press_release_20121224_en.pdf.

⁽⁹⁾ Predbežná finančná správa banky z 30. júna 2013, august 2013, s. 9, k dispozícii on-line na webovej stránke: https://www.nbg.gr/english/the-group/investor-relations/financial-information/annual-interim-financial-statements/Documents/Annual%20and%20interim%20financial%20statements/Financial%20Report%20NBG%20GROUP-BANK%2030%2006%202013_EN%20FINAL.pdf.

⁽¹⁰⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 2.

⁽¹¹⁾ Kúpa a prevzatie dlhu je postup riešenia krízových situácií bánk, v rámci ktorého sa u právnickej osoby v likvidácii identifikujú aktíva a pasíva vysokej kvality, ktoré sa vydražia, aby sa previedli na životaschopnú spoločnosť.

- (27) Grécke orgány 29. júla 2013 oznámili Komisii financovanie likvidnej medzery v celkovej výške približne 524 miliónov EUR, ako sa odhadovalo v čase riešenia krízovej situácie na základe údajov z 31. marca 2013.
- (28) Banka Bank of Greece 7. novembra 2013 stanovila konečný výpočet celkovej likvidnej medzery na úroveň 457 miliónov EUR ⁽¹²⁾.
- (29) HSFS 13. novembra 2013 vyplatil banke zostatok likvidnej medzery.
- (30) Grécke orgány 25. júna 2014 oznámili Komisii, že banka nemá v úmysle požiadať HSFS o vloženie sumy kapitálových potrieb, ktoré vznikli, keď banka nadobudla aktíva banky FB Bank.

1.2.2. Postup súvisiaci s bankou Probank S.A.

- (31) Banka Bank of Greece 10. mája 2013 vymenovala komisára pre banku Probank S.A. (ďalej len „banka Probank“).
- (32) Banka Bank of Greece sa v júli 2013 rozhodla pristúpiť k riešeniu krízovej situácie banky Probank prostredníctvom postupu kúpy a prevzatia dlhu.
- (33) Banka Bank of Greece 22. júla 2013 vyzvala štyri najväčšie banky v Grécku, aby predložili ponuky na portfólio aktív a pasív banky Probank. Banka Bank of Greece vo svojom liste potenciálnym uchádzačom uviedla, že HSFS pokryje okrem likvidnej medzery aj kapitálové potreby nadobúdateľa súvisiace s aktívami prevedenými z banky Probank.
- (34) Banka predložila svoju záväznú ponuku 25. júla 2013, pričom už 24. júla 2013 predložila návrh ponuky iná banka.
- (35) Banka Bank of Greece 26. júla 2013 pristúpila k riešeniu krízovej situácie banky Probank a k prevodu vybraných aktív a pasív na banku.
- (36) Grécke orgány 29. júla 2013 oznámili Komisii financovanie likvidnej medzery v celkovej výške približne 238 miliónov EUR podľa odhadu banky Bank of Greece na základe údajov z 31. marca 2013. Komisia toto oznámenie a nasledujúce informácie predložené gréckymi orgánmi zaregistrovala ako vec SA.37156 (2014/NN).
- (37) HSFS 9. augusta 2013 vyplatil dve tretiny likvidnej medzery tak, ako sa pôvodne odhadovalo.
- (38) Banka Bank of Greece 30. decembra 2013 stanovila konečný výpočet celkovej likvidnej medzery na úroveň 563 miliónov EUR.
- (39) HSFS 31. decembra 2013 vyplatil banke zostatok likvidnej medzery.
- (40) V ten istý deň banka Bank of Greece poskytla Komisii ďalšie informácie o splatení likvidnej medzery.
- (41) Grécke orgány 25. júna 2014 oznámili Komisii, že banka nemá v úmysle požiadať HSFS o vloženie sumy kapitálových potrieb, ktoré vznikli, keď banka nadobudla aktíva banky Probank.

⁽¹²⁾ HSFS, Výročná finančná správa za rok končiaci sa 31. decembra 2013, jún 2014, s. 8.

2. OPIS

2.1. BANKA A JEJ PROBLÉMY

2.1.1. Všeobecný kontext gréckeho bankového sektora

- (42) Reálny hrubý domáci produkt (HDP) Grécka klesol v rokoch 2008 až 2012 o 20 %, ako sa uvádza v tabuľke 1. Z tohto dôvodu banky čelili rýchlo narastajúcej miere zlyhania úverov gréckych domácností a spoločností ⁽¹³⁾. Takýto vývoj mal nepriaznivý vplyv na výkonnosť aktív gréckych bánk a viedol k veľkým úverovým stratám.

Tabuľka 1

Reálny rast HDP v Grécku, 2008 – 2013

Grécko	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Reálny rast HDP, %	- 0,2	- 3,1	- 4,9	- 7,1	- 6,4	- 3,9

Zdroj: Eurostat, k dispozícii on-line na webovej stránke: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/table.do?tab=table&init=1&plugin=1&language=en&pcode=tec00115>.

- (43) Okrem toho vo februári 2012 Grécko uskutočnilo výmenu dlhopisov súkromného sektora známu ako program zapojenia súkromného sektora. Grécke banky sa zapojili do programu zapojenia súkromného sektora, počas ktorého grécka vláda ponúkla vtedajším držiteľom súkromných dlhopisov nové cenné papiere (vrátane nových gréckych štátnych dlhopisov, cenných papierov viazaných na HDP a platobných zmeniek programu zapojenia súkromného sektora, ktoré vydal Európsky fond finančnej stability (ďalej len „EFSF“) výmenou za existujúce grécke štátne dlhopisy s nominálnou diskontnou sadzbou 53,5 % a dlhšou splatnosťou ⁽¹⁴⁾. Grécke orgány oznámili výsledky výmeny dlhopisov 9. marca 2012 ⁽¹⁵⁾. Výmena spôsobila držiteľom dlhopisov výrazné straty (Bank of Greece odhadla straty gréckych bánk v priemere na 78 % nominálnej sumy starých gréckych štátnych dlhopisov) a viedla k vzniku kapitálových potrieb, ktoré boli spätne zaúčtované vo finančných výkazoch gréckych bánk za rok 2011.

Tabuľka 2

Celkové straty najväčších gréckych bánk (v miliónoch EUR) v rámci programu zapojenia súkromného sektora

Banky	Nominálna suma gréckych štátnych dlhopisov (1)	Nominálna suma štátnych úverov (2)	Celková nominálna suma (3) = (1) + (2)	Straty gréckych štátnych dlhopisov v rámci programu zapojenia súkromného sektora (4)	Straty štátnych úverov v rámci programu zapojenia súkromného sektora (5)	Celkové hrubé straty v rámci programu zapojenia súkromného sektora (6) = (4) + (5)	Celkové hrubé straty v rámci programu zapojenia súkromného sektora 1 / vlastný kapitál Tier 1 ⁽¹⁾ (december 2011) (%)	Celkové hrubé straty v rámci programu zapojenia súkromného sektora / Celkové aktíva (december 2011) (%)
NBG	13 748	1 001	14 749	10 985	751	11 735	161,0	11,0
Eurobank	7 001	335	7 336	5 517	264	5 781	164,5	7,5
Alpha	3 898	2 145	6 043	3 087	1 699	4 786	105,7	8,1

⁽¹³⁾ Európska komisia – Generálne riaditeľstvo pre hospodárske a finančné záležitosti. Druhý program ekonomických úprav pre Grécko – marec 2012, s. 17, k dispozícii on-line na webovej stránke: http://ec.europa.eu/economy_finance/publications/occasional_paper/2012/pdf/ocp94_en.pdf.

⁽¹⁴⁾ Pozri oddiel II „Reštrukturalizácia gréckeho štátneho dlhu“ Správy o rekapitalizácii a reštrukturalizácii gréckeho bankového sektora, Bank of Greece, december 2012, k dispozícii na on-line webovej stránke: http://www.bankofgreece.gr/BogEkdoseis/Report_on_the_recapitalisation_and_restructuring.pdf.

⁽¹⁵⁾ Tlačová správa ministerstva financií z 9. marca 2012, k dispozícii on-line na webovej stránke: <http://www.pdma.gr/attachments/article/80/9%20MARCH%202012%20-%20RESULTS.pdf>.

Banky	Nominálna suma gréckych štátnych dlhopisov (1)	Nominálna suma štátnych úverov (2)	Celková nominálna suma (3) = (1) + (2)	Straty gréckych štátnych dlhopisov v rámci programu zapojenia súkromného sektora (4)	Straty štátnych úverov v rámci programu zapojenia súkromného sektora (5)	Celkové hrubé straty v rámci programu zapojenia súkromného sektora (6) = (4) + (5)	Celkové hrubé straty v rámci programu zapojenia súkromného sektora 1 / vlastný kapitál Tier 1 ⁽¹⁾ (december 2011) (%)	Celkové hrubé straty v rámci programu zapojenia súkromného sektora / Celkové aktíva (december 2011) (%)
Piraeus	7 063	280	7 343	5 686	225	5 911	226,0	12,0
Probank	415	0	415	295	0	295	105,1	8,7
FB Bank	70	0	70	49	0	49	33,8	3,1

Zdroj: Bank of Greece, *Správa o rekapitalizácii a reštrukturalizácii gréckeho bankového sektora*, december 2012, s. 14.

⁽¹⁾ Kapitálová primeranosť vlastného kapitálu Tier 1 banky je jedným z podielov regulačného kapitálu, ktoré sleduje orgán bankového dohľadu v rámci vykonávania smernice o kapitálových požiadavkách.

- (44) Vzhľadom na nedostatok kapitálu a pretrvávajúcu recesiu, ktorej grécke banky čelili v dôsledku programu zapojenia súkromného sektora, boli na základe memoranda o hospodárskej a finančnej politike druhého programu ekonomických úprav pre Grécko z 11. marca 2012 medzi gréckou vládou, Európskou úniou, Medzinárodným menovým fondom (MMF) a Európskou centrálnou bankou (ECB) uvoľnené finančné prostriedky určené na rekapitalizáciu týchto bánk. Celkovú odhadovanú výšku rekapitalizačných potrieb bánk spolu s nákladmi na riešenie krízovej situácie stanovili grécke orgány na 50 miliárd EUR ⁽¹⁶⁾, ktoré sa mali financovať z uvedeného programu. Suma bola vyčíslená na základe výsledkov stresového testu, ktorý vykonala Bank of Greece pre obdobie od decembra 2011 do decembra 2014 (ďalej len „stresový test z roku 2012“) a ktorý sa opieral o prognózu úverových strát vypracovanú spoločnosťou Blackrock ⁽¹⁷⁾. Finančné prostriedky na rekapitalizáciu gréckych bánk sú dostupné prostredníctvom fondu HFSF. V tabuľke 3 sa uvádza stručný prehľad kapitálových potrieb najväčších gréckych bánk, ktoré vyplývajú z výsledkov stresového testu z roku 2012.

Tabuľka 3

Stresový test z roku 2012: kapitálové potreby najväčších gréckych bánk (v miliónoch EUR)

Banky	Referenčný vlastný kapitál Tier 1 (december 2011) (1)	Celkové hrubé straty v rámci programu zapojenia súkromného sektora (december 2011) (2)	Rezervy vsúvislosti s programom zapojenia súkromného sektora (jún 2011) (3)	Odhadované hrubé kumulatívne straty pre úverové riziko (4)	Rezervy na úverové straty (december 2011) (5)	Tvorba interného kapitálu (6)	Cieľový vlastný kapitál Tier 1 (december 2014) (7)	Kapitálové potreby (8) = (7) - (1) - (2) - (3) - (4) - (5) - (6)
NBG	7 287	- 11 735	1 646	- 8 366	5 390	4 681	8 657	9 756
Eurobank	3 515	- 5 781	830	- 8 226	3 514	2 904	2 595	5 839

⁽¹⁶⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 13, s 106.

⁽¹⁷⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 14.

Banky	Referenčný vlastný kapitál Tier 1 (december 2011) (1)	Celkové hrubé straty vrátami programu zapojenia súkromného sektora (december 2011) (2)	Rezervy vsúvislosti programom zapojenia súkromného sektora (jún 2011) (3)	Odhadované hrubé kumulatívne straty pre úverové riziko (4)	Rezervy na úverové straty (december 2011) (5)	Tvorba interného kapitálu (6)	Cieľový vlastný kapitál Tier 1 (december 2014) (7)	Kapitálové potreby (8) = (7) - (1) - (2) - (3) - (4) - (5) - (6)
Alpha	4 526	- 4 786	673	- 8 493	3 115	2 428	2 033	4 571
Piraeus	2 615	- 5 911	1 005	- 6 281	2 565	1 080	2 408	7 335
Probank	281	- 295	59	- 462	168	147	180	282
FB Bank	145	- 49	0	- 285	167	- 29	116	168

Zdroj: Bank of Greece, *Správa o rekapitalizácii a reštrukturalizácii gréckeho bankového sektora*, december 2012, s. 8.

- (45) V memorande o hospodárskej a finančnej politike sa stanovuje, že „banky, ktoré predložia životaschopný plán zvýšenia kapitálu, budú mať možnosť požiadať a získať verejnú finančnú podporu vo forme, ktorá zachová stimuly verejného sektora na vkladanie kapitálu, a tým minimalizuje bremeno daňových poplatníkov“⁽¹⁸⁾. Banka Bank of Greece ako životaschopné vyhodnotila iba štyri najväčšie banky (Eurobank, National Bank of Greece, Piraeus Bank a Alpha Bank)⁽¹⁹⁾. Prvú rekapitalizáciu prijali od HFSF v máji 2012.
- (46) Od konca roka 2009 do júna 2012 klesli v Grécku v dôsledku recesie a politickej neistoty domáce vklady do bánk celkovo o 37 %. Tieto banky museli platiť vyššie úrokové sadzby, aby si vklady udržali. Náklady na vklady sa zvýšili, čo viedlo k zníženiu čistej úrokovej marže bánk. Keďže sa pred gréckymi bankami uzavreli veľkoobchodné finančné trhy, grécke banky zostali úplne závislé od financovania z Eurosystemu⁽²⁰⁾, ktoré v čoraz väčšej miere tvorila štátom zaručená núdzová likvidita poskytovaná bankou Bank of Greece.
- (47) Grécko 3. decembra 2012 spustilo program spätného odkúpenia nových gréckych štátnych dlhopisov získaných v rámci programu zapojenia súkromného sektora za ceny v rozpätí od 30,2 % do 40,1 % ich nominálnej hodnoty⁽²¹⁾. Grécke banky sa na tomto programe spätného odkúpenia zúčastnili, v dôsledku čoho sa vykryštalizovali straty na ich súvahách, pretože väčšina účtovných strát (t. j. rozdiel medzi trhovou a nominálnou hodnotou) zaučtovaných nových gréckych štátnych dlhopisov v čase prebiehajúceho programu zapojenia súkromného sektora sa stala konečnými a nevratnými⁽²²⁾.
- (48) V decembri 2012 dostali štyri najväčšie grécke banky od HFSF druhú preklenovaciu rekapitalizáciu.
- (49) Preklenovacie rekapitalizácie štyroch bánk sa na jar 2013 zmenili na trvalé rekapitalizácie vo forme kmeňových akcií, pričom HFSF vlastní viac ako 80 % podielu každej zo štyroch bánk. V prípade bánk, ktorým sa podarilo prilákať súkromný kapitál vo vopred stanovenej výške, dostal HFSF akcie bez hlasovacieho práva a súkromným investorom, ktorí popri HFSF vložili nové finančné prostriedky, boli udelené warranty na akcie, ktoré nadobudol HFSF.

⁽¹⁸⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 13, s 104.

⁽¹⁹⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 14.

⁽²⁰⁾ Európska centrálna banka a národné centrálné banky spoločne vytvárajú Eurosystem, systém centrálnych bánk eurozóny.

⁽²¹⁾ Tlačová správa ministerstva financií z 3. decembra 2012, k dispozícii na on-line na webovej stránke: <http://www.pdma.gr/attachments/article/248/Press%20Release%20-%20December%2003.pdf>. Výsledkom tohto spätného odkúpenia vlastného dlhu za cenu hlboko pod nominálnou hodnotou bolo pre Grécko významné zníženie dlhu.

⁽²²⁾ Ak by sa k spätnému odkúpeniu prikrčilo, trhová hodnota týchto nových gréckych štátnych dlhopisov mohla stúpnuť v závislosti od vývoja parametrov trhu, ako sú napríklad úrokové sadzby a pravdepodobnosť platobnej neschopnosti Grécka.

- (50) V júli 2013 banka Bank of Greece poverila poradcu vykonaním diagnostickej štúdie na úverovom portfóliu všetkých gréckych bánk. Tento poradca vyčíslil odhadované úverové straty na všetkých domácich úverových portfóliách gréckych bánk, ako aj na úveroch nesúcich grécke riziko v zahraničných pobočkách a dcérskych spoločnostiach za obdobie tri a pol roka a v horizonte splatnosti úveru. Z analýzy vyplynuli odhadované úverové straty v prípade dvoch makroekonomických scenárov – základného a nepriaznivého scenára. Banka Bank of Greece urobila odhad úverových strát za zahraničné úverové portfóliá s použitím niektorých údajov od poradcu.
- (51) Na základe vyhodnotenia odhadovaných úverových strát poradcom banka Bank of Greece na jeseň 2013 začala uplatňovať nový stresový test (ďalej len „stresový test z roku 2013“) s cieľom vyhodnotiť odolnosť kapitálovej pozície gréckych bánk v prípade základného, ako aj nepriaznivého scenára. Banka Bank of Greece vypracovala s technickou podporou druhého poradcu vyhodnotenie kapitálových potrieb.
- (52) Pre vyhodnotenie kapitálových potrieb na základe stresového testu z roku 2013 boli kľúčové predovšetkým i) odhadované úverové straty ⁽²³⁾ na úverových portfóliách bánk na konsolidovanom základe pre grécke riziko a zahraničné riziko, bez započítania existujúcich úverových rezerv, a ii) prevádzková ziskovosť bánk v období od júna 2013 do decembra 2016 založená na konzervatívnej úprave reštrukturalizačných plánov, ktoré boli banke Bank of Greece predložené v štvrtom štvrťroku 2013. V tabuľke 4 sa uvádza stručný prehľad výpočtov kapitálových potrieb najväčších gréckych bánk na konsolidovanom základe podľa základného scenára stresového testu z roku 2013.

Tabuľka 4

Stresový test z roku 2013: kapitálové potreby gréckych bánk na konsolidovanom základe v prípade základného scenára (v miliónoch EUR)

Banky	Referenčný vlastný kapitál Tier 1 (jún 2013) (1)	Rezervy na úverové straty (jún 2013) (2)	Odhadované úverové straty pre grécke riziko (3)	Odhadované úverové straty pre zahraničné riziko (4)	Tvorba interného kapitálu (5)	Podiel vlastného kapitálu Tier 1 v stresovom teste (december 2016) (6)	Kapitálové potreby (7) = (6) - (1) - (2) - (3) - (4) - (5)
NBG ⁽²⁾	4 821	8 134	- 8 745	- 3 100	1 451	4 743	2 183
Eurobank ⁽³⁾	2 228	7 000	- 9 519	- 1 628	2 106	3 133	2 945
Alpha	7 380	10 416	- 14 720	- 2 936	4 047	4 450	262
Piraeus	8 294	12 362	- 16 132	- 2 342	2 658	5 265	425

Zdroj: Bank of Greece, *Stresový test gréckeho bankového sektora z roku 2013*, marec 2014, s. 42.

(1) Vplyv odhadovaných úverových strát u zahraničného rizika bol vypočítaný po odrátaní zahraničných daní a s prihliadnutím na záväzky týkajúce sa odpredaja, o ktorých sa v tom čase diskutovalo s Generálnym riaditeľstvom Komisie pre hospodársku súťaž.

(2) Rezervy na úverové straty banky NBG k 30. júnu 2013 odhadnuté podľa rezerv banky First Business Bank a banky Probank.

(3) Rezervy na úverové straty banky Eurobank k 30. júnu 2013 odhadnuté podľa rezerv banky New Hellenic Postbank a banky New Proton Bank, ktoré banka nadobudla v auguste 2013.

- (53) Banka Bank of Greece 6. marca 2014 oznámila výsledky stresového testu z roku 2013 a vyzvala banky, aby do polovice apríla 2014 predložili svoje plány zvýšenia kapitálu s cieľom pokryť kapitálové potreby v prípade základného scenára.
- (54) Štyri banky v období od konca marca 2013 do začiatku mája 2014 pristúpili k zvýšeniu svojho kapitálu.

⁽²³⁾ Odhadované úverové straty zahŕňajú očakávané straty vyplývajúce z tvorby nových úverov v Grécku v období od júna 2013 do decembra 2016.

2.1.2. **Príjemca**

- (55) Banka poskytuje univerzálne bankové služby najmä v Grécku, Turecku a ďalších krajinách strednej, východnej a juhovýchodnej Európy (Cyprus, Rumunsko, Bulharsko, Srbsko, Albánsko a bývalá Juhoslovanská republika Macedónsko). Ponúka celú škálu bankových a finančných produktov a služieb pre domácnosti a podniky. Je aktívna v oblasti retailového, firemného a súkromného bankovníctva, správy majetku, poistenia, finančnej správy, kapitálových trhov a ďalšie služby. Banka je registrovaná v Grécku a jej akcie sú kótované na aténskej burze cenných papierov. K 30. septembru 2012 mala banka celkom 37 831 zamestnancov ⁽²⁴⁾, z ktorých približne jedna tretina bola zamestnaná v Grécku, ďalšia tretina v Turecku a zvyšná tretina v ďalších krajinách, najmä v juhovýchodnej Európe.
- (56) Banka sa zúčastnila na programe zapojenia súkromného sektora a vymenila grécke štátne dlhopisy a štátne pôžičky v nominálnej hodnote 14 749 miliónov EUR. Celková záťaž banky v súvislosti s programom zapojenia súkromného sektora dosiahla výšku približne 11 735 miliónov EUR pred zdanením a bola v celom rozsahu zaznamenaná do účtovníctva banky za rok 2011 ⁽²⁵⁾. Počas programu spätného odkupovania v decembri 2012 banka odpredala nové grécke štátne dlhopisy získané v rámci programu zapojenia súkromného sektora za výrazne nižšiu cenu v porovnaní s nominálnou hodnotou. Týmto odpredajom sa vykryštalizovala výška jej strát na nových gréckych štátnych dlhopisoch.
- (57) V tabuľke 5 sú uvedené základné údaje o banke k decembru 2010, decembru 2011, decembru 2012 a decembru 2013 (konsolidované údaje podľa ročných účtovných závierok).

Tabuľka 5

Základné údaje o banke National Bank of Greece z rokov 2010, 2011, 2012 a 2013 ⁽¹⁾

Zisk a strata (v mil. EUR)	2010	2011	2012	2013
Čistý príjem z úrokov	4 148	3 843	3 365	3 157
Celkový prevádzkový príjem	4 639	4 372	3 527	3 771
Celkové prevádzkové náklady	- 2 512	- 2 541	- 2 322	- 2 547
Príjem pred tvorbou rezerv	2 127	1 833	1 205	1 224
Straty zo zníženia hodnoty na pokrytie úverového rizika	- 1 450	- 3 439	- 2 966	- 1 373
Straty zo zníženia hodnoty na gréckych štátnych dlhopisoch a úverov oprávnených na program zapojenia súkromného sektora	0	- 11 783	- 187	0
Čistý zisk/strata	440	-12 325	-2 131	807
Selektívne údaje o objemoch (v miliónoch EUR)	31. decembra 2010	31. decembra 2011	31. decembra 2012	31. decembra 2013
Celková čistá výška úverov a záloh zákazníkom	77 262	71 496	69 135	67 250
Vklady	68 039	59 544	58 722	62 876

⁽²⁴⁾ http://www.nbg.gr/wps/wcm/connect/91c0c238-1219-4f87-b0d6-0a3e9c62f4c3/Summary+financial+data+30+09+2013_EN.pdf?MOD=AJPERES&CONVERT_TO=url&CACHEID=91c0c238-1219-4f87-b0d6-0a3e9c62f4c3.

⁽²⁵⁾ Pozri tabuľku 2.

Zisk a strata (v mil. EUR)	2010	2011	2012	2013
Celkové aktíva	120 745	106 870	104 798	110 930
Celkový základný kapitál ⁽²⁾	10 905	- 253	- 2 042	7 874

⁽¹⁾ Zdroje:

roky 2012 a 2013: finančné výsledky za rok 2013 – Konsolidované finančné výkazy, s. 42 – 43;

rok 2011: finančné výsledky za rok 2012 – Konsolidované finančné výkazy, s. 44 – 45;

rok 2010: finančné výsledky za rok 2010 – Konsolidované finančné výkazy, s. 42 – 43.

⁽²⁾ Uvedené výšky základného kapitálu zahŕňajú:

— za rok 2010 prioritné akcie vo výške 350 miliónov EUR, ktoré Grécko poskytlo v roku 2009;

— za roky 2011, 2012, a 2013 prioritné akcie vo výške 1 350 miliónov EUR poskytnuté v rokoch 2009 a 2011.

Uvedené sumy nezahŕňajú preklenovaciú rekapitalizáciu vo výške 9 756 miliónov EUR, ktorú banka dostala v roku 2012.

- (58) Z tabuľky 5 vyplýva, že okrem veľkých strát zaúčtovaných v roku 2011 v dôsledku programu zapojenia súkromného sektora (11 735 miliónov EUR ⁽²⁶⁾) banka zaznamenala pokles príjmov (okrem iného z dôvodu vyšších nákladov na vklady), ako aj vysoké a narastajúce straty zo zníženia hodnoty jej úverových portfólií v Grécku aj v zahraničí. Na pozíciu likvidity banky mal vplyv odlev vkladov, pričom však jej čistý pomer úverov k vkladom ostal pomerne nízky v porovnaní s ostatnými gréckymi bankami (118 % k 31. decembru 2012 ⁽²⁷⁾).
- (59) Na základe stresového testu z roku 2013, podľa ktorého sa kapitálové potreby banky v prípade základného scenára odhadli na 2 183 miliónov EUR, sa banka snažila získať na trhu kapitál vo výške 2,5 miliardy EUR.
- (60) Banka 6. mája 2014 oznámila začiatok procesu predaja nových emisií akcií (tzv. proces bookbuilding) ⁽²⁸⁾ na sumu 2,5 miliardy EUR ⁽²⁹⁾.
- (61) Banka 9. mája 2014 oznámila emisiu a umiestnenie 1 136,4 milióna nových kmeňových akcií za cenu 2,20 EUR za akciu, s celkovým hrubým výnosom 2,5 miliardy EUR ⁽³⁰⁾. Základné imanie sa zvýšilo zrušením predkupných práv existujúcich akcionárov podľa rozhodnutia valného zhromaždenia akcionárov, ktoré sa uskutočnilo 10. mája 2014 v Aténach ⁽³¹⁾. HSFS schválil zvýšenie základného imania na základe dvoch hodnotiacich správ, ktoré vypracovali nezávislí experti v súlade so zákonom č. 3864 ⁽³²⁾.

2.2. AKVIZÍCIA GRÉCKYCH BANKOVÝCH ČINNOSTÍ BANKOU

2.2.1. Akvizícia vybraných aktív troch družstevných bánk

- (62) Banka Bank of Greece 18. marca 2012 konštatovala, že tri družstevné banky nespĺnili požiadavky kapitálovej primeranosti, a dospela k záveru, že nebudú schopné zvýšiť svoj kapitál. Banka Bank of Greece sa preto rozhodla odobrať im licencie a dať ich do likvidácie.
- (63) Banka Bank of Greece sa domnievala, že prijatie opatrení na riešenie krízových situácií bánk, a to najmä dražba vkladov v kontexte rámca na riešenie krízových situácií (článok 63 ods. D zákona č. 3601/2007), a financovanie príslušnej likvidnej medzery je kľúčové na udržanie nárastu dôvery vkladateľov, ku ktorému došlo v dôsledku úspešného dokončenia programu zapojenia súkromného sektora a druhého programu makroekonomických úprav, a že napriek nedávnej zmene nálad na trhoch je táto zmena stále krehká. Banka Bank of Greece odhadla, že k 19. marcu 2012 bola celková výška vkladov zákazníkov (na základe neoverených údajov z 30. septembra 2013) v týchto troch družstevných bankách na úrovni približne 325 miliónov EUR.

⁽²⁶⁾ Pozri tabuľku 2.

⁽²⁷⁾ Podľa konsolidovaných finančných výkazov za rok 2012.

⁽²⁸⁾ V rámci procesu bookbuildingu sa kontaktujú potenciálni investori, aby sa do knihy objednávok mohli zaregistrovať nákupné príkazy, s cieľom konečného zvýšenia kapitálu.

⁽²⁹⁾ https://www.nbg.gr/english/the-group/press-office/press-releases/Documents/Launch_press_release.06.05.2014.pdf.

⁽³⁰⁾ https://www.nbg.gr/english/the-group/press-office/press-releases/Documents/20140509%20Pricing%20Press%20Release_%ce%95%ce%9d.pdf.

⁽³¹⁾ <https://www.nbg.gr/en/the-group/press-office/press-releases/update-regarding-the-egm-10-5-14>.

⁽³²⁾ http://www.hsf.gr/files/press_release_20140509_en.pdf.

- (64) Banka Bank of Greece začala postup kúpy a prevzatia dlhu, v rámci ktorého sa všetky vklady vrátane medzibankových vkladov a pohľadávky a záväzky voči Helénskemu fondu ochrany vkladov a investícií (ďalej len „HDIFG“), nie však úvery, mali previesť na nadobúdateľa. Banka Bank of Greece 20. marca 2012 vyzvala päť vtedajších najväčších úverových inštitúcií v Grécku, aby predložili ponuky. Závazné ponuky predložila banka a tri ďalšie banky. Z hľadiska protihodnoty a času potrebného na dokončenie prevodu sa uprednostnila ponuka banky. Banka sa ponúkla, že ako protihodnotu zaplatí sumu vo výške [...] (*) % prevádzaných vkladov, a odhadla, že prevod by sa mohol vykonať za jeden pracovný deň.

2.2.1.1. *Banka Cooperative Bank of Lesvos-Limnos (ďalej len „banka Lesvos-Limnos“)*

- (65) Banka Bank of Greece 23. marca 2012 rozhodla, že vklady, pohľadávky a záväzky banky Lesvos-Limnos voči HDIFG sa majú previesť na banku ⁽³³⁾. Podľa banky Bank of Greece ⁽³⁴⁾ sa reálna hodnota prevedených pasív vyšplhala do výšky [...] miliónov EUR, pričom neboli prevedené žiadne aktíva. Protihodnota sa vypočítala ⁽³⁵⁾ na [...] miliónov EUR, teda na [...] % prevedených vkladov. Likvidnú medzeru pokryl HSFS podľa článku 63 ods. D bodu 13 zákona č. 3601/2007. HSFS 10. apríla 2012 vyplatil dve tretiny celkovej likvidnej medzery formou obligácií ENFS, pričom sa zaviazal, že zvýšnú sumu zaplatí po konečnom stanovení výšky likvidnej medzery. Banka Bank of Greece 22. júna 2012 stanovila, že konečná výška likvidnej medzery banky Lesvos-Limnos je 56,6 milióna EUR. HSFS vyplatil nezaplatenú časť likvidnej medzery 20. júla 2012.
- (66) V čase riešenia svojej krízovej situácie mala banka Lesvos-Limnos 37 zamestnancov a 3 pobočky. Banka neprevzala žiadnu pobočku banky Lesvos-Limnos a prepustila jej zamestnancov.

2.2.1.2. *Banka Cooperative Bank of Achaia (ďalej len „banka Achaia“)*

- (67) Banka Bank of Greece 23. marca 2012 rozhodla, že vklady, pohľadávky a záväzky banky Achaia voči HDIFG sa majú previesť na banku ⁽³⁶⁾. Podľa banky Bank of Greece ⁽³⁷⁾ sa reálna hodnota prevedených pasív vyšplhala do výšky [...] miliónov EUR, pričom neboli prevedené žiadne aktíva. Protihodnota sa vypočítala ⁽³⁸⁾ na [...] miliónov EUR, teda [...] % kapitálu prevedených vkladov. Likvidnú medzeru pokryl HSFS podľa článku 63 ods. D bodu 13 zákona č. 3601/2007. HSFS 10. apríla 2012 vyplatil dve tretiny celkovej likvidnej medzery formou obligácií ENFS, pričom sa zaviazal, že zvýšnú sumu zaplatí po konečnom stanovení výšky likvidnej medzery. Banka Bank of Greece 22. júna 2012 stanovila, že konečná výška likvidnej medzery banky Achaia je 212,9 milióna EUR. HSFS vyplatil nezaplatenú časť likvidnej medzery 20. júla 2012.
- (68) V čase riešenia svojej krízovej situácie mala banka Achaia 103 zamestnancov a 13 pobočiek. Banka neprevzala žiadnu pobočku banky Achaia a prepustila jej zamestnancov.

2.2.1.3. *Banka Cooperative Bank of Lamia (ďalej len „banka Lamia“)*

- (69) Banka Bank of Greece 23. marca 2012 rozhodla, že vklady, pohľadávky a záväzky banky Lamia voči HDIFG sa prevedú na banku ⁽³⁹⁾. Podľa banky Bank of Greece sa reálna hodnota prevedených pasív vyšplhala do výšky [...] miliónov EUR, pričom neboli prevedené žiadne aktíva. Protihodnota sa vypočítala ⁽⁴⁰⁾ na [...] miliónov EUR, teda [...] % kapitálu prevedených vkladov. Likvidnú medzeru pokryl HSFS podľa článku 63 ods. D bodu 13 zákona č. 3601/2007. HSFS 10. apríla 2012 vyplatil dve tretiny celkovej likvidnej medzery formou obligácií ENFS, pričom sa zaviazal, že zvýšnú sumu zaplatí po konečnom stanovení výšky likvidnej medzery. Banka Bank of Greece 22. júna 2012 stanovila, že konečná výška likvidnej medzery banky Lamia je 56,3 milióna EUR. HSFS vyplatil nezaplatenú časť likvidnej medzery 20. júla 2012.
- (70) V čase riešenia svojej krízovej situácie mala banka Lamia 47 zamestnancov a 5 pobočiek. Banka neprevzala žiadnu pobočku banky Lamia a prepustila jej zamestnancov.

(*) Dôverná informácia.

⁽³³⁾ Rozhodnutie 1/4/23.3.2012 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

⁽³⁴⁾ Rozhodnutie 1/6/23.3.2012 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

⁽³⁵⁾ Rozhodnutie 1/5/23.3.2012 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

⁽³⁶⁾ Rozhodnutie 1/1/23.3.2012 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

⁽³⁷⁾ Rozhodnutie 1/3/23.3.2012 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

⁽³⁸⁾ Rozhodnutie 1/2/23.3.2012 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

⁽³⁹⁾ Rozhodnutie 1/7/23.3.2012 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

⁽⁴⁰⁾ Rozhodnutie 1/8/23.3.2012 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

- (71) V tabuľke 6 sú uvedené výšky likvidných medzier troch družstevných bánk.

Tabuľka 6

Konečné výšky likvidných medzier troch družstevných bánk

	Konečná výška likvidnej medzery (v mil. EUR)
Banka Lesvos-Limnos	56,6
Banka Achaia	212,9
Banka Lamia	56,3
Spolu	325,8

Zdroje: Rozhodnutia 3/1, 3/2, 3/3 z 22. júna 2012 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

2.2.2. Akvizícia vybraných aktív a pasív banky First Business Bank

- (72) Banka FB Bank bola malá banka s celkovou súvahou 1,4 miliardy EUR v čase riešenia jej krízovej situácie a s trhovým podielom menej ako 1 %, pokiaľ ide o úvery a vklady. Banka FB Bank mala k 31. decembru 2012 v celom Grécku 19 pobočiek a 260 zamestnancov.
- (73) V rámci plánu podpory gréckych bánk dostala banka FB Bank i) v júli 2009 kapitálovú injekciu vo výške 50 miliónov EUR od gréckeho štátu; ii) v máji 2012 grécke štátne cenné papiere vo výške 60 miliónov EUR ⁽⁴¹⁾ a iii) v marci 2011 štátnu záruku na emitované dlhopisy v nominálnej hodnote 50 miliónov EUR.
- (74) Banka FB Bank sa zúčastnila na programe zapojenia súkromného sektora a vymenila grécke štátne dlhopisy s nominálnou hodnotou 70 miliónov EUR. Ako možno vidieť v tabuľke 2, jej celková záťaž v súvislosti s programom zapojenia súkromného sektora dosiahla výšku približne 49 miliónov EUR pred zdanením. Ako možno vidieť v tabuľke 3, kapitálové potreby banky FB Bank sa v stresovom teste z roku 2012 odhadovali na 168 miliónov EUR.

Akvizícia banky First Business Bank

- (75) Banka Bank of Greece požiadala 8. novembra 2012 banku FB Bank, aby do 30. apríla 2013 zvýšila kapitál s cieľom obnoviť svoj podiel vlastného kapitálu Tier 1.
- (76) Keďže sa banke FB Bank nepodarilo požadovaný kapitál zvýšiť do 30. apríla 2013, banka Bank of Greece sa rozhodla odobrať banke FB Bank licenciu a dať ju do likvidácie.
- (77) Banka Bank of Greece sa domnievala, že prijatie opatrení na riešenie krízovej situácie prostredníctvom postupu kúpy a prevzatia dlhu, a najmä financovanie príslušnej likvidnej medzery a súvisiace pokrytie kapitálových potrieb týkajúce sa prevedených aktív, je kľúčové na udržanie dôvery vkladateľov v grécky bankový systém, a tým na ochranu finančnej stability. Banka Bank of Greece odhadla, že celková výška vkladov zákazníkov v banke FB Bank dosiahla k 31. decembru 2012 približne 1 278 miliónov EUR, z čoho HDIFG ručil len za 830 miliónov EUR. Ak by teda banka FB Bank vstúpila do likvidácie bez uplatnenia opatrení na riešenie krízovej situácie, vklady v hodnote približne 448 miliónov EUR by neboli pokryté.
- (78) Z tohto dôvodu finančnej stability banka Bank of Greece pristúpila k dražbe vybraných aktív a pasív banky FB Bank vrátane vkladov. Akvizíciou aktív banky FB Bank však mohli nadobúdateľovi vzniknúť ďalšie kapitálové potreby, a preto by žiadna banka nesúhlasila s akvizíciou vybraných aktív a pasív. Banka Bank of Greece vo svojom liste HSFS z 8. mája 2013 uviedla, že sa domnieva, že je vhodné, aby tieto kapitálové potreby pokryl HSFS ako súčasť nákladov na riešenie krízovej situácie. Banka vo svojej konečnej záväznej ponuke z 10. mája 2013 požadovala, aby kapitálové potreby, ktoré vznikli pri akvizícii aktív prevedených z banky FB Bank, pokryl HFSF. Výšku týchto kapitálových potrieb v čase riešenia krízovej situácie odhadla banka Bank of Greece na 100 miliónov EUR ⁽⁴²⁾.

⁽⁴¹⁾ Banka FB Bank dostala grécke štátne cenné papiere v januári 2009, ktoré nadobudli splatnosť v decembri 2011.

⁽⁴²⁾ Elektronická pošta banky Bank of Greece Komisiu, 11. mája 2013.

- (79) Nezáväznú ponuku predložili 8. mája 2013 len banka a ešte jedna ďalšia banka. Ponuky oboch bánk sa zakladali na predpoklade, že HFSF pokryje likvidnú medzeru, ako aj kapitálové potreby súvisiace s prevedenými aktívami. Banka 10. mája 2013 predložila svoju konečnú ponuku. Banka Bank of Greece rozhodla o prevedení aktív a pasív banky FB Bank na banku, ktorej ponuka sa uprednostnila pred druhou ponukou.
- (80) Zákaznícke úvery (tie, ktoré nie sú permanentne nesplácané) a väčšina hotovostných zostatkov, ako aj nehmotný majetok a goodwill, vlastnícke práva, zmluvy týkajúce sa prenájmu a kúpy nehnuteľností, medzibankové záväzky a vklady zákazníkov boli prevedené na banku.
- (81) Podľa prvého posúdenia banky Bank of Greece v čase riešenia krízovej situácie⁽⁴³⁾ bola hodnota pasív prevedených z banky FB Bank na banku odhadovaná na 1 402 miliónov EUR, pričom hodnota prevedených aktív sa odhadovala na 878 miliónov EUR a rozdiel tvoril likvidnú medzeru vo výške 524 miliónov EUR. Likvidnú medzeru pokryl v súlade s článkom 63 ods. D bodom 13 zákona č. 3601/2007 HFSE, ktorý 28. júna 2013 vyplatil dve tretiny odhadovanej likvidnej medzery, teda 349,6 milióna EUR. Po konečnom výpočte, ktorým banka Bank of Greece 7. novembra 2013⁽⁴⁴⁾ stanovila výšku likvidnej medzery na 457 miliónov EUR, vyplatil HFSF banke 13. novembra 2013⁽⁴⁵⁾ zostatok vo výške 107,4 milióna EUR.

2.2.3. Akvizícia vybraných aktív a pasív banky Probank

- (82) K 31. marcu 2013 mala banka Probank po celom Grécku sieť 112 pobočiek a 1 087 zamestnancov⁽⁴⁶⁾.
- (83) Súvaha banky Probanka dosiahla k 30. júnu 2013 výšku 3,2 miliardy EUR⁽⁴⁷⁾. Trhový podiel banky Probank k 31. marcu 2013 predstavoval 1,1 % v prípade úverov a 1,7 % v prípade vkladov.
- (84) Banka Probank sa zúčastnila na programe zapojenia súkromného sektora a vymenila grécke štátne dlhopisy v nominálnej hodnote 415 miliónov EUR. Ako možno vidieť v tabuľke 2, jej celková záťaž v súvislosti s programom zapojenia súkromného sektora dosiahla výšku približne 295 miliónov EUR pred zdanením. Ako možno vidieť v tabuľke 3, kapitálové potreby banky Probank sa v stresovom teste z roku 2012 odhadovali na 282 miliónov EUR.
- Akvizícia banky Probank
- (85) Banka Bank of Greece 26. októbra 2012 požiadala banku Probank, aby zvýšila svoj kapitál o 282 miliónov EUR.
- (86) Keďže sa banke Probank nepodarilo kapitál zvýšiť, banka Bank of Greece sa v júli 2013 rozhodla odobrať jej licenciu a dať ju do likvidácie⁽⁴⁸⁾. Konkrétnejšie, finančné prostriedky banky Probank sa pohybovali v mínuse a na konsolidovanom základe údajov z 31. marca 2013 sa odhadovali na približne -16 miliónov EUR. Banka Probank preto nespĺnila minimálne kapitálové požiadavky a jej vlastné zdroje boli nižšie než minimálne základné imanie požadované od akejkoľvek banky, ako sa stanovuje v článku 5 ods. 4 písm. a) zákona č. 3601/2007.
- (87) Bank of Greece považovala opatrenia na riešenie krízovej situácie za kľúčové na udržanie dôvery vkladateľov v grécky bankový systém, a teda na zachovanie finančnej stability. Banka Bank of Greece odhadla, že k 31. marcu 2013 dosahovala celková výška vkladov zákazníkov v banke Probank približne 3 123 miliónov EUR, z čoho za 1 998 miliónov EUR ručil HDIGF. Ak by preto banka Probank vstúpila do likvidácie bez uplatnenia opatrení na riešenie krízovej situácie, nebolo by pokrytých približne 1 125 miliónov EUR vo forme vkladov.
- (88) Z tohto dôvodu finančnej stability banka Bank of Greece pristúpila k dražbe vybraných aktív a pasív banky Probank vrátane vkladov. Akvizíciou aktív banky Probank však mohli nadobúdateľovi vzniknúť ďalšie kapitálové potreby, a preto by žiadna banka nesúhlasila s akvizíciou vybraných aktív a pasív. Banka vo svojej konečnej záväznej ponuke z 25. júla 2013 preto požadovala, aby kapitálové potreby, ktoré vznikli pri akvizícii aktív prevedených z banky Probank, pokryl HFSF. HFSF pri posudzovaní prijatých ponúk zohľadnil požadovaný záväzok pokryť tieto kapitálové potreby. Výška týchto kapitálových potrieb bola odhadnutá na [180 až 280] miliónov EUR⁽⁴⁹⁾.

⁽⁴³⁾ Rozhodnutie 10/2/10.5.2013 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

⁽⁴⁴⁾ Rozhodnutie 13/1/7.11.2013 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

⁽⁴⁵⁾ Správa Helénskeho fondu finančnej stability za obdobie júl – december 2013, k dispozícii on-line na webovej stránke: http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jul_2013_Dec_2013_en.pdf.

⁽⁴⁶⁾ Ponuka banky z 25. júla 2013 na základe údajov k 31. marcu 2013 poskytnutých bankou Bank of Greece.

⁽⁴⁷⁾ Údaje predložené bankou Bank of Greece 2. apríla 2014.

⁽⁴⁸⁾ Rozhodnutie 85/1/26.7.2013 výboru banky Bank of Greece pre úvery a poistenie.

⁽⁴⁹⁾ HFSF, Probank – prehľad predložených ponúk, 25. júla 2013.

- (89) Dňa 24. júla 2013 predložila ponuku ďalšia veľká grécka banka a 25. júla 2013 predložila svoju ponuku banka. Ponuky oboch bánk sa zakladali na predpoklade, že HFSF pokryje likvidnú medzeru, ako aj kapitálové potreby vytvorené prevedenými aktívami. Banka Bank of Greece rozhodla o prevedení aktív a pasív banky Probank na banku, ktorej ponuka sa uprednostnila pred druhou ponukou.
- (90) Zákaznícke úvery (tie, ktoré nie sú permanentne nesplácané) a väčšina hotovostných zostatkov, ako aj nehmotný majetok a goodwill, vlastnícke práva, zmluvy týkajúce sa prenájmu a kúpy nehnuteľností, medzibankové záväzky a vklady zákazníkov boli prevedené na banku.
- (91) Podľa prvého posúdenia banky Bank of Greece v čase riešenia krízovej situácie⁽⁵⁰⁾ bola hodnota pasív prevedených z banky Probank na banku odhadovaná na 3 198,9 milióna EUR, pričom hodnota prevedených aktív sa odhadovala na 2 961,4 milióna EUR a rozdiel tvoril likvidnú medzeru vo výške 237,6 milióna EUR. Likvidnú medzeru pokryl HFSF v súlade s článkom 63 ods. D bodom 13 zákona č. 3601/2007, ktorý 9. augusta 2013 vyplatil dve tretiny odhadovanej likvidnej medzery, teda 158,4 milióna EUR. Likvidná medzera, ktorej konečnú výšku vypočítala banka Bank of Greece 30. decembra 2013, dosiahla 562,7 milióna EUR⁽⁵¹⁾. HFSF 31. decembra 2013 vyplatil banke v hotovosti zostatok vo výške 404,4 milióna EUR⁽⁵²⁾.

2.3. OPATRENIA POMOCI

2.3.1. Opatrenia pomoci poskytnuté banke v rámci plánu podpory gréckych bánk (opatrenia L1 a A)

- (92) Banka prijala viacero druhov pomoci prostredníctvom rekapitalizačného opatrenia, opatrenia poskytnutia záruky a opatrenia štátnych dlhopisov v rámci plánu podpory gréckych bánk.

2.3.1.1. Štátna podpora likvidity poskytnutá prostredníctvom opatrenia poskytnutia záruky a opatrenia štátnych dlhopisov (opatrenie L1)

- (93) Banka využila a naďalej využíva pomoc prostredníctvom opatrenia poskytnutia záruky a opatrenia štátnych dlhopisov. Uvedená podpora bude v tomto rozhodnutí opísaná ako „opatrenie L1“. Výška záruk poskytnutých banke dosiahla k 30. novembru 2013⁽⁵³⁾ približne 14,8 miliardy EUR. K tomuto dátumu dosiahla výška zvyšných úverov zo štátnych dlhopisov poskytnutých banke 847 miliónov EUR. Banka k 15. aprílu 2011 dostala úvery zo štátnych dlhopisov vo výške 787 miliónov EUR a štátne záruky vo výške 12,9 miliardy EUR.
- (94) V pláne reštrukturalizácie banky, ktorý predložili grécke orgány Komisii 25. júna 2014, grécke orgány oznámili svoj zámer naďalej počas obdobia reštrukturalizácie poskytovať záruky a pôžičky štátnych dlhopisov banke v rámci plánu podpory gréckych bánk.

2.3.1.2. Štátna rekapitalizácia poskytnutá v rámci rekapitalizačného opatrenia (opatrenie A)

- (95) V máji 2009 a decembri 2011 dostala banka od Grécka v rámci rekapitalizačného opatrenia kapitálovú injekciu vo výške 350 miliónov EUR a následne 1 000 miliónov EUR, teda celkovo 1 350 miliónov EUR (opatrenie A), čo sa rovná približne vtedajším 2 % rizikovo vážených aktív banky.
- (96) Rekapitalizácia sa uskutočnila v podobe prioritných akcií upísaných Gréckom, ktoré mali kupón vo výške 10 % a splatnosť päť rokov. V roku 2010 bol čas platnosti prioritných akcií predĺžený a ich úročenie sa zvýšilo. Od konca prvého päťročného obdobia bude grécky minister financií zvyšovať kupón o 2 % ročne na kumulatívnom základe (t. j. kupón vo výške 12 % v šiestom roku, 14 % v siedmom roku atď.), ak tieto prioritné akcie nebudú splatené a ak v súvislosti s ich umorením nebude na valnom zhromaždení akcionárov prijaté žiadne rozhodnutie.

⁽⁵⁰⁾ Rozhodnutie 12/2/26.7.2013 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

⁽⁵¹⁾ Rozdiel vyplýval najmä zo skutočnosti, že skutočná hrubá výška prevedených úverov bola o 197 miliónov EUR nižšia než na začiatku odhadovaná suma, zo skutočnosti, že sa zvýšili rezervy na účty, a to o 141 miliónov EUR, z nižšieho ocenenia portfólia akcií a dlhopisov a z nižšieho ocenenia pasív, a to hlavne vkladov.

⁽⁵²⁾ Správa Helénskeho fondu finančnej stability za obdobie júl – december 2013, k dispozícii on-line na webovej stránke: http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jul_2013_Dec_2013_en.pdf.

⁽⁵³⁾ Podľa správy o využívaní opatrenia poskytnutia záruky a opatrenia dlhopisov, ktorú predložilo Grécko 13. decembra 2013.

2.3.2. Štátom zaručená núdzová likvidita (opatrenie L2)

- (97) Štátom zaručená núdzová likvidita je mimoriadne opatrenie umožňujúce solventnej finančnej inštitúcii, ktorá čelí dočasným problémom s likviditou, získať finančné prostriedky z Eurosystemu bez toho, aby táto operácia bola súčasťou jednotnej menovej politiky. Úroková sadzba, ktorú takáto finančná inštitúcia za núdzovú likviditu platí, je o [...] základných bodov vyššia ako úroky pri bežnom refinancovaní od ECB.
- (98) Za program núdzovej likvidity zodpovedá banka Bank of Greece, čo znamená, že všetky náklady aj riziká vyplývajúce z poskytovania núdzovej likvidity znáša banka Bank of Greece⁽⁵⁴⁾. Grécko udelilo banke Bank of Greece štátnu záruku vzťahujúcu sa na celkovú výšku prostriedkov núdzovej likvidity, ktoré banka Bank of Greece poskytuje. Na základe prijatia článku 50 ods. 7 zákona č. 3943/2011, ktorým sa zmenil článok 65 ods. 1 zákona č. 2362/1995, môže minister financií poskytovať banke Bank of Greece záruky v mene štátu s cieľom zabezpečiť jej pohľadávky voči úverovým inštitúciám. Banky, ktoré využívajú núdzovú likviditu, musia štátu zaplatiť poplatok za záruku vo výške [...] základných bodov.
- (99) K 31. decembru 2012 dostala banka 8,6 miliardy EUR z prostriedkov štátom zaručenej núdzovej likvidity⁽⁵⁵⁾ a k 31. decembru 2012 banka dostala 30,9 miliárd EUR z prostriedkov štátom zaručenej núdzovej likvidity⁽⁵⁶⁾.

2.3.3. Opatrenia pomoci poskytnutej banke prostredníctvom HFSF (opatrenia B1, B2 a B3)

- (100) Od roku 2012 využila banka viaceré opatrenia kapitálovej podpory, ktoré poskytuje HFSF. V tabuľke 7 sa uvádza prehľad týchto opatrení pomoci.

Tabuľka 7

Opatrenia pomoci poskytnutej banke prostredníctvom HFSF

	1. preklenovacia rekapitalizácia – máj 2012 (v miliónoch EUR)	2. preklenovacia rekapitalizácia – december 2012 (v miliónoch EUR)	Rekapitalizácia na jar 2013 – máj 2013 (v miliónoch EUR)
Opatrenie	B1	B2	B3
Suma (v miliónoch EUR)	7 430	2 326	8 677

2.3.3.1. Prvá preklenovacia rekapitalizácia (opatrenie B1)

- (101) V odôvodneniach 14 až 33 rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG je podrobne opísaná prvá preklenovacia rekapitalizácia v máji⁽⁵⁷⁾ 2012 (opatrenie B1). Základné informácie a hlavné prvky tohto opatrenia sa uvádzajú v tejto časti.
- (102) HFSF sa 20. apríla 2012 banke listom zaviazal, že sa zúčastní na plánovanom zvýšení jej základného imania o sumu do 6,9 miliardy EUR.
- (103) HFSF previedol 28. mája 2012 v rámci opatrenia B1 banke 7,4 miliardy EUR obligácií ENFS v súlade s ustanoveniami o preklenovacích rekapitalizáciách stanovených v zákone č. 3864/2010, ktorým sa ustanovuje HFSF (ďalej len „zákon o HFSF“). Komisia už v odôvodnení 50 rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG stanovila, že „preklenovacia rekapitalizácia ukončená 28. mája 2012 je realizovaním záväzku prijatého v záväznom príslube, a preto pokračovaním rovnakej pomoci“. Obe sumy uvedené v liste so záväzným príslubom a v prvej preklenovacej rekapitalizácii vypočítala banka Bank of Greece tak, aby banka dosiahla celkový podiel kapitálu na

⁽⁵⁴⁾ Podľa listu banky Bank of Greece zo 7. novembra 2011 „sa záruky vzťahujú na celkovú výšku prostriedkov núdzovej likvidity“.

⁽⁵⁵⁾ Údaje predložené v oznámení z 25. júna 2014.

⁽⁵⁶⁾ Plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, príloha I, s. 24.

⁽⁵⁷⁾ Ako je vysvetlené v odôvodnení 101 a 102, tento záväzok bol poskytnutý v apríli 2012 a reštrukturalizácia sa skutočne uskutočnila v máji 2012.

úrovni 8 % k 31. decembru 2011, čo je dátum spätného zaúčtovania preklenovacej rekapitalizácie v účtovných záznamoch banky. Ako vyplýva z tabuľky 3, opatrenie B1 úplne nepokrylo kapitálové potreby identifikované na základe stresového testu z roku 2012. Banka mala zvýšiť svoj kapitál prostredníctvom budúceho kapitálového zvýšenia a preklenovacia rekapitalizácia mala slúžiť výhradne na to, aby bola banka naďalej oprávnená čerpať finančné prostriedky ECB, až kým sa neuskutoční uvedené zvýšenie kapitálu.

- (104) Na obdobie medzi dátumom prvej preklenovacej rekapitalizácie a dátumom konverzie prvej preklenovacej rekapitalizácie na kmeňové akcie a iné konvertibilné finančné nástroje bolo v predbežnej zmluve o upísaní medzi bankou a fondom HFSF stanovené, že banka bude platiť fondu HFSF ročný poplatok vo výške 1 % nominálnej hodnoty obligácií ENFS a všetky kupónové platby a vzniknuté úroky k obligáciám ENFS v uvedenom období sa budú počítať ako dodatočný kapitálový príspevok HFSF banke ⁽⁵⁸⁾.

2.3.3.2. Druhá preklenovacia rekapitalizácia (opatrenie B2)

- (105) Na jeseň roku 2012 zaznamenala banka v účtovníctve ďalšie straty. Jej kapitál preto opäť klesol pod hranicu minimálnych kapitálových požiadaviek, na základe ktorých vzniká oprávnenie na refinancovanie z ECB.
- (106) Z tohto dôvodu bola potrebná druhá preklenovacia rekapitalizácia. HFSF uskutočnil 21. decembra 2012 druhú preklenovaciu rekapitalizáciu vo výške 2 326 miliónov EUR (opatrenie B2), ktorá bola banke opäť vyplatená prevodom obligácií ENFS.
- (107) Spoločne obidve preklenovacie rekapitalizácie (opatrenia B1 a B2) znamenali, že celkovú sumu kapitálových potrieb určenú stresovým testom z roku 2012 (9,76 miliardy EUR ⁽⁵⁹⁾) už k 21. decembru 2012 vyplatil HFSF.

2.3.3.3. Účasť HFSF na rekapitalizácii na jar 2013 (opatrenie B3)

- (108) Predstavenstvo banky 22. mája 2013 oznámilo emisiu 2 274,1 milióna nových akcií s nominálnou hodnotou 0,30 EUR za cenu 4,29 EUR za akciu ⁽⁶⁰⁾.
- (109) Banka 21. júna 2013 ⁽⁶¹⁾ oznámila plné vyplatenia celkového zvýšenia akcií v celkovej výške 9 756 miliónov EUR vrátane emisného ážia. Celková súkromná účasť pri zvýšení základného imania banky dosiahla 1 079 miliónov EUR ⁽⁶²⁾. Účasť HFSF pri zvýšení základného imania banky tak dosiahla 8 677 miliónov EUR (opatrenie B3).
- (110) Táto suma sa rovná súčtu opatrení B1 a B2 po odpočítaní výšky súkromnej účasti. Prvá a druhá preklenovacia rekapitalizácia (opatrenia B1 a B2) sa prostredníctvom zvýšenia základného imania banky čiastočne zmenili na trvalú rekapitalizáciu.
- (111) Cena nových akcií bola stanovená na 50 % objemom váženej priemernej ceny akcií počas 50 obchodných dní predchádzajúcich stanoveniu ponukovej ceny. V dôsledku spájania rozdelených akcií a zníženia základného imania banky, o ktorých rozhodlo mimoriadne valné zhromaždenie akcionárov 29. apríla 2012 ⁽⁶³⁾, bola cena nových akcií stanovená na 4,29 EUR za akciu.
- (112) Bezprostredne po rekapitalizácii na jar 2013 sa HFSF stal väčšinovým akcionárom banky s podielom 84,39 % ⁽⁶⁴⁾. HFSF emitoval 245 779,6 milióna warrantov a súkromným investorom poskytol za každú upísanú akciu jeden warrant, pričom nepožadoval protihodnotu ⁽⁶⁵⁾. Každý warrant zahŕňa právo na nákup 8,23 akcie HFSF v určených intervaloch a za realizačné ceny. Prvý dátum realizácie je 26. decembra 2013 a warranty

⁽⁵⁸⁾ V predbežnej zmluve o upísaní sa stanovuje, že: „Skutočné riziká splatné banke zahŕňajú obligácie ENFS a všetky kupónové platby a vzniknuté úroky k obligáciám ENFS v období od vydania týchto dlhopisov až do konverzie zálohovej platby na základné imanie a iné konvertibilné finančné nástroje, ako je stanovené v tejto zmluve“.

⁽⁵⁹⁾ Pozri tabuľku 3.

⁽⁶⁰⁾ http://www.nbg.gr/wps/wcm/connect/71b1f08a-2c84-4cfe-a368-f985c93d2da9/20130523_Announcement_Cut+Off+Date+and+Subscription+Period_final+clean+...%283%29_EN.pdf?MOD=AJPERES.

⁽⁶¹⁾ <http://www.nbg.gr/wps/portal/en/the-group/Press-Office/Press-Releases/content/Press-Releases/anakoinosi-21-6-2013>.

⁽⁶²⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf.

⁽⁶³⁾ <http://www.nbg.gr/wps/portal/en/the-group/Press-Office/Press-Releases/content/Press-Releases/reverse-split>.

⁽⁶⁴⁾ http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jan_2013_Jun_2013_en.pdf.

⁽⁶⁵⁾ http://www.nbg.gr/wps/wcm/connect/af79cd67-5fd6-4811-bd70-2b493cf5c205/Announcement+Commencement+of+Trading_EN.pdf?MOD=AJPERES.

následne možno uplatniť každých šesť mesiacov do 26. decembra 2017. Realizačná cena zodpovedá upisovacej cene 4,29 EUR, ktorá sa zvyšuje v rámci ročnej úrokovej sadzby (4 % za prvý rok, 5 % za druhý rok, 6 % za tretí rok, 7 % za štvrtý rok a potom 8 % ročného priemeru za posledných šesť mesiacov) ⁽⁶⁶⁾.

- (113) V zákone o HFSF v znení zmien z roku 2014 sa stanovuje, že v prípade predkupných práv pri emisii možno upraviť len realizačné ceny warrantov. Úprava sa navyše musí vykonať *ex post* a len do výšky výnosov z predaja predkupných práv HFSF. V prípade zvýšenia základného imania bez predkupných práv nie je stanovená žiadna úprava.

2.3.4. Opatrenia pomoci poskytnutej nadobudnutým podnikom

2.3.4.1. Štátna pomoc trom družstevným bankám

- (114) Ako už bolo uvedené v časti 2.2.1, HFSF pokryl likvidné medzery banky Lesvos-Limnos vo výške 56,6 milióna EUR, banky Achaia vo výške 212,9 milióna EUR a banky Lamia vo výške 56,3 milióna EUR. Celková výška likvidných medzier tak predstavovala 325,8 milióna EUR.

2.3.4.2. Opatrenia pomoci poskytnutej banke FB Bank

- (115) Banka FB Bank využila od roku 2009 viacero opatrení pomoci. V tabuľke 8 sa uvádza prehľad týchto opatrení pomoci.

Tabuľka 8

Prehľad opatrení pomoci poskytnutej banke FB Bank

Príjemca pomoci	Opatrenie	Opis	Subjekt, ktorý pomoc poskytol	Dátum	Výška štátnej pomoci (v miliónoch EUR)
Činnosti banky FB Bank	FB1	Prioritné akcie poskytnuté v rámci plánu podpory gréckych bánk	štát	júl 2009	50
	FB2	Poskytnutie gréckych štátnych dlhopisov v rámci plánu podpory gréckych bánk	štát	od januára 2009	60
	FB3	Štátna záruka na vydané dlhopisy v rámci plánu podpory gréckych bánk	štát	marec 2011	50
	FB4	Financovanie likvidnej medzery za aktíva prevedené z banky FB Bank na banku	HFSF	10.5.2013 (dátum riešenia krízovej situácie)	456,97
	FB5	Závazok pokryť kapitálové potreby súvisiace s aktívami prevedenými z banky FB Bank na banku	HFSF	10.5.2013 (dátum riešenia krízovej situácie)	100
			Celková výška FB4 a FB5		

2.3.4.2.1. Štátna rekapitalizácia poskytnutá banke FB Bank (opatrenie FB1)

- (116) V júli 2009 vložilo Grécko do banky FB Bank kapitál vo výške 50 miliónov EUR zodpovedajúci približne 3 % rizikovo vážených aktív, ktoré banka v tom čase vlastnila. Uvedená kapitálová injekcia sa uskutočnila v rámci rekapitalizačného opatrenia, ktoré tvorí súčasť plánu podpory gréckych bánk. Rekapitalizácia mala formu prioritných akcií.

⁽⁶⁶⁾ Napríklad 26. decembra 2013 bola realizačná cena 4,3758 EUR, 26. júna 2014 bola 4,4616 EUR, 26. decembra 2014 bude 4,5689 EUR, 26. júna 2015 bude 4,6761 EUR atď.

2.3.4.2.2. Štátna podpora likvidity poskytnutá banke FB Bank (opatrenia FB2 a FB3)

- (117) Banka FB Bank využila aj podporu likvidity prostredníctvom opatrenia poskytnutia záruky a opatrenia štátnych dlhopisov, ktoré sú súčasťou plánu podpory gréckych bánk. V januári 2009 dostala banka FB Bank grécke štátne cenné papiere vo výške 60 miliónov EUR, ktoré nadobudli splatnosť v decembri 2011 (opatrenie FB2). V máji 2012 dostala banka FB grécke štátne cenné papiere vo výške 60 miliónov EUR, ktoré mali nadobudnúť splatnosť v apríli 2015, ale 23. mája 2013 boli zrušené (opatrenie FB3) ⁽⁶⁷⁾. V marci 2011 bola banke FB Bank poskytnutá tiež štátna záruka za emitované dlhopisy s nominálnou hodnotou 50 miliónov EUR.

2.3.4.2.3. Opatrenia súvisiace s riešením krízovej situácie banky FB Bank (opatrenia FB4 a FB5)

- i) pokrytie likvidnej medzery aktív prevedených z banky FB Bank na banku vo výške 456,97 milióna EUR (opatrenie FB4)
- (118) HFSF pokryl likvidnú medzeru ⁽⁶⁸⁾ aktív prevedených z banky FB Bank na banku. V súlade s rozhodnutiami banky Bank of Greece z 10. mája a 7. novembra 2013 vyplatil HFSF celkovú sumu 456,97 milióna EUR v dvoch splátkach, a to 26. júla a 13. novembra 2013 ⁽⁶⁹⁾.
- ii) záväzok HFSF na pokrytie kapitálových potrieb súvisiacich s prevedenými aktívami (opatrenie FB5)
- (119) V rámci postupu riešenia krízovej situácie sa HFSF zaviazal pokryť kapitálové potreby vyplývajúce z akvizície aktív prevedených z banky FB Bank. Od HFSF sa preto malo požadovať, aby do banky vložil kapitál vo výške zodpovedajúcej 9 % prevedených rizikovo vážených aktív. V čase riešenia krízovej situácie sa kapitálové potreby súvisiace s prevedenými aktívami odhadovali na približne 100 miliónov EUR.
- (120) Ako už bolo uvedené v odôvodnení 30, HFSF do banky nevloží žiaden ďalší kapitál, keďže sa banka vo svojom pláne reštrukturalizácie vzdáva svojho práva požadovať od HFSF pokrytie potenciálnych kapitálových potrieb súvisiacich s prevedenými aktívami.

2.3.4.3. Opatrenia pomoci poskytnutej banke Probank

- (121) Banka Probank nevyužila žiadne opatrenie pomoci v rámci plánu podpory gréckych bánk. V tabuľke 9 sa uvádza prehľad iných opatrení pomoci, ktoré banka Probank využila.

Tabuľka 9

Prehľad opatrení pomoci poskytnutej banke Probank

Príjemca pomoci	Opatrenie	Opis	Subjekt, ktorý pomoc poskytol	Dátum	Výška štátnej pomoci (v miliónoch EUR)
Činnosti banky Probank	PB1	Financovanie likvidnej medzery aktív prevedených z banky Probank na banku	HFSF	26.7.2013 (dátum riešenia krízovej situácie)	562,73
	PB2	Záväzok pokryť kapitálové potreby súvisiace s aktívami prevedenými z banky Probank na banku	HFSF	26.7.2013 (dátum riešenia krízovej situácie)	[180 až 280]
		Celková výška PB1 a PB2			[742,73 až 842,73]

⁽⁶⁷⁾ Grécke štátne cenné papiere vo výške 60 miliónov EUR boli banke poskytnuté v septembri 2013 v nadväznosti na rozhodnutie 73/1/10.05.2013 výboru banky Bank of Greece pre úvery a poistenie a na rozhodnutie 10/1/10.5.2003 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

⁽⁶⁸⁾ Názov „likvidná medzera“ preto môže byť zavádzajúci, keďže opisuje opatrenie kapitálovej podpory a nie podporu likvidity.

⁽⁶⁹⁾ HFSF, Správa o činnosti Helénskeho fondu finančnej stability za obdobie júl – december 2013, marec 2014, s. 4, k dispozícii on-line na webovej stránke: http://www.hfsf.gr/files/HFSF_activities_Jul_2013_Dec_2013_en.pdf.

2.3.4.3.1. Pokrytie likvidnej medzery aktív prevedených z banky Probank na banku vo výške 562,73 milióna EUR (opatrenie PB1)

- (122) HFSF financoval likvidnú medzeru aktív prevedených z banky Probank na banku. V súlade s rozhodnutiami banky Bank of Greece z 26. júla a 30. decembra 2013 vyplatil HFSF celkovú sumu 562,73 milióna EUR v dvoch splátkach, a to 9. augusta a 31. decembra 2013

2.3.4.3.2. Závazok HFSF pokryť kapitálové potreby súvisiace s prevedenými aktívami (opatrenie PB2)

- (123) V rámci postupu riešenia krízovej situácie sa HFSF zaviazal pokryť kapitálové potreby kupujúceho vyplývajúce z akvizície aktív banky Probank. Od HFSF sa preto malo požadovať, aby do banky vložil kapitál vo výške zodpovedajúcej 9 % prevedených rizikovo vážených aktív. V čase riešenia krízovej situácie sa kapitálové potreby súvisiace s prevedenými aktívami odhadovali približne na [180 až 280] miliónov EUR.
- (124) Ako už bolo uvedené v odôvodnení 41, HFSF do banky nevloží žiaden ďalší kapitál, keďže sa banka vo svojom pláne reštrukturalizácie vzdáva svojho práva požadovať od HFSF pokrytie potenciálnych kapitálových potrieb súvisiacich s prevedenými aktívami.

2.4. REŠTRUKTURALIZAČNÝ PLÁN

- (125) Dňa 25. júna 2014 predložilo Grécko plán reštrukturalizácie banky, v ktorom vysvetľuje, akým spôsobom plánuje banka, ako zlúčený subjekt, ktorý je výsledkom akvizície banky FB Bank, banky Probank a troch družstevných bánk, obnoviť svoju dlhodobú životaschopnosť.

2.4.1. Domáce operácie

- (126) Prostredníctvom plánu reštrukturalizácie sa banka zameria na svoje hlavné bankové činnosti v Grécku a Turecku.
- (127) Pokiaľ ide o Grécko, kľúčovou prioritou banky je zabezpečiť, aby jej grécke bankové operácie boli do konca obdobia reštrukturalizácie, teda do 31. decembra 2018, opäť výrazne ziskové a životaschopné. Na tento účel zahŕňa plán reštrukturalizácie viacero opatrení zameraných na zlepšenie prevádzkovej efektivity a čistej úrokovej marže banky, ako aj opatrenia na posilnenie jej kapitálovej pozície a súvahovej štruktúry.
- (128) Pokiaľ ide o prevádzkovú efektivitu, banka už začala rozsiahly program racionalizácie. V období od 31. decembra 2009 do 31. decembra 2012 obmedzila banka svoju fyzickú prítomnosť v Grécku. Znížila počet svojich pobočiek z 575 v roku 2009 ⁽⁷⁰⁾ na 511 v roku 2012 ⁽⁷¹⁾ a tiež znížila počet pracovníkov v oblasti bankových aktivít v Grécku (z 12 534 v decembri 2009 ⁽⁷²⁾ na 11 230 v decembri 2012 ⁽⁷³⁾).
- (129) V období od decembra 2012 do konca roku 2017 banka plánuje ďalej znižovať počet zamestnancov v Grécku (z 13 675 na [...]) ⁽⁷⁴⁾, napriek účinkom akvizície banky FB Bank a banky Probank, ktoré zamestnávali 260 a 1087 zamestnancov ⁽⁷⁵⁾. Rozdiel medzi počtom pracovníkov v oblasti bankových aktivít v Grécku k 31. decembru 2012 (11 230) a celkovým počtom pracovníkov v Grécku ku koncu roku 2012 (13 675) vyplýva zo započítania zamestnancov v oblasti nebankových aktivít, ako napríklad poisťovníctva (Ethniki Hellenic General Insurance S.A.), cestovného ruchu (Astir Palace Vouliagmenis S.A.) alebo nehnuteľností (NBG Pangaea Reic).
- (130) Banka bude v období od decembra 2012 do konca roku 2017 presadzovať racionalizáciu domácej siete. Počet pobočiek sa do [...] zvýši z 511 na [...]. Treba pripomenúť, že v roku 2013 banka získala siete banky FB Bank s 19 pobočkami a banky Probank so 112 pobočkami.

⁽⁷⁰⁾ Výročná správa za rok 2010 https://www.nbg.gr/english/the-group/investor-relations/annual-report-offerring-circular/Documents/73301T05_CNB.pdf.

⁽⁷¹⁾ Výročná správa za rok 2012 <https://www.nbg.gr/english/the-group/investor-relations/annual-report-offerring-circular/Documents/NBG%20Form%2020-F.PDF>.

⁽⁷²⁾ Výročná správa za rok 2010 https://www.nbg.gr/english/the-group/investor-relations/annual-report-offerring-circular/Documents/73301T05_CNB.pdf.

⁽⁷³⁾ Výročná správa za rok 2012, <https://www.nbg.gr/english/the-group/investor-relations/annual-report-offerring-circular/Documents/NBG%20Form%2020-F.PDF>.

⁽⁷⁴⁾ Plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, s. 30 (údaje sa týkajú domáчих operácií, ktoré zahŕňajú napríklad dcérske spoločnosti aktívne v oblasti poisťovníctva, nehnuteľností a cestovného ruchu).

⁽⁷⁵⁾ Pozri odôvodnenia 72 a 82.

- (131) Zvýšená efektivita z hľadiska pobočiek a personálu pomôže znížiť celkové náklady je bankových činností v Grécku o [...] % na predbežnom základe z 1 301 miliónov EUR v roku 2012 na [...] miliónov EUR v roku 2017 ⁽⁷⁶⁾. V dôsledku toho sa očakáva, že pomer nákladov a výnosov bankových činností banky v Grécku klesne pod úroveň [...] % na konci obdobia reštrukturalizácie.
- (132) V pláne reštrukturalizácie sa zároveň uvádza, ako banka zníži svoje náklady na financovanie, čo je kľúčové pre obnovenie životaschopnosti. Banka očakáva, že bude schopná platiť nižšie úrokové sadzby na svoje vklady v stabilnejšom prostredí, a najmä pri očakávanej stabilizácii a oživení gréckeho hospodárstva, ktoré by podľa predpokladov od roku 2014 malo opäť rásť. Očakáva sa, že spready z vkladov (priemer termínovaných vkladov, vklady na požiadanie a miery úspor) v Grécku poklesnú. Podobne sa počas obdobia reštrukturalizácie zníži závislosť banky od štátom zaručenej núdzovej likvidity a širšieho financovania z prostriedkov Eurosystemu.
- (133) V pláne reštrukturalizácie sa predpokladá, že banka zároveň posilní svoju súvalu. Jej čistý pomer úverov k vkladom sa bude v Grécku naďalej znižovať, pričom jej kapitálová primeranosť sa zlepší (z podielu vlastného kapitálu Tier 1 vo výške 8,4 % na úrovni skupiny k 31. decembru 2013).
- (134) Ďalšou prioritou banky je riadenie nesplácaných úverov. Banka zlepši svoje úverové procesy, či už ide o vznik úverov (lepšie krytie zárukami, znížené limity) alebo riadenie nesplácaných úverov. Miera nesplácaných úverov bude [...] s očakávanou mierou [...] % na konci obdobia reštrukturalizácie ⁽⁷⁷⁾. Náklady na riziko (zníženie hodnoty v dôsledku úverových strát) sa znížia z 2 miliárd EUR v roku 2012 na [...] miliárd EUR v roku 2018 ⁽⁷⁸⁾.
- (135) Zlepšenie prevádzkovej efektívnosti, zvýšenie čistej úrokovej marže a zníženie nákladov na riziko banke umožní, aby zvýšila svoju ziskovosť. Banka očakáva, že jej zisky v Grécku dosiahnu v roku 2014 [...] miliónov EUR a v roku 2018 [...] miliónov EUR. Rentabilita kapitálu dosiahne v roku 2017 za činnosti v Grécku [...] % ⁽⁷⁹⁾, čo je so zreteľom na rizikový profil banky v tomto období dostatočná výška ⁽⁸⁰⁾.

2.4.2. Medzinárodné bankové činnosti (okrem Turecka)

- (136) Banka už začala znižovať zadlženosť a reštrukturalizovať svoju medzinárodnú sieť. Počet pobočiek v juhovýchodnej Európe sa od roku 2009 znížil o 170 pobočiek ⁽⁸¹⁾.
- (137) Banka bude pokračovať v reštrukturalizácii a znižovaní zadlženosti svojej medzinárodnej siete. Banka konkrétne predá svoje zahraničné dcérske spoločnosti v [...] a zbaví sa svojich pobočiek v [...]. Tieto odpredajuje predstavovali [...] % aktív banky mimo Grécka a Turecka, to znamená [...] miliónov EUR z 12,101 milióna EUR na konci roka 2012.
- (138) Pobočky v [...] a [...], ako aj dcérska spoločnosť v [...], budú [...].
- (139) V dôsledku týchto odpredajov sa do konca obdobia reštrukturalizácie odstráni čistý objem financovania zo strany materskej spoločnosti.

2.4.3. Turecko

- (140) Banka má v pláne obmedziť svoje vlastníctvo v banke Finansbank o 60 % [...].
- (141) [...] poskytne banke Finansbank [...] a zvýši záväzok banky poskytovať banke Finansbank [...] počas obdobia reštrukturalizácie.
- (142) Banka plánuje, že počas obdobia reštrukturalizácie dôjde značnému rastu banky Finansbank. Tiež vykoná plán kontroly nákladov. Finansbank má v roku 2014 v pláne [...] a [...]. V ďalších rokoch to bude [...] s následným poklesom pomeru nákladov a výnosov z [...] na [...] na konci obdobia reštrukturalizácie ⁽⁸²⁾.

⁽⁷⁶⁾ Plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, s. 30.

⁽⁷⁷⁾ Plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, príloha I, s. 11.

⁽⁷⁸⁾ Plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, príloha I, s. 9.

⁽⁷⁹⁾ Plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, príloha I, s. 11.

⁽⁸⁰⁾ Rentabilita rizikovo vážených aktív, na ktorú nebude mať nepriaznivý vplyv vysoká kapitálová primeranosť banky, dosiahne na konci obdobia reštrukturalizácie [...] %.

⁽⁸¹⁾ Plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, s. 13.

⁽⁸²⁾ Plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, s. 34.

- (143) V pláne reštrukturalizácie sa predpokladá dôkladná kontrola rizík, ktoré podstupuje banka Finansbank. Očakáva sa, že znehodnotenie zasiahne v rokoch 2014 až 2018 menej než [...] % účtov zákazníkov a očakávaná miera rentability aktív v roku 2018 predstavuje [...] %. Rentabilita vlastného kapitálu banky Finansbank zostane počas celého obdobia vysoká.
- (144) Banka v roku 2012 predala svoje turecké poisťovne (životné a neživotné poistenie) s kapitálových ziskom [...] miliónov EUR ⁽⁸³⁾.

2.4.4. Nebankové činnosti: predaj [...] aktivít v oblasti nehnuteľností

- (145) Banka znížila svoje vlastníctvo v dcérskej spoločnosti Pangea pôsobiacej v oblasti nehnuteľností pod úroveň 35 %, čo malo priaznivý vplyv na podiel vlastného kapitálu Tier 1 banky ⁽⁸⁴⁾. Banka má tiež v pláne predat' [...] do [...] a súkromnú kapitálovú dcérsku spoločnosť do [...].

2.4.5. Zhromažďovanie súkromného kapitálu a príspevok existujúcich akcionárov a podriadených veriteľov

- (146) Banka bola úspešná pri získaní značných súm kapitálu na trhu a znížila tak svoju potrebu štátnej pomoci.
- (147) Banka najprv získala súkromný kapitál v roku 2009 s predkupnými právami pri emisii vo výške 1 247 miliónov EUR. V roku 2010 banka opäť získala na trhu súkromný kapitál vo výške 1 815 miliónov EUR ⁽⁸⁵⁾. Ako sa uvádza v odôvodnení 109, banke sa tiež podarilo získať prostredníctvom rekapitalizácie na jar 2013 kapitál od súkromných investorov vo výške 1 079 miliónov EUR. Rekapitalizáciou na jar 2013 sa významne znížil počet akcionárov vrátane tých, ktorí sa v rokoch 2009 a 2010 podieľali na zvýšení kapitálu: HFSF získal 84,4 % akcií banky a noví investori získali 10,5 % podielov, pričom pôvodným akcionárom ostalo len 5,1 % podielov. Dividendy sa nevplácajú riadnym akcionárom od roku 2007 a prioritným akcionárom z USA od roku 2009 ⁽⁸⁶⁾.
- (148) V máji 2014 získala banka na trhu kapitál vo výške 2,5 miliardy EUR. Banka má v pláne [...].
- (149) V súvislosti s príspevkom držiteľov hybridných a podriadených dlhov sa banka 3. januára 2012 ponúkla, že spätne odkúpi prioritné cenné papiere za ceny v rozmedzí od 45 % do 70 % ich nominálnej hodnoty. Banka pri tejto príležitosti tiež spätne odkúpila kryté dlhopisy. Cena za jednotlivé spätne odkúpenie bola stanovená na základe trhovej hodnoty nástrojov a zahŕňala prémie vo výške nie viac ako desiatich percentuálnych bodov, ktorá bola pridaná s cieľom motivovať investorov k účasti na spätnom odkúpení. Miera akceptácie bola 44 % a kapitál sa celkovo zvýšil na približne 302 miliónov EUR ⁽⁸⁷⁾.
- (150) Neskôr v roku 2012 a 2013 banka začala ďalšie analýzy riadenia pasív týkajúce sa cenných papierov emitovaných investorom vrátane krytých dlhopisov, hybridných nástrojov, nástrojov Tier 2 a prioritných akcií emitovaných v Spojených štátoch. Výsledkom týchto spätných odkúpení bol ďalší kapitál vo výške [...] miliónov EUR. Banka uvádza, že celková výška kapitálu, ktorý vznikol v dôsledku analýz riadenia pasív v minulých rokoch, dosahuje približne [...] miliónov EUR ⁽⁸⁸⁾. V dôsledku týchto spätných odkúpení sa nezaplatená suma podriadeného a hybridného dlhu k 31. decembru 2013 znížila na 293 miliónov EUR.

2.5. ZÁVÄZKY GRÉCKYCH ORGÁNOV

- (151) Grécko sa 25. júna 2014 zaviazalo, že banka a jej pobočky budú realizovať plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, a poskytlo aj ďalšie záväzky týkajúce sa realizácie plánu reštrukturalizácie (ďalej len „záväzky“). Záväzky uvedené v prílohe I sú zhrnuté v tomto oddiele.
- (152) V prvom rade sa Grécko zaviazalo, že banka bude reštrukturalizovať svoje obchodné operácie v Grécku, pričom stanovilo maximálny počet pobočiek a zamestnancov, ako aj maximálnu výšku celkových nákladov, ktorú je potrebné dosiahnuť k 31. decembru 2017 ⁽⁸⁹⁾.

⁽⁸³⁾ Plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, s. 12.

⁽⁸⁴⁾ Nárast v podiele vlastného kapitálu Tier 1 v roku 2013 sa podľa údajov poskytnutých gréckymi orgánmi 21. novembra 2013 odhaduje na 35 bazických bodov.

⁽⁸⁵⁾ Finančná správa z roku 2010, s. 44.

⁽⁸⁶⁾ Plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, s. 12.

⁽⁸⁷⁾ <http://www.barchart.com/plmodules/?module=secFilings&filingid=8338505&type=HTML&popup=1&override=1&symbol=NBG>.

⁽⁸⁸⁾ Plán reštrukturalizácie predložený 25. júna 2014, s. 11.

⁽⁸⁹⁾ Pozri záväzky v prílohe, kapitola II.

- (153) Grécko sa zároveň zaviazalo, že banka zníži náklady na vklady zhromaždené v Grécku a dodrží maximálny pomer čistých úverov a vkladov ⁽⁹⁰⁾ k 31. decembru 2017 ⁽⁹¹⁾.
- (154) Pokiaľ ide o zahraničné dcérske spoločnosti banky, Grécko sa zaviazalo, že banka nebude poskytovať [...] a že odpredá menšinový podiel v tejto dcérskej spoločnosti. Grécko sa tiež zaviazalo, že banka do 30. júna 2018 zníži počet zahraničných dcérskych spoločností ⁽⁹²⁾.
- (155) Grécko sa zaviazalo, že banka odpredá [...] a svoju súkromnú akciovú dcérsku spoločnosť, ako aj určitý počet cenných papierov. Okrem toho banka až na malé množstvo výnimiek nebude nakupovať cenné papiere neinvestičného stupňa ⁽⁹³⁾.
- (156) Grécko poskytlo niekoľko záväzkov týkajúcich sa správy a riadenia banky. Zaviazalo sa, že obmedzí odmeny zamestnancov a členov vedenia banky, [...] ⁽⁹⁴⁾.
- (157) Grécko sa tiež zaviazalo, že banka zlepši svoju úverovú politiku s cieľom zabezpečiť, že rozhodnutia o udeľovaní a reštrukturalizácii úverov sú zamerané na maximalizáciu životaschopnosti a ziskovosti banky. Grécko poskytlo záväzok, že banka bude dodržiavať vysoké štandardy týkajúce sa monitorovania úverového rizika, ako aj reštrukturalizácie úverov ⁽⁹⁵⁾.
- (158) Mnohé záväzky sa týkajú operácií medzi bankou a príslušnými dlžníkmi. Cieľom týchto záväzkov je zabezpečiť, aby sa banka neodchýľila od obozretnej bankovej praxe pri poskytovaní alebo reštrukturalizácii úverov svojim zamestnancom, manažérom a akcionárom, ako aj verejným subjektom, politickým stranám a mediálnym spoločnostiam ⁽⁹⁶⁾.
- (159) A napokon sa Grécko zaviazalo, že banka bude dodržiavať určité behaviorálne obmedzenia, ako napríklad zákaz vyplácania kupónov a dividend, zákaz akvizície a zákaz reklamy uvádzajúcej štátnu pomoc ⁽⁹⁷⁾.
- (160) Tieto záväzky bude do 31. decembra 2018 monitorovať monitorovací správca.
- (161) Grécko samostatne uviedlo, že sa pred akýmkoľvek spätným odkúpením warrantov zo strany banky alebo štátneho subjektu vrátane HFSF bude usilovať získať súhlas Komisie ⁽⁹⁸⁾.

3. DÔVODY NA ZAČATIE FORMÁLNEHO VYŠETROVACIEHO KONANIA V SÚVISLOSTI S PRVOU PREKLENOVACOU REKAPITALIZÁCIOU

- (162) Komisia začala 27. júla 2012 formálne vyšetrovacie konanie s cieľom overiť, či boli splnené podmienky oznámenia o bankovníctve z roku 2008 ⁽⁹⁹⁾ týkajúce sa vhodnosti, nevyhnutnosti a primeranosti prvej preklenovacej rekapitalizácie, ktoré HFSF uskutočnil v prospech banky (opatrenie B1).
- (163) Pokiaľ ide o primeranosť opatrenia, vzhľadom na to, že pomoc bola poskytnutá po predchádzajúcich rekapitalizáciách a podpore likvidity, a vzhľadom na dlhé obdobie záchran Komisia vyjadrila pochybnosti o tom, či banka podnikla všetky kroky, aby zabránila potrebe pomoci v budúcnosti ⁽¹⁰⁰⁾. Okrem toho nebolo Komisii jasné, kto bude kontrolovať banku po tom, ako sa prvá preklenovacia rekapitalizácia nahradí trvalou rekapitalizáciou ⁽¹⁰¹⁾,

⁽⁹⁰⁾ Úrokové swapy dohodnuté s Helénskou republikou v rámci dohody Medzinárodného združenia pre swapy a deriváty vrátane swapov zabezpečených prostredníctvom spoločnosti Titlos Plc sa na účel výpočtu pomeru čistých úverov k vkladom vylúčia zo skupiny čistých vkladov.

⁽⁹¹⁾ Pozri záväzky v prílohe, kapitola II.

⁽⁹²⁾ Pozri záväzky v prílohe, kapitola II.

⁽⁹³⁾ Pozri záväzky v prílohe, kapitola II.

⁽⁹⁴⁾ Pozri záväzky v prílohe, kapitola III, oddiel A.

⁽⁹⁵⁾ Pozri záväzky v prílohe, kapitola III, oddiel A.

⁽⁹⁶⁾ Pozri záväzky v prílohe, kapitola III, oddiel A.

⁽⁹⁷⁾ Pozri záväzky v prílohe, kapitola III, oddiel C.

⁽⁹⁸⁾ List Grécka Komisii z 25. júna 2014: „A nakoniec, pokiaľ ide o warranty, ktoré emitoval HFSF, malo by sa ujasniť, že Helénska republika sa bude usilovať získať pred akýmkoľvek spätným odpredajom warrantov zo strany banky NBG alebo akéhokoľvek štátneho subjektu (vrátane HFSF) súhlas Európskej komisie, aby si Komisia mohla overiť, či plánované spätné odkúpenie warrantov nie je v rozpore s požiadavkami na štátne odmeny v rámci pravidiel štátnej pomoci.“

⁽⁹⁹⁾ Oznámenie Komisie – Uplatnenie pravidiel štátnej pomoci na opatrenia prijaté v prospech finančných inštitúcií v súvislosti so súčasnou globálnou finančnou krízou (Ú. v. EÚ C 270, 25.10.2008, s. 8).

⁽¹⁰⁰⁾ Odôvodnenie 59 rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG.

⁽¹⁰¹⁾ Odôvodnenie 63 rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG.

keďže banka sa môže dostať pod kontrolu štátu alebo minoritných súkromných vlastníkov. Komisia uviedla, že by chcela zabezpečiť, aby sa ani v jednom prípade nezhoršila kvalita spôsobov riadenia banky a najmä jej postupu pri poskytovaní úverov.

- (164) Pokiaľ ide o nevyhnutnosť prvej preklenovacej rekapitalizácie, v odôvodnení 67 rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG Komisia spochybnila, či boli prijaté všetky možné opatrenia, aby sa zabránilo, že banka bude v budúcnosti opäť potrebovať pomoc. Okrem toho, keďže obdobie preklenovacej rekapitalizácie nebolo isté, Komisia nemohla dospieť k záveru, či boli odmeny postačujúce a či boli v súlade so zásadami odmeňovania a rozdelenia bremena podľa pravidiel štátnej pomoci. Navyše, keďže podmienky konverzie prvej preklenovacej rekapitalizácie na trvalú rekapitalizáciu v čase, keď bolo prijaté rozhodnutie o začatí konania v prípade banky NBG, neboli známe, Komisia ich nemohla posúdiť.
- (165) Pokiaľ ide o primeranosť opatrení, Komisia vyjadrila pochybnosti o tom, či boli ochranné opatrenia (zákaz reklamy uvádzajúcej štátnu podporu, zákaz vyplácania kupónov a dividend, zákaz kúpnych opcí a zákaz spätného odkúpenia, ktoré sa uvádzajú v odôvodnení 71 rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG) v súvislosti s prvou preklenovacou rekapitalizáciou dostačujúce. Okrem toho v odôvodnení 72 rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG Komisia uviedla, že narušenie hospodárskej súťaže môže byť dôsledkom absencie pravidiel, čo znemožňovalo fondu HFSF koordinovať štyri najväčšie grécke banky (konkrétne banku a banky Alpha Bank, Eurobank a Piraeus), a neexistencie primeraných ochranných opatrení, ktoré by zabránili sprístupneniu citlivých obchodných informácií. Komisia preto navrhla, aby sa určil monitorovací správca, ktorý by bol v banke fyzicky prítomný.

4. PRIPOMIENKY ZAJINTERESOVANÝCH STRÁN K FORMÁLNEMU VYŠETROVACIEMU KONANIU V SÚVISLOSTI S PRVOU PREKLENOVACOU REKAPITALIZÁCIOU

Pripomienky gréckej banky

- (166) Komisia prijala 3. januára 2013 od jednej gréckej banky pripomienky týkajúce sa rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG. Táto grécka banka uviedla, že rekapitalizácia gréckych bánk z fondu HFSF je v zásade vítaným krokom smerom k zdravšiemu a životaschopnejšiemu bankovému systému, a nevyjadrila žiadne námietky k rekapitalizácii banky.
- (167) Hoci však grécka banka vyjadrila svoju plnú podporu princípu rekapitalizácie gréckych bánk z fondu HFSF, vysvetlila, že s cieľom minimalizovať narušenie hospodárskej súťaže a predísť diskriminácii očakáva, že rekapitalizácia z fondu HFSF bude k dispozícii pre všetky banky pôsobiace v Grécku za podobných podmienok.

5. PRIPOMIENKY GRÉCKA K FORMÁLNEMU VYŠETROVACIEMU KONANIU V SÚVISLOSTI S PRVOU PREKLENOVACOU REKAPITALIZÁCIOU

- (168) Grécko predložilo 5. septembra 2012 pripomienky, ktoré pripravila banka Bank of Greece a HFSF.

5.1. PRIPOMIENKY BANKY BANK OF GREECE

- (169) Pokiaľ ide o primeranosť prvej preklenovacej rekapitalizácie, banka Bank of Greece poznamenala, že suma 18 miliárd EUR kapitálu, s ktorou HFSF v máji 2012 rekapitalizoval štyri najväčšie grécke banky, bola nižšia ako konečná suma, ktorá bola potrebná na to, aby tieto banky postupne dosiahli a udržali si podiel vlastného kapitálu Tier 1 stanovený na úrovni 10 % a podiel vlastného kapitálu Tier 1 stanovený na úrovni 7 % v rámci trojročného nepriaznivého scenára. Takisto poznamenala, že prvá preklenovacia rekapitalizácia je dočasná, keďže proces rekapitalizácie bude dokončený, keď tieto štyri banky zvýšia svoje základné imanie.
- (170) Banka Bank of Greece zároveň konštatovala, že rekapitalizácia najväčších gréckych bánk je súčasťou dlhšieho obdobia reštrukturalizácie gréckeho bankového sektora. Poznamenala, že ak banka ostane v súkromných rukách, riadenie zostane s najväčšou pravdepodobnosťou rovnaké, zatiaľ čo v prípade, že banka prejde do vlastníctva štátu (t. j. do vlastníctva fondu HFSF), HFSF môže vymenovať nové vedenie, ktoré v každom prípade posúdi banka Bank of Greece. Banka Bank of Greece poznamenala, že posudzuje rámec správy a riadenia, primeranosť vedenia a rizikový profil každej banky priebežne s cieľom zabezpečiť, aby banky nepodstupovali nadmerné riziko. Ďalej poukázala na to, že HFSF už vymenoval zástupcov v predstavenstve rekapitalizovaných bánk.

- (171) Pokiaľ ide o nevyhnutnosť prvej preklenovacej rekapitalizácie, banka Bank of Greece poznamenala, že rekapitalizácia banky sa obmedzila na zabezpečenie splnenia vtedy platných minimálnych kapitálových požiadaviek (8 %). Uviedla tiež, že dôvodom dlhého obdobia pred rekapitalizáciami bolo prudké zhoršenie prevádzkového prostredia v Grécku a vplyv programu zapojenia súkromného sektora, zložitost' celého projektu a potreba maximalizovať účasť súkromných investorov na zvýšení základného imania.
- (172) Pokiaľ ide o primeranosť prvej preklenovacej rekapitalizácie, banka Bank of Greece poukázala na to, že úplná realizácia plánu reštrukturalizácie, ktorý sa má predložiť Komisii, je zabezpečená tým, že v prípade okrem iného významného porušenia plánu reštrukturalizácie sa zruší pozastavenie hlasovacích práv fondu HFSF. Banka Bank of Greece zároveň poznamenala, že problémy banky neboli spôsobené podcenením rizík zo strany vedenia banky ani obchodne agresívnymi opatreniami.

5.2. K PRIPOMIENKAM HFSF

- (173) Pokiaľ ide o vhodnosť prvej preklenovacej rekapitalizácie, v záujme riešenia otázky prípadného zásahu zo strany štátu v prípade, že štát poskytuje vysoké sumy štátnej pomoci prostredníctvom fondu HFSF a že HFSF má plné hlasovacie právo, HFSF uviedol, že banky financované z fondu HFSF nie sú považované za verejné subjekty alebo za subjekty pod kontrolou štátu a že po ich trvalej rekapitalizácii z fondu HFSF nebudú podliehať kontrole štátu. HFSF poukázal na to, že je úplne nezávislým súkromnoprávnym právnickým subjektom s rozhodovacou samostatnosťou. Nepodlieha štátnej kontrole v súlade s článkom 16c ods. 2 zákona o HFSF, podľa ktorého úverové inštitúcie, ktorým HFSF poskytol kapitálovú podporu, nie sú súčasťou širšieho verejného sektora. Takisto sa odvolal na riadiacu štruktúru fondu HFSF.
- (174) Pokiaľ ide o intervenciu fondu HFSF do vedenia banky, HFSF poznamenal, že bude rešpektovať autonómiu banky a nebude zasahovať do každodenného riadenia, pretože jeho úloha sa obmedzuje na činnosti stanovené v zákone o HFSF. Uviedol, že nebude dochádzať k žiadnym zásahom alebo koordinácii zo strany štátu a že rozhodnutia banky týkajúce sa úverového procesu (okrem iného o kolaterále, oceňovaní a platobnej schopnosti dlžníkov) sa budú prijímať na základe obchodných kritérií.
- (175) HFSF poukázal na skutočnosť, že v zákone o HFSF a predbežnej zmluve o upísaní sa stanovili primerané záruky, ktoré zabránia existujúcim súkromným akcionárom prijímať nadmerné riziko. Poukázal na prvky ako napr. i) vymenovanie zástupcov HFSF ako nezávislých nevykonných členov predstavenstva banky a ich prítomnosť vo výboroch; ii) vykonávanie hĺbkovej analýzy fondom HFSF v banke a iii) skutočnosť, že po konečnej rekapitalizácii budú jeho hlasovacie práva obmedzené len dotedy, kým banka nespĺní podmienky reštrukturalizačného plánu.
- (176) Pokiaľ ide o nevyhnutnosť prvej preklenovacej rekapitalizácie a najmä pokiaľ ide o výšku odmeny za opatrenia pomoci, HFSF uviedol, že odmenu schválili zástupcovia Komisie, ECB a MMF. V prípade tejto schválenej úrovne sa počítalo s tým, že prvá preklenovacia rekapitalizácia sa zmení na trvalú rekapitalizáciu pred 30. septembrom 2012, čo je lehota, ktorú v marci 2012 Komisia, ECB, MMF a Grécko stanovili v memorande o hospodárskej a finančnej politike.
- (177) Pokiaľ ide o primeranosť prvej preklenovacej rekapitalizácie, HFSF poznamenal, že opatrenia, ktoré prijal, ako sú napríklad opatrenia opísané v odôvodnení 175, predstavujú dostatočné záruky, aby sa predišlo neprimeranej výške prijatej pomoci a dlhému obdobiu záchrany. HFSF okrem toho uviedol, že boli zavedené vhodné opatrenia, ktoré zabezpečia, že banky, v ktorých má HFSF účasť, si navzájom nebudú sprístupňovať citlivé obchodné informácie. Medzi takéto opatrenia patrí vymenovanie rôznych zástupcov HFSF v týchto bankách, mandáty pre týchto zástupcov, ktoré špecificky bránia toku informácií od jedného zástupcu k druhému, a jednoznačné interné pokyny pre týchto úradníkov, aby neposkytovali citlivé obchodné informácie bánk. HFSF navyše uviedol, že nevykonáva svoje práva vo vzťahu k bankám spôsobom, ktorý by mohol brániť účinnej hospodárskej súťaži, obmedzovať, narušovať ju alebo ju výrazne znižovať alebo sťažovať. HFSF tiež poukázal na skutočnosť, že členovia jeho predstavenstva a jeho zamestnanci podliehajú prísnyim pravidlám zachovania dôvernosti a fiduciárnym povinnostiam a v súvislosti s jeho záležitosťami sú viazaní ustanoveniami o služobnom tajomstve.

6. POSÚDENIE POMOCI SPOJENEJ S NADOBUDNUTÝMI PODNIKMI

6.1. POSÚDENIE ŠTÁTNEJ PODPORY V SÚVISLOSTI S RIEŠENÍM KRÍZOVEJ SITUÁCIE TROCH DRUŽSTEVNÝCH BÁNK

6.1.1. Existencia a výška pomoci

- (178) Komisia musí najprv posúdiť, či štátna podpora v súvislosti s riešením krízovej situácie troch družstevných bánk (teda financovanie likvidných medzier, ktoré umožnilo prevod vkladov) predstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy. Štátna pomoc je podľa uvedeného odseku pomoc poskytovaná v akejkoľvek forme členským štátom alebo zo štátnych prostriedkov, ktorá narúša hospodársku súťaž alebo hrozí narušením hospodárskej súťaže tým, že zvyhodňuje určitých podnikateľov, pokiaľ ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.
- (179) Komisia začne posúdením, či vznikla alebo nevznikla výhoda pre týchto potenciálnych príjemcov: i) družstevné banky a „činnosti“ potenciálne prevedené na banku a ii) banku.
- i) existencia pomoci trom družstevným bankám a činnostiam potenciálne prevedeným na banku
- (180) V súvislosti s tromi družstevnými bankami Komisia poznamenáva, že banky Lesvos-Limnos Bank, Achaia Bank a Lamia Bank boli uvedené do likvidácie a boli im odobrané bankové licencie. Preto už nebudú vykonávať hospodárske činnosti na bankovom trhu.
- (181) Štátna podpora, čiže financovanie likvidných medzier, by predstavovala štátnu pomoc prevedeným pohľadávkam a pasívam v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy, iba pokiaľ by spoločne predstavovali podnik. Pojem podnik zahŕňa každý subjekt vykonávajúci hospodársku činnosť nezávisle od svojho právneho postavenia a spôsobu svojho financovania. Akákoľvek činnosť, ktorá pozostáva z ponuky tovaru alebo služieb na danom trhu, sa považuje za hospodársku činnosť. Preto, aby bolo možné vyvodiť záver, či bola podniku poskytnutá pomoc, malo by sa posúdiť, či prevod pohľadávok a záväzkov zahŕňa prevod hospodárskej činnosti.
- (182) Ako už bolo uvedené v oddiele 2.2.1, po riešení krízovej situácie troch družstevných bánk boli na banku prevedené len vklady, pohľadávky a záväzky voči HDIGF. Tri družstevné banky mali spolu celkom 187 zamestnancov a 21 pobočiek. Treba poznamenať, že medzi tromi družstevnými bankami a bankou nedošlo k nijakému automatickému prevodu pobočiek alebo pracovných zmlúv. Skutočnosť, že úvery nie sú prevedené na banku, ale zostávajú v troch družstevných bankách v likvidácii, a skutočnosť, že neboli prevedené žiadne pobočky a nedošlo k automatickému prevodu pracovných zmlúv, preto vedú⁽¹⁰²⁾ k záveru, že nedošlo k prevodu hospodárskej činnosti. Prevedené pasíva (teda vklady) nemožno považovať za príjemcu štátnej podpory, pretože nepredstavujú podnik.
- (183) V krátkosti možno zhrnúť, že tri právnické subjekty vstúpili do likvidácie a už nevykonávajú žiadne bankové činnosti. Prevedené pasíva zároveň nepredstavujú hospodársku činnosť.
- (184) Preto sa dospelo k záveru, že poskytnutie obligácií ENFS banke zo strany HFSF na pokrytie likvidnej medzery nadobudnutých aktív a pasív troch družstevných bánk neumožňuje ďalšie vykonávanie ich hospodárskych činností. Podpora zo strany HFSF preto nepredstavuje ani pomoc subjektom v likvidácii, ani pomoc prevedeným aktívam a pasívam.
- ii) existencia pomoci banke
- (185) Pokiaľ ide o to, či predaj aktív a pasív troch družstevných bánk zahŕňa štátnu pomoc banke, Komisia musí posúdiť, či sú splnené určité požiadavky a konkrétne či i) proces predaja prebiehal otvorene, bezpodmienečne a nediskriminačne; ii) sa predaj uskutočnil za trhových podmienok a iii) štát maximalizoval predajnú cenu dotknutých aktív a pasív⁽¹⁰³⁾.

⁽¹⁰²⁾ Pozri odôvodnenie 146 rozhodnutia Komisie z 12. novembra 2008 vo veci štátnej pomoci SA. 510/2008 – Taliansko „Vendita dei beni della compagnia aerea ALITALIA“ (Ú. v. EÚ C 46, 25.2.2009, s. 6).

⁽¹⁰³⁾ Pozri bod 49 oznámenia o bankovníctve z roku 2008 a bod 20 oznámenia o reštrukturalizácii.

- (186) Ako už bolo uvedené v odôvodnení 64, banka Bank of Greece sa obrátila len na päť najväčších gréckych úverových inštitúcií, ktoré v tom čase v Grécku pôsobili. Ani obmedzený počet oslovených kupujúcich neznamená, že výberové konanie nebolo otvorené, keďže to pravdepodobne boli jediné úverové inštitúcie, ktoré mohli mať záujem o predloženie ponuky. Balík určený na predaj skutočne obsahoval iba vklady. Aby tak bolo možné využiť synergie v rámci týchto vkladov, je potrebné pôsobiť v danej geografickej oblasti. Banka, ktorá nie je v týchto oblastiach prítomná, nemôže poskytovať služby vkladateľom, a výnosy z vkladov by tak boli minimálne, pričom nadobúdateľ by z pokrytia nákladov za akvizíciu vkladov nemal žiadny prospech. Banka Bank of Greece by preto nemohla v rámci krátkého času, ktorý mala k dispozícii na riešenie krízovej situácie troch družstevných bánk, odôvodnene predpokladať, že záujem o akvizíciu daných aktív by mali len úverové inštitúcie, ktorým ich obchodný model umožňuje poskytovať služby dotknutým vkladateľom. Závazné ponuky predložila banka a tri ďalšie banky. Vzhľadom na protihodnotu a čas potrebný na vykonanie prevodu sa uprednostnila ponuka banky. Banka sa ponúkla, že ako protihodnotu zaplatí sumu vo výške [...] % prevádzaných vkladov a odhadla, že prevod by sa mohol vykonať za jeden pracovný deň.
- (187) Na základe uvedeného Komisia dospela k záveru, že štátnu pomoc banke možno vylúčiť v súlade s bodom 20 oznámenia o reštrukturalizácii a rozhodovacou praxou Komisie ⁽¹⁰⁴⁾.
- iii) záver o existencii pomoci
- (188) Štátna podpora poskytnutá v rámci predaja troch družstevných bánk nepredstavuje štátnu pomoc trom družstevným bankám, prevedeným aktívam alebo banke. Toto opatrenie preto nepredstavuje pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy.

6.2. POSÚDENIE POMOCI SÚVISIACEJ S BANKOU FIRST BUSINESS BANK

6.2.1. Existencia a výška pomoci

- (189) Komisia musí posúdiť, či opatrenia predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy.
- 6.2.1.1. *Existencia pomoci v prípade opatrení poskytnutých v rámci plánu podpory gréckych bánk (opatrenia FB1, FB2 a FB3)*
- (190) Kapitál vo výške 50 miliónov EUR, ktorý Grécko vložilo do banky FB Bank v júli 2009 (opatrenie FB1), grécke štátne cenné papiere vo výške 60 miliónov EUR v máji 2012 (opatrenie FB2), a štátna záruka poskytnutá banke FB Bank na emitované dlhopisy s nominálnou hodnotou 50 milióna EUR v marci 2011 (opatrenie FB3) sa poskytli v rámci plánu podpory gréckych bánk ⁽¹⁰⁵⁾. V rozhodnutí o schválení tohto plánu Komisia dospela k záveru, že opatrenia poskytnuté v rámci tohto plánu predstavujú štátnu pomoc.
- (191) Komisia preto poznamenáva, že prevedené činnosti by bez týchto opatrení ďalej neexistovali. Tieto opatrenia prispeli k stabilizácii a kontinuite hospodárskych činností, ktoré boli neskôr prevedené na banku, a Komisia sa preto domnieva, že priniesli prospech hospodárskym činnostiam banky FB Bank, ktoré boli neskôr prevedené na banku, a predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy.
- 6.2.1.2. *Existencia pomoci v prípade opatrení poskytnutých v súvislosti s riešením krízovej situácie banky FB Bank (opatrenia FB4 a FB5)*
- (192) Komisia poznamenáva, že fond HFSF je subjekt zriadený a financovaný Gréckom na účely podpory bánk a opatrenia FB4 a FB5 preto zahŕňajú štátne prostriedky. Komisia takisto poznamenáva, že opatrenia FB4 a FB5 majú selektívny charakter, keďže prinášajú prospech len činnostiam banky FB Bank.
- (193) Komisia sa ďalej domnieva, že opatrenia FB4 a FB5 poskytujú činnostiam banky FB Bank jasnú výhodu tým, že ich pomáhajú zachovávať. Prevodný príkaz v tomto prípade naozaj predstavuje predaj vcelku. Hoci sa nebude prevádzať kapitál a podriadený dlh, prevedú sa kľúčové produktívne bankové aktíva (pobočky, vklady a úvery). Opatrením FB4 sa tak prevedeným činnostiam poskytuje výhoda, keďže sa ním poskytujú dostatočné aktíva na pokrytie vkladov, a prevedené činnosti ďalej existujú vďaka predaju aktív banky FB Bank vcelku.

⁽¹⁰⁴⁾ Pozri rozhodnutie Komisie z 25. januára 2010 vo veci štátnej pomoci NN 19/09 – Pomoc na reštrukturalizáciu spoločnosti Dunfermline Building Society, odôvodnenie 47 (Ú. v. EÚ C 101, 20.4.2010, s. 7). Rozhodnutie Komisie z 25. októbra 2010 vo veci štátnej pomoci N 560/09 – Podpora pre likvidáciu banky Fionia, odôvodnenie 55 (Ú. v. EÚ C 76, 10.3.2011, s. 3). Rozhodnutie Komisie z 8. novembra 2010 vo veci štátnej pomoci N 392/10 – Reštrukturalizácia CajaSur, odôvodnenie 52 (Ú. v. EÚ C 357, 30.12.2010, s. 12).

⁽¹⁰⁵⁾ Pozri poznámky pod čiarou č. 2 a 4.

- (194) Bez opatrenia FB5 by predaj navyše nebol možný, pretože prevod by mohol mať nepriaznivý vplyv na koeficient kapitálovej primeranosti nadobúdateľa. Prevedené činnosti by tak ďalej neexistovali a opatrenia FB4 a FB5 im preto poskytujú jasnú výhodu.
- (195) Komisia sa domnieva, že opatrenia FB4 a FB5 nie sú v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve. HFSF v skutočnosti nemôže očakávať, že na svojom príspevku zarobí. Za svoj príspevok nedostal žiadne pohľadávky voči banke, ale len pohľadávku voči subjektu v likvidácii, teda banke FB Bank ⁽¹⁰⁶⁾. HFSF tak pravdepodobne nezíska späť finančné prostriedky, ktorými prispel, v plnej hodnote.
- (196) Selektívna výhoda, ktorá sa poskytuje opatreniami FB4 a FB5, naruša hospodársku súťaž tým, že pomáha zachovávať jednu bankovú činnosť a zároveň jej umožňuje pôsobiť na trhu a konkurovať iným bankám vrátane dcérskych spoločností zahraničných bánk, ktoré sú v Grécku aktívne alebo majú potenciálny záujem vstúpiť na grécky trh. Opatrenia FB4 a FB5 majú preto vplyv na obchod medzi členskými štátmi a potenciálne narušajú hospodársku súťaž.
- (197) Komisia preto dospela k záveru, že pokrytie likvidnej medzery vo výške 456,97 milióna EUR zo strany HFSF v súvislosti s aktívami prevedenými z banky FB Bank na banku a záväzok HFSF pokrytý kapitálové potreby súvisiace s týmito aktívami, ktoré môžu dosiahnuť až 100 miliónov EUR, predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy.

Príjemca opatrení FB4 a FB5

- (198) Ako už bolo vysvetlené v odôvodnení 193, Komisia považuje činnosti banky FB Bank za príjemcu opatrení FB4 a FB5, keďže pomoc umožnila pokračovať v týchto hospodárskych činnostiach v rámci banky.
- (199) Pokiaľ ide o otázku, či predaj činností banky FB Bank predstavuje štátnu pomoc banke, Komisia musí v súlade s bodom 49 oznámenia o bankovníctve z roku 2008 posúdiť, či sú splnené určité požiadavky. Konkrétne musí preskúmať, či i) proces predaja prebiehal otvorene a nediskriminačne; ii) sa predaj uskutočnil za trhových podmienok a iii) finančná inštitúcia alebo vláda maximalizovali predajnú cenu dotknutých aktív a pasív.
- (200) Banka nadobudla súbor aktív a pasív banky FB Bank, pretože v rámci nediskriminačného postupu verejného obstarávania otvoreného ostatným bankám predložila ponuku, ktorá sa uprednostnila. Banka Bank of Greece sa rozhodla osloviť len štyri najväčšie banky pôsobiace v Grécku, z ktorých nezáväznú ponuku predložila len banka a jedna ďalšia banka. Banka Bank of Greece vyzvala dvoch uchádzačov, aby predložili vylepšené ponuky. Banka Bank of Greece vybrala banku NBG, pretože jej ponuka zahŕňala menšie náklady na krízové riešenie situácie banky ⁽¹⁰⁷⁾.
- (201) Komisia berie na vedomie, že banka Bank of Greece oslovila len štyri banky ⁽¹⁰⁸⁾. Ani pri obmedzenom počte oslovených kupujúcich nemožno povedať, že nešlo o otvorené výberové konanie, vzhľadom na nízky počet bánk pôsobiacich v Grécku, ktoré by boli dostatočne veľké na to, aby mohli prijať ponúkané aktíva a mali v čase riešenia krízovej situácie banky dostatočný kapitál, a vzhľadom na nízky záujem vyjadrený zo strany zahraničných úverových a finančných inštitúcií v čase riešenia krízovej situácie banky podieľať sa na bankových činnostiach v Grécku. Banka Bank of Greece navyše vopred určila portfólio aktív a pasív, ktoré sa bude prevádzať, a rozvrh, ktorý sa musí v ponukách dodržať, aby boli platné. Komisia sa domnieva, že proces predaja bol otvorený a nediskriminačný.
- (202) Záporná cena (t. j. s prihliadnutím na likvidnú medzeru a pokrytie uvedených kapitálových potrieb) za aktíva a pasíva banky FB Bank neznamená, že v predajnej cene sa premieta trhovú hodnotu podniku ⁽¹⁰⁹⁾. Komisia nemá žiadny dôvod domnievať sa, že v predloženej ponuke a zaplatenej cene sa nepremieta trhovú cenu podniku. Treba pripomenúť, že podľa gréckeho práva reálnu hodnotu prevedených aktív na začiatku odhadne banka Bank of Greece a potom ju v priebehu nasledujúcich šiestich mesiacov overia a upravia externí odborníci. V dôsledku

⁽¹⁰⁶⁾ Pozri článok 9 ods. 15 zákona č. 4051/2012 a článok 13A ods. 4 zákona č. 3746/2009.

⁽¹⁰⁷⁾ List banky Bank of Greece Európskej komisii zo 14. mája 2013.

⁽¹⁰⁸⁾ V protiklade k tomu, čo sa vykonalo na riešenie krízovej situácie troch družstevných bánk, banka Emporiki nebola oslovená, pretože ju medzitým prevzala bank Alpha Bank.

⁽¹⁰⁹⁾ Pozri tiež odôvodnenie 82 rozhodnutia Komisie z 28. novembra 2012 vo veci štátnej pomoci SA. 34053 (2012/N) – Španielsko, Rekapitalizácia a reštrukturalizácia spoločnosti Banco de Valencia S.A. (Ú. v. EÚ C 75, 14.3.2013, s. 3).

toho sa Komisia domnieva, že predaj sa uskutočnil za trhových podmienok. Na základe uvedeného a v súlade s bodom 49 oznámenia o bankovníctve z roku 2008, bodom 20 oznámenia o reštrukturalizácii a vlastnou rozhodovacou praxou ⁽¹¹⁰⁾ dospela Komisia k záveru, že štátnu pomoc možno v prípade banky vylúčiť.

6.2.1.3. Záver o existencii a celkovej výške prijatej pomoci

- (203) Na základe odôvodnení 190 až 197 sa Komisia domnieva, že opatrenia FB1, FB2, FB3, FB4 a FB5 spĺňajú podmienky stanovené v článku 107 ods. 1 zmluvy a predstavujú štátnu pomoc.
- (204) Komisia preto dospela k záveru, že činnosti banky FB Bank dostali štátnu pomoc vo forme kapitálovej podpory vo výške 606,97 milióna EUR (opatrenia FB1, FB4 a FB5) spolu s úvermi gréckych štátnych cenných papierov v hodnote 60 miliónov EUR (opatrenie FB2) a štátnymi zárukami vo výške 50 miliónov EUR (opatrenie FB3), ako je zhrnuté v tabuľke 10.

Tabuľka 10

Prehľad celkovej pomoci činnostiam banky FB Bank

Príjemca pomoci	Opatrenie	Charakter pomoci	Výška pomoci (v miliónoch EUR)
Činnosti banky FB Bank	FB1	Rekapitalizácia	50
	FB4	Financovanie likvidnej medzery z banky FB Bank do banky	456,97
	FB5	Závazný prísľub pokryť kapitálové potreby súvisiace s aktívami banky FB Bank prevedenými na banku	100
Celková výška poskytnutej kapitálovej pomoci			606,97
Celková výška napokon vyplatenej kapitálovej pomoci			506,97
Príjemca pomoci	Opatrenie	Charakter pomoci	
Činnosti banky FB Bank	FB2	Dlhopisy	60
	FB3	Záruka	50
Celková výška pomoci poskytnutej na zvýšenie likvidity			110

6.2.2. Právny základ posúdenia zlučiteľnosti

- (205) Na základe článku 107 ods. 3 písm. b) zmluvy môže Komisia štátnu pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak je poskytnutá „na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu“.
- (206) Komisia uznala, že globálna finančná kríza môže spôsobiť vážnu poruchu v hospodárstve členského štátu a že opatreniami na podporu bánk sa môže táto porucha odstrániť. Túto skutočnosť sa potvrdila v oznámení o bankovníctve z roku 2008, oznámení o rekapitalizácii a oznámení o reštrukturalizácii. Komisia sa naďalej domnieva, že požiadavky na schválenie štátnej pomoci v súlade s článkom 107 ods. 3 písm. b) zmluvy sú splnené vzhľadom na opätovné napätie na finančných trhoch. Komisia tento názor potvrdila prijatím oznámenia o predĺžení v roku 2011 ⁽¹¹¹⁾ a oznámenia o bankovníctve v roku 2013 ⁽¹¹²⁾.

⁽¹¹⁰⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 103.

⁽¹¹¹⁾ Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. januára 2012 (ďalej len „oznámenie o predĺžení z roku 2011“) (Ú. v. EÚ C 356, 6.12.2011, s. 7).

⁽¹¹²⁾ Oznámenie Komisie o uplatňovaní pravidiel štátnej pomoci na podporné opatrenia v prospech bánk v súvislosti s finančnou krízou od 1. augusta 2013 (ďalej len „oznámenie o bankovníctve“) (Ú. v. EÚ C 216, 30.7.2013, s. 1).

- (207) Pokiaľ ide o grécke hospodárstvo, Komisia vo svojom rozhodnutí o schválení a predĺžení plánu podpory gréckych bánk, rovnako ako vo svojom schválení opatrení štátnej pomoci poskytnutej Gréckom jednotlivým bankám uznala, že existuje hrozba vážnej poruchy fungovania gréckeho hospodárstva a že štátna podpora bankám je na odstránenie tejto poruchy vhodná. Právnym základom na posúdenie opatrení pomoci by preto mal byť článok 107 ods. 3 písm. b) zmluvy.
- (208) Ako je vysvetlené v odôvodnení 15 oznámenia o bankovníctve z roku 2008, na to, aby bola pomoc zlučiteľná podľa článku 107 ods. 3 písm. b) zmluvy, musí spĺňať všeobecné kritériá zlučiteľnosti:
- a) Vhodnosť: Pomoc musí byť dobre cielená, aby mohla účinne dosiahnuť cieľ odstránenia vážnej poruchy fungovania hospodárstva. K tomu by nedošlo v prípade, ak by tieto opatrenia neboli vhodné na odstránenie poruchy.
 - b) Nevyhnutnosť: Výška aj forma opatrenia pomoci musí byť nevyhnutná na dosiahnutie cieľa. Musí mať teda minimálnu výšku nevyhnutnú na dosiahnutie cieľa a formu, ktorá je najvhodnejšia na odstránenie poruchy.
 - c) Primeranosť: Pozitívne účinky opatrenia musia primerane vyvážiť narušenie hospodárskej súťaže tak, aby bolo narušenie obmedzené na minimum nevyhnutné na dosiahnutie cieľov tohto opatrenia.
- (209) Počas finančnej krízy vypracovala Komisia kritériá zlučiteľnosti pre rôzne typy opatrení pomoci. Zásady posudzovania opatrení pomoci boli prvýkrát stanovené v oznámení o bankovníctve z roku 2008.
- (210) V oznámení o rekapitalizácii sa stanovujú ďalšie usmernenia o úrovni odmien požadovaných za kapitálové injekcie štátu.
- (211) Komisia v oznámení o reštrukturalizácii vysvetlila, ako bude posudzovať reštrukturalizačné plány. Vo svojom hodnotení reštrukturalizačného plánu banky v rámci oznámenia o reštrukturalizácii zohľadní Komisia všetky opatrenia uvedené v tabuľke 10.

6.2.3. Súlad opatrení pomoci s oznámením o bankovníctve z roku 2008 a oznámením o rekapitalizácii

6.2.3.1. Súlad opatrení FB1, FB2 a FB3 s oznámením o bankovníctve z roku 2008

- (212) Opatrenia FB1, FB2 a FB3 boli poskytnuté v rámci plánu podpory gréckych bánk. Opatrenia uvedené v rámci tohto plánu už boli posúdené ako zlučiteľné s vnútorným trhom v rozhodnutí Komisie z 19. novembra 2008.

6.2.3.2. Súlad opatrení FB4 a FB5 s oznámením o bankovníctve z roku 2008 a oznámením o rekapitalizácii

6.2.3.2.1. Vhodnosť

- (213) Pokiaľ ide o vhodnosť opatrení FB4 a FB5, Komisia sa domnieva, že tieto opatrenia sú vhodné, pretože ochránili vkladateľov banky FB Bank, a preto sa nimi zaručila finančná stabilita. Tieto činnosti by nemohli pokračovať bez pomoci z HFSF, keďže banka FB Bank mala v čase riešenia svojej krízovej situácie záporné vlastné imanie a vo vtedy prevládajúcich ťažkých trhových podmienkach by žiadna banka neprikročila k akvizícii portfólia aktív a pasív so zápornou hodnotou, ktoré by zhoršilo jej postavenie z hľadiska kapitálovej primeranosti. Opatreniami sa tak zabezpečilo zachovanie finančnej stability v Grécku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospela Komisia k záveru, že opatrenia sú vhodné ako pomoc na záchranu.

6.2.3.2.2. Nevyhnutnosť

- (214) Podľa oznámenia o bankovníctve z roku 2008 musí byť výška aj forma opatrenia pomoci nevyhnutná na dosiahnutie cieľa opatrenia. To znamená, že kapitálová injekcia musí mať minimálnu výšku potrebnú na dosiahnutie tohto cieľa.

- (215) Ako banka Bank of Greece uviedla vo svojom liste z 8. mája 2013, odobratie licencie banke FB Bank bez uplatnenia opatrení na riešenie krízovej situácie by napriek jej malej veľkosti mohlo poškodiť dôveru vkladateľov v grécky bankový systém a ovplyvniť tak finančnú stabilitu. Banka Bank of Greece ďalej uviedla, že spomedzi rôznych možností riešenia krízovej situácie uprednostnila riešenie krízovej situácie banky FB Bank uplatnením postupu nákupu a prevzatia dlhu v súlade s memorandom o hospodárskej a finančnej politike z decembra 2012. Domnievala sa, že tento postup ponúkal okamžité a konečné riešenie problémov, ktorým banka FB Bank čelila. Komisia sa domnieva, že tieto prvky finančnej stability svedčia o nevyhnutnosti opatrení FB4 a FB5.
- (216) Pokiaľ ide o výšku intervencie, banka Bank of Greece vo svojom rozhodnutí 10/1/10.5.2013 uviedla, že prevodný príkaz na vybrané aktíva a pasíva bol uprednostňovanou možnosťou, pretože minimalizoval náklady na riešenie krízovej situácie. Toto rozhodnutie bolo v súlade s memorandom o hospodárskej a finančnej politike z marca 2012. Komisia navyše berie na vedomie, že konečnú výšku likvidnej medzery dôkladne posúdili grécke orgány, ktoré zohľadnili hodnotiacu správu vypracovanú štatutárnym audítorom. Príspevok presne pokryl rozdiel medzi reálnou hodnotou prevedených aktív a hodnotou pasív. HFSF sa navyše zaviazal, že pokryje kapitálové potreby len do výšky 9 % prevedených aktív podľa odhadu banky Bank of Greece, Skutočnosť, že z dvoch uchádzačov súhlasila s revíziou svojej ponuky iba banka, podporuje záver, že príspevok nebol nadmerný.
- (217) Vlastné imanie banky FB Bank sa navyše neprevádzalo a ostalo preto v subjekte v likvidácii, teda v banke FB Bank. Akcionári preto utrpia plné straty a príspevok HFSF tak nezvyšujú náklady na ich záchranu.
- (218) Pokiaľ ide o odmenu za pomoc, ako už bolo uvedené v odôvodnení 195, HFSF sa s vysokou pravdepodobnosťou nepodarí získať späť plnú výšku finančného príspevku⁽¹¹³⁾. Preto je jasné, že nedostane žiadnu odmenu, a jeho príspevok sa podobá na grant. Ako sa uvádza v bode 44 oznámenia o rekapitalizácii, nedostatočné odmeňovanie za rekapitalizáciu možno akceptovať len v prípade bánk, ktoré majú problémy a ktoré si nemôžu dovoliť vyplácať žiadnu odmenu. Komisia sa domnieva, že banka FB Bank je takýmto prípadom. Absencia odmeny vyvoláva potrebu dôkladnej reštrukturalizácie v súlade s oznámením o rekapitalizácii.
- (219) Na záver možno uviesť, že opatrenia FB4 a FB5 sú, pokiaľ ide o ich výšku aj formu, ako pomoc na záchranu nevyhnutné na dosiahnutie cieľov, ktorými sú obmedzenie poruchy fungovania gréckeho bankového systému a hospodárstva ako celku.

6.2.3.2.3. Primeranosť

- (220) Komisia konštatuje, že banka FB Bank už neexistuje v stave, v akom existovala v minulosti. Skutočnosť, že pomoc predstavuje záchranu prevádzaných aktivít by teoreticky mohla narušiť hospodársku súťaž. Komisia však pozitívne hodnotí malú veľkosť banky FB Bank a proces predaja, v rámci ktorého mali konkurenti možnosť predložiť ponuku na získanie vybraných aktív a pasív banky FB Bank. Navyše hneď po prevode sa hospodárske činnosti banky FB Bank plne integrovali do banky a prestali existovať ako samostatné hospodárske činnosti alebo konkurencia. Komisia preto dospela k záveru, že pomoc nespôsobuje neprímerané narušenie hospodárskej súťaže.

Záver o súlade opatrení FB4 a FB5

- (221) Dospelo sa k záveru, že opatrenia FB4 a FB5 sú vhodné a nevyhnutné a vzhľadom na malú veľkosť banky FB Bank a na skutočnosť, že po svojej plnej integrácii do banky prestala existovať ako samostatný konkurent, sú primerané sledovanému cieľu v súlade s oznámením o bankovníctve z roku 2008 a oznámením o rekapitalizácii.

6.2.4. Súlad opatrení pomoci s oznámením o reštrukturalizácii

- (222) Pokiaľ ide o odmenu v prípade opatrenia FB4, Komisia v odôvodnení 218 konštatovala, že HFSF pravdepodobne nezíska späť plnú sumu 456,97 milióna EUR, ktorá bola vložená v rámci krízového riešenia banky FB Bank (opatrenie FB4). Absencia odmeny vedie k potrebe hĺbkovej reštrukturalizácie, a to tak z hľadiska životaschopnosti opatrení, ako aj z hľadiska opatrení na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže.

⁽¹¹³⁾ Pokiaľ ide o opatrenie FB4, HFSF má voči subjektu v likvidácii pohľadávku vo výške 457 miliónov EUR. K 31. decembru 2013 dosiahli straty zo zníženia hodnoty vyplývajúce z tejto pohľadávky 377 miliónov EUR v rámci účtovnej závierky HFSF.

6.2.4.1. Dlhodobá životaschopnosť aktivít banky FB Bank prostredníctvom predaja

- (223) V bode 21 oznámenia o reštrukturalizácii sa stanovuje, že ak sa úverová inštitúcia, ktorá čelí problémom, nemôže opäť vierohodne stať dlhodobo životaschopnou, mala by sa zväziť jej riadená likvidácia alebo dražba. Členské štáty preto môžu podporiť odchod účastníkov, ktorí nie sú životaschopní, a zároveň umožniť, aby odchod prebiehal v primeranom časovom rámci, ktorý zachováva finančnú stabilitu.
- (224) Banka FB Bank však nebola samostatne životaschopná a vstúpila do likvidácie. V tejto súvislosti sa v bode 17 oznámenia o reštrukturalizácii objasňuje, že „ak kupujúci je životaschopný a schopný zniesť prevzatie banky v ťažkostiach, potom predaj banky v ťažkostiach inej finančnej inštitúcii môže prispieť k obnoveniu dlhodobej životaschopnosti a môže pomôcť obnoviť dôveru trhu“.
- (225) Ako sa uvádza v oddiele 7.5.2, na základe jej reštrukturalizačného plánu možno banku považovať za životaschopný subjekt. Skutočnosť, že činnosti banky FB Bank boli prevedené na banku, teda umožňuje obnovenie ich dlhodobej životaschopnosti. Skutočnosť, že činnosti banky FB Bank sa plne integrovali do banky⁽¹⁴⁾ a prestali fungovať ako samostatná konkurencia, okrem toho svedčí o dôkladnej reštrukturalizácii, ktorá je potrebná vzhľadom na nedostatočné odmeňovanie za štátnu pomoc.

6.2.4.2. Vlastný príspevok a rozdelenie bremena

- (226) Ako bolo uvedené v odôvodnení 216, zvolený spôsob riešenia krízovej situácie banky FB Bank zabezpečuje obmedzenie nákladov na reštrukturalizáciu na minimum. Likvidnú medzeru v prvom rade dôkladne posúdili grécke orgány, pričom zohľadnili správu nezávislých auditorov. HFSF sa navyše zaviazal pokryť kapitálové potreby kupujúceho vyplývajúce z prevedených činností len do minimálnej výšky požadovanej v právnych predpisoch. Integrácia hospodárskych činností banky FB Bank do väčšieho subjektu a súčasná realizácia synergií prostredníctvom racionalizácie siete pobočiek banky FB Bank, konsolidácia infraštruktúry IT a zníženie nákladov na financovanie pomohli obmedziť náklady na reštrukturalizáciu na minimum v porovnaní so scenárom, v rámci ktorého by sa štát pokúsil obnoviť životaschopnosť banky FB Bank na samostatnom základe.
- (227) Vlastné imanie a podriadený dlh sa na banku nepreviedli, ale zostali v banke FB Bank, teda v subjekte v likvidácii. Komisia sa preto domnieva, že bremeno sa dostatočne rozdelilo medzi akcionárov, keďže akcionári majú právo na výnosy z likvidácie len v prípade, že výnosy sú dostatočne veľké, aby sa z nich vyplatil najprv HFSF, ktorý má oproti ďalším veriteľom prednostnú pohľadávku. Vzhľadom na nedostatok likvidovaných aktív je preto nepravdepodobné, že by akcionári dostali svoje investície späť.

6.2.4.3. Opatrenia na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže

- (228) Pokiaľ ide o opatrenia na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže, v bode 30 oznámenia o reštrukturalizácii sa stanovuje, že „pre Komisiu je východiskovým bodom posúdenie potreby takýchto opatrení, veľkosť, rozsah a dosah aktivít, ktoré by predmetná banka mala v prípade uskutočnenia hodnoverného reštrukturalizačného plánu [...]. Charakter a forma týchto opatrení bude závisieť od dvoch kritérií: po prvé, od sumy pomoci a podmienok a okolností, za ktorých bola poskytnutá, a po druhé od charakteristík trhu alebo trhov, kde bude banka prijímajúca pomoc pôsobiť.“
- (229) Celková pomoc poskytnutá v podobe kapitálu dosiahla výšku 606,97 milióna EUR (opatrenia FB1, FB4 a FB5) spolu s gréckymi štátnymi cennými papiermi v hodnote 60 miliónov EUR (opatrenie FB2) a štátnymi zárukami vo výške 50 miliónov EUR (opatrenie FB3). Opatrenie FB1 zodpovedalo 3,25 % rizikovo vážených aktív banky FB Bank k 31. decembru 2008. Opatrenie FB4, financovanie likvidnej medzery z banky FB Bank na banku, zodpovedalo k 31. marcu 2013 približne 33,44 % rizikovo vážených aktív banky FB Bank. Opatrenie FB5 podľa svojho vymedzenia zodpovedalo 9 % rizikovo vážených aktív banky FB Bank prevedených na banku. Tieto sumy pomoci si v kombinácii s absenciou odmeňovania vyžadujú značné obmedzenie prítomnosti príjemcu pomoci na trhu.
- (230) Pokiaľ ide o trh, na ktorom banka FB Bank pôsobila, Komisia konštatuje, že banka FB Bank bola veľmi malou bankou (s podielom celkových aktív gréckych bánk menším než 0,5 % a podielom na trhu menším než 1 % v prípade úverov a vkladov v Grécku), a preto bola výška aktív a pasív banky FB Bank, ktoré boli prevedené na banku, nízka v pomere k veľkosti gréckeho bankového systému.

⁽¹⁴⁾ Reštrukturalizačný plán predložený 25. júna 2014, s. 17.

- (231) Okrem toho činnosti banky FB Bank boli ponúknuté konkurentom prostredníctvom otvorenej aukcie. Po predaji prestala banka FB Bank existovať ako samostatný konkurent, pretože bola plne integrovaná do banky.
- (232) Dospelo sa k záveru, že vzhľadom na malú veľkosť prevedených činností, otvorený proces predaja a plnú integráciu aktivít banky FB Bank do banky nedošlo k neprimeraným narušeniam hospodárskej súťaže, a to napriek veľmi vysokej pomoci a absencii odmeny.

6.2.4.4. Záver o súlade s oznámením o reštrukturalizácii

- (233) Na základe tejto analýzy sa dospelo k záveru, že predajom vybraných aktív a pasív banky FB Bank a ich integráciou do banky sa zabezpečilo, že činnosti banky FB Bank budú znovu dlhodobo životaschopné, že pomoc je obmedzená na nevyhnutné minimum a že nedošlo k žiadnym neprimeraným narušeniam hospodárskej súťaže v súlade s oznámením o reštrukturalizácii.

6.2.5. Záver o zlučiteľnosti pomoci súvisiacej s bankou FB Bank s vnútorným trhom

- (234) Všetky opatrenia pomoci uvedené v tabuľke 10 sa teda považujú za zlučiteľné s vnútorným trhom.

6.3. POSÚDENIE POMOCI SÚVISIACEJ S BANKOU PROBANK

6.3.1. Existencia a výška pomoci

- (235) Komisia musí najprv posúdiť, či opatrenia predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy.

6.3.1.1. Existencia pomoci v prípade opatrení poskytnutých v súvislosti s riešením krízovej situácie banky Probank (opatrenia PB1 a PB2)

- (236) HFSF je subjekt zriadený a financovaný Gréckom na účely podpory bánk. Opatrenia PB1 a PB2 preto zahŕňajú štátne zdroje. Opatrenia PB1 a PB2 majú navyše selektívny charakter, keďže zvýhodňujú len činnosti banky Probank.
- (237) Opatrenia PB1 a PB2 poskytujú činnostiam banky Probank jasnú výhodu tým, že ich pomáhajú zachovávať. Prevodný príkaz sa v tomto prípade predstavuje predaj v celku, keďže sa prevedú kľúčové bankové aktíva (pobočky, vklady a úvery), pričom vlastné imanie sa prevádzať nebude.
- (238) Opatrenia PB1 a PB2 nie sú v súlade so zásadou súkromného investora v trhovom hospodárstve. HFSF v skutočnosti nemôže očakávať, že mu jeho príspevok prinesie zisk. Za svoj príspevok nedostal žiadnu pohľadávku voči banke, ale len pohľadávku voči subjektu v likvidácii, teda banke Probank⁽¹¹⁵⁾. HFSF sa preto pravdepodobne nepodarí získať späť plnú výšku finančného príspevku.
- (239) Selektívna výhoda, ktorá sa poskytuje opatrenia PB1 a PB2, naruša hospodársku súťaž tým, že pomáha zachovávať jednu bankovú činnosť, čím jej umožňuje pôsobiť na trhu a konkurovať iným bankám, ktoré v Grécku pôsobia alebo majú potenciálny záujem vstúpiť na grécky trh. Opatrenia PB1 a PB2 majú preto vplyv na obchod medzi členskými štátmi a potenciálne narušajú hospodársku súťaž.
- (240) Preto sa dospelo k záveru, že pokrytie likvidnej medzery z banky Probank na banku zo strany HFSF vo výške 562,73 milióna EUR a záväzok HFSF pokryť kapitálové potreby súvisiace s prevedenými aktívami, ktoré mohli dosiahnuť výšku [180 až 280] miliónov EUR, predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy.

Príjemca opatrení PB1 a PB2

- (241) Činnosti banky Probank predstavujú príjemcu opatrení PB1 a PB2, keďže opatrenie PB2 umožnilo pokračovať v týchto činnostiach v rámci banky.
- (242) Pokiaľ ide o otázku, či predaj činnosti banky Probank predstavuje štátnu pomoc banke, Komisia musí v súlade s bodom 49 oznámenia o bankovníctve z roku 2008 posúdiť, či sú splnené určité požiadavky. Konkrétne musí preskúmať, či i) proces predaja prebiehal otvorene a nediskriminačne; ii) sa predaj uskutočnil za trhových podmienok a iii) finančná inštitúcia alebo vláda maximalizovali predajnú cenu dotknutých aktív a pasív.

⁽¹¹⁵⁾ Pozri článok 9 ods. 15 zákona č. 4051/2012 a článok 13A ods. 4 zákona č. 3746/2009.

- (243) Banka nadobudla aktíva a pasíva banky Probank, pretože v rámci nediskriminačného postupu verejného obstarávania otvoreného ostatným bankám predložila ponuku, ktorá sa uprednostnila. Banka Bank of Greece sa rozhodla osloviť iba štyri najväčšie banky pôsobiace v Grécku, z ktorých len banka a jedna ďalšia banka predložili ponuky. Vzhľadom na cenu a očakávané synergie bola banka uprednostneným uchádzačom.
- (244) Banka Bank of Greece oslovila len štyri banky. Napriek obmedzenému počtu oslovených kupujúcich nemožno tvrdiť, že by verejné obstarávanie nebolo otvorené, a to vzhľadom na nízky počet bánk pôsobiacich v Grécku, ktoré by boli dostatočne veľké, aby mohli prijať ponúkané činnosti, a mali v čase riešenia krízovej situácie dostatočný kapitál. Do riešenia krízovej situácie banky Probank navyše žiadna zahraničná úverová alebo finančná inštitúcia nepredložila platný záväzný návrh na akvizíciu banky Probank, a to napriek opakovanému predĺženiu termínu. V čase riešenia krízovej situácie prejavili zahraničné úverové a finančné inštitúcie len malý záujem zapojiť sa do bankových činností v Grécku. Banka Bank of Greece navyše vopred vymedzila portfólio aktív a pasív, ktoré sa mali prevádzať, a rozvrh, ktorý sa mal v ponukách dodržať, aby boli platné. Komisia preto dospela k záveru, že proces predaja bol otvorený a nediskriminačný.
- (245) Záporná cena (t. j. s prihliadnutím na likvidnú medzeru a pokrytie uvedených kapitálových potrieb) za aktíva a pasíva banky Probank neznamena, že v predajnej cene sa premietala trhovú hodnotu podniku⁽¹¹⁶⁾. Komisia nemá žiadny dôvod domnievať sa, že v predloženej ponuke a zaplatenej cene sa nepremieta trhovú cenu podniku. Reálnu hodnotu aktív v skutočnosti odhadla banka Bank of Greece a overili ju externí audítori. V dôsledku toho sa Komisia domnieva, že predaj sa uskutočnil za trhových podmienok. Na základe uvedeného a v súlade s bodom 49 oznámenia o bankovníctve z roku 2008, bodom 20 oznámenia o reštrukturalizácii a s rozhodovacou praxou Komisie⁽¹¹⁷⁾ sa dospelo k záveru, že štátnu pomoc banke možno vylúčiť.

6.3.1.2. Záver o existencii a celkovej výške prijatej pomoci

- (246) Na základe odôvodnení 236 až 240 sa Komisia domnieva, že opatrenia PB1 a PB2 spĺňajú podmienky stanovené v článku 107 ods. 1 zmluvy a predstavujú štátnu pomoc.
- (247) Preto sa dospelo k záveru, že činnostiam banky Probank bola poskytnutá štátna pomoc v podobe kapitálovej podpory vo výške [742,7 až 842,7] milióna EUR (opatrenia PB1 a PB2), ako je zhrnuté v tabuľke 11.

Tabuľka 11

Prehľad celkovej pomoci poskytnutej činnostiam banky Probank

Príjemca pomoci	Opatrenie	Charakter pomoci	Výška pomoci (v miliónoch EUR)
Činnosti banky Probank	PB1	Financovanie likvidnej medzery z banky Probank do banky	562,7
	PB2	Záväzný prísľub pokryť kapitálové potreby súvisiace s aktívami banky Probank prevedenými na banku.	[180 až 280]
Celková výška poskytnutej kapitálovej pomoci			[742,7 až 842,7]
Celková výška vyplatennej kapitálovej pomoci			[742,7 až 842,7]

6.3.2. Právny základ posúdenia zlučiteľnosti

- (248) Na základe článku 107 ods. 3 písm. b) zmluvy môže Komisia štátnu pomoc považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom, ak je poskytnutá „na nápravu vážnej poruchy fungovania v hospodárstve členského štátu“.

⁽¹¹⁶⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 109.

⁽¹¹⁷⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 103.

- (249) Ako sa uvádza v odôvodneniach 206 a 207, právnym základom na posúdenie opatrení pomoci gréckym bankám by mal byť článok 107 ods. 3 písm. b) zmluvy.
- (250) Ako je vysvetlené v odôvodnení 208 a v súlade s bodom 15 oznámenia o bankovníctve z roku 2008, na to, aby bola pomoc zlučiteľná podľa článku 107 ods. 3 písm. b) zmluvy, musí spĺňať všeobecné kritériá zlučiteľnosti: vhodnosť, nevyhnutnosť a primeranosť.
- (251) V oznámení o rekapitalizácii sa stanovujú ďalšie usmernenia o úrovni odmien požadovaných za kapitálové injekcie štátu.
- (252) Komisia v oznámení o reštrukturalizácii vysvetlila, ako bude posudzovať reštrukturalizačné plány. Vo svojom hodnotení reštrukturalizačného plánu v rámci oznámenia o reštrukturalizácii zohľadní Komisia všetky opatrenia uvedené v tabuľke 11.

6.3.3. Súlad opatrení pomoci s oznámením o bankovníctve z roku 2008 a oznámením o rekapitalizácii

6.3.3.1. *Vhodnosť*

- (253) Pokiaľ ide o vhodnosť opatrení PB1 a PB2, Komisia sa domnieva, že pokrytie likvidnej medzery a záväzok pokrytí kapitálové potreby kupujúceho súvisiace s prevedenými aktívami, sú vhodné, pretože umožnili predaj, poskytnú záruku vkladateľom banky Probank, a tak zabezpečili finančnú stabilitu. Tieto činnosti by bez pomoci z HFSF nemohli pokračovať, pretože banka Probank mala v čase riešenia krízovej situácie záporný vlastný kapitál. V ťažkých trhových podmienkach, ktoré vtedy vládli, by žiadna banka nekúpila portfólio aktív a pasív so zápornou hodnotou, ktoré by zhoršili pozíciu banky, pokiaľ ide o kapitálovú primeranosť. Banka Bank of Greece 10. mája 2013 vymenovala v banke Probank komisára, ktorého úlohou bolo tiež zabezpečiť, aby sa pri dokončení zvýšenia kapitálu banky Probank prijali všetky nevyhnutné opatrenia. Skutočnosť, že v čase riešenia krízovej situácie nepredložil žiaden súkromný investor záväzný návrh na akvizíciu banky Probank, a to napriek úsiliu komisára vymenovaného v banke Probank a opakovanému predĺženiu termínu na zvýšenie základného imania banky Probank, podporuje záver, že v týchto činnostiach by bez pomoci od HFSF nebolo možné pokračovať. Opatrenia preto zabezpečili zachovanie finančnej stability v Grécku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospela Komisia k záveru, že opatrenia sú vhodné ako pomoc na záchranu.

6.3.3.2. *Nevyhnutnosť*

- (254) Podľa oznámenia o bankovníctve z roku 2008 musí byť výška aj forma opatrenia pomoci nevyhnutná na dosiahnutie cieľa opatrenia. To znamená, že kapitálová injekcia musí mať minimálnu výšku potrebnú na dosiahnutie tohto cieľa.
- (255) V memorande o hospodárskej a finančnej politike z mája 2013 sa stanovilo, že banka Bank of Greece v spolupráci s HFSF posúdi pre vedľajšie banky⁽¹¹⁸⁾, ktoré nespĺnili svoju kapitálovú požiadavku, možnosti minimalizovať náklady pre daňových poplatníkov vrátane postupu nákupu a prevzatia dlhu, pričom zabezpečia bezpečnosť pre vkladateľov.
- (256) Ako banka Bank of Greece uviedla vo svojom rozhodnutí z 26. júla 2013⁽¹¹⁹⁾, odobratie licencie banke Probank bez uplatnenia opatrení na riešenie krízovej situácie by malo vplyv na finančnú stabilitu.
- (257) Komisia sa domnieva, že tieto prvky finančnej stability svedčia o nevyhnutnosti opatrení PB1 a PB2.
- (258) Pokiaľ ide o výšku opatrenia, likvidnú medzeru dôkladne posúdili grécke orgány, pričom zohľadnili hodnotiacu správu vypracovanú štatutárnym auditorom. Príspevok presne pokryl rozdiel medzi reálnou hodnotou prevedených aktív a hodnotou pasív. Banka Bank of Greece vo svojom rozhodnutí 12/1/26.7.2013 uviedla, že príkaz na prevod vybraných aktív a pasív bol uprednostňovaným riešením, pretože minimalizoval náklady na krízové riešenie. Rozhodnutie je tiež v súlade s druhým programom ekonomických úprav pre Grécko z júla 2013. HFSF sa navyše zaviazalo pokryť kapitálové potreby len do výšky 9 % prevedených aktív, ako ich odhadla Bank of Greece.

⁽¹¹⁸⁾ Banka Bank of Greece vo svojom posúdení životaschopnosti vykonanom v roku 2012 identifikovala štyri najväčšie banky v Grécku, ktoré by mohli byť vhodnými kandidátmi na rekapitalizáciu zo strany HFSF, pričom ostatné banky, tzv. vedľajšie, sa nepovažovali za oprávnené na rekapitalizáciu zo strany HFSF.

⁽¹¹⁹⁾ Rozhodnutie 12/1/26.7.2013 výboru banky Bank of Greece pre opatrenia na riešenie krízových situácií.

- (259) Vlastné imanie sa navyše na banku neprevádzalo, a preto zostane v subjekte určenom na likvidáciu. Akcionári banky Probank tak utrpia plnú stratu a príspevok HFSF nie je zvýšený o náklady na ich záchranu.
- (260) Pokiaľ ide o odmenu za pomoc, ako bolo uvedené v odôvodnení 238, HFSF pravdepodobne nezíska späť plnú výšku svojho finančného príspevku. Preto je jasné, že nedostane žiadnu odmenu, a jeho príspevok sa podobá na grant. Ako sa uvádza v bode 44 oznámenia o rekapitalizácii, nedostatočné odmeňovanie za rekapitalizáciu možno akceptovať len v prípade bánk, ktoré majú problémy a ktoré si nemôžu dovoliť vyplácať žiadnu odmenu. Komisia sa domnieva, že to prípad banky Probank. Absencia odmeny vyvoláva potrebu dôkladnej reštrukturalizácie v súlade s oznámením o rekapitalizácii.
- (261) Na záver možno uviesť, že tieto opatrenia sú, pokiaľ ide o ich výšku aj formu, ako pomoc na záchranu nevyhnutné na dosiahnutie cieľov, ktorými sú obmedzenie poruchy fungovania gréckeho bankového systému a hospodárstva ako celku.

6.3.3.3. Primeranosť

- (262) Banka Probank už neexistuje v stave, v akom existovala v minulosti. Skutočnosť, že pomoc predstavuje záchranu činností prevedených na banku by teoreticky mohla narušiť hospodársku súťaž. Komisia však poukazuje na malú veľkosť banky Probank a proces predaja, v ktorom mali uchádzači možnosť predložiť ponuku na získanie vybraných aktív a pasív banky Probank. Navyše hneď po prevode boli hospodárske činnosti banky Probank plne integrované do banky a prestali existovať ako samostatné hospodárske činnosti alebo konkurencia. Komisia preto dospela k záveru, že pomoc nespôsobuje neprimerané narušenie hospodárskej súťaže.

6.3.3.4. Záver o súlade opatrení PB1 a PB2 s oznámením o bankovníctve a oznámením o rekapitalizácii

- (263) Dospelo sa k záveru, že opatrenia PB1 a PB2 sú vhodné a nevyhnutné a že vzhľadom na predpokladanú hĺbkovú reštrukturalizáciu banky, do ktorej boli prevedené činnosti banky Probank, sú primerané sledovanému cieľu v súlade s oznámením o bankovníctve z roku 2008 a oznámením o reštrukturalizácii.

6.3.4. Súlad opatrení pomoci s oznámením o reštrukturalizácii

- (264) V odôvodnení 260 Komisia v súvislosti s omdenou v prípade opatrenia PB1 konštatuje, že HFSF pravdepodobne nezíska späť celkovú sumu 562,73 milióna EUR vloženú na riešenie krízovej situácie banky Probank (opatrenie PB1). Absencia odmeny vedie k potrebe hĺbkovej reštrukturalizácie, a to tak z hľadiska životaschopnosti opatrení, ako aj z hľadiska opatrení na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže.

6.3.4.1. Dlhodobá životaschopnosť činnosti banky Probank prostredníctvom predaja

- (265) V bode 21 oznámenia o reštrukturalizácii sa stanovuje, že ak sa úverová inštitúcia, ktorá čelí problémom, nemôže opäť vierohodne stať dlhodobo životaschopnou, mala by sa zvážiť jej riadená likvidácia alebo dražba. Členské štáty preto môžu podporiť odchod účastníkov, ktorí nie sú životaschopní, a zároveň umožniť, aby odchod prebiehal v primeranom časovom rámci, ktorý zachováva finančnú stabilitu.
- (266) Banka Probank nebola ako samostatný subjekt životaschopná a vstúpila do likvidácie. V tejto súvislosti sa v bode 17 oznámenia o reštrukturalizácii objasňuje, že „ak kupujúci je životaschopný a schopný zniesť prevzatie banky v ťažkostiach, potom predaj banky v ťažkostiach inej finančnej inštitúcii môže prispieť k obnoveniu dlhodobej životaschopnosti a môže pomôcť obnoviť dôveru trhu.“
- (267) Ako sa uvádza v oddiele 7.5.2, na základe jej reštrukturalizačného plánu možno banku považovať za životaschopný subjekt. Skutočnosť, že činnosti banky Probank boli prevedené na banku, teda umožňuje obnovenie ich dlhodobej životaschopnosti. Okrem toho fakt, že činnosti banky Probank boli plne integrované⁽¹²⁰⁾ do banky a prestali fungovať ako samostatný subjekt, svedčí o dôkladnej reštrukturalizácii, ktorá je potrebná vzhľadom na nedostatočné odmeňovanie za štátnu pomoc.

⁽¹²⁰⁾ Reštrukturalizačný plán predložený 25. júna 2014, s. 15.

6.3.4.2. *Vlastný príspevok a rozdelenie bremena*

- (268) Ako bolo vysvetlené v odôvodnení 258, zvolený spôsob riešenia krízovej situácie banky Probank zabezpečuje obmedzenie nákladov na reštrukturalizáciu na minimum. Likvidnú medzeru v prvom rade dôkladne posúdili grécke orgány, pričom zohľadnili správu nezávislých audítorov. HFSF sa navyše zaviazal pokryť kapitálové potreby kupujúceho vyplývajúce z prevedených aktív len v minimálnej výške, ktorá sa požaduje v právnych predpisoch. Integrácia hospodárskych činností banky Probank do väčšieho subjektu a súčasná realizácia synergii, a to najmä prostredníctvom racionalizácie siete pobočiek banky Probank, konsolidácia infraštruktúry IT a zníženie nákladov na financovanie prispievajú k obmedzeniu nákladov na reštrukturalizáciu na minimum v porovnaní so scenárom, v rámci ktorého by sa štát pokúsil obnoviť životaschopnosť banky Probank na samostatnom základe.
- (269) Vlastné imanie a podriadený dlh sa na banku nepreviedli, ale zostali v subjekte v likvidácii. Komisia sa preto domnieva, že bremeno sa dostatočne rozdelilo medzi akcionárov, keďže akcionári majú právo na výnosy z likvidácie len v prípade, že výnosy sú dostatočne veľké, aby sa z nich vyplatil najprv HFSF, ktorý má oproti ďalším veriteľom prednostnú pohľadávku. Vzhľadom na nedostatok likvidovaných aktív je preto nepravdepodobné, že by akcionári dostali svoje investície späť.

6.3.4.3. *Opatrenia na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže*

- (270) Pokiaľ ide o opatrenia na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže, v bode 30 oznámenia o reštrukturalizácii sa stanovuje, že „pre Komisiu je východiskovým bodom posúdenie potreby takýchto opatrení, veľkosť, rozsah a dosah aktivít, ktoré by predmetná banka mala v prípade uskutočnenia hodnoverného reštrukturalizačného plánu [...]. Charakter a forma týchto opatrení bude závisieť od dvoch kritérií: po prvé, od sumy pomoci a podmienok a okolností, za ktorých bola poskytnutá, a po druhé od charakteristík trhu alebo trhov, kde bude banka prijímajúca pomoc pôsobiť.“
- (271) Pokiaľ ide o výšku prijatej pomoci, celková pomoc poskytnutá v podobe kapitálu dosiahla [742,7 až 842,7] milióna EUR (opatrenia PB1 a PB2). Opatrenie PB1 zodpovedalo k 30. júnu 2013 približne 21,15 % rizikovo vážených aktív banky Probank. Opatrenie PB2 zodpovedalo [...] % aktív prevedených z banky Probank. Tieto sumy pomoci si v kombinácii s absenciou odmeňovania vyžadujú značné obmedzenie prítomnosti príjemcu pomoci na trhu.
- (272) Pokiaľ ide o trh, na ktorom banka Probank pôsobila, Komisia konštatuje, že banka Probank bola veľmi malou bankou (približne 1 % celkových aktív gréckych bánk a s trhovým podielom 1 % pri úveroch a menej ako 2 % pri vkladoch) a aktív a pasív banky Probank, ktoré boli prevedené na banku, tak bolo v pomere k veľkosti gréckeho bankového systému málo.
- (273) Okrem toho boli činnosti banky Probank ponúknuté konkurentom prostredníctvom otvorenej aukcie. Po predaji prestala banka Probank existovať ako samostatný konkurent, pretože prevedené činnosti boli plne integrované do banky.
- (274) Dospelo sa k záveru, že vzhľadom na malú veľkosť prevedených aktív, otvorený proces predaja a plnú integráciu činností banky Probank do banky nedošlo k neprímeraným narušeniam hospodárskej súťaže, a to napriek veľmi vysokej pomoci a absencii odmeny.

6.3.4.4. *Záver o súlade s oznámením o reštrukturalizácii*

- (275) Na základe tejto analýzy Komisia dospela k záveru, že predaj vybraných aktív a pasív banky Probank a ich integráciou do banky zabezpečuje činnostiam banky Probank opätovné nadobudnutie dlhodobej životaschopnosti, ďalej že pomoc je obmedzená na nevyhnutné minimum a že nedochádza k neprímeranému narušeniu hospodárskej súťaže v súlade s oznámením o reštrukturalizácii.

6.3.5. **Záver o zlučiteľnosti pomoci súvisiacej s bankou Probank s vnútorným trhom**

- (276) Všetky opatrenia pomoci uvedené v tabuľke 11 sa teda považujú za zlučiteľné s vnútorným trhom.

7. POSÚDENIE POMOCI POSKYTNUTEJ BANKE**7.1. EXISTENCIA A VÝŠKA POMOCI**

(277) Komisia musí zistiť existenciu štátnej pomoci v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy.

7.1.1. Existencia pomoci v prípade opatrení poskytnutých v rámci plánu podpory gréckych bánk (opatrenie L1 a A)**7.1.1.1. Štátna podpora likvidity poskytnutá prostredníctvom opatrenia poskytnutia záruky a opatrenia štátnych dlhopisov (opatrenie L1)**

(278) Komisia už v rozhodnutí o schválení a predĺžení plánu podpory gréckych bánk ⁽¹²¹⁾ rozhodla, že podpora likvidity poskytovaná v rámci plánu predstavuje pomoc. Celková výška záruk k 15. aprílu 2011 bola 12 873 miliónov EUR a k 30. novembru 2013 dosiahla úroveň 14 798 miliónov EUR. K týmto dňom dosiahla výška nesplatených úverov zo štátnych dlhopisov banke 787 miliónov EUR a 847 miliónov EUR. Budúca podpora likvidity poskytnutá v rámci tohto plánu by tiež predstavovala pomoc.

7.1.1.2. Rekapitalizácia poskytnutá v rámci plánu rekapitalizácie (opatrenie A)

(279) Komisia už v rozhodnutí z 19. novembra 2008 o pláne podpory gréckych bánk rozhodla, že rekapitalizácie, ktoré sa majú poskytnúť v rámci rekapitalizačného opatrenia, zahrnuté v tomto pláne budú predstavovať pomoc. Banka dostala 1 350 miliónov EUR vo forme prioritných akcií, čo predstavuje 2,1 % rizikovo vážených aktív banky ⁽¹²²⁾.

(280) V roku 2010 zaviedlo Grécko viacero zmien technických parametrov týchto prioritných akcií, pričom pokiaľ prioritné akcie nebudú splatené do piatich rokov, kupón sa každý rok zvýši o 2 %. Keďže zmeny zvyšujú odmenu štátu v prípade, že prioritné akcie nebudú po piatich rokoch splatené alebo prevedené, Komisia dospela k záveru, že zmeny technických parametrov neposkytujú banke žiadnu výhodu a nepredstavujú preto dodatočnú štátnu pomoc.

7.1.2. Existencia pomoci v prípade štátom zaručenej núdzovej likvidity (opatrenie L2)

(281) Komisia v bode 51 oznámenia o bankovníctve z roku 2008 objasnila, že poskytnutie finančných prostriedkov centrálnych bánk finančným inštitúciám nepredstavuje pomoc, ak sú splnené štyri kumulatívne podmienky týkajúce sa platobnej schopnosti finančnej inštitúcie, kolateralizácie nástroja, úrokovej sadzby stanovenej pre finančnú inštitúciu a absencie protizáruky zo strany štátu. Keďže štátom zaručená núdzová likvidita poskytnutá banke nespĺňa tieto štyri kumulatívne podmienky, najmä preto, že je štátom zaručená a poskytuje sa v spojení s inými podpornými opatreniami, nemožno dospieť k záveru, že štátom zaručená núdzová likvidita nepredstavuje štátnu pomoc.

(282) Štátom zaručená núdzová likvidita spĺňa podmienky stanovené v článku 107 ods. 1 zmluvy. Po prvé preto, že dané opatrenie zahŕňa štátnu záruku v prospech banky Bank of Greece a akékoľvek straty bude znášať štát. Opatrenie teda zahŕňa štátne zdroje. Štátom zaručená núdzová likvidita umožňuje bankám získať finančné prostriedky v čase, keď nemajú prístup k trhu s veľkoobchodným financovaním a k štandardným refinančným operáciám Eurosystemu. Štátom zaručená núdzová likvidita preto poskytuje banke výhodu. Keďže štátom zaručená núdzová likvidita je obmedzená na bankový sektor, opatrenie je selektívne. Pretože štátom zaručená núdzová likvidita umožňuje banke ďalej pôsobiť na trhu a vyhnúť sa platobnej neschopnosti a nutnosti opustiť trh, narúša hospodársku súťaž. Vzhľadom na to, že banka pôsobí v iných členských štátoch a že finančné inštitúcie z iných členských štátov pôsobia alebo by mohli mať potenciálny záujem pôsobiť v Grécku, výhoda poskytnutá banke ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.

(283) Na základe uvedených skutočností sa Komisia domnieva, že štátom zaručená likvidita (opatrenie L2) predstavuje štátnu pomoc. Výška štátom zaručenej núdzovej likvidity sa priebežne menila. K 31. decembru 2012 predstavovala približne 30,9 miliárd EUR.

⁽¹²¹⁾ Pozri poznámky pod čiarou č. 1 a 3.

⁽¹²²⁾ Pozri rozhodnutie o začatí konania v prípade banky NBG, odôvodnenie 38.

7.1.3. Existencia pomoci v prípade opatrení poskytnutých v prostredníctvom HFSF (opatrenia B1, B2 a B3)

7.1.3.1. Prvá preklenovacia rekapitalizácia (opatrenie B1)

- (284) V oddiele 5.1 rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG už Komisia dospela k záveru, že prvá preklenovacia rekapitalizácia predstavuje štátnu pomoc. Prijatý kapitál dosiahol výšku 7 430 miliónov EUR.

7.1.3.2. Druhá preklenovacia rekapitalizácia (opatrenie B2)

- (285) Opatrenie B2 bolo realizované s využitím prostriedkov fondu HFSF, ktoré, ako je vysvetlené v odôvodnení 49 rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG, zahŕňajú štátne zdroje.
- (286) Pokiaľ ide o existenciu výhody, opatrenie B2 zvyšuje podiel kapitálu banky na úroveň, ktorá jej umožnila naďalej pôsobiť na trhu a využívať prístup k financovaniu z Eurosystemu. Navyše odmenu za opatrenie B2 tvoria vzniknuté úroky z obligácií ENFS a dodatočný poplatok na úrovni 1 %. Vzhľadom na to, že odmena je zjavne nižšia ako odmena v prípade podobných investičných nástrojov na trhu, banka by určite nebola schopná za takýchto podmienok získať tento kapitál na trhu. Opatrenie B2 preto poskytlo banke výhodu zo štátnych zdrojov. Keďže opatrenie bolo poskytnuté len banke, malo selektívny charakter.
- (287) Výsledkom opatrenia B2 bolo posilnenie pozície banky, keďže jej boli poskytnuté finančné zdroje potrebné na to, aby mohla naďalej dodržiavať kapitálové požiadavky, čo viedlo k narušeniam hospodárskej súťaže. Keďže banka pôsobí na bankových trhoch v iných členských štátoch a keďže finančné inštitúcie z iných členských štátov pôsobia v Grécku, najmä na poisťovnom trhu, opatrenie B2 takisto ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi.
- (288) Komisia rozhodla, že opatrenie B2 predstavuje štátnu pomoc. Vnútroštátne orgány ho oznámili ako pomoc. Prijatý kapitál dosiahol výšku 2 326 miliónov EUR.

7.1.3.3. Účasť HFSF na rekapitalizácii na jar 2013 (opatrenie B3)

- (289) Účasť HFSF na rekapitalizácii na jar 2013 (opatrenie B3) predstavuje čiastočnú konverziu prvej a druhej preklenovacej rekapitalizácie (opatrenia B1 a B2) na trvalú rekapitalizáciu vo výške 8 677 miliónov EUR vo forme kmeňových akcií. Keďže opatrenie B3 predstavuje konverziu už poskytnutej pomoci, stále zahŕňa štátne zdroje, ale nezvyšuje sa ním nominálna výška pomoci. Pre danú nominálnu výšku pomoci však zvyšuje výhodu banky (a teda aj narušenie hospodárskej súťaže), pretože ide o trvalú rekapitalizáciu a nie dočasnú rekapitalizáciu ako v prípade opatrení B1 a B2.
- (290) Táto podpora nebola poskytnutá všetkým bankám, ktoré pôsobia v Grécku. Pokiaľ ide o narušenie hospodárskej súťaže a vplyv na obchod, Komisia konštatuje, že pomoc napríklad umožnila banke vykonávať svoje operácie v iných členských štátoch, ako je Rumunsko alebo Bulharsko. Likvidácia banky by viedla k ukončeniu jej aktivít v zahraničí, a to prostredníctvom likvidácie týchto aktivít alebo predaja týchto podnikov. Okrem toho poisťovacie činnosti banky v Grécku konkurujú činnostiam dcérskych spoločností poisťovní z iných členských štátov. Opatrenie teda narušuje hospodársku súťaž a ovplyvňuje obchod medzi členskými štátmi. Komisia sa domnieva, že opatrenie B3 preto predstavuje štátnu pomoc.

7.1.3.4. Záver o opatreniach B1, B2, a B3

- (291) Opatrenia B1, B2 a B3 predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy. Výška štátnej pomoci zahrnutej v opatreniach B1, B2 a B3 dosahuje 9 756 miliónov EUR. Ako bolo uvedené v oddiele 7.1.3.3, len časť prvej a druhej preklenovacej rekapitalizácie (opatrenia B1 a B2) bola konvertovaná na trvalú rekapitalizáciu vo výške 8 677 miliónov EUR (opatrenie B3) a zostatok bol HFSF vyplatený šesť mesiacov po jeho poskytnutí⁽¹²³⁾.
- (292) V bode 31 oznámenia o reštrukturalizácii sa uvádza, že okrem absolútnej výšky pomoci musí Komisia zohľadniť pomoc „vo vzťahu k rizikovo váženým aktívam banky“. Opatrenia B1, B2 a B3 sa poskytovali počas obdobia jedného roka, a to od apríla 2012⁽¹²⁴⁾ do mája 2013. Počas tohto obdobia sa rizikovo vážené aktíva banky zmenili. Otázkou teda je, aká úroveň rizikovo vážených aktív by sa mala použiť, a najmä či by sa štátna pomoc mala posudzovať so zreteľom na rizikovo vážené aktíva existujúce na začiatku obdobia alebo na jeho konci. Cieľom

⁽¹²³⁾ HFSF, Výročná finančná správa za rok končiaci sa 31. decembra 2013, jún 2014, s. 6.

⁽¹²⁴⁾ Pozri poznámku pod čiarou č. 56.

opatrení B1, B2 a B3 je pokryt kapitálovú potrebu, ktorú banka Bank of Greece zistila v marci 2012 (stresový test z roku 2012). Inak povedané, kapitálové potreby, na ktorých riešenie boli tieto opatrenia štátnej podpory zamerané, existovali už v marci 2012. Komisia sa preto domnieva, že výška pomoci poskytnutá formou opatrení B1, B2 a B3 by sa mala porovnať s rizikovo váženými aktívami banky k 31. marcu 2012. Takisto je potrebné pripomenúť, že Bank of Greece za obdobie od marca 2012 až do rekapitalizácie na jar 2013 nezohľadnila akvizície, ktoré grécke banky vykonali s cieľom upraviť svoje kapitálové potreby smerom nahor alebo nadol. Tento faktor takisto preukazuje, že opatrenia B1, B2 a B3 predstavovali opatrenia pomoci súvisiace s pôsobnosťou banky, ktorá existovala k 31. marcu 2012.

(293) Prvá a druhá preklenovacia rekapitalizácia spolu predstavovali 9 756 miliónov EUR. Táto suma predstavuje 15,3 % rizikovo vážených aktív banky k 31. marcu 2012.

(294) Keďže sa banke podarilo prilákať súkromný kapitál, skutočná suma, ktorú do banky vložil HFSF, dosiahla len 8 677 miliónov EUR, čo predstavuje 13,6 % rizikovo vážených aktív banky k 31. marcu 2012.

7.1.4. Záver o existencii a celkovej výške pomoci poskytnutej banke

(295) Opatrenia A, B1, B2, B3, L1 a L2 predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy. Tieto opatrenia sú zhrnuté v tabuľke 12.

Tabuľka 12

Prehľad celkovej pomoci prijatej bankou

Referencia	Opatrenie	Druh opatrenia	Výška pomoci	Pomoc/rizikovo vážené aktíva
A	Prioritné akcie	Kapitálová podpora	1 350 miliónov EUR	2,1 %
B1 B2	Prvá preklenovacia rekapitalizácia Druhá preklenovacia rekapitalizácia	Kapitálová podpora	7 430 miliónov EUR 2 326 miliónov EUR	15,3 %
Celková kapitálová pomoc poskytnutá banke			11 106 miliónov EUR	17,3 %
B3	Rekapitalizácia na jar 2013	Kapitálová podpora	8 677 miliónov EUR	
Celková kapitálová pomoc poskytnutá banke, okrem pomoci splatenej do 6 mesiacov			10 027 miliónov EUR	15,6 %
Referencia	Opatrenie	Druh opatrenia	Nominálna výška pomoci	
L1	Podpora likvidity	Záruka Dlhopisy	Záruky: 14,8 mld. EUR Dlhopisy: 0,8 mld. EUR	k 30. novembru 2013
L2	Štátom zaručená núdzová likvidita	Financovanie a záruka	30,9 mld. EUR	k 31. decembru 2012
Celková výška pomoci na zvýšenie likvidity poskytnutá banke			46,5 mld. EUR	

7.2. PRÁVNY ZÁKLAD POSÚDENIA ZLUČITELNOSTI

- (296) Ako sa uvádza v odôvodnení (207), právnym základom na posúdenie opatrení pomoci by mal byť článok 107 ods. 3 písm. b) zmluvy ⁽¹²⁵⁾.
- (297) Počas finančnej krízy vypracovala Komisia kritériá zlučiteľnosti pre rôzne typy opatrení pomoci. Zásady posudzovania opatrení pomoci boli prvýkrát stanovené v oznámení o bankovníctve z roku 2008.
- (298) Usmernenia týkajúce sa rekapitalizačných opatrení sa uvádzajú v oznámení o rekapitalizácii a v oznámení o predĺžení z roku 2011.
- (299) V oznámení o reštrukturalizácii sa vymedzuje prístup, ktorý Komisia prijala v súvislosti s hodnotením plánov reštrukturalizácie, najmä potreba obnovenia životaschopnosti s cieľom zabezpečiť riadny príspevok príjemcu a obmedziť narušenie hospodárskej súťaže.
- (300) Tento rámec dopĺňa oznámenie o bankovníctve z roku 2013, ktoré sa vzťahuje na opatrenia pomoci oznámené alebo poskytnuté bez predchádzajúceho schválenia po 31. júli 2013.

7.2.1. Právny základ posúdenia zlučiteľnosti podpory likvidity pre banku (opatrenie L1)

- (301) Podpora likvidity, ktorú už banka prijala, bola s konečnou platnosťou schválená v nadväzujúcich rozhodnutiach povoľujúcich tieto opatrenia v rámci plánu podpory gréckych bánk a zmien a predĺžení tohto plánu ⁽¹²⁶⁾. Akákoľvek buduca podpora likvidity pre banku sa bude musieť poskytnúť v rámci plánu, ktorý riadne schváli Komisia. Podmienky takejto pomoci budú musieť byť schválené Komisiou skôr, než bude pomoc poskytnutá, a preto ich v tomto rozhodnutí nie je potrebné ďalej posudzovať.

7.2.2. Právny základ posúdenia zlučiteľnosti prioritných akcií (opatrenie A)

- (302) Rekapitalizácia poskytnutá v roku 2009 vo forme prioritných akcií (opatrenie A) sa poskytla v rámci rekapitalizačného opatrenia v rámci plánu podpory gréckych bánk schváleného v roku 2008 v súlade s oznámením o bankovníctve z roku 2008. Nie je preto potrebné znova ju posudzovať na základe oznámenia o bankovníctve z roku 2008 a musí sa posúdiť iba na základe oznámenia o reštrukturalizácii.

7.2.3. Právny základ posúdenia zlučiteľnosti štátom zaručenej núdzovej likvidity (opatrenie L2)

- (303) Zlučiteľnosť štátom zaručenej núdzovej likvidity (opatrenie L2) by sa mala najskôr posudzovať na základe oznámenia o bankovníctve z roku 2008 a oznámenia o predĺžení z roku 2011. Na akúkoľvek štátom zaručenú núdzovú likviditu poskytnutú po 31. júli 2013 sa vzťahuje oznámenie o bankovníctve z roku 2013.

7.2.4. Právny základ posúdenia zlučiteľnosti rekapitalizácií z HFSF (opatrenia B1, B2 a B3)

- (304) Zlučiteľnosť rekapitalizácií z HFSF (opatrenia B1, B2 a B3), najmä pokiaľ ide o odmeňovanie, by sa mali najskôr posudzovať na základe oznámenia o bankovníctve z roku 2008, oznámenia o rekapitalizácii a oznámenia o predĺžení z roku 2011. V rozhodnutí o začatí konania v prípade banky NBG vyjadrila Komisia pochybnosti o zlučiteľnosti opatrenia B1 s týmito oznámeniami. Keďže tieto opatrenia boli realizované pred 1. augustom 2013, nevzťahuje sa na ne oznámenie o bankovníctve z roku 2013. Zlučiteľnosť rekapitalizácií z HFSF (opatrenia B1, B2 a B3) by sa mala posudzovať aj na základe oznámenia o reštrukturalizácii.

7.3. ZLUČITEĽNOSŤ OPATRENIA L2 S OZNÁMENÍM O BANKOVNÍCTVE Z ROKU 2008, OZNÁMENÍM O PREDĹŽENÍ Z ROKU 2011 A OZNÁMENÍM O BANKOVNÍCTVE Z ROKU 2013

- (305) Na to, aby bola pomoc zlučiteľná podľa článku 107 ods. 3 písm. b) zmluvy, musí spĺňať všeobecné kritériá zlučiteľnosti: vhodnosť, nevyhnutnosť a primeranosť.

⁽¹²⁵⁾ Takisto je potrebné poznamenať, že Grécko poskytlo banke pomoc v rámci plánu podpory gréckych bánk, ktorý Komisia schválila na základe článku 107 ods. 3 písm. b) zmluvy, ako aj prostredníctvom HFSF, ktorého vytvorenie bolo tiež schválené rozhodnutím Komisie.

⁽¹²⁶⁾ Pozri poznámky pod čiarou č. 2 a 3.

- (306) Keďže grécke banky nemali prístup na veľkoobchodné trhy a boli úplne závislé od financovania z centrálnej banky, ako sa uvádza v odôvodnení 46, a keďže banka si nemohla požičať dostatočné množstvo finančných prostriedkov prostredníctvom štandardných refinančných operácií, spoliehla sa na štátom zaručenú núdzovú likviditu, aby získala dostatočnú likviditu a vyhla sa platobnej neschopnosti. Komisia považuje opatrenie L2 za vhodný mechanizmus na nápravu vážnej poruchy, ku ktorej by došlo v prípade platobnej neschopnosti banky.
- (307) Keďže štátom zaručená núdzová likvidita predstavuje pre banku pomerne vysoké náklady na financovanie, banka má dostatočnú motiváciu, aby sa pri rozvoji svojich aktivít na tento zdroj finančných prostriedkov nespoliehala. Banka musela zaplatiť úrok o [...] základných bodov vyšší ako v prípade štandardných refinančných operácií v Eurosysteme. Okrem toho musela banka štátu zaplatiť poplatok za záruku vo výške [...] základných bodov. V dôsledku toho sú celkové náklady na štátom zaručenú núdzovú likviditu pre banku oveľa vyššie ako bežné náklady na refinancovanie z ECB. Rozdiel medzi nákladmi na štátom zaručenú núdzovú likviditu a bežnými nákladmi na refinancovanie z ECB je vyšší ako poplatok za záruku, ktorý sa požaduje v oznámení o predĺžení z roku 2011. V dôsledku toho možno celkovú odmenu, ktorú si štát účtuje, považovať za dostatočnú. Pokiaľ ide o výšku štátom zaručenej núdzovej likvidity, pravidelne ju posudzuje banka Bank of Greece a ECB na základe skutočných potrieb banky. Pozorne monitorujú jej použitie a zabezpečujú, aby bola obmedzená na nevyhnutné minimum. Opatrenie L2 teda neposkytuje banke prebytočnú likviditu, ktorú by mohla použiť na financovanie aktivít, ktoré narúšajú hospodársku súťaž. Jeho výška je obmedzená na nevyhnutné minimum.
- (308) Takáto dôkladná kontrola použitia štátom zaručenej núdzovej likvidity a pravidelné overovanie, či je jej použitie obmedzené na minimum, zároveň zabezpečujú, že táto likvidita je primeraná a nevedie k neprimeranému narušeniu hospodárskej súťaže. Komisia zároveň poznamenáva, že Grécko sa zaviazalo, že banka vykoná plán reštrukturalizácie, v rámci ktorého zníži svoju závislosť na financovaní z centrálnej banky, a že banka dodrží behaviorálne obmedzenia preskúmané v oddiele 7.6. Tým sa zaručí, že spoliehanie sa na podporu likvidity sa čo najskôr skončí a že takáto pomoc je primeraná.
- (309) Opatrenie L2 je preto v súlade s oznámením o bankovníctve z roku 2008 a oznámením o predĺžení z roku 2011. Keďže oznámením o bankovníctve z roku 2013 sa nezaviedli ďalšie požiadavky týkajúce sa záruk, opatrenie L2 je v súlade aj s oznámením o bankovníctve z roku 2013.

7.4. ZLUČITELNOSŤ OPATRENÍ B1, B2 A B3 S OZNÁMENÍM O BANKOVNÍCTVE Z ROKU 2008, OZNÁMENÍM O REKAPITALIZÁCIÍ A OZNÁMENÍM O PREDĹŽENÍ Z ROKU 2011

- (310) Ako sa uvádza v odôvodnení 305, na to, aby bola pomoc zlučiteľná podľa článku 107 ods. 3 písm. b) zmluvy, musí spĺňať všeobecné kritériá zlučiteľnosti ⁽¹²⁷⁾: vhodnosť, nevyhnutnosť a primeranosť.
- (311) V oznámení o rekapitalizácii a oznámení o predĺžení z roku 2011 sa stanovujú ďalšie usmernenia o úrovni odmien požadovaných za kapitálové injekcie štátu.

7.4.1. Vhodnosť opatrení

- (312) Komisia považuje rekapitalizácie z HFSF (opatrenia B1, B2 a B3) za vhodné, pretože sa nimi zabránilo konkurzu banky. Bez nich by banka nemohla pokračovať vo svojich činnostiach, pretože na konci roka 2012 mala záporné vlastné imanie ⁽¹²⁸⁾.
- (313) V tejto súvislosti Komisia v rozhodnutí o začatí konania v prípade banky NBG uviedla, že banka je jednou z najväčších bankových inštitúcií v Grécku, a to tak z hľadiska poskytovania úverov, ako aj z hľadiska prijímania vkladov. Ide teda o banku, ktorá má pre Grécko systémový význam. Platobná neschopnosť banky by preto viedla k vážnej poruche fungovania gréckeho hospodárstva. V situácii, ktorá v tom čase existovala, mali finančné inštitúcie v Grécku problémy s prístupom k financovaniu. Tento nedostatok finančných prostriedkov obmedzoval ich schopnosť poskytovať úvery gréckemu hospodárstvu. V tomto kontexte by platobná neschopnosť banky zhoršila poruchu fungovania hospodárstva. Navyše opatrenia B1, B2 a B3 boli prijaté najmä v dôsledku programu zapojenia súkromného sektora, ktorý predstavoval mimoriadnu a nepredvídateľnú situáciu, a nie primárne v dôsledku zlého riadenia alebo nadmerného prijímania rizika zo strany banky. Opatrenia sú teda zamerané hlavne na výsledky programu zapojenia súkromného sektora a prispievajú k udržaniu finančnej stability v Grécku.

⁽¹²⁷⁾ Pozri odôvodnenie 41 rozhodnutia Komisie vo veci NN 51/08, Garančný systém pre banky v Dánsku (Ú. v. EÚ C 273, 28.10.2008, s. 2).

⁽¹²⁸⁾ Pozri účtovnú uzávierku z roku 2013, s. 42.

- (314) V rozhodnutí o začatí konania v prípade banky NBG vyjadrila Komisia pochybnosti o tom, či sa bezodkladne podnikli všetky možné kroky, aby sa zabránilo situácii, v ktorej by banka v budúcnosti znova potrebovala pomoc. Ako sa uvádza v odôvodneniach 156, 157 a 158 tohto rozhodnutia, Grécko sa zaviazalo realizovať niekoľko opatrení týkajúcich sa správy a riadenia a obchodných operácií banky. Ako je opísané v oddiele 2.4., banka takisto začala s reštrukturalizáciou svojich činností, pričom už vykonala zníženia nákladov. Komisia preto už tieto pochybnosti nemá.
- (315) V rozhodnutí o začatí konania v prípade banky NBG Komisia tiež vyjadrila pochybnosti o tom, či existujú dostatočné záruky v prípade, že by sa banka dostala pod kontrolu štátu, alebo v prípade, že by si súkromní akcionári ponechali kontrolu, zatiaľ čo väčšinovým vlastníkom by bol štát. Záväzkami uvedenými v odôvodneniach 156, 157 a 158 sa zabezpečuje, aby úverové operácie banky prebiehali na komerčnom základe a každodenné operácie boli chránené pred zásahmi štátu. Dohodnutý rámec vzťahu medzi HFSF a bankou tiež zaisťuje, že záujmy štátu ako hlavného akcionára sú chránené proti nadmernému prijímania rizika zo strany vedenia banky.
- (316) Opatrenia B1, B2 a B3 preto zabezpečujú zachovanie finančnej stability v Grécku. Podnikli sa významné kroky na minimalizáciu budúcich strát a s cieľom zabezpečiť, aby činnosti banky neboli ohrozené nevhodnou správou a riadením. Vzhľadom na uvedené skutočnosti dospela Komisia k záveru, že opatrenia B1, B2 a B3 sú vhodné.

7.4.2. Nevyhnutnosť – obmedzenie pomoci na minimum

- (317) Podľa oznámenia o bankovníctve z roku 2008 musí byť výška aj forma opatrenia pomoci nevyhnutná na dosiahnutie cieľa. To znamená, že kapitálová injekcia musí mať minimálnu výšku potrebnú na dosiahnutie tohto cieľa.
- (318) Výšku kapitálovej podpory vypočítala Bank of Greece v rámci stresového testu z roku 2012 s cieľom zabezpečiť, že podiel vlastného kapitálu Tier 1 banky zostane v období rokov 2012 – 2014 nad určitou úrovňou, ako sa uvádza v tabuľke 3. Opatreniami B1, B2 a B3 sa preto banke neposkytuje žiadny prebytok kapitálu. Ako je vysvetlené v odôvodnení 314, boli prijaté opatrenia na zníženie rizika, že banka by potrebovala ďalšiu pomoc v budúcnosti.
- (319) Pokiaľ ide o odmenu za prvú a druhú preklenovacia rekapitalizáciu (opatrenia B1 a B2), Komisia pripomína, že boli poskytované v máji a decembri 2012 a boli vyplatené nepenažným vkladom v podobe obligácií ENFS. Odmenu pre HFSF odo dňa vyplatenia týchto obligácií ENFS do dátumu rekapitalizácie na jar 2013 predstavovali vzniknuté úroky z obligácií ENFS a poplatok na úrovni 1 % ⁽¹²⁹⁾. Ako sa zdôrazňuje v rozhodnutí o začatí konania v prípade banky NBG, táto odmena je nižšia ako rozpätie 7 % až 9 %, ktoré je vymedzené v oznámení o rekapitalizácii. Obdobie nízkeho odmeňovania však bolo obmedzené na jeden rok v prípade opatrenia B1 a na päť mesiacov v prípade opatrenia B2 (to znamená až do konverzie preklenovacej rekapitalizácie na štandardnú rekapitalizáciu v kmeňových akciách, konkrétne opatrenia B3). Zatiaľ čo prvá a druhá preklenovacia rekapitalizácia nevedli k redukcii počtu existujúcich akcionárov, rekapitalizácia na jar 2013, ktorá predstavovala čiastočnú konverziu prvej a druhej preklenovacej rekapitalizácie, počet pôvodných akcionárov významne zredukovala, keďže ich podiel na vlastnom kapitále banky klesol na 5,1 %. Mimoriadna situácia, ktorá pretrvávala od dátumu prvej preklenovacej rekapitalizácie, sa následne skončila. Pochybnosti vznesené v rozhodnutí o začatí konania v prípade banky NBG sa preto odstránili.
- (320) Okrem toho vzhľadom na atypický pôvod problémov banky, kde straty vyplývajú najmä z odpustenia dlhu v prospech štátu (program zapojenia súkromného sektora a spätné odkúpenie dlhu, ktoré poskytujú významnú výhodu štátu, teda zníženie dlhu), a na následky dlhej recesie v domácom hospodárstve banky môže Komisia akceptovať toto dočasné odchýlenie sa od štandardných požiadaviek na odmeňovanie stanovených v oznámení o rekapitalizácii ⁽¹³⁰⁾.
- (321) Pokiaľ ide o opatrenie B3, v súlade s bodom 8 oznámenia o predĺžení z roku 2011 by sa kapitálové injekcie mali upísať s dostatočným diskontom z ceny akcií upravenej o účinok redukcie s cieľom náležite zaručiť primeranú odmenu pre štát. Zatiaľ čo opatrenie B3 neposkytlo výrazný diskont z ceny akcií upravenej o účinok redukcie, v skutočnosti nebolo možné dosiahnuť výrazný diskont z teoretickej ceny bez upisovacieho práva ⁽¹³¹⁾. Pred rekapitalizáciou na jar 2013 bol kapitál banky záporný a jej trhovú kapitalizáciu predstavovala len malá časť

⁽¹²⁹⁾ Pozri odôvodnenie 104: vzniknuté úroky sa považujú za ďalší príspevok z HFSF, a preto zvýšili platbu, ktorú HFSF prijal po rekapitalizácii na jar 2013.

⁽¹³⁰⁾ Pozri aj oddiel 7.6.1.

⁽¹³¹⁾ Teoretická cena bez upisovacieho práva („TERP“) je všeobecne akceptovaná trhovú metodika kvantifikácie účinku redukcie zvýšenia základného imania.

sumy kapitálu, ktorý sa mal zvýšiť. Za týchto okolností vzniká otázka, či by sa existujúci akcionári nemali zredukovať úplne. Komisia konštatuje, že emisná cena bola stanovená na úrovni 50 % diskontu z priemernej trhovej ceny počas 50 dní predchádzajúcich stanoveniu emisnej ceny. Komisia zároveň poznamenáva, že redukcia existujúcich akcionárov bola rozsiahla, pretože po tejto rekapitalizácii im vo vlastníctve zostalo iba 5,1 % z podielu na imaní banky. Použitie ďalšieho diskontu z trhovej ceny by preto malo len obmedzený vplyv na odmenu HFSF. Vzhľadom na osobitnú situáciu gréckych bánk vysvetlenú v odôvodnení 320 a vzhľadom na skutočnosť, že potreba pomoci vyplýva z odpustenia dlhu v prospech štátu, sa Komisia domnieva, že emisná cena akcií upísaných štátom bola dostatočne nízka.

- (322) HFSF tiež emitoval warranty a za každú novú akciu upísanú súkromným investorom, ktorý sa zúčastnil na rekapitalizácii na jar 2013, poskytol jeden warrant. HFSF za poskytnutie týchto warrantov nepožadoval žiadnu protihodnotu. Ako je vysvetlené v odôvodnení 112, každý warrant zahŕňa právo na nákup 8,23 akcie HFSF v určených intervaloch a za realizačné ceny. Realizačná cena zodpovedá upisovacej cene HFSF zvýšenej o ročné a kumulatívne rozpätie (4 % za prvý rok, 5 % za druhý rok, 6 % za tretí rok, 7 % za štvrtý rok a potom 8 % za posledných šesť mesiacov). Odmena, ktorú HFSF dostal za akcie, ktoré vlastní, je *de facto* limitovaná týmito úrovňami. Táto odmena je nižšia ako rozpätie 7 % až 9 %, ktoré je vymedzené v oznámení o rekapitalizácii. Keďže však tieto warranty boli kľúčovým faktorom úspechu predkupných práv pri emisii a účasti súkromného umiestňovania, s ktorými banka začala pred rekapitalizáciou na jar 2013, Komisia sa domnieva, že tieto warranty umožnili banke znížiť výšku pomoci o 1 079 miliónov EUR. Z dôvodu nízkeho podielu kapitálu banky pred rekapitalizáciou a vysokej neistoty, ktorá v tom čase prevládala, tak z dostupných simulácií z tohto obdobia vyplynulo, že súkromní investori bez warrantov nedosiahnu dostatočnú rentabilitu a nebudú mať o účasť záujem. Z dôvodov vysvetlených v odôvodneniach 313 a 320 a keďže HFSF by dostal minimálnu kladnú odmenu, pokiaľ by došlo k realizácii warrantov, a keďže cieľom memoranda o hospodárskej a finančnej politike bolo pritiahnúť niekoľko súkromných investorov, aby boli banky aj naďalej riadené súkromne a aby sa vyhlo situáciám, v ktorých by celý bankový sektor kontroloval HFSF, môže Komisia akceptovať túto odchýlku od štandardných požiadaviek na odmeňovanie stanovených v oznámení o rekapitalizácii. Tento súhlas sa tiež zakladá na skutočnosti, že v zákone o HFSF v znení zmien z marca 2014 sa nestanovujú žiadne úpravy warrantov v prípade zvýšenia základného imania bez predkupného práva a že v prípade vydania práv možno upraviť len realizačnú cenu warrantov a tieto úpravy možno vykonať len *ex post* a len do výšky výnosov z predaja predkupných práv HFSF. Záväzok Grécka, že sa pred akýmkoľvek spätným odkúpením warrantov emitovaných HFSF bude snažiť získať súhlas Komisie, navyše Komisii umožní zabezpečiť, že potenciálne spätné odkúpenia v budúcnosti nebudú ďalej znižovať odmenu HFSF a zvýšia odmenu pre vlastníkov warrantov.
- (323) Pokiaľ ide o skutočnosť, že akcie HFSF sú bez hlasovacieho práva, Komisia pripomína, že potreba pomoci nevyplýva najmä z nadmerného prijímania rizika. Okrem toho cieľom programu gréckej vlády, Únie, MMF a ECB bolo zachovať v niektorých bankách súkromné riadenie. Rámec vzťahov a automatické opätovné zavedenie hlasovacích práv v prípade nevykonávania plánu reštrukturalizácie navyše poskytuje záruku proti nadmernému prijímaniu rizika zo strany súkromného riadenia v budúcnosti. A napokon program zapojenia súkromného sektora a spätné odkúpenie v decembri 2012 predstavujú určitý druh odmeny štátu, ktorého dlh voči banke sa znížil o niekoľko miliárd EUR. So zreteľom na všetky tieto dôvody môže Komisia súhlasiť, že HFSF dostane akcie bez hlasovacieho práva. Komisia preto dospela k záveru, že opatrenie B3 bolo nevyhnutné.
- (324) Na záver možno uviesť, že opatrenia B1, B2 a B3 sú, pokiaľ ide o ich výšku aj formu, nevyhnutné ako pomoc na záchranu.

7.4.3. Primeranosť – opatrenia obmedzujúce negatívne externé vplyvy

- (325) Banka prijala veľmi vysokú štátnu pomoc. Táto situácia môže preto viesť k vážnemu narušeniu hospodárskej súťaže. Grécko sa však zaviazalo realizovať viacero opatrení zameraných na zníženie negatívnych účinkov presahovania. Záväzky konkrétne zabezpečujú, že operácie banky budú aj naďalej prebiehať na komerčnom základe, ako je vysvetlené v odôvodneniach 157 a 158. Grécko sa takisto zaviazalo k zákazu akvizície, ako aj k niekoľkým odpredajom v zahraničí a v oblasti nebankových aktivít v Grécku, ako sa uvádza v odôvodnení 159. Obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže sa ďalej posudzuje v oddiele 7.6.
- (326) V banke bol vymenovaný monitorovací správca, ktorý má sledovať správne vykonávanie záväzkov týkajúcich sa správy a riadenia a obchodných operácií. Zabráni sa tým negatívnym zmenám v obchodnej praxi banky, a zároveň sa tým znížia možné negatívne externé vplyvy.

- (327) Nový komplexný plán reštrukturalizácie bol Komisii predložený 25. júna 2014. Plán reštrukturalizácie sa posudzuje v oddiele 7.6.
- (328) Na záver možno uviesť, že pochybnosti vznesené v rozhodnutí o začatí konania v prípade banky NBG sa odstránili. Opatrenia B1, B2 a B3 sú z hľadiska bodu 15 oznámenia o bankovníctve z roku 2008 primerané.

7.4.4. Záver o súlade rekapitalizácií z HFSF s oznámením o bankovníctve z roku 2008, oznámením o rekapitalizácii a oznámením o predĺžení z roku 2011

- (329) Dospelo sa teda k záveru, že rekapitalizácie z HFSF (opatrenia B1, B2 a B3) sú z hľadiska bodu 15 oznámenia o bankovníctve z roku 2008, oznámenia o rekapitalizácii a oznámenia o predĺžení z roku 2011 vhodné, nevyhnutné a primerané. Opatrenia B1, B2 a B3 sú tak v súlade s oznámením o bankovníctve z roku 2008, oznámením o rekapitalizácii a oznámením o predĺžení z roku 2011.

7.5. SÚLAD AKVIZÍCIE TROCH DRUŽSTEVNÝCH BÁNK, BANKY FB BANK A BANKY PROBANK S OZNÁMENÍM O REŠTRUKTURALIZÁCII

- (330) V bode 23 oznámenia o reštrukturalizácii sa vysvetľuje, že nadobudnutie podnikov bankami, ktorým bola poskytnutá pomoc, nemožno financovať prostredníctvom štátnej pomoci, iba ak by to bolo nevyhnutné na obnovenie životaschopnosti podniku. V bodoch 40 a 41 oznámenia o reštrukturalizácii sa navyše uvádza, že banky nesmú štátnu pomoc využívať na nadobudnutie konkurenčných podnikov, iba ak by nadobudnutie bolo súčasťou konsolidačného procesu nevyhnutného na obnovenie finančnej stability alebo na zabezpečenie účinnej hospodárskej súťaže. Akvizície môžu okrem toho ohroziť alebo skomplikovať obnovenie životaschopnosti. Komisia musí preto posúdiť, či sú akvizície, ktoré banka vykonala, v súlade s oznámením o reštrukturalizácii.

7.5.1. Súlad akvizície vybraných pasív troch družstevných bánk s oznámením o reštrukturalizácii

7.5.1.1. Vplyv akvizície na dlhodobú životaschopnosť banky

- (331) Akvizícia vybraných aktív a pasív troch družstevných bánk zvyšuje dlhodobú životaschopnosť banky.
- (332) Presnejšie povedané, v čase akvizície už grécke banky zaznamenali značné odlevy vkladov v období od roku 2010 do polovice roku 2012 a boli vylúčené z medzinárodných finančných trhov. Z tohto dôvodu predložili ponuku na akvizíciu vkladov troch družstevných bánk štyri z piatich najväčších gréckych bánk. Začlenenie vkladov z troch družstevných bánk do súvahy banky malo priaznivý účinok na jej profil likvidity. Ak by banka nezískala vklady z troch družstevných bánk, jej čistý pomer úverov k vkladom by bol vyšší.
- (333) Banka navyše rýchlo integrovala nadobudnuté vklady, pričom nemusela preberať nákladnú infraštruktúru alebo nákladnú sieť pobočiek. Banka okrem toho neprebrala žiadne úvery, a preto sa akvizíciou nezvýšili riziká ani jej kapitálové požiadavky.

7.5.1.2. Vplyv akvizície na výšku pomoci, ktorú banka potrebovala

- (334) V súlade s bodom 23 oznámenia o reštrukturalizácii by sa pomoc na reštrukturalizáciu nemala použiť na akvizíciu iných spoločností, ale iba na pokrytie nákladov na reštrukturalizáciu nevyhnutných na obnovenie životaschopnosti banky. Hoci akvizícia mala priaznivý vplyv na životaschopnosť banky, nie je v tomto prípade pre jej životaschopnosť nevyhnutná v zmysle bodu 23 oznámenia o reštrukturalizácii.
- (335) Nákupná cena však bola veľmi nízka. Protihodnota vyplatená bankou za akvizíciu prevedených pasív všetkých troch družstevných bánk bola určená na [...] % hodnoty prevedených vkladov a dosiahla menej než [...] miliónov EUR, čo zodpovedá približne [0 až 0,02] % celkových aktív banky k decembru 2011. Protihodnotu preto možno považovať za veľmi nízku.
- (336) Dospelo sa k záveru, že akvizícia troch družstevných bánk nenarušila obmedzenie nákladov na reštrukturalizáciu na nevyhnutné minimum.

7.5.1.3. Rušivý účinok akvizície na hospodársku súťaž

- (337) V súlade s bodmi 39 a 40 oznámenia o reštrukturalizácii by sa štátna pomoc nemala použiť na akvizíciu konkurenčných podnikov na úkor spoločností, ktoré pomoc nedostali. V bode 41 oznámenia o reštrukturalizácii sa zároveň uvádza, že nadobudnutia sa môžu povoliť, ak sú súčasťou konsolidačného procesu nevyhnutného na obnovenie finančnej stability alebo na zabezpečenie účinnej hospodárskej súťaže, že proces akvizície by mal byť spravodlivý a že akvizícia by na relevantnom trhu mala zabezpečiť podmienky účinnej hospodárskej súťaže.
- (338) Banka Bank of Greece sa domnievala, že tri družstevné banky neboli životaschopné a že prijatie opatrení na riešenie krízovej situácie je nevyhnutné na zachovanie finančnej stability. Akvizíciu troch družstevných bánk možno považovať za súčasť konsolidačného procesu nevyhnutného na obnovenie finančnej stability, ako sa uvádza v bode 41 oznámenia o reštrukturalizácii.
- (339) Nákupná cena bola navyše veľmi nízka. Platnú ponuku na akvizíciu aktív a pasív troch družstevných bánk nepredložil žiaden uchádzač, ktorý pomoc nedostal, a proces predaja bol otvorený a nediskriminačný. Akvizíciu vybraných aktív a pasív banky Achaia bankou schválil ⁽¹³²⁾ aj Helénsky orgán pre hospodársku súťaž ⁽¹³³⁾. Preto možno predpokladať, že výsledok procesu predaja neohrozí účinnú hospodársku súťaž v Grécku.
- (340) Akvizícia preto nepatrí pod výnimku uvedenú v bode 41 oznámenia o reštrukturalizácii.

7.5.1.4. Záver o akvizícii vybraných aktív a pasív troch družstevných bánk

- (341) Dospelo sa k záveru, že vzhľadom na osobitnú situáciu gréckych bánk ⁽¹³⁴⁾ a špecifiká akvizície troch družstevných bánk je táto akvizícia v súlade s požiadavkami stanovenými v oznámení o reštrukturalizácii.

7.5.2. Súlad akvizície banky FB Bank s oznámením o reštrukturalizácii

7.5.2.1. Vplyv akvizície banky FB Bank na dlhodobú životaschopnosť banky

- (342) Pokiaľ ide o prevádzkovú ziskovosť, akvizícia banky FB Bank uľahčila návrat banky k dlhodobej životaschopnosti, keďže zlúčenie dvoch bánk na rovnakom geografickom trhu umožňuje realizovať synergie. V čase akvizície banka konkrétne predpokladala, že synergie dosiahne racionalizáciou siete pobočiek, zosúladením ponuky produktov a úverovej politiky a modernizáciou a konsolidáciou platformy IT. Vo svojej konečnej ponuke banka odhadla, že obmedzí väčšinu prevádzkových výdavkov banky FB Bank, a predpokladala, že zosúladí náklady prevedených vkladov s politikou úrokových sadzieb banky, teda zníži úrokovú sadzbu vyplácanú na vklady banky FB Bank na úroveň úrokovvej sadzby, ktorú banka vypláca na vlastné vklady, pričom si udrží existujúcich zákazníkov banky FB Bank.
- (343) Pokiaľ ide o budúce úverové straty, banka nadobudla úvery banky FB Bank v ich reálnej hodnote a nie v účtovnej hodnote. Táto skutočnosť obmedzuje riziko znehodnotenia v budúcnosti.
- (344) Pokiaľ ide o pozíciu likvidity, akvizícia ovplyvnila banku priaznivo, keďže bolo získaných viac vkladov než čistých úverov.
- (345) Pokiaľ ide o kapitálové požiadavky, treba pripomenúť, že ponuka banky bola podmienená tým, že HFSF pokryje kapitálové potreby, ktoré vznikli pri akvizícii aktív banky FB Bank. Banka nakoniec túto možnosť nevyužila, pretože sa jej v máji 2014 podarilo na trhu získať dostatočné množstvo súkromného kapitálu.
- (346) Komisia sa preto domnieva, že akvizícia je z hľadiska obnovenia dlhodobej životaschopnosti banky pozitívna.

⁽¹³²⁾ Rozhodnutie 542/VII/19.6.2012 Helénskeho orgánu pre hospodársku súťaž uverejnené v Úradnom vestníku Helénskej republiky (FEK B' 238/8.2.2013), dostupné on-line na webovej stránke: http://www.epant.gr/img/x2/apofaseis/apofaseis696_1_1362562606.pdf.

⁽¹³³⁾ Akvizície prevedených aktív a pasív banky Lamia a banky Lesvos-Limnos sa Helénskemu výboru pre hospodársku súťaž neoznámili, pretože obrat prevedenej časti jednotlivých družstevných bánk neprekročil hranicu 15 miliónov EUR stanovenú v článku 6 ods. 1 zákona č. 3959/2011 a tiež v článku 10 ods. 3 písm. a) toho istého zákona.

⁽¹³⁴⁾ Pozri aj oddeľ 7.5.1.

7.5.2.2. Vplyv akvizícií na výšku pomoci, ktorú banka potrebovala

- (347) V súlade s bodom 23 oznámenia o reštrukturalizácii by sa pomoc na reštrukturalizáciu nemala použiť na akvizíciu iných spoločností, ale iba na pokrytie nákladov na reštrukturalizáciu nevyhnutných na obnovenie životaschopnosti banky. Hoci akvizícia mala priaznivý vplyv na životaschopnosť banky, nie je v tomto prípade pre jej životaschopnosť nevyhnutná v zmysle bodu 23 oznámenia o reštrukturalizácii.
- (348) Banka za nákup vybraných aktív a pasív banky FB Bank nezaplatila žiadnu protihodnotu. Ponuka banky bola navyše podmienená tým, že HFSF pokryje kapitálové potreby, ktoré vznikli pri akvizícii aktív banky FB Bank. Nadobúdateľovi teda z akvizície nevyplynula potreba ďalšej štátnej pomoci. Pokiaľ ide o budúce potenciálne kapitálové potreby, ktoré by vznikli pri akvizícii, konštatuje sa, že aktíva boli nadobudnuté v reálnej hodnote, čo znižuje riziko ďalších strát v budúcnosti.
- (349) Na záver možno uviesť, že banka nevyužila pomoc na financovanie akvizície banky FB Bank a že akvizícia nie je v rozpore so zásadou, že pomoc by mala byť obmedzená na nevyhnutné minimum.

7.5.2.3. Rušivý účinok akvizície na hospodársku súťaž

- (350) V súlade s bodmi 39 a 40 oznámenia o reštrukturalizácii by sa štátna pomoc nemala použiť na akvizíciu konkurenčných podnikov na úkor spoločností, ktoré pomoc nedostali. V bode 41 oznámenia o reštrukturalizácii sa zároveň uvádza, že nadobudnutia sa môžu povoliť, ak sú súčasťou konsolidačného procesu nevyhnutného na obnovenie finančnej stability alebo na zabezpečenie účinnej hospodárskej súťaže, že proces akvizície by mal byť spravodlivý a že akvizícia by na relevantnom trhu mala zabezpečiť podmienky účinnej hospodárskej súťaže.
- (351) Ako bolo uvedené v odôvodnení 76, banka FB Bank nebola životaschopnou bankou na samostatnom základe. V memorande o hospodárskej a finančnej politike z decembra 2012 bolo stanovené riešenie krízovej situácie bánk s nedostatočným kapitálom prostredníctvom postupu kúpy a prevzatia dlhu alebo vytvorením preklenovacej banky, ako druhej najlepšej možnosti. Ako sa uvádza v odôvodnení 77 a v súlade s memorandumom o finančnej politike banka Bank of Greece konštatovala, že prijatie opatrení na riešenie krízovej situácie banky bolo kľúčové na zachovanie dôvery vkladateľov v grécky bankový systém. Transakciu možno považovať za súčasť konsolidačného procesu, ktorý je nevyhnutný na obnovenie finančnej stability, ako sa uvádza v bode 41 oznámenia o reštrukturalizácii.
- (352) Na účely akvizície banky FB Bank nepredložil platnú ponuku žiadny uchádzač, ktorý pomoc nedostal, a proces predaja bol otvorený, transparentný a nediskriminačný. Banka teda nevytlačila žiadneho uchádzača, ktorý pomoc nedostal. Akvizíciu banky FB Bank schválil Helénsky orgán pre hospodársku súťaž⁽¹³⁵⁾. Preto možno predpokladať, že výsledok procesu predaja neohrozí účinnú hospodársku súťaž v Grécku.
- (353) Vzhľadom na tieto skutočnosti je možné dospieť k záveru, že akvizícia banky FB Bank patrí pod výnimku uvedenú v bode 41 oznámenia o reštrukturalizácii.

7.5.2.4. Záver o akvizícii banky FB Bank

- (354) Dospelo sa k záveru, že vzhľadom na špecifiká akvizície banky FB Bank je táto akvizícia v súlade s požiadavkami stanovenými v oznámení o reštrukturalizácii.

7.5.3. Súlad akvizície banky Probank s oznámením o reštrukturalizácii

7.5.3.1. Vplyv akvizície banky Probank na dlhodobú životaschopnosť banky

- (355) Pokiaľ ide o prevádzkovú ziskovosť, akvizícia banky Probank uľahčí návrat banky k dlhodobej životaschopnosti, keďže banka dosiahne zmysluplné synergie. V čase akvizície banka predpokladala, že jej ročné synergie dosiahnu do konca roka 2015 výšku [...] miliónov EUR⁽¹³⁶⁾. Banka predpokladala, že tieto synergie dosiahne racionalizáciou siete pobočiek a znížením počtu pracovníkov spojeného subjektu, zlúčením korporátnych funkcií, konsolidáciou systémov IT a centralizovaním operácií. Banka navyše predpokladala, že značnú časť synergií dosiahne

⁽¹³⁵⁾ Rozhodnutie 568/VII/15.7.2013 Helénskeho orgánu pre hospodársku súťaž zverejnené v Úradnom vestníku Helénskej republiky (FEK B' 2460/1.10.2013), k dispozícii na webovej stránke: http://www.epant.gr/img/x2/apofaseis/apofaseis707_1_1381133065.pdf

⁽¹³⁶⁾ Pozri prezentáciu banky s názvom „NBG-Probank, vytváranie hodnoty“ (NBG-Probank, Creating Value) z 24. apríla 2013, s. 8.

zosúladením náklady prevedených vkladov so svojou politikou úrokových sadzieb, teda znížením úrokovej sadzby vyplácanej na vklady banky Probank na úroveň úrokovej sadzby, ktorú banka vypláca na vlastné vklady.

- (356) Pokiaľ ide o budúce úverové straty, banka nadobudla úvery banky Probank v ich reálnej hodnote a nie v účtovnej hodnote. Táto skutočnosť obmedzuje riziko znehodnotenia v budúcnosti.
- (357) Pokiaľ ide o pozíciu likvidity, akvizícia ovplyvnila banku priaznivo, keďže bolo získaných viac vkladov než čistých úverov. Akvizícia preto pomáha banke zlepšiť jej pomer úverov k vkladom.
- (358) Pokiaľ ide o kapitálové požiadavky, treba pripomenúť, že ponuka banky bola podmienená tým, že HFSF pokryje kapitálové potreby, ktoré vznikli pri akvizícii aktív banky Probank. Banka nakoniec túto možnosť nevyužila, pretože sa jej v máji 2014 podarilo na trhu získať dostatočné množstvo súkromného kapitálu.
- (359) Komisia sa preto domnieva, že akvizícia je z hľadiska obnovenia dlhodobej životaschopnosti banky pozitívna.

7.5.3.2. Vplyv akvizícií na výšku pomoci, ktorú banka potrebovala

- (360) V súlade s bodom 23 oznámenia o reštrukturalizácii by sa pomoc na reštrukturalizáciu nemala použiť na akvizíciu iných spoločností, ale iba na pokrytie nákladov na reštrukturalizáciu nevyhnutných na obnovenie životaschopnosti banky. Hoci akvizícia má priaznivý vplyv na životaschopnosť banky, nie je v tomto prípade pre jej životaschopnosť zásadná v zmysle bodu 23 oznámenia o reštrukturalizácii.
- (361) Banka za nákup vybraných aktív a pasív banky Probank nezaplatila žiadnu protihodnotu. Ponuka banky bola navyše podmienená tým, že HFSF pokryje kapitálové potreby, ktoré vznikli pri akvizícii aktív banky Probank. Nadobúdateľovi teda z akvizície nevyplývala potreba ďalšej štátnej pomoci. Pokiaľ ide o budúce potenciálne kapitálové potreby, ktoré by vznikli pri akvizícii, konštatuje sa, že aktíva boli nadobudnuté v reálnej hodnote, čo znižuje riziko ďalších strát v budúcnosti.
- (362) Na záver možno uviesť, že banka nevyužila pomoc na financovanie akvizície banky Probank a že akvizícia nie je v rozpore so zásadou, že pomoc by mala byť obmedzená na nevyhnutné minimum.

7.5.3.3. Rušivý účinok akvizície na hospodársku súťaž

- (363) V súlade s bodmi 39 a 40 oznámenia o reštrukturalizácii by sa štátna pomoc nemala použiť na akvizíciu konkurenčných podnikov na úkor spoločností, ktoré pomoc nedostali. V bode 41 oznámenia o reštrukturalizácii sa zároveň uvádza, že nadobudnutia sa môžu povoliť, ak sú súčasťou konsolidačného procesu nevyhnutného na obnovenie finančnej stability alebo na zabezpečenie účinnej hospodárskej súťaže, že proces akvizície by mal byť spravodlivý a že akvizícia by na relevantnom trhu mala zabezpečiť podmienky účinnej hospodárskej súťaže.
- (364) Ako bolo uvedené v odôvodnení 86, banka Probank nebola životaschopná na samostatnom základe. V memorande o hospodárskej a finančnej politike z mája 2013 bolo stanovené riešenie krízovej situácie bánk s nedostatočným kapitálom prostredníctvom postupu kúpy a prevzatia dlhu. Ako sa uvádza v odôvodnení 87, banka Bank of Greece konštatovala, že prijatie opatrení na riešenie krízovej situácie banky bolo kľúčové na zachovanie dôvery vkladateľov v grécky bankový systém. Akvizíciu možno považovať za súčasť konsolidačného procesu, ktorý je nevyhnutný na obnovenie finančnej stability, ako sa uvádza v bode 41 oznámenia o reštrukturalizácii.
- (365) Na účely akvizície banky Probank nepredložil platnú ponuku žiadny uchádzač, ktorý pomoc nedostal, a proces predaja bol otvorený, transparentný a nediskriminačný. Banka teda nevytlačila žiadneho uchádzača, ktorý pomoc nedostal. Akvizíciu banky Probank schválil aj Helénsky orgán pre hospodársku súťaž. Preto možno predpokladať, že výsledok procesu predaja neohrozí účinnú hospodársku súťaž v Grécku.
- (366) Vzhľadom na tieto skutočnosti je možné dospieť k záveru, že akvizícia banky Probank patrí pod výnimku uvedenú v bode 41 oznámenia o reštrukturalizácii.

7.5.3.4. Záver o akvizícii banky Probank

- (367) Dospelo sa k záveru, že vzhľadom na špecifiká akvizície banky Probank je táto akvizícia v súlade s požiadavkami stanovenými v oznámení o reštrukturalizácii.

7.6. SÚLAD OPATRENÍ A, B1, B2 A B3 S OZNÁMENÍM O REŠTRUKTURALIZÁCIÍ

7.6.1. Zdroje problémov a dôsledky pre hodnotenie podľa oznámenia o reštrukturalizácii

- (368) Ako sa uvádza v oddieloch 2.1.1 a 2.1.2, problémy, ktorým banka čelila, vyplývajú predovšetkým z gréckej krízy štátneho dlhu a hlbkej recesie v Grécku a južnej Európe. Pokiaľ ide o prvý faktor, grécka vláda stratila prístup na finančné trhy a nakoniec musela dojednať dohodu so svojimi domácimi i medzinárodnými veriteľmi, program zapojenia súkromného sektora, ktorý viedol k zrážke pohľadávok voči štátu o 53,3 %. Okrem toho sa 31,5 % pohľadávok vymenilo za nové grécke štátne dlhopisy s nižšími úrokovými sadzbami a dlhšou dobou splatnosti. Tieto nové grécke štátne dlhopisy v decembri 2012 z gréckych bánk spätne odkúpil štát za cenu v rozpätí od 30,2 % do 40,1 % ich nominálnej hodnoty, čím sa vykryštalizovala ďalšia strata pre grécke banky. Okrem vplyvu programu zapojenia súkromného sektora a spätného odkúpenia dlhu na jej kapitálovú pozíciu banka v období od roku 2010 do polovice roku 2012 zaznamenala aj značný odlev vkladov, a to v dôsledku hrozby, že Grécko opustí eurozónu vzhľadom na neudržateľný verejný dlh a hospodársku recesiu.
- (369) Opatrenia B1, B2 a B3 dosiahli výšku 9 756 miliónov EUR, čo je menej ako výška straty účtovanej v dôsledku programu zapojenia súkromného sektora (11 735 miliónov EUR). V takom prípade a v prípade, že problémy nie sú primárne spôsobené nadmerným prijímaním rizika, sa v bode 14 oznámenia o predĺžení z roku 2011 stanovuje, že Komisia svoje požiadavky zmierni.
- (370) Komisia uznáva, že časť kapitálových potrieb vyplýva zo štandardného vystavenia finančnej inštitúcie riziku štátneho dlhu v jej domovskej krajine. Táto skutočnosť bola zdôraznená aj v odôvodneniach 60 a 71 rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG. V dôsledku toho banka nemusí vo svojom pláne reštrukturalizácie v takej miere riešiť problémy morálneho hazardu ako ostatné podporované finančné inštitúcie, ktoré akumulovali nadmerné riziká. Keďže opatrenia pomoci menej narušajú hospodársku súťaž, opatrenia prijaté na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže by sa mali úmerne zmierniť. Vzhľadom na to, že program zapojenia súkromného sektora a spätné odkúpenie dlhu predstavujú odpustenie dlhu v prospech štátu, odmena štátu za rekapitalizáciu banky môže byť nižšia. Komisia však konštatuje, že vystavenie banky riziku gréckeho štátneho dlhu bolo väčšie ako vystavenie niektorých ďalších veľkých gréckych bánk. V dôsledku toho nemožno všetky straty z gréckych štátnych dlhopisov pripísať štandardnému vystaveniu finančnej inštitúcie riziku štátneho dlhu v jej domovskej krajine.
- (371) Druhou príčinou strát banky sú straty z jej úverov poskytnutých gréckym domácnostiam a podnikom. Komisia sa domnieva, že tieto straty sú spôsobené najmä mimoriadne hlbokým a dlhotrvajúcim poklesom HDP približne o 25 % počas obdobia piatich rokov, a nie rizikovými úverovými postupmi banky. Pomoc poskytnutá na pokrytie týchto strát preto nevytvára morálny hazard, ku ktorému dochádza, keď pomoc chráni banku pred následkami rizikového správania v minulosti. Pomoc má teda menej rušivý účinok ⁽¹³⁷⁾.
- (372) Zdrojom niektorých kapitálových potrieb a strát z úverov sú však niektoré medzinárodné dcérske spoločnosti. V roku 2012 boli napríklad stratové činnosti v Rumunsku a Bulharsku. Zahraničné aktíva tiež odčerpávali likviditu, keďže vnútroskupinové financovanie k 31. decembru 2012 dosiahlo [...] miliárd EUR.
- (373) Na záver možno povedať, že značná časť strát a potreba pomoci patria pod bod 14 oznámenia o predĺžení z roku 2011, čo Komisii umožňuje, aby zmiernila svoje požiadavky. Potreba pomoci čiastočne vyplýva zo strát z gréckych úverov v dôsledku mimoriadne hlbkej a dlhej recesie, a nie z rizikových úverov. Takáto pomoc nevytvára morálny hazard, a má preto menej rušivý účinok.
- (374) A napokon obmedzená časť potreby pomoci vyplýva z vlastného prijímania rizika bankou.
- (375) Keďže grécke hospodárstvo od roku 2008 pokleslo o približne 25 %, banka musí prispôbiť svoju organizáciu, štruktúru nákladov a obchodnú sieť tomuto novému prostrediu s cieľom obnoviť dostatočnú ziskovosť. Preto napriek skutočnosti, že väčšina pomoci nevyplýva z nadmerného prijímania rizika, musí banka reštrukturalizovať svoje operácie, aby si zabezpečila dlhodobú životaschopnosť.

⁽¹³⁷⁾ Pozri bod 28 oznámenia o reštrukturalizácii a odôvodnenie 320 rozhodnutia Komisie 2011/823/EÚ z 5. apríla 2011 o opatreniach C 11/09 (ex NN 53b/08, NN 2/10 a N 19/10), ktoré holandský štát prijal v prospech ABN AMRO Group NV (vytvorenej zlúčením Fortis Bank Nederland a ABN AMRO N), (Ú. v. EÚ L 333, 15.12.2011, s. 1).

7.6.2. Životaschopnosť

- (376) Plánom reštrukturalizácie sa musí zabezpečiť, aby finančná inštitúcia dokázala do konca obdobia reštrukturalizácie obnoviť svoju dlhodobú životaschopnosť (oddiel 2 oznámenia o reštrukturalizácii). V tomto prípade je obdobie reštrukturalizácie vymedzené ako obdobie začínajúce sa dátumom prijatia tohto rozhodnutia a končiace sa 31. decembra 2018.
- (377) V súlade s bodmi 9, 10 a 11 oznámenia o reštrukturalizácii predložilo Grécko rozsiahly a podrobný plán reštrukturalizácie, v ktorom poskytlo úplné informácie o obchodnom modeli banky. V pláne sa zároveň uvádzajú príčiny problémov, ktoré banku postihli, ako aj opatrenia prijaté na riešenie všetkých otázok životaschopnosti banky. V pláne reštrukturalizácie sa opisuje predovšetkým zvolená stratégia na zachovanie prevádzkovej efektívnosti banky a riešenie vysokej miery nesplácaných úverov, zraniteľnosti likvidity a kapitálovej pozície, ako aj jej zahraničných podnikov, ktorých financovanie a kapitál závisí od materskej spoločnosti.

7.6.2.1. Bankové činnosti v Grécku

- (378) Pokiaľ ide o likviditu a závislosť banky od financovania z prostriedkov Eurosystemu, v pláne reštrukturalizácie sa predpokladá obmedzený rast veľkosti súvahy v Grécku, pričom vkladová základňa by mala opäť narásť. Závislosť od núdzovej likvidity, ktorá je už nižšia, sa bude naďalej znižovať, čo banke tiež pomôže znížiť ⁽¹³⁸⁾ náklady na financovanie.
- (379) Záväzok týkajúci sa pomeru úverov k vkladom uvedený v odôvodnení 153 zaručuje, že štruktúra súvahy banky zostane do konca obdobia reštrukturalizácie udržateľná. Predaj cenných papierov a iných vedľajších aktivít takisto posilní likvidnú pozíciu banky. Vzhľadom na stále krehké prostredie gréckeho bankového sektoru môže Komisia prijať žiadosť gréckych orgánov o oprávnenie poskytovať banke likviditu prostredníctvom opatrenia poskytnutia záruky a opatrenia štátnych dlhopisov v rámci plánu podpory gréckych bánk.
- (380) S cieľom znížiť svoje náklady na financovanie sa Grécko tiež zaviazalo, že banka bude ďalej znižovať úrokové sadzby, ktoré vypláca na vklady v Grécku, ako sa uvádza v odôvodnení 153. Dosiachnutie takéhoto zníženia nákladov na vklady bude kľúčovým faktorom, ktorý prispeje k zlepšeniu rezervnej ziskovosti banky.
- (381) Banka od začiatku krízy začala výrazne racionalizovať svoju obchodnú sieť v Grécku znížením počtu pobočiek a zamestnancov. Celkové náklady banky budú do 31. decembra 2017 ďalej klesať. Grécko sa preto zaviazalo, že banka k 31. decembru 2017 zníži počet svojich pobočiek na a zamestnancov v Grécku na [...] a [...], pričom by maximálne celkové náklady v Grécku mali dosahovať [...] miliónov EUR. Očakáva sa, že pomer nákladov a výnosov bude na konci obdobia reštrukturalizácie pod úrovňou [...] %. Komisia sa domnieva, že plán reštrukturalizácie zabezpečí efektívnosť banky v novom trhovom prostredí.
- (382) Ďalšou kľúčovou oblasťou je riešenie nesplácaných úverov. Banka má v pláne posilniť činnosť zameranú na riešenie tohto problému s cieľom minimalizovať svoje straty. Podľa nového operačného modelu bude banka nesplácané úvery riadiť prostredníctvom určenej jednotky, ktorej prioritou bude maximalizovať uspokojenie pohľadávok a znížiť počet nesplácaných úverov prostredníctvom udržateľnej reštrukturalizácie. Grécko sa tiež zaviazalo, že banka bude dodržiavať prísne normy v súvislosti s úverovou politikou s cieľom v každej fáze úverového procesu maximalizovať hodnotu pre banku, ako sa uvádza v odôvodnení 157.

7.6.2.2. Správa a riadenie

- (383) Ďalšou oblasťou, ktorá si vyžaduje pozornosť, je správa a riadenie banky vzhľadom na to, že od zvýšenia základného imania v roku 2014 vlastní väčšinu akcií banky HFSF, ale s obmedzenými hlasovacími právomocami. Niektorí súkromní akcionári navyše vlastnia warranty a mali by tak prospech z plnej výhody, pokiaľ by cena akcií počas obdobia reštrukturalizácie prudko stúpila. Keďže takáto situácia by mohla vytvoriť morálny hazard, dohodlo sa na osobitnom rámci vzťahov medzi bankou a HFSF, ktorý platí od roku 2013. Na základe uvedenej

⁽¹³⁸⁾ Komisia tiež konštatuje, že časť potrieb likvidity banky vyplýva z netypickej formy účasti HFSF na prvej a druhej preklenovacej rekapitalizácii, ako aj na rekapitalizácii na jar 2013. Ako protihodnotu za účasť previedol HFSF banke obligácie ENFS namiesto hotovosti. Banka má vo vlastníctve veľké množstvo strednodobých a dlhodobých obligácií ENFS, čo zvyšuje jej potrebu financovania oproti situáciám, v ktorých by sa rekapitalizácia vyplátila v hotovosti. Táto časť potrieb likvidity neodráža nevhodný obchodný model alebo štruktúru súvahy. Automaticky vymizne, keď obligácie ENFS nadobudnú splatnosť.

dohody sú bežné obchodné činnosti banky chránené pred akýmkoľvek zásahmi hlavných akcionárov a zároveň sa zabezpečuje, aby HFSF mohol monitorovať realizáciu plánu reštrukturalizácie a prostredníctvom vhodných konzultačných postupov predchádzať nadmernému prijímaniu rizika zo strany vedenia banky. Banka sa tiež zaviazala pozorne kontrolovať svoju expozíciu prepojeným dlžníkom. Komisia pozitívne hodnotí skutočnosť, že ak banka prestane vykonávať svoj plán reštrukturalizácie, HFSF automaticky opäť získa hlasovacie práva v plnom rozsahu.

7.6.2.3. Medzinárodné činnosti

- (384) Ako vyplýva z odôvodnenia 372, niektoré medzinárodné činnosti banky v minulosti vyčerpali jej kapitál, likviditu a ziskovosť.
- (385) V pláne reštrukturalizácie sa predpokladá posun smerom k väčšiemu zameraniu sa na domáci trh a Turecko. Banka tiež začala s racionalizáciou zahraničných dcérskych spoločností s cieľom posilniť proces upisovania úverov a znížiť likvidné medzery dcérskych spoločností. Grécko sa zaviazalo, že banka odpredá [...] a svoje zahraničné dcérske spoločnosti v [...].
- (386) Celková výška aktív mimo Grécka a Turecka sa tak od 31. decembra 2012 do 31. decembra 2017 zníži o [...] %.
- (387) Grécko sa tiež zaviazalo, že banka zníži svoj akciový podiel vo svojej tureckej dcérskej spoločnosti Finansbank prostredníctvom [...]. [...] sú vítané, keďže posilnia kapitálovú pozíciu banky. Pokiaľ ide o skutočnosť, že banka si plánuje ponechať väčšinový podiel v banke Finansbank, Komisia konštatuje, že banka Finansbank bola v posledných rokoch stabilne zisková. Komisia tiež konštatuje, že banka má v pláne dôkladne sledovať náklady banky Finansbank a riskovanie tejto dcérskej spoločnosti. Záväzok, že Bank neposkytne banke Finansbank [...] zabezpečuje, že banka Finansbank [...]. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa Komisia domnieva, že ponechanie si väčšinového podielu v banke Finansbank neohrozuje obnovenie ziskovosti.
- (388) Dospelo sa preto k záveru, že banka dostatočne reštrukturalizuje svoje zahraničné operácie a zníži svoje vystavenie menej životaschopným operáciám.

7.6.2.4. Záver k otázke životaschopnosti

- (389) Podľa plánu reštrukturalizácie dokáže banka odolať primeranej miere záťaže, pretože, ako sa uvádza v prípade nepriaznivého scenára, na konci obdobia reštrukturalizácie bude naďalej zisková a udrží si dostatočne vysoký podiel vlastného kapitálu Tier 1 ⁽¹³⁹⁾.
- (390) Výška ďalšieho kapitálu, ktorý sa získal v roku 2014, konkrétne 2 500 miliónov EUR, postačuje na to, aby s prekonala krízová situácia podľa základného scenára stresového testu z roku 2013. V posúdení kapitálových potrieb podľa základného scenára banky Bank of Greece už zohľadnila niekoľko úprav, ktoré viedli k zvýšeniu odhadovaných kapitálových potrieb v porovnaní s kapitálovými potrebami, ktoré odhadla banka vo vlastnom základnom scenári. Kapitálové potreby v základnom scenári, ktoré odhadla banka Bank of Greece, preto predpokladajú určitú úroveň záťaže. Na záver posúdenia životaschopnosti banky možno poznamenať, že Komisia nevyžaduje, aby mala banka vopred dostatok kapitálu na pokrytie kapitálových potrieb v stresovom scenári podľa odhadu banky Bank of Greece, pretože tieto odhadované hodnoty zodpovedajú vysokej miere záťaže.
- (391) Okrem toho sa pozitívne hodnotí skutočnosť, že banka nebude viac investovať do listín na neinvestičnom stupni, čo prispeje k zachovaniu jej kapitálovej a likvidnej pozície.
- (392) Komisia môže preto dospieť k záveru, že reštrukturalizačné opatrenia navrhnuté v pláne reštrukturalizácie postačujú na obnovu životaschopnosti banky.

7.6.3. Vlastný príspevok a rozdelenie bremena

- (393) Ako sa uvádza v oddiele 3 oznámenia o reštrukturalizácii, banky a ich zainteresované strany sa musia na reštrukturalizácii podieľať v najväčšej možnej miere, aby sa zabezpečilo, že pomoc bude obmedzená na nevyhnutné minimum. Banky by mali na financovanie reštrukturalizácie využívať svoje vlastné zdroje, napríklad predajom

⁽¹³⁹⁾ Finančné odhady uvedené v pláne reštrukturalizácie sa líšia od výsledku stresového testu z roku 2013, ktorý uskutočnila banka Bank of Greece, pretože stresový test nebol založený na rovnakých predpokladoch a banka Bank of Greece v ňom zohľadnila dodatočné úpravy.

aktív, zatiaľ čo zainteresované strany by podľa možnosti mali absorbovať straty banky. Závazky prijaté Gréckom by mali zabezpečiť, aby boli použité vlastné zdroje a aby pôvodní akcionári a súkromní investori, ktorí sú držiteľmi hybridného kapitálu banky, prispievali k reštrukturalizácii.

7.6.3.1. *Vlastný príspevok banky: odpredaje a zníženie nákladov*

- (394) Banka už odpredala niektoré malé podniky, ako napríklad poisťovne v Turecku a väčšinový podiel vo svojej realitnej dcérskej spoločnosti.
- (395) V plán reštrukturalizácie sa predpokladá predaj menšinového podielu v banke Finansbank, ako sa uvádza v odôvodnení 387, čo banke umožní vytvárať kapitál interne. Banka tiež predá [...], ako aj svoju súkromnú akciovú dcérsku spoločnosť a ďalšie cenné papiere. Pokiaľ ide o znižovanie pákového efektu a odpredaje, ktoré sa už realizovali, a v nadväznosti na vykonanie záväzkov súvisiacich so znižovaním pákového efektu a odpredajom zahraničných podnikov, banka vytvorila značné množstvo kapitálu. Zredukovanie medzinárodných aktív banky tiež značne zníži prípadné riziko potreby ďalšej pomoci v budúcnosti. Pomáha tak obmedziť výšku pomoci na minimum.
- (396) S cieľom obmedziť svoje kapitálové potreby nebude banka využívať [...], ako bolo uvedené v odôvodnení 154. Zo záväzkov Grécka navyše vyplýva, že banka nebude vykonávať nákladné akvizície.
- (397) Banka sa tiež zapojila do rozsiahleho programu znižovania nákladov, ako sa uvádza v bode 2.4.2. Jej náklady budú do roku 2017 ďalej klesať. Počet jej zamestnancov sa znižuje a väčšina miezd sa upravuje smerom nadol.

7.6.3.2. *Rozdelenie bremena medzi predchádzajúcich akcionárov a nový kapitál získaný na trhu*

- (398) Počet existujúcich akcionárov banky sa úspešne znížil pomocou predkupných práv pri emisii dokončených v rokoch 2009 a 2010 ⁽¹⁴⁰⁾ a prostredníctvom rekapitalizácie z HFSF (opatrenie B3). Majetková účasť akcionárov banky sa znížila zo 100 % pred rekapitalizáciou na jar 2013 len na 5,1 % po nej. Okrem toho sa akcionárom od roku 2007 a prioritným akcionárom z USA nevyplácali žiadne dividendy od roku 2009. Okrem rozdelenia bremena medzi predchádzajúcich akcionárov banka od začiatku krízy na konci roku 2008 získala značné množstvo kapitálu, konkrétne 1 247 miliónov EUR v roku 2009, 1 815 miliónov EUR v roku 2010, 1 079 miliónov EUR v roku 2013 a 2 500 miliónov EUR v roku 2014. Získaný kapitál prispel k zníženiu výšky kapitálových potrieb, ktoré mala pokryť štátna pomoc.

7.6.3.3. *Rozdelenie bremena medzi držiteľov podriadených dlhov*

- (399) Držitelia podriadených dlhov banky prispeli na náklady na reštrukturalizáciu banky. Banka vykonala niekoľko analýz riadenia pasív s cieľom vytvoriť kapitál, ako sa uvádza v odôvodneniach 149 a 150.
- (400) Nástroje, ktoré sú stále nesplatené, podliehajú zákazu vyplácania kupónov uvedenému v odôvodnení 159. Z tohto dôvodu sa Komisia domnieva, že je zabezpečené dostatočné rozdelenie bremena medzi súkromných hybridných investorov banky a že v tomto ohľade sú splnené požiadavky oznámenia o reštrukturalizácii.

7.6.3.4. *Záver k vlastnému príspevku a rozdeleniu bremena*

- (401) Komisia konštatuje, že v porovnaní s celkovou poskytnutou štátnou rekapitalizáciou je miera vlastného príspevku a rozdelenia bremena v podobe predaja aktív a ich zníženia oveľa nižšia ako miera, ktorú by Komisia zvyčajne považovala za dostatočnú. V pláne reštrukturalizácie sa napríklad neuvádza žiadne znižovanie počtu bankových činností v Grécku ani ponechanie väčšinového podielu v banke Finansbank. Vzhľadom na ustanovenia v oddiele 7.6.1, na základe ktorých môže Komisia súhlasiť s nižšou mierou vlastného príspevku a rozdelenia bremena, však možno konštatovať, že plán reštrukturalizácie zabezpečuje dostatočné opatrenia vlastného príspevku a rozdelenia bremena.

7.6.4. **Opatrenia na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže**

- (402) V oznámení o reštrukturalizácii sa vyžaduje, aby boli v pláne reštrukturalizácie predložené opatrenia na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže a zabezpečenie konkurencieschopného bankového sektora. Týmito opatreniami by sa zároveň mali riešiť otázky morálneho hazardu a malo by sa zabezpečiť, aby štátna pomoc nebola využívaná na financovanie protisúťažného správania.

⁽¹⁴⁰⁾ Pozri odôvodnenie 147.

- (403) V bode 31 oznámenia o reštrukturalizácii sa uvádza, že pri posudzovaní výšky pomoci a výsledného narušenia hospodárskej súťaže musí Komisia vziať do úvahy absolútnu aj relatívnu výšku poskytnutej štátnej pomoci, ako aj mieru rozdelenia bremena a pozíciu finančnej inštitúcie na trhu po reštrukturalizácii. V tejto súvislosti Komisia pripomína, že banka získala od štátu kapitál vo výške 17,3 % jej rizikovo vážených aktív⁽¹⁴¹⁾. Banka okrem toho k 15. aprílu 2011 získala záruky likvidity vo výške 12 900 miliónov EUR a k 31. decembru 2013 vo výške 14 798 miliónov EUR. Banke tiež boli poskytnuté úvery zo štátnych dlhopisov, ktoré v súčasnosti dosahujú 847 miliónov EUR, ako aj štátom zaručená núdzová likvidita vo výške 30,9 miliardy EUR k 31. decembru 2012. Potreba zaviesť opatrenia na obmedzenie možného narušenia hospodárskej súťaže je preto vzhľadom na uvedenú veľkú výšku pomoci opodstatnená. Trhové podiely banky v Grécku sú navyše vysoké, k 31. decembru 2013 dosahovali výšku 22 % v prípade úverov a 25 % v prípade vkladov⁽¹⁴²⁾.
- (404) Komisia pripomína, že problémy banky boli spôsobené najmä vonkajšími šokmi, ako je grécka kríza štátneho dlhu a dlhotrvajúca recesia, ktorá narušala grécke hospodárstvo od roku 2008. Tieto skutočnosti boli tiež uvedené v odôvodnení 68 rozhodnutia o začatí konania v prípade banky NBG. Potreba riešenia morálneho hazardu sa v dôsledku toho znížila. Ako sa uvádza v oddiele 7.6.1, opatrenia pomoci majú vzhľadom na tieto faktory menej rušivý účinok, čo znižuje aj potrebu prijať opatrenia proti narušeniu hospodárskej súťaže. Na základe uvedených dôvodov môže Komisia výnimočne súhlasiť, že aj napriek veľkej výške podpory sa v pláne reštrukturalizácie nepredpokladá znižovanie súvahy a úverov v Grécku.
- (405) Komisia však poznamenáva, že štátna rekapitalizácia umožnila banke pokračovať v bankových činnostiach na zahraničných trhoch.
- (406) V tejto súvislosti si Komisia okrem už vykonaného znižovania pákového efektu a reštrukturalizácie všima záväzok odpredať zahraničné aktíva [...] do 30. júna 2018⁽¹⁴³⁾. Pomoc sa tak nepoužije na narušenie hospodárskej súťaže na týchto zahraničných trhoch.
- (407) Grécko sa takisto zaviazalo, že banka nebude vykonávať akvizície, s cieľom zaistiť, že banka nebude používať štátnu pomoc na nadobudnutie akýchkoľvek nových podnikov. Tento záväzok pomáha zabezpečiť, aby sa pomoc použila výlučne na podporu obnovenia životaschopnosti gréckych bankových činností a nie napríklad na rast na zahraničných trhoch.
- (408) Záväzok znížiť úroky z gréckych vkladov, ktoré stúpili na neziskovo vysokú úroveň, zároveň zaisťuje, že pomoc nebude použitá na financovanie stratégií prijímania vkladov, ktoré narušajú hospodársku súťaž na gréckom trhu. Podobne záväzok realizovať prísne pravidlá, pokiaľ ide o tvorbu cien nových úverov⁽¹⁴⁴⁾ na základe riadneho posúdenia úverového rizika, bude brániť banke narušovať hospodársku súťaž na gréckom trhu nevhodnými stratégiami cien úverov pre klientov.
- (409) Záväzkom odpredaja [...] sa takisto zabezpečí, že sa pomoc nevyužije na rast na danom trhu na náklady konkurentov, ktorí pomoc nedostali.
- (410) Vzhľadom na osobitnú situáciu opísanú v oddiele 7.6.1 a na opatrenia plánu reštrukturalizácie sa Komisia domnieva, že existujú dostatočné záruky proti narušeniu hospodárskej súťaže.

7.6.5. Monitorovanie

- (411) V súlade s oddielom 5 oznámenia o reštrukturalizácii je potrebné pravidelne vypracúvať správy, aby Komisia mohla overiť správne vykonávanie plánu reštrukturalizácie. Ako sa uvádza v záväzkoch⁽¹⁴⁵⁾, Grécko zabezpečí, aby monitorovací správca, ktorého banka so súhlasom Komisie vymenovala, monitoroval záväzky Grécka týkajúce sa činností reštrukturalizácie v Grécku a v zahraničí, správy a riadenia a obchodných operácií až do ukončenia obdobia reštrukturalizácie, konkrétne 31. decembra 2018. Komisia sa preto domnieva, že je zabezpečené primerané monitorovanie vykonávania plánu reštrukturalizácie.

⁽¹⁴¹⁾ Pri vylúčení pomoci splatenej do šiestich mesiacov sa výška pomoci zníži na 15,6 % rizikovo vážených aktív banky.

⁽¹⁴²⁾ Výročná správa NBG za ukončený rok 2013.

⁽¹⁴³⁾ Pozri siedmy záväzok v kapitole II zoznamu záväzkov uvedeného v prílohe.

⁽¹⁴⁴⁾ Pozri štvrtý záväzok v kapitole II zoznamu záväzkov uvedeného v prílohe.

⁽¹⁴⁵⁾ Pozri jedenásty záväzok v kapitole III zoznamu záväzkov uvedeného v prílohe.

7.6.6. Záver o súlade opatrení A, B1, B2 a B3 s oznámením o reštrukturalizácii

- (412) Komisia sa domnieva, že plán reštrukturalizácie, pokiaľ sa vykoná spoločne so záväzkami uvedenými v prílohe k tomuto rozhodnutiu, zabezpečuje obnovenie dlhodobej životaschopnosti banky, je postačujúci, pokiaľ ide o rozdelenie bremena a vlastného príspevku, a obsahuje dostatočné opatrenia na obmedzenie narušenia hospodárskej súťaže. Plán reštrukturalizácie a predložené záväzky spĺňajú kritériá uvedené v oznámení o reštrukturalizácii.

8. ZÁVER

- (413) Komisia vyjadruje poľutovanie nad tým, že Grécko neoprávnene vykonalo opatrenia B1, B2, B3, FB4, FB5, PB1 a PB2 v rozpore s článkom 108 ods. 3 zmluvy, keďže ich vykonalo pred ich formálnym oznámením. Tieto opatrenia, ako aj ďalšie opatrenia analyzované v tomto rozhodnutí však možno považovať za zlučiteľné s vnútorným trhom,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Nasledujúce opatrenia, ktoré Grécko vykonalo alebo plánuje vykonať, predstavujú štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy:

- a) núdzová likvidita, ktorú banke National Bank of Greece S.A. (ďalej len „banka NBG“) poskytne banka Bank of Greece a ktorú zaručí Grécko (opatrenie L2);
- b) druhá preklenovacia rekapitalizácia vo výške 2 326 miliónov EUR, ktorú banke NBG poskytol Helénsky fond finančnej stability (ďalej len „HFSF“) v decembri 2012 (opatrenie B2);
- c) rekapitalizácia vo výške 8 677 miliónov EUR, ktorú banke NBG poskytol HFSF na jar 2013 (opatrenie B3);
- d) financovanie celkovej likvidnej medzery vo výške 456,97 milióna EUR zo strany HFSF v súvislosti s činnosťami prevedenými z banky First Business Bank S.A. (ďalej len „banka FB Bank“) na banku NBG v júni a októbri 2013 (opatrenie FB4);
- e) záväzok pokryť kapitálové potreby banky NBG súvisiace s akvizíciou aktív prevedených z banky FB Bank na banku NBG v máji 2013 vo výške 100 miliónov EUR (opatrenie FB5);
- f) financovanie celkovej likvidnej medzery vo výške 562,73 milióna EUR zo strany HFSF v súvislosti s činnosťami prevedenými z banky Probank S.A. na banku NBG v auguste a decembri 2013 (opatrenie PB1) a
- g) záväzok pokryť kapitálové potreby banky NBG súvisiace s akvizíciou aktív prevedených z banky Probank na banku NBG v júli 2013 vo výške [180 až 280] miliónov EUR (opatrenie PB2).

2. Financovanie celkovej likvidnej medzery vo výške 325,8 milióna EUR zo strany HFSF v rámci prevodu vybraných aktív a pasív družstevných bánk Cooperative Bank of Lesvos-Limnos, Cooperative Bank of Achaia a Cooperative Bank of Lamia na banku NBG v marci 2013 nepredstavuje štátnu pomoc v zmysle článku 107 ods. 1 zmluvy.

3. So zreteľom na plán reštrukturalizácie vzťahujúci sa na skupinu NBG Group, ktorá zahŕňa banku National Bank of Greece a všetky jej dcérske spoločnosti (grécke a zahraničné dcérske spoločnosti a pobočky s bankovými aj nebankovými činnosťami), predložený 25. júna 2014 a na záväzky, ktoré Grécko poskytlo v rovnaký deň, je s vnútorným trhom zlučiteľná táto štátna pomoc:

- a) kapitálová injekcia vo výške 1 350 miliónov EUR, ktorú poskytlo Grécko banke NBG v máji 2009 a decembri 2011 vo forme prioritných akcií v rámci plánu rekapitalizácie (opatrenie A);
- b) núdzová likvidita vo výške 30,9 miliardy EUR k 31. decembru 2012, ktorú banke NBG poskytla banka Bank of Greece a ktorú zaručuje Grécko od júla 2011 (opatrenie L2);

- c) prvá preklenovacia rekapitalizácia vo výške 7 430 miliónov EUR, ktorú banke NBG poskytol HFSF v máji 2012 (opatrenie B1);
- d) druhá preklenovacia rekapitalizácia vo výške 2 326 miliónov EUR, ktorú banke NBG poskytol HFSF v decembri 2012 (opatrenie B2);
- e) rekapitalizácia vo výške 8 677 miliónov EUR, ktorú banke NBG poskytol HFSF na jar 2013 (opatrenie B3);
- f) kapitálová injekcia vo výške 50 miliónov EUR, ktorú Grécko poskytlo banke FB Bank v júli 2009 (opatrenie FB1);
- g) financovanie celkovej likvidnej medzery vo výške 456,97 milióna EUR, ktoré poskytol HFSF na činnosti prevedené z banky FB Bank na banku NBG v júni a októbri 2013 (opatrenie FB4);
- h) záväzok pokryť kapitálové potreby banky NBG súvisiace s akvizíciou aktív prevedených z banky FB Bank na banku NBG v máji 2013 vo výške 100 miliónov EUR (opatrenie FB5);
- i) financovanie celkovej likvidnej medzery vo výške 562,7 milióna EUR, ktoré poskytol HFSF v súvislosti s činnosťami prevedenými z banky Probank na banku NBG v auguste a decembri 2013 (opatrenie PB1) a
- j) záväzok pokryť kapitálovú potrebu banky NBG súvisiacu s akvizíciou aktív prevedených z banky Probank na banku NBG v júli 2013 vo výške [180 až 280] miliónov EUR (opatrenie PB2).

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené Helénskej republike.

V Bruseli 23. júla 2014

Za Komisiu
Joaquín ALMUNIA
podpredseda

PRÍLOHA

HELÉNSKA REPUBLIKA
MINISTERSTVO FINANCIÍ
GENERÁLNA TAJOMNÍČKA ÚRADU

V Aténach, jún 2014

National Bank of Greece – Závazky Helénskej republiky

Helénska republika zabezpečí, aby **banka** vykonávala plán reštrukturalizácie predložený 24. júna 2014. Plán reštrukturalizácie je založený na makroekonomických predpokladoch stanovených Európskou komisiou (ďalej len „Komisia“) v dodatku I a na regulačných predpokladoch.

Helénska republika týmto poskytuje nasledujúce záväzky (ďalej len „**záväzky**“), ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou plánu reštrukturalizácie. Tieto záväzky zahŕňajú záväzky týkajúce sa vykonávania plánu reštrukturalizácie (ďalej len „**záväzky reštrukturalizácie**“) a **záväzky týkajúce sa správy a riadenia obchodných operácií**.

Záväzky nadobúdajú účinnosť dňom prijatia rozhodnutia Komisie, ktorým sa schvaľuje plán reštrukturalizácie (ďalej len „rozhodnutie“).

Obdobie reštrukturalizácie sa skončí 31. decembra 2018. Záväzky platia počas celého obdobia reštrukturalizácie, ak sa v individuálnom záväzku nestanovuje inak.

Tento text je potrebné vykladať s ohľadom na rozhodnutie vo všeobecnom rámci práva Únie a so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 659/99 ⁽¹⁾.

KAPITOLA I. VYMEDZENIE POJMOV

Na účely záväzkov sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:

1. **Banka:** National Bank of Greece S.A. a všetky jej dcérske spoločnosti. Zahŕňa teda celú skupinu National Bank of Greece Group vrátane všetkých gréckych a zahraničných bankových aj nebankových dcérskych spoločností a pobočiek.
2. **Ponuka zameraná na kapitálový rast v bankovom sektore:** Ponuka, ktorá vedie k zvýšeniu podielu regulačného kapitálu zohľadňujúca všetky relevantné prvky, najmä účtovný zisk/stratu z transakcie a zníženie rizikovo vážených aktív vyplývajúce z predaja (v prípade potreby upravené s cieľom zohľadniť zvýšenie rizikovo vážených aktív vyplývajúce zo zostávajúcich finančných prepojení).
3. **Ponuka zameraná na kapitálový rast v [...]:** Ponuka, ktorá vedie k zvýšeniu podielu regulačného kapitálu banky. Každá ponuka s hodnotou vyššou ako účtovná hodnota [...] na účte banky sa automaticky považuje za ponuku zameranú na kapitálový rast.
4. **Uzavretie:** Dátum prevodu právneho titulu odpredávaného podniku na kupujúceho.
5. **Odpredávaný podnik:** Všetky podniky a aktíva, ktoré sa banka zaväzuje prediť.
6. **Dátum účinnosti:** Dátum prijatia rozhodnutia.
7. **Koniec obdobia reštrukturalizácie:** 31. december 2018.

⁽¹⁾ Nariadenie Rady (ES) č. 659/1999 z 22. marca 1999 ustanovujúce podrobné pravidlá na uplatňovanie článku 108 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (Ú. v. EÚ L 83, 27.3.1999, s. 1).

8. **Zahraničné aktíva alebo mimogrécke aktíva:** Aktíva súvisiace s činnosťou zákazníkov mimo Grécka bez ohľadu na krajinu, v ktorej sú aktíva zaúčtované. Napríklad na aktíva zaúčtované v Luxembursku, ale viažuce sa na činnosti zákazníkov v Grécku, sa toto vymedzenie nevzťahuje. Naopak aktíva zaúčtované v Luxembursku alebo v Grécku, ale viažuce sa na činnosti zákazníkov v iných krajinách juhovýchodnej Európy, sa považujú za zahraničné aktíva a vzťahuje sa na ne táto definícia.
9. **Zahraničné podniky:** Zahraničné bankové a nebankové dcérske spoločnosti a pobočky banky.
10. **Zahraničné dcérske spoločnosti:** Všetky bankové a nebankové dcérske spoločnosti banky mimo Grécka.
11. **Grécke bankové činnosti:** Grécke bankové činnosti banky bez ohľadu na krajinu, kde sú aktíva zaúčtované.
12. **Grécke nebankové činnosti:** Grécke nebankové činnosti banky bez ohľadu na krajinu, kde sú aktíva sú zaúčtované.
13. **Grécke dcérske spoločnosti:** Všetky grécke bankové a nebankové dcérske spoločnosti banky.
14. **Monitorovací správca:** Jedna alebo viacero fyzických alebo právnických osôb, ktoré nie sú závislé na banke, schválené Komisiou a vymenované bankou; monitorovací správca má povinnosť monitorovať, ako banka dodržiava záväzky.
15. **Kupujúci:** Jedna alebo viaceré fyzické alebo právnické osoby, ktoré majú uskutočniť akvizíciu celého odpredávaného podniku alebo jeho časti.
16. **Predaj:** Odpredaj 100 % podielu banky, pokiaľ nie je v záväzku stanovené inak.

Na účely záväzkov zahŕňajú pojmy uvedené v jednotnom čísle aj množné číslo (a naopak), ak nie je v záväzkoch stanovené inak.

KAPITOLA II. ZÁVÄZKY REŠTRUKTURALIZÁCIE

1. **Počet pobočiek v Grécku:** Maximálny počet pobočiek v Grécku k 31. decembru 2017 bude [...].
2. **Počet zamestnancov v Grécku:** Ekvivalenty plného pracovného času v Grécku (grécke bankové a nebankové činnosti) dosiahnu k 31. decembru 2017 maximálne [...].
3. **Celkové náklady v Grécku:** Celkové náklady v Grécku (grécke bankové a nebankové činnosti) dosiahnu k 31. decembru 2017 maximálne [...] miliónov EUR. ⁽¹⁾
4. **Náklady na vklady v Grécku:** S cieľom obnoviť svoju rezervnú ziskovosť na gréckom trhu banka zníži finančné náklady prostredníctvom zníženia nákladov na vklady prijaté v Grécku (vrátane úspor, vkladov splatných na požiadanie, termínovaných vkladov a podobných produktov, ktoré banka ponúka zákazníkovi a ktorých náklady znáša) [...].
5. **Pomer čistých úverov a vkladov v Grécku:** V prípade gréckych bankových aktivít dosiahne pomer čistých úverov a vkladov k 31. decembru 2017 maximálne 115 %. [...]
6. **Podpora operáciám v Turecku:** Do 30. júna 2018 nesmie banka poskytovať ďalšiu [...].

Banka nesmie nepriamo podporovať banku Finansbank prevodom úverov alebo akýchkoľvek ďalších aktív ďalšiemu subjektu banky.

7. **Odpredaj [...] zahraničných podnikov [...] a [...] banky Finansbank do 30. júna 2018:** Banka by mala do 30. júna 2018 predať (upísať) svoje zahraničné dcérske spoločnosti v [...] a svoje pobočky prevádzkované v [...] s cieľom znížiť svoje medzinárodné činnosti.

7.1. [...]

⁽¹⁾ Táto suma nezahŕňa žiadne náklady v rámci TEKE/Skelos Exygiansis (program na riešenie krízovej situácie bánk).

- 7.2. [...]
- 7.3. [...]
8. **Predaj [...]:** [...]
9. **Predaj cenných papierov:** Portfólio kótovaných cenných papierov vymedzených ďalej, sa odpredá do [...], pričom portfólio nekótovaných cenných papierov sa odpredá do [...]; tieto portfóliá zahŕňajú všetky kapitálové investície vyššie ako [...] miliónov EUR, ako aj všetky investície do podriadených dlhopisov a hybridných dlhopisov s výnimkou [...].
10. **Odpredaj dcérskej súkromnej investičnej spoločnosti:** Banka by mala odpredať fondy súkromného kapitálu banky NBG do [...]. [...]
11. Pre všetky prípady predaja v rámci týchto záväzkov sa Helénska republika zaväzuje, že:
- kupujúci bude nezávislý od banky a nebude medzi ním a bankou existovať prepojenie;
 - na účely akvizície odpredávaného podniku kupujúci nebude financovaný priamo alebo nepriamo bankou; (!)
 - počas 5 rokov po uzavretí predaja banka nezíska priamy alebo nepriamy vplyv na odpredaný podnik alebo jeho časť bez predchádzajúceho súhlasu Komisie.
12. **Investičná politika:** Do 30. júna 2017 nebude banka nakupovať cenné papiere neinvestičného stupňa.
- Tento záväzok sa nebude uplatňovať na tieto cenné papiere (oslobodené cenné papiere):
- [...]
 - [...]
 - [...]
 - [...]
 - [...]
13. **Mzdový strop:** Banka do [...] nevyplatí žiadnemu zamestnancovi alebo vedúcemu pracovníkovi celkovú ročnú odmenu (mzdu, príspevky na dôchodkové poistenie, bonus) vyššiu ako [...]. V prípade, že HFSF vloží do banky kapitál, strop odmien sa prehodnotí v súlade s oznámením o európskom bankovníctve z 1. augusta 2013. [...]

KAPITOLA III. ZÁVÄZKY TÝKAJÚCE SA SPRÁVY A RIADENIA A OBCHODNÝCH OPERÁCIÍ – PREDĹŽENIE A ZMENY

- Banka bude do 30. júna 2018 naďalej plniť záväzky týkajúce sa správy a riadenia spoločnosti a obchodných operácií, ktoré predložila Helénska republika 20. novembra 2012, pričom zohľadní neskoršie zmeny uvedené v kapitole III záväzkov. [...]
- V prípade, že sa individuálny záväzok neuplatňuje na úrovni banky, banka nepoužije svoje pobočky alebo činnosti, na ktoré sa individuálny záväzok nevzťahuje, aby sa tomuto záväzku vyhla.

Oddiel A. Zabezpečenie efektívnej a primeranej vnútornej organizácie

- Banka, s výnimkou zahraničných dcérskych spoločností, za každých okolností dodržiava všetky ustanovenia zákona č. 3016/2002 o správe a riadení podnikov a zákona č. 2190/1920 o akciových spoločnostiach, a predovšetkým ustanovenia týkajúce sa orgánov právnických osôb, ako je napríklad zhromaždenie akcionárov a správna rada, s cieľom zabezpečiť jasné rozdelenie zodpovednosti a transparentnosť. Právomoci zhromaždenia akcionárov sa obmedzujú na úlohy valného zhromaždenia v súlade s právom obchodných spoločností, a to najmä pokiaľ ide o práva týkajúce sa informácií. Rozsiahlejšie právomoci, ktoré by umožnili neprimeraný vplyv na riadenie, budú zrušené. Zodpovednosť za každodenné prevádzkové riadenie majú jednoznačne výkonní riaditelia banky.

(!) To sa netýka predaja nehnuteľností, v ktorých prípade môže banka poskytnúť finančné prostriedky kupujúcemu, pokiaľ sa táto nová pôžička zrealizuje v súlade s obozretnými úverovými postupmi. Na účely overenia súladu so záväzkom znižovania pákového efektu mimogréckych aktív, sa zohľadní každá nová pôžička, ktorá patrí do vymedzenia mimogréckych aktív.

4. Banka, s výnimkou zahraničných dcérskych spoločností, za každých okolností dodržiava rámec vzťahu s Helénskym fondom finančnej stability (ďalej len „HFSF“).
5. Banka dodržiava ustanovenia výnosu guvernéra č. 2577/9.3.2006 v platnom znení s cieľom zachovať na úrovni jednotlivca aj skupiny účinnú organizačnú štruktúru a primeraný vnútorný kontrolný systém vrátane troch kľúčových pilierov, ktorými sú vnútorný audit, funkcie riadenia rizík a dodržiavania predpisov a medzinárodné osvedčené postupy správy a riadenia.
6. Banka musí mať účinnú organizačnú štruktúru, aby sa zabezpečila nezávislosť oddelení interného auditu a riadenia rizík od obchodných sietí a aby tieto oddelenia predkladali správy priamo predstavenstvu. Všetky návrhy predložené uvedenými oddeleniami bude posudzovať výbor pre audit a výbor pre riziká zriadený v rámci predstavenstva. Úlohy, povinnosti a zdroje týchto oddelení sa primerane stanovujú v charte vnútorného auditu a charte riadenia rizík. Tieto charty musia byť v súlade s medzinárodnými normami a zaisťujú úplnú nezávislosť oddelení. Úverová politika poskytne pokyny a informácie týkajúce sa poskytovania úverov vrátane cien úverov a reštrukturalizácie úverov.
7. Banka príslušným orgánom sprístupní zoznam akcionárov, ktorí vlastnia aspoň 1 % kmeňových akcií.

Oddiel B. Obchodné praktiky a monitorovanie rizík

Všeobecné zásady

8. V úverovej politike sa stanovujú nediskriminačné postupy spravodlivého zaobchádzania so všetkými zákazníkmi, ktoré sú iné ako postupy týkajúce sa úverového rizika a platobnej schopnosti. V úverovej politike sú vymedzené prahové hodnoty, pri prekročení ktorých sa poskytnutie úveru musí schváliť na vyššej úrovni vedenia. Podobné prahové hodnoty sa stanovujú v súvislosti s reštrukturalizáciou úverov a riešením pohľadávok a súdnych sporov. V rámci úverovej politiky sa rozhodovací proces bude sústreďovať vo vybraných centrách na vnútroštátnej úrovni a budú sa poskytovať jasné záruky, aby sa zabezpečilo jednotné vykonávanie príslušných usmernení v rámci všetkých gréckych bankových činností.
9. Banka musí pri všetkých gréckych bankových činnostiach v plnej miere začleniť pravidlá úverovej politiky do postupov poskytovania úverov, ich refinancovania a systému vyplácania.

Osobitné ustanovenia

10. Osobitné ustanovenia uvedené v bodoch 8 až 18 kapitoly III záväzkov sa vzťahujú na grécke bankové činnosti, pokiaľ nie je výslovne stanovené inak.
11. V rámci úverovej politiky sa vyžaduje, aby stanovenie cien úverov a hypoték bolo v súlade s prísnymi zásadami. Tieto zásady musia zahŕňať povinnosť prísne dodržiavať štandardné tabuľky úrokových pásiem stanovené na základe úverovej politiky (rozpätia) v závislosti od splatnosti úveru, posúdenia úverového rizika klienta, očakávanej návratnosti založeného kolaterálu (vrátane časového rámca novej likvidácie), celkového vzťahu s bankou (napríklad úroveň a stabilita vkladov, štruktúra poplatkov a iné krížové predajné činnosti) a financovania nákladov banky. Tvorba osobitných tried úverových aktív (napríklad komerčný úver, hypotéka, zabezpečený/nezabezpečený úver atď.) a zostavenie rámca pre stanovenie ich cien sa realizuje podľa tabuľky príslušnej úverovej politiky, ktorú bude pravidelne aktualizovať výbor pre úvery. Akákoľvek výnimka musí byť riadne schválená výborom pre úvery alebo útvarom na nižšej úrovni, ak to úverová politika umožňuje. Transakcie uskutočnené na mieru, ako sú napríklad syndikované úvery alebo projektové financovanie, sa budú riadiť rovnakými zásadami, pričom sa zohľadní skutočnosť, že nemusia byť v súlade so štandardizovanými tabuľkami úverovej politiky. Porušenie cenovej politiky sa oznámi monitorovaciemu správcovi.
12. Oddelenie riadenia rizík bude zodpovedné za posúdenie úverového rizika a ocenenie kolaterálu. Pri hodnotení kvality úveru musí oddelenie riadenia rizík konať nezávisle a poskytnúť svoje písomné stanovisko, aby sa zabezpečilo jednotné priebežné používanie kritérií posudzovania u všetkých klientov v súlade s úverovou politikou banky.
13. Pokiaľ ide o úvery fyzickým osobám a právnickým osobám, banka s ohľadom na osvedčené medzinárodné postupy uplatní v prípade všetkých gréckych bankových činností prísne jednotlivé a súhrnné limity upravujúce maximálnu výšku úveru, ktorú je možné poskytnúť na jedno úverové riziko (ak to grécke právo a právo EÚ umožňujú). V týchto limitoch bude zohľadnená lehota splatnosti úveru a kvalita akéhokoľvek poskytnutého kolaterálu/zabezpečenia a stanovujú sa na základe hlavných referenčných hodnôt, ako aj kapitálu.

14. Poskytovanie úverov ⁽¹⁾ dlžníkom na nákup akcií alebo hybridných nástrojov banky a iných bánk ⁽²⁾ sa zakazuje bez ohľadu na to, o akých dlžníkoch ide ⁽³⁾. Toto ustanovenie sa uplatňuje a jeho dodržiavanie sa bude monitorovať na úrovni banky.
15. Všetky žiadosti neprepojených dlžníkov o úver vyšší ako [...] % rizikovo vážených aktív banky] alebo akýkoľvek úver vystavujúci banku jednej skupine (ktorá sa vymedzuje ako skupina prepojených dlžníkov predstavujúcich jedno úverové riziko), ktorý je vyšší ako [...] % rizikovo vážených aktív banky], sa oznámi monitorovaciemu správcovi, ktorý môže odložiť poskytnutie úverovej linky alebo pôžičky o [...] pracovných dní, ak sa podmienky javia ako neobjektívne alebo ak monitorovaciemu správcovi neboli poskytnuté dostatočné informácie. V naliehavých prípadoch sa môže toto obdobie skrátiť na [...] pracovných dní pod podmienkou, že boli monitorovaciemu správcovi poskytnuté dostatočné informácie. Uvedené obdobie umožní monitorovaciemu správcovi oznámiť vec Komisii a HFSF pred tým, než banka prijme konečné rozhodnutie.
16. V úverovej politike budú jasne stanovené pokyny pre reštrukturalizáciu úverov. Jasne sa vymedzí, aké pôžičky sú oprávnené a za akých okolností, a uvedú sa podmienky, ktoré sa môžu predložiť oprávneným zákazníkom. Banka pri všetkých gréckych bankových činnostiach zabezpečí, aby cieľom všetkých reštrukturalizácií bolo zlepšenie budúcich výnosov banky, a tým aj ochrana záujmov banky. Politika reštrukturalizácie v žiadnom prípade neohrozí budúcu ziskovosť banky. Na tento účel je oddelenie riadenia rizík banky zodpovedné za rozvoj a zavedenie primeraných postupov podávania správ o účinnosti reštrukturalizácie, vykonávanie hĺbkových analýz osvedčených interných alebo externých postupov, podávanie správ výboru pre úvery a výboru pre riziká o zistených skutočnostiach aspoň so štvrtročnou pravidelnosťou, predkladanie návrhov na zlepšenie používaných postupov a politik a kontrolu a podávanie správ výboru pre úvery a výboru pre riziká o ich vykonávaní.
17. Banka schváli pre všetky grécke bankové činnosti politiku riešenia pohľadávok a súdnych sporov s cieľom dosiahnuť najvyššiu mieru uspokojenia pohľadávok a zabrániť diskriminácii alebo preferenčnému zaobchádzaniu pri riadení súdnych sporov. Banka zabezpečí vykonanie potrebných opatrení na dosiahnutie najvyššej miery uspokojenia pohľadávok a ochranu svojej finančnej pozície v dlhodobom horizonte. Akékoľvek porušenie pri vykonávaní tejto politiky sa oznámi monitorovaciemu správcovi.
18. Banka bude monitorovať úverové riziko prostredníctvom vypracovaného súboru hlásení a správ, na základe ktorých môže oddelenie riadenia rizík: i) identifikovať včasné signály znehodnotenia úverov a platobnej neschopnosti; ii) posúdiť návratnosť úverového portfólia (vrátane okrem iného alternatívnych zdrojov splácania, ako sú napríklad spoludlžníci a ručelia, a založeného kolaterálu alebo dostupného, ale nezaloženého kolaterálu); iii) posúdiť celkovú expozíciu banky na báze jednotlivého zákazníka alebo na báze portfólia a iv) v prípade potreby navrhovať predstavenstvu kroky na nápravu a zlepšenie. Monitorovací správca bude mať k týmto informáciám prístup.

Ustanovenia týkajúce sa prepojených dlžníkov

19. Všetky ustanovenia týkajúce sa prepojených dlžníkov sa uplatňujú na úrovni banky.
20. V rámci úverovej politiky sa bude osobitná časť venovať pravidlám, ktorými sa riadia vzťahy s prepojenými dlžníkmi. Prepojení dlžníci zahŕňajú zamestnancov, akcionárov, riaditeľov, vedúcich pracovníkov a ich manželov/manželky, deti a súrodencov, ako aj všetky právnické osoby, ktoré priamo alebo nepriamo riadia kľúčoví zamestnanci (t. j. zamestnanci podieľajúci sa na rozhodovacom procese úverovej politiky), akcionári, riaditelia alebo vedúci pracovníci alebo ich manželia/manželky, deti a súrodenci. Za prepojeného dlžníka sa považuje aj verejný orgán alebo štátom riadená organizácia, verejnoprávny podnik alebo vládna agentúra. Politické strany sa v rámci úverovej politiky budú tiež považovať za prepojených dlžníkov. Osobitná pozornosťou sa bude venovať rozhodnutiam o akejkoľvek reštrukturalizácii a znížení hodnoty úverov pre súčasných alebo bývalých zamestnancov, riaditeľov, akcionárov, vedúcich pracovníkov a ich rodinných príslušníkov, ako aj politikám, podľa ktorých sa postupuje pri primeranosti, oceňovaní, zápise záložných práv a zabavení kolaterálu úverov. Vymedzenie pojmu prepojení dlžníci je bližšie vysvetlené v samostatnom dokumente.
21. Oddelenie riadenia rizík bude zodpovedať za mapovanie všetkých skupín prepojených dlžníkov, ktoré predstavujú jedno úverové riziko, s cieľom dôkladne monitorovať koncentráciu úverového rizika.

⁽¹⁾ Na účely tohto záväzku sa má pojem „úvery“ vykladať v širšom zmysle a rozumie sa pod ním akýkoľvek druh financovania, napríklad úverový nástroj, záruka atď.

⁽²⁾ Výraz „ostatné banky“ znamená akúkoľvek banku – finančnú inštitúciu na svete.

⁽³⁾ Tento záväzok sa vzťahuje na všetkých dlžníkov vrátane klientov privátneho bankovníctva banky.

22. Pokiaľ ide o úvery fyzickým osobám a právnickým osobám, na základe najlepších medzinárodných postupov banka uplatňuje prísne jednotlivé a súhrnné limity upravujúce maximálnu výšku úveru, ktorú je možné poskytnúť na jedno úverové riziko vzťahujúce sa na prepojených dlžníkov (ak to grécke právo a právo EÚ umožňujú).
23. Banka bude samostatne monitorovať svoju expozíciu prepojeným dlžníkom vrátane subjektov verejného sektora a politických strán. Tvorba nových úverov ⁽¹⁾ pre prepojených dlžníkov (ročný percentuálny podiel akciového kapitálu v predchádzajúcom roku ⁽²⁾) nesmie byť vyššia ako tvorba celkového nového úverového portfólia v Grécku (ročný percentuálny podiel akciového kapitálu v predchádzajúcom roku). Tento záväzok sa musí plniť jednotlivo v prípade každého typu prepojeného dlžníka (zamestnanci, akcionári, vedúci pracovníci, verejnoprávne subjekty, politické strany). Úverový rating prepojených dlžníkov, ako aj cenové podmienky a možnosti reštrukturalizácie ponúkané prepojeným dlžníkom nesmú byť v záujme zabezpečenia spravodlivých podmienok v gréckom hospodárstve výhodnejšie ako podmienky ponúkané podobným neprepojeným dlžníkom. Táto povinnosť sa nevzťahuje na existujúce všeobecné schémy v prospech zamestnancov, ktoré im ponúkajú zvýhodnené úvery. Banka bude každý mesiac podávať správu o vývoji tejto expozície, objeme novej tvorby a posledných žiadostí presahujúcich [[...] % rizikovo vážených aktív banky], ktorými sa bude zaoberať výbor pre úvery.
24. Úverové kritériá, ktoré platia pre zamestnancov/vedúcich pracovníkov/akcionárov, nesmú byť menej prísne ako kritériá pre iných, neprepojených dlžníkov. Ak celková úverová expozícia jednému zamestnancovi/vedúcemu pracovníkovi/akcionárovi presahuje sumu [[...]] pevnej mzdy v prípade zabezpečených úverov a sumu [[...]] pevnej mzdy v prípade nezabezpečených úverov, expozícia sa musí bezodkladne oznámiť monitorovaciemu správcovi, ktorý môže zasiahnuť a odložiť poskytnutie úveru v súlade s postupom opísaným v bode 25 kapitoly III záväzkov.
25. Všetky žiadosti prepojených dlžníkov o úver vyšší ako [[...] % rizikovo vážených aktív banky] alebo akýkoľvek úver vystavujúci banku jednej skupine (ktorá je vymedzená ako skupina prepojených dlžníkov predstavujúcich jedno úverové riziko), ktorý je vyšší ako [[...] % rizikovo vážených aktív banky], sa oznámi monitorovaciemu správcovi, ktorý môže odložiť poskytnutie úverovej linky alebo pôžičky o [...] pracovných dní, ak sa podmienky javia ako neobjektívne alebo ak monitorovaciemu správcovi neboli poskytnuté dostatočné informácie. V naliehavých prípadoch sa môže toto obdobie skrátiť na [...] pracovných dní pod podmienkou, že boli monitorovaciemu správcovi poskytnuté dostatočné informácie. Uvedené obdobie umožní monitorovaciemu správcovi oznámiť vec Komisii a HFSF pred tým, než banka prijme konečné rozhodnutie.
26. Reštrukturalizácia úverov, na ktorých sa podieľajú prepojení dlžníci, musí spĺňať rovnaké požiadavky ako v prípade neprepojených dlžníkov. Okrem toho sa budú podľa potreby posudzovať a zlepšovať zavedené rámce a politiky týkajúce sa problematických aktív. Očakáva sa však, že prípady reštrukturalizovaných úverov prepojených dlžníkov sa budú vykazovať samostatne aspoň podľa triedy úverových aktív a typu prepojených dlžníkov.

Oddiel C: Iné obmedzenia

27. **Zákaz vyplácania dividend, vyplácania kupónov, spätného výkupu, kúpnej opcie a spätného odkúpenia:** Pokiaľ Komisia neschválí výnimku, Helénska republika sa zaväzuje, že:
- a) banka nebude vyplácať kupóny z hybridných kapitálových nástrojov (alebo iných nástrojov, v prípade ktorých je vyplatenie kupónu dobrovoľné) alebo dividendy z nástrojov vlastných zdrojov a podriadených dlhových nástrojov okrem prípadov, keď jej táto povinnosť vyplýva zo zákona. [...] Banka nesmie uvoľniť rezervy, v dôsledku čoho by sa v takejto situácii ocitla. V prípade pochybností o tom, či na účely tohto záväzku existuje zákonná povinnosť, predloží banka navrhovanú platbu kupónu alebo dividend Komisii na schválenie;
- b) banka nepriekročí k spätnému výkupu vlastných akcií alebo kúpnej opcie v súvislosti s uvedenými nástrojmi vlastných zdrojov a podriadenými dlhovými nástrojmi;
- c) banka nebude späť odkupovať hybridné kapitálové nástroje.
28. **Zákaz akvizície:** Helénska republika sa zaväzuje, že banka neuskutoční akvizíciu akéhokoľvek podielu v žiadnom podniku, či už ide o prevod majetku alebo podielu. Tento zákaz akvizícií sa vzťahuje na podniky, ktoré majú právnu formu spoločnosti, a na všetky balíky aktív, ktoré tvoria podnik ⁽³⁾.

⁽¹⁾ Tvorba nových úverov sa vzťahuje aj na predlžovanie úverov a reštrukturalizáciu existujúcich úverov.

⁽²⁾ Pod výrazom „ročný percentuálny podiel akciového kapitálu v predchádzajúcom roku“ sa rozumie nová tvorba ako percento akciového kapitálu ku koncu predchádzajúceho roka. Pod výškou rizikovo vážených aktív sa rozumie ich výška na konci roka.

⁽³⁾ Na účely tohto záväzku sa z rozsahu jeho pôsobnosti vylučujú súkromné investičné podniky/podniky zaoberajúce sa rizikovým kapitálom banky. V súvislosti s uvedenými podnikmi banka predloží Komisii formálnu žiadosť zahŕňajúcu podnikateľský plán príslušného subjektu.

- i) **Výnimka, ktorá si vyžaduje predchádzajúci súhlas Komisie:** Napriek tomuto zákazu môže banka po získaní súhlasu Komisie a v opodstatnených prípadoch na základe návrhu HFSF nadobudnúť podniky, ak je to za výnimočných okolností potrebné na obnovenie finančnej stability alebo zabezpečenie účinnej hospodárskej súťaže.
- ii) **Výnimka, ktorá si nevyžaduje predchádzajúci súhlas Komisie:** Banka môže nadobúdať podiely v podnikoch za predpokladu, že:
- a) kúpna cena, ktorú banka zaplatí za akúkoľvek akvizíciu, je nižšia ako [...] % veľkosti súvahy banky ⁽¹⁾ k dátumu účinnosti záväzkov ⁽²⁾ a
- b) kumulatívna nákupná cena, ktorú banka zaplatí za všetky takéto akvizície od dátumu účinnosti záväzkov až do konca obdobia reštrukturalizácie, je nižšia ako [...] % veľkosti súvahy banky k dátumu účinnosti záväzkov.
- iii) **Činnosti, na ktoré sa nevzťahuje zákaz akvizície:** Zákaz akvizície sa nevzťahuje na akvizície, ktoré sa uskutočnia v rámci bežného bankového podnikania pri riadení existujúcich pohľadávok voči firmám prekonávajúcim problémy.
29. **Zákaz reklamy:** Helénska republika sa zaväzuje, že banka sa zdrží reklamy týkajúcej sa štátnej pomoci a nebude používať agresívne obchodné stratégie, ktoré by sa neuskutočnili bez podpory Helénskej republiky.

KAPITOLA IV. MONITOROVACÍ SPRÁVCA

1. Helénska republika sa zaväzuje, že banka upraví a predĺži mandát monitorovacieho správcu, ktorého schválila Komisia a ktorého vymenovala banka 16. januára 2013, do konca obdobia reštrukturalizácie. Banka tiež rozšíri pôsobnosť tohto mandátu tak, aby zahŕňal monitorovanie i) plánu reštrukturalizácie a ii) všetkých záväzkov uvedených v tomto dokumente.
2. Helénska republika predloží Komisii do štyroch týždňov po dátume účinnosti záväzkov plné znenie upraveného mandátu, ktoré bude zahŕňať všetky potrebné opatrenia umožňujúce monitorovaciemu správcovi plniť svoje povinnosti podľa týchto záväzkov.
3. Ďalšie ustanovenia týkajúce sa monitorovacieho správcu sú uvedené v samostatnom dokumente.

Generálna tajomníčka

Christina PAPAKONSTANTINOU

⁽¹⁾ Na účely tohto záväzku sa veľkosť súvahy rovná celkovým aktívam banky.

⁽²⁾ Ak Komisia poskytne súhlas so zrušením zákazu akvizície podľa bodu 28 písm. i) kapitoly III záväzkov, v súvahe banky k dátumu účinnosti budú započítané aj aktíva nadobudnutých subjektov alebo nadobudnuté aktíva k dátumu akvizície.

Dodatok I

MAKROEKONOMICKÉ PROGNÓZY PRE GRÉCKE DOMÁCE OPERÁCIE

Percentuálny ročný rast (ak nie je uvedené inak)	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Kumulatívna miera rastu 2013 – 2017
Reálny HDP	- 6,4	- 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Nominálny rast úverov v Grécku	- 6,4	- 4,2	0,6	2,9	3,7	3,5	6,4
Deflátor HDP	- 0,8	- 1,1	- 0,4	0,4	1,1	1,3	1,3
Ceny nehnuteľností	- 11,7	- 10	- 5	0	2	3,5	
Nominálny disponibilný príjem domácností	- 8,8	- 9,5	- 0,3	- 0,4	2,6	3,6	- 4,5
Vklady súkromného sektora	- 7	1,3	1	3,4	5	5	16,6
Nezamestnanosť (v %)	24,2	27	26	24	21	18,6	
Miera refinancovania z ECB (v %)	0,75	0,5	0,5	1	1,5	1,75	
Vrchol obdobia vzniku nesplácaných úverov			2. polrok 2014				
Trojmesačná sadzba Euribor (priemer, v %)		0,24	0,43	0,75	1,25	1,80	
Prístup na kapitálový trh – repo obchody		ÁNO – bez stropu					
Prístup na kapitálový trh – kryté úvery/ prednostné nezabezpečené úvery		ÁNO – každý do výšky 500 miliónov EUR	ÁNO – každý do výšky 1 miliardy EUR	ÁNO – bez stropu			

AKTY PRIJATÉ ORGÁNMI ZRIADENÝMI MEDZINÁRODNÝMI DOHODAMI

Právny účinok podľa medzinárodného práva verejného majú iba originálne texty EHK OSN. Status tohto predpisu a dátum nadobudnutia jeho platnosti je potrebné overiť v poslednom znení dokumentu EHK OSN o statuse TRANS/WP.29/343, ktorý je k dispozícii na internetovej stránke:

<http://www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29fdocsts.html>

Predpis Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN) č. 95 – Jednotné ustanovenia na účely typového schválenia vozidiel z hľadiska ochrany cestujúcich v prípade bočného nárazu [2015/1093]

Obsahuje celý platný text vrátane:

dodatku 4 k sérii zmien 03 – dátum nadobudnutia platnosti: 10. júna 2014

OBSAH

PREDPIS

1. Rozsah pôsobnosti
2. Vymedzenie pojmov
3. Žiadosť o typové schválenie
4. Typové schválenie
5. Špecifikácie a skúšky
6. Úprava typu vozidla
7. Zhoda výroby
8. Sankcie za nezhodu výroby
9. Definitívne zastavenie výroby
10. Prechodné ustanovenia
11. Názvy a adresy technických služieb zodpovedných za vykonávanie schvaľovacích skúšok a názvy a adresy schvaľovacích úradov

PRÍLOHY

- 1 Oznámenie
- 2 Usporiadanie značky typového schválenia
- 3 Postup určovania bodu „H“ a skutočného uhla trupu pre miesta na sedenie v motorových vozidlách
- 4 Postup nárazovej skúšky
- 5 Vlastnosti pohyblivej deformovateľnej bariéry
- 6 Technický opis figuríny pre bočný náraz
- 7 Inštalácia figuríny pre bočný náraz
- 8 Čiastková skúška
- 9 Skúšobné postupy týkajúce sa ochrany cestujúcich vo vozidlách na elektrický pohon pred vysokým napätím a vyliatím elektrolytu

1. ROZSAH PÔSOBNOSTI

Tento predpis sa vzťahuje na správanie sa konštrukcie priestoru pre cestujúcich vozidiel kategórií M₁ a N₁ ⁽¹⁾ pri bočnom náraze, ak je bod R najnižšieho sedadla vzdialený od úrovne zeme najviac 700 mm, keď je vozidlo v stave zodpovedajúcom referenčnej hmotnosti definovanej v bode 2.10 tohto predpisu.

2. VYMEDZENIE POJMOV

Na účely tohto predpisu:

- 2.1. „Typové schválenie vozidla“ je schválenie typu vozidla vzhľadom na správanie sa konštrukcie priestoru pre cestujúcich pri bočnom náraze.
- 2.2. „Typ vozidla“ je kategória motorových vozidiel, ktoré sa nelíšia z takých zásadných hľadísk, ako je:
 - 2.2.1. dĺžka, šírka a svetlá výška vozidla, pokiaľ majú negatívny vplyv na vlastnosti stanovené v tomto predpise;
 - 2.2.2. konštrukcia, rozmery, tvar a materiály bočných stien priestoru pre cestujúcich, pokiaľ majú negatívny vplyv na vlastnosti stanovené v tomto predpise;
 - 2.2.3. tvar a vnútorné rozmery priestoru pre cestujúcich a typ ochranných systémov, pokiaľ majú negatívny vplyv na vlastnosti stanovené v tomto predpise;
 - 2.2.4. umiestnenie motora (vpred, vzadu alebo v strede) a jeho orientácia (pričná alebo pozdĺžna), pokiaľ majú negatívny vplyv na výsledok nárazovej skúšky podľa tohto predpisu;
 - 2.2.5. pohotovostná hmotnosť vozidla, pokiaľ má negatívny vplyv na vlastnosti stanovené v tomto predpise;
 - 2.2.6. voliteľné usporiadanie alebo vnútorné vybavenie, pokiaľ majú negatívny vplyv na vlastnosti stanovené v tomto predpise;
 - 2.2.7. typ predného(-ých) sedadla(-diel) a poloha bodu „R“, pokiaľ majú negatívny vplyv na vlastnosti stanovené v tomto predpise;
 - 2.2.8. umiestnenia REESS, pokiaľ majú negatívny vplyv na výsledok nárazovej skúšky stanovenej v tomto predpise.
- 2.3. „Priestor pre cestujúcich“ je priestor určený pre cestujúcich, ohraničený strechou, podlahou, bočnými stenami, dverami, vonkajším zasklením a čelnou priečkou a rovinou priečky zadného priestoru alebo rovinou operadiel zadných sedadiel.
 - 2.3.1. „Priestor pre cestujúcich z hľadiska ich ochrany“ je priestor určený pre cestujúcich, ohraničený strechou, podlahou, bočnými stenami, dverami, vonkajším zasklením a čelnou priečkou a rovinou priečky zadného priestoru alebo rovinou operadiel zadných sedadiel.
 - 2.3.2. „Priestor pre cestujúcich na posúdenie elektrickej bezpečnosti“ je priestor určený na umiestnenie cestujúcich, ohraničený strechou, podlahou, bočnými stenami, dverami, vonkajším zasklením, čelnou priečkou a zadnou priečkou, alebo zadnými dverami, ako aj elektrickými ochrannými bariérami a krytmi slúžiacimi na ochranu cestujúcich pred priamym kontaktom so živými časťami pod vysokým napätím.
- 2.4. „Bod R“ alebo „referenčný bod sedenia“ je referenčný bod špecifikovaný výrobcou vozidla, ktorý:
 - 2.4.1. má súradnice určené vo vzťahu ku konštrukcii vozidla;

⁽¹⁾ Podľa definície v Konsolidovanej rezolúcii o konštrukcii vozidiel (R.E.3), dokument ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3, odsek 2 – www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29resolutions.html.

- 2.4.2. zodpovedá teoretickej polohe bodu otáčania sa trupu/stehien (bod H) pre najnižšiu a najzadnejšiu normálnu polohu pri riadení alebo polohu pri používaní uvedenú výrobcom vozidla pre každé ním špecifikované miesto na sedenie.
- 2.5. „Bod H“ je vymedzený v prílohe 3 k tomuto predpisu.
- 2.6. „Objem palivovej nádrže“ je kapacita palivovej nádrže podľa špecifikácie výrobcu vozidla.
- 2.7. „Priečna rovina“ je vertikálna rovina kolmá na strednú pozdĺžnu vertikálnu rovinu vozidla.
- 2.8. „Ochranný systém“ sú zariadenia určené na zadržiavanie a/alebo ochranu cestujúcich.
- 2.9. „Typ ochranného systému“ je kategória ochranných zariadení, ktoré sa nelíšia v takých hlavných charakteristikách, ako je ich:
- technológia,
- geometria,
- základné materiály.
- 2.10. „Referenčná hmotnosť“ je pohotovostná hmotnosť vozidla zvýšená o 100 kg (teda hmotnosť figuríny pre bočný náraz a jej prístrojového vybavenia).
- 2.11. „Pohotovostná hmotnosť“ je hmotnosť vozidla v prevádzkovom stave bez vodiča, cestujúcich alebo nákladu, ale s palivovou nádržou naplnenou na 90 % jej objemu a s obvyklou súpravou náradia a rezervným kolesom, ak sa používa.
- 2.12. „Pohyblivá deformovateľná bariéra“ je zariadenie, s ktorým sa zraží skúšané vozidlo. Pozostáva z vozíka a nárazového telesa.
- 2.13. „Nárazové teleso“ je deformovateľná časť namontovaná na prednej časti pohyblivej deformovateľnej bariéry.
- 2.14. „Vozík“ je rám s kolesami, voľne pohyblivý pozdĺž svojej pozdĺžnej osi v bode nárazu. Na jeho prednej časti je pripevnené nárazové teleso.
- 2.15. „Vysokonapäťový“ je klasifikácia elektrického komponentu alebo obvodu, ak je jeho pracovné napätie $> 60 \text{ V}$ a $\leq 1\,500 \text{ V}$ (v prípade jednosmerného prúdu) alebo $> 30 \text{ V}$ a $\leq 1\,000 \text{ V}$ (v prípade striedavého prúdu) efektívnej hodnoty napätia (rms).
- 2.16. „Dobíjateľný zásobník energie (REESS)“ je dobíjateľný systém uskladnenia energie, ktorý zabezpečuje elektrickú energiu na pohon.
- 2.17. „Elektrická ochranná bariéra“ je časť chrániaca pred akýmkoľvek priamym kontaktom so živými časťami pod vysokým napätím.
- 2.18. „Elektrická hnacia sústava“ je elektrický obvod, ktorý pozostáva z trakčného(-ých) motora(-ov) a môže zahŕňať aj REESS, systém konverzie elektrickej energie, elektronické konvertory, pridružené zväzky vodičov a konektory, ako aj pripájací systém na nabíjanie REESS.
- 2.19. „Živé časti“ sú vodivé časti, ktoré sú určené na to, aby v bežnej prevádzke viedli elektrický prúd.
- 2.20. „Exponovaná vodivá časť“ je vodivá časť, ktorej sa možno dotknúť za podmienok stupňa ochrany IPXXB a ktorou pri porušení izolácie prúdi elektrický prúd. To zahŕňa časti pod krytom, ktorý je možné odstrániť bez použitia nástrojov.
- 2.21. „Priamy kontakt“ je kontakt osôb so živými časťami pod vysokým napätím.

- 2.22. „Nepriamy kontakt“ je kontakt osôb s nechráneným vodivými časťami.
- 2.23. „Stupeň ochrany IPXXB“ je ochrana pred kontaktom so živými časťami pod vysokým napätím zabezpečená buď elektrickou ochrannou bariérou, alebo krytom, ktorá bola odskúšaná s použitím klbového skúšobného prsta (stupeň IPXXB) podľa bodu 4 prílohy 9.
- 2.24. „Pracovné napätie“ je najvyššia efektívna hodnota napätia v elektrickom obvode (rms) uvádzaná výrobcom, ktorá sa môže vyskytnúť medzi ktorýmkoľvek vodivými časťami, v podmienkach odizolovaného obvodu alebo za bežných prevádzkových podmienok. Ak je elektrický obvod rozdelený galvanickou izoláciou, pracovné napätie sa definuje pre každý príslušný oddelený obvod.
- 2.25. „Pripájacie zariadenie na nabíjanie dobývateľného zásobníka energie (REESS)“ je elektrický obvod používaný na dobíjanie REESS z externého zdroja napájania vrátane vstupnej prípojky vozidla.
- 2.26. „Elektrická kostra“ je sústava pozostávajúca z vodivých častí, ktoré sú navzájom elektricky prepojené a ktorých elektrický potenciál sa považuje za referenčný.
- 2.27. „Elektrický obvod“ je sústava prepojených živých častí pod vysokým napätím, konštruovaná tak, aby ňou pri bežnej prevádzke prechádzal elektrický prúd.
- 2.28. „Systém konverzie elektrickej energie“ je systém (napr. palivový článok), ktorý generuje a dodáva elektrickú energiu na elektrický pohon.
- 2.29. „Elektronický konvertor“ je zariadenie, ktoré umožňuje reguláciu a/alebo konverziu elektrickej energie na elektrický pohon.
- 2.30. „Kryt“ je časť, ktorá kryje vnútorné jednotky a poskytuje ochranu pred akýmkoľvek priamym kontaktom.
- 2.31. „Vysokonapäťová zbernica“ je elektrický obvod vrátane pripájacieho zariadenia na nabíjanie REESS, ktorý je v prevádzke pod vysokým napätím.
- 2.32. „Pevný izolátor“ je izolačná vrstva zväzku vodičov, ktorá pokrýva živé časti pod vysokým napätím a bráni akémukoľvek priamemu kontaktu s nimi. To zahŕňa kryty na izoláciu živých častí konektorov pod vysokým napätím a lak alebo farbu na účely izolácie.
- 2.33. „Automatický vypínač“ je zariadenie, ktoré po spustení galvanicky oddelí zdroje elektrickej energie od zvyšku vysokonapäťového obvodu elektrickej hnacej sústavy.
- 2.34. „Trakčný akumulátor otvoreného typu“ je typ batérie, ktorá si vyžaduje kvapalinu a ktorá generuje plynny vodík uvoľňovaný do ovzdušia.
- 2.35. „Automaticky aktivovaný systém uzamknutia dverí“ je systém, ktorý pri prednastavenej rýchlosti alebo za akejkoľvek inej podmienky definovanej výrobcom automaticky uzamkne dvere.

3. ŽIADOSŤ O TYPOVÉ SCHVÁLENIE

- 3.1. Žiadosť o schválenie typu vozidla z hľadiska ochrany cestujúcich v prípade bočného nárazu predkladá výrobca vozidla, alebo ním riadne splnomocnený zástupca.
- 3.2. K žiadosti musia byť v troch vyhotoveniach priložené ďalej uvedené dokumenty, ktoré uvádzajú tieto údaje:
- 3.2.1. podrobný opis typu vozidla, pokiaľ ide o jeho konštrukciu, rozmery, tvar a základné materiály;
- 3.2.2. fotografie a/alebo náčrtky a výkresy vozidla zobrazujúce typ vozidla pri pohľade spredu, z boku a zozadu a konštrukčné údaje o bočnej časti konštrukcie;

- 3.2.3. podrobné údaje o hmotnosti vozidla podľa definície v bode 2.11 tohto predpisu;
- 3.2.4. tvar a vnútorné rozmery priestoru pre cestujúcich;
- 3.2.5. opis relevantných bočných prvkov vnútorného vybavenia a ochranných systémov inštalovaných vo vozidle;
- 3.2.6. všeobecný popis typu zdroja elektrickej energie, jeho umiestnenia a elektrickej hnacej sústavy (napr. hybridná, elektrická).
- 3.3. Žiadateľ o typové schválenie je oprávnený predložiť všetky údaje a výsledky uskutočnených skúšok, na základe ktorých je možné stanoviť, že na prototypoch vozidiel je s dostatočnou mierou presnosti možné dosiahnuť splnenie požiadaviek.
- 3.4. Technickej službe zodpovednej za vykonávanie schvaľovacích skúšok sa predkladá vozidlo, ktoré zodpovedá typu, ktorý sa má schváliť.
- 3.4.1. Vozidlo, ktoré neobsahuje všetky komponenty príslušné danému typu, sa môže prijať na skúšky za predpokladu, že možno preukázať, že absencia chýbajúcich komponentov nemá nepriaznivý vplyv na vlastnosti stanovené v požiadavkách tohto predpisu.
- 3.4.2. Žiadateľ o typové schválenie je povinný preukázať, že uplatňovanie bodu 3.4.1 je v súlade s požiadavkami tohto predpisu.
4. TYPOVÉ SCHVÁLENIE
- 4.1. Ak typ vozidla predložený na typové schválenie podľa tohto predpisu spĺňa požiadavky bodu 5, daný typ vozidla sa schváli.
- 4.2. V prípade pochybností sa pri overovaní zhody vozidla s požiadavkami tohto predpisu prihliadne na všetky údaje alebo výsledky skúšok, ktoré poskytol výrobca a ktoré môžu byť zohľadnené pri potvrdzovaní platnosti schvaľovacej skúšky uskutočnenej technickou službou.
- 4.3. Každému schválenému typu sa prideliť schvaľovacie číslo. Jeho prvé dve číslice (v súčasnosti 03 zodpovedajúce sérii zmien 03) označujú sériu zmien zahŕňajúcu najnovšie významné technické zmeny v tomto predpise platné v čase vydania typového schválenia. Tá istá zmluvná strana nesmie prideliť rovnaké schvaľovacie číslo inému typu vozidla.
- 4.4. Správu o schválení, rozšírení alebo zamietnutí schválenia typu vozidla podľa tohto predpisu oznámia strany dohody uplatňujúce tento predpis prostredníctvom formulára zodpovedajúceho vzoru uvedenému v prílohe 1 k tomuto predpisu a fotografií a/alebo náčrtov a výkresov, ktoré poskytol žiadateľ o schválenie, vo formáte nepresahujúcom A4 (210 × 297 mm) alebo poskladanom na tento formát a v primeranej mierke.
- 4.5. Na každom vozidle, ktoré je zhodné s typom schváleným podľa tohto predpisu, musí byť na viditeľnom a ľahko prístupnom mieste špecifikovanom v schvaľovacom formulári pripevnená medzinárodná schvaľovacia značka, ktorá pozostáva:
- 4.5.1. z kruhu okolo písmena „E“, za ktorým nasleduje rozlišovacie číslo krajiny, ktorá schválenie udelila; ⁽¹⁾
- 4.5.2. z čísla tohto predpisu, za ktorým nasleduje písmeno „R“, pomlčka a schvaľovacie číslo vpravo od kruhu uvedeného v bode 4.5.1.

⁽¹⁾ Rozlišovacie čísla zmluvných strán dohody z roku 1958 sú uvedené v prílohe 3 ku Konsolidovanej rezolúcii o konštrukcii vozidiel (R.E.3), dokument ECE/TRANS/WP.29/78/Rev. 3, príloha 3 –www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29resolutions.html.

- 4.6. Ak vozidlo zodpovedá typu vozidiel schválenému podľa jedného alebo viacerých iných predpisov pripojených k tejto dohode v krajine, ktorá udelila schválenie podľa tohto predpisu, symbol uvedený v bode 4.5.1 sa nemusí opakovať; v takom prípade sa číslo predpisu a schvaľovacie číslo, ako aj doplnkové symboly všetkých predpisov, na základe ktorých bolo schválenie udelené v krajine, ktorá udelila schválenie podľa tohto predpisu, umiestni do vertikálnych stĺpcov vpravo od symbolu uvedeného v bode 4.5.1.
- 4.7. Značka typového schválenia musí byť zreteľne čitateľná a nezmazateľná.
- 4.8. Značka typového schválenia musí byť umiestnená tesne pri štítku údajov o vozidle pripevnenom výrobcom alebo na ňom.
- 4.9. V prílohe 2 k tomuto predpisu sú uvedené príklady značiek typového schválenia.

5. ŠPECIFIKÁCIE A SKÚŠKY

- 5.1. Vozidlo sa musí podrobiť skúške v súlade s prílohou 4 k tomuto predpisu.
- 5.1.1. Skúška sa vykoná na strane vodiča, pokiaľ prípadné asymetrické bočné konštrukcie nie sú natoľko odlišné, aby ovplyvnili vlastnosti v prípade bočného nárazu. V takom prípade sa na základe dohody medzi výrobcom a schvaľovacím úradom môže použiť jedna z alternatív uvedených v bodoch 5.1.1.1 alebo 5.1.1.2.
- 5.1.1.1. Výrobca poskytne úradu zodpovednému za schválenie informácie týkajúce sa zlučiteľnosti výsledkov v porovnaní so stranou vodiča, ak sa skúška vykonáva na tejto strane.
- 5.1.1.2. Ak má schvaľovací úrad určité obavy, pokiaľ ide o konštrukciu vozidla, rozhodne, že sa skúška vykoná na strane spolujazdca, čo sa považuje za najmenej priaznivú možnosť.
- 5.1.2. Technická služba môže po konzultácii s výrobcom požadovať, aby sa skúška vykonala so sedadlom v inej polohe, ako je poloha uvedená v bode 5.5.1 prílohy 4. Táto poloha sa uvedie v skúšobnom protokole⁽¹⁾.
- 5.1.3. Výsledok tejto skúšky sa považuje za uspokojivý, ak sú splnené podmienky uvedené v bodoch 5.2 a 5.3.

5.2. Skúšobné kritériá

Vozidlá vybavené elektrickou hnacou sústavou musia okrem toho spĺňať požiadavky bodu 5.3.7. Túto podmienku je možné splniť vykonaním osobitnej nárazovej skúšky na žiadosť výrobcu a po potvrdení technickou službou, za predpokladu, že elektrické komponenty nemajú vplyv na účinnosť ochrany cestujúcich typu vozidla podľa bodov 5.2.1 až 5.3.5 tohto predpisu. V prípade tejto podmienky sa splnenie požiadaviek bodu 5.3.7 overí v súlade s metódami uvedenými v prílohe 4 k tomuto predpisu, okrem bodov 6, 7 a dodatkov 1 a 2. Figurína pre bočný náraz sa však umiestni na prednom sedadle na strane nárazu.

- 5.2.1. Skúšobné kritériá stanovené pre nárazovú skúšku v súlade s doplnkom 1 k prílohe 4 k tomuto predpisu musia spĺňať tieto podmienky:
- 5.2.1.1. Kritérium zaťaženia hlavy (ďalej len „HPC“) musí byť menšie alebo rovné 1 000; keď nedochádza ku kontaktu hlavy, HPC sa nemeria ani nepočíta, ale v záznamoch sa uvedie „žiadny kontakt hlavy“.

⁽¹⁾ Na účely požiadaviek skúšky je rozsah bežných pozdĺžnych nastavení až do 30. septembra 2000 obmedzený tak, aby sa bod H nachádzal v medziach dĺžky otvoru dverí.

5.2.1.2. Kritériami zaťaženia hrudníka sú:

- a) kritérium priehybu rebier (ďalej len „RDC“) menšie alebo rovné 42 mm;
- b) kritérium mäkkého tkaniva (ďalej len „VC“) menšie alebo rovné 1,0 m/s.

Počas prechodného obdobia dvoch rokov od dátumu uvedeného v bode 10.2 tohto predpisu nebude hodnota V °C kritériom, od ktorého závisí splnenie/nesplnenie podmienok schvaľovacej skúšky, táto hodnota však musí byť zaznamenaná v skúšobnom protokole a evidovaná schvaľovacími úradmi. Po tomto prechodnom období sa bude ako kritérium, od ktorého závisí splnenie/nesplnenie podmienok schvaľovacej skúšky, uplatňovať hodnota VC 1,0 m/s, pokiaľ sa zmluvné strany uplatňujúce tento predpis nerozhodnú inak.

5.2.1.3. Kritériom zaťaženia panvy je:

najvyššia sila pôsobiaca na sponu lonovej kosti (ďalej len „PSPF“) menšia alebo rovná 6 kN.

5.2.1.4. Kritériom zaťaženia brucha je:

maximálna sila pôsobiaca na brucho (ďalej len „APF“) menšia alebo rovná vnútornej sile 2,5 kN (zodpovedajúca vonkajšej sile 4,5 kN).

5.3. Osobitné požiadavky

5.3.1. Počas skúšky sa nesmú otvoriť žiadne dvere.

5.3.1.1. V prípade automaticky aktivovaných systémov uzamknutia dverí, ktoré sú montované nepovinne a/alebo ktoré môže vodič deaktivovať sa táto požiadavka musí overiť pomocou jedného z nasledujúcich dvoch skúšobných postupov, podľa voľby výrobcu:

5.3.1.1.1. Ak sa skúška vykonáva v súlade s bodom 5.2.2.1 prílohy 4, výrobca musí okrem toho k spokojnosti technickej služby preukázať (napr. na základe svojich vnútropodnikových údajov), že bez systému, alebo keď je systém deaktivovaný, sa v prípade nárazu neotvoria žiadne dvere.

5.3.1.1.2. Ak sa skúška vykonáva v súlade s bodom 5.2.2.2 prílohy 4, výrobca musí okrem toho preukázať, že v prípade nezamknutých bočných dverí na strane nevystavenej nárazu sú splnené požiadavky na zotrvačné zaťaženie stanovené v bode 6.1.4 predpisu č. 11 v znení série zmien 03.

5.3.2. Bočné dvere na strane nevystavenej nárazu sa musia po náraze odomknúť.

5.3.2.1. V prípade vozidiel vybavených automaticky aktivovaným systémom uzamknutia dverí musia byť dvere pred okamihom nárazu zamknuté a po náraze sa musia odomknúť aspoň na strane nevystavenej nárazu.

5.3.2.2. V prípade automaticky aktivovaných systémov uzamknutia dverí, ktoré sú montované nepovinne a/alebo ktoré môže vodič deaktivovať sa táto požiadavka musí overiť pomocou jedného z nasledujúcich dvoch skúšobných postupov, podľa voľby výrobcu:

5.3.2.2.1. Ak sa skúška vykonáva v súlade s bodom 5.2.2.1 prílohy 4, výrobca musí okrem toho k spokojnosti technickej služby preukázať (napr. na základe svojich vnútropodnikových údajov), že bez systému, alebo keď je systém deaktivovaný, sa bočné dvere na strane nevystavenej nárazu po náraze odomknú.

5.3.2.2.2. Ak sa skúška vykonáva v súlade s bodom 5.2.2.2 prílohy 4, výrobca musí okrem toho preukázať, že pri pôsobení zotrvačného zaťaženia uvedeného v bode 6.1.4 predpisu č. 11 v znení série zmien 03 sa nezamknuté bočné dvere na strane nevystavenej nárazu nezamknú.

- 5.3.3. Po náraze musí byť možné bez použitia nástrojov:
- 5.3.3.1. otvoriť dostatočný počet dverí určených na bežné nastúpenie a vystúpenie cestujúcich a v prípade potreby sklopiť operadlá sedadiel alebo sedadlá, aby všetci cestujúci mohli opustiť vozidlo;
- 5.3.3.2. uvoľniť figurínu z ochranného systému;
- 5.3.3.3. vytiahnuť figurínu z vozidla;
- 5.3.4. žiadne vnútorné zariadenie ani komponent sa nesmú oddeliť takým spôsobom, aby to výrazne zvýšilo riziko poranenia ostrými výstupkami alebo vyštrbenými hranami;
- 5.3.5. trhliny vzniknuté v dôsledku trvalej deformácie sú prípustné za predpokladu, že nezvyšujú riziko poranenia;
- 5.3.6. ak po zrážke dôjde k nepretržitému unikaniu kvapaliny zo zariadenia na prívod paliva, rýchlosť unikania nesmie prekročiť 30 g/min.; ak sa kvapalina zo zariadenia na prívod paliva zmieša s kvapalinami z iných systémov a jednotlivé kvapaliny nemožno ľahko oddeliť a identifikovať, pri hodnotení nepretržitého unikania sa musia vziať do úvahy všetky zachytené kvapaliny.
- 5.3.7. Po skúške vykonanej v súlade s postupom vymedzeným v prílohe 4 k tomuto predpisu musí elektrická hnacia sústava pracujúca pod vysokým napätím a komponenty a systémy vysokého napätia, ktoré sú galvanicky spojené s vysokonapäťovou zbernicou elektrickej hnacej sústavy, spĺňať tieto požiadavky:

5.3.7.1. Ochrana pred zásahom elektrickým prúdom

Po zásahu musí byť splnené aspoň jedno zo štyroch kritérií uvedených v bodoch 5.3.7.1.1 až 5.3.7.1.4.2.

Ak je vozidlo vybavené funkciou automatického vypnutia alebo zariadením(-iami), ktoré galvanicky rozdelí (-ia) obvod elektrickej hnacej sústavy počas jazdy, musí sa po aktivovaní funkcie vypnutia vzťahovať na prerušený obvod alebo na každý z rozdelených obvodov jednotlivo aspoň jedno z nasledujúcich kritérií.

Kritériá vymedzené v bode 5.3.7.1.4. však neplatia, ak viac než jeden potenciál časti vysokonapäťovej zbernice nie je chránený podľa podmienok stupňa ochrany IPXXB.

V prípade, že sa skúška vykonáva, keď časťou(-tami) vysokonapäťového systému neprechádza prúd, ochrana pred zásahom elektrickým prúdom pre príslušnú(-é) časť(-ti) sa musí preukázať buď podľa bodu 5.3.7.1.3, alebo bodu 5.3.7.1.4.

Pokiaľ ide o pripájacie zariadenie na nabíjanie REESS, ktorým nie je počas jazdy dodávaná energia, musí byť splnené aspoň jedno zo štyroch kritérií uvedených v bodoch 5.3.7.1.1 až 5.3.7.1.4.

5.3.7.1.1. Neprítomnosť vysokého napätia

Napätia V_b , V_1 a V_2 na vysokonapäťových zberniciach sa musia rovnať alebo musia byť menšie než 30 VAC alebo 60 VDC, ako je uvedené v bode 2 prílohy 9.

5.3.7.1.2. Nízka hodnota elektrickej energie

Celková energia (TE) na vysokonapäťových zberniciach musí byť pri meraní podľa skúšobného postupu uvedeného v bode 3 prílohy 9 vzorcom a) menšia než 2,0 joulu. Alternatívne sa celková energia (TE) môže vypočítať z napätia V_b nameraného na vysokonapäťovej zbernici a kapacitného odporu kondenzátorov $X(C_x)$ stanoveného výrobcom podľa vzorca b) uvedeného v bode 3 prílohy 9.

Energia uchovávaná v kondenzátoroch Y (TE_{v1} , TE_{v2}) musí byť tiež menšia než 2,0 joulu. Vypočíta sa meraním napätí V_1 a V_2 na vysokonapäťových zberniciach a elektrickej kostre a kapacitného odporu kondenzátorov Y stanoveného výrobcom podľa vzorca c) v bode 3 prílohy 9.

5.3.7.1.3. Fyzická ochrana

Na ochranu pred priamym kontaktom so živými časťami pod vysokým napätím musí byť zabezpečený stupeň ochrany IPXXB.

Okrem toho musí byť v záujme ochrany pred zásahom elektrickým prúdom, ktorý by mohol nastať nepriamym kontaktom, odpor medzi všetkými nechránenými vodivými časťami a elektrickou kostrou menší než 0,1 Ω pri prúde s hodnotou najmenej 0,2 A.

Táto požiadavka je splnená, ak bolo galvanické spojenie vytvorené zváraním.

5.3.7.1.4. Izolačný odpor

Musia byť splnené kritéria uvedené v bodoch 5.3.7.1.4.1 a 5.3.7.1.4.2.

Meranie sa vykonáva v súlade s bodom 5 prílohy 9.

5.3.7.1.4.1. Elektrická hnacia sústava pozostávajúca zo samostatných zberníc jednosmerného alebo striedavého prúdu

Ak sú vysokonapäťové zbernice striedavého a jednosmerného prúdu navzájom galvanicky izolované, izolačný odpor medzi vysokonapäťovou zbernicou a elektrickou kostrou (R_i definovaný v bode 5 prílohy 9) musí mať minimálnu hodnotu 100 Ω/V pracovného napätia pre zbernice jednosmerného prúdu a minimálnu hodnotu 500 Ω/V pracovného napätia pre zbernice striedavého prúdu.

5.3.7.1.4.2. Elektrická hnacia sústava pozostávajúca z kombinovaných zberníc jednosmerného a striedavého prúdu

Ak sú vysokonapäťové zbernice striedavého a vysokonapäťové zbernice jednosmerného prúdu galvanicky prepojené, izolačný odpor medzi vysokonapäťovou zbernicou a elektrickou kostrou (R_i definovaný v bode 5 prílohy 9) musí mať minimálnu hodnotu 500 Ω/V pracovného napätia.

Ak je však stupeň ochrany IPXXB pre všetky vysokonapäťové zbernice striedavého prúdu uspokojivý, alebo ak je napätie striedavého prúdu po náraze vozidla rovné alebo menšie než 30 V, izolačný odpor medzi vysokonapäťovou zbernicou a elektrickou kostrou (R_i definovaný v bode 5 prílohy 9) musí mať minimálnu hodnotu 100 Ω/V pracovného napätia.

5.3.7.2. Vyliatie elektrolytu

Do 30 minút po náraze sa do priestoru pre cestujúcich nesmie z REESS vyliť žiadny elektrolyt, pričom mimo priestoru pre cestujúcich sa z REESS môže vyliť najviac 7 % elektrolytu, čo neplatí pre trakčný akumulátor otvoreného typu. V prípade trakčného akumulátora otvoreného typu sa môže mimo priestoru pre cestujúcich vyliť najviac 7 % a maximálne 5,0 litra elektrolytu.

Výrobca musí preukázať splnenie týchto požiadaviek v súlade s bodom 6 prílohy 9.

5.3.7.3. Zadržanie REESS

REESS umiestnený vo vnútri priestoru pre cestujúcich musí zostať na mieste, na ktorom bol nainštalovaný, pričom komponenty REESS musia zostať vo vnútri REESS.

Žiadna časť ktoréhokoľvek REESS, ktorý je na účely posúdenia elektrickej bezpečnosti umiestnený mimo priestoru pre cestujúcich, nesmie počas nárazovej skúšky ani po nej vniknúť do priestoru pre cestujúcich.

Výrobca musí splnenie týchto požiadaviek preukázať v súlade s bodom 7 prílohy 9.

6. ÚPRAVA TYPU VOZIDLA

6.1. O každej úprave ovplyvňujúcej konštrukciu vozidla, počet a typ sedadiel, vnútorné obloženie alebo prvky vybavenia, či polohu ovládacích prvkov alebo mechanických dielcov vozidla, ktorá by mohla ovplyvniť schopnosť bočnej časti vozidla pohlcovať energiu, musí byť vyrozumený schvaľovací úrad, ktorý schválenie udelil. Tento schvaľovací úrad môže potom byť:

6.1.1. usúdiť, že je nepravdepodobné, že by uskutočnené úpravy mali badateľný nepriaznivý vplyv a že vozidlo v každom prípade stále spĺňa požiadavky, alebo

6.1.2. požadovať od technickej služby zodpovednej za vykonávanie skúšok, aby vypracovala ďalší skúšobný protokol.

6.1.2.1. Každá úprava vozidla ovplyvňujúca celkový tvar konštrukcie vozidla alebo každá zmena referenčnej hmotnosti väčšia ako 8 %, ktorá by podľa názoru úradu mala výrazný vplyv na výsledky skúšky, si vyžaduje opakovanie skúšky v súlade s opisom uvedeným v prílohe 4.

6.1.2.2. Ak technická služba po konzultácii s výrobcom vozidla usúdi, že úpravy typu vozidla nie sú dostatočným dôvodom na zopakovanie celej skúšky, môže sa vykonať čiastková skúška. Stane sa tak v prípade, ak sa referenčná hmotnosť nelíši viac ako o 8 % od referenčnej hmotnosti pôvodného vozidla, alebo ak sa nezmenil počet predných sedadiel. Zmeny typu sedadiel alebo prvkov vnútorného vybavenia nemusia byť automaticky dôvodom na opakovanie celej skúšky. Príklad prístupu k tomuto problému je uvedený v prílohe 8.

6.2. Potvrdenie alebo zamietnutie typového schválenia špecifikujúce úpravu sa musí oznámiť stranám dohody uplatňujúcim tento predpis v súlade s postupom uvedeným v bode 4.4.

6.3. Schvaľovací úrad, ktorý vydáva rozšírenie typového schválenia, prideli každému formuláru oznámenia vyhotovenému v súvislosti s takýmto rozšírením poradové číslo.

7. ZHODA VÝROBY

Postupy zhody výroby musia zodpovedať postupom stanoveným v doplnku 2 k dohode (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2), pričom sa na ne vzťahujú tieto požiadavky:

7.1. Každé vozidlo schválené podľa tohto predpisu musí byť vyrobené tak, aby bolo zhodné so schváleným typom tým, že spĺňa požiadavky stanovené v bode 5.

7.2. Držiteľ typového schválenia musí zabezpečiť, aby sa pre každý typ vozidla vykonali aspoň skúšky týkajúce sa vykonania meraní.

7.3. Schvaľovací úrad, ktorý udelil typové schválenie, môže kedykoľvek overiť metódy kontroly zhody uplatňované v každom výrobnom zariadení. Tieto overovania sa zvyčajne vykonávajú každé dva roky.

8. SANKCIE ZA NEZHODU VÝROBY

8.1. Typové schválenie udelené v súvislosti s typom vozidla podľa tohto predpisu sa môže odňať, ak nie je splnená požiadavka uvedená v bode 7.1 alebo ak vybrané vozidlo, resp. vozidlá neprešli kontrolami stanovenými v bode 7.2.

8.2. Ak zmluvná strana dohody uplatňujúca tento predpis odoberie schválenie, ktoré predtým udelila, musí o tom bezodkladne vyrozumieť ostatné zmluvné strany uplatňujúce tento predpis, a to prostredníctvom formulára oznámenia zodpovedajúceho vzoru uvedenému v prílohe 1 k tomuto predpisu.

9. DEFINITÍVNE ZASTAVENIE VÝROBY

Ak držiteľ typového schválenia úplne zastaví výrobu typu vozidla schváleného v súlade s týmto predpisom, musí o tom informovať schvaľovací úrad, ktorý schválenie udelil. Po prijatí príslušného oznámenia o tom musí daný úrad informovať ostatné strany dohody z roku 1958 uplatňujúce tento predpis, a to prostredníctvom formulára oznámenia zodpovedajúceho vzoru uvedenému v prílohe 1 k tomuto predpisu.

10. PRECHODNÉ USTANOVENIA

10.1. Od oficiálneho dátumu nadobudnutia platnosti dodatku 1 k sérii zmien 02 nesmie žiadna zmluvná strana uplatňujúca tento predpis odmietnuť udeliť schválenie podľa tohto predpisu v znení dodatku 1 k sérii zmien 02.

10.2. Po uplynutí 12 mesiacov od nadobudnutia platnosti série zmien 02 musia zmluvné strany uplatňujúce tento predpis udeľovať schválenia len tým typom vozidiel, ktoré zodpovedajú požiadavkám tohto predpisu v znení série zmien 02.

10.3. Po uplynutí 60 mesiacov od nadobudnutia platnosti série zmien 02 môžu zmluvné strany uplatňujúce tento predpis odmietnuť prvú národnú registráciu (prvé uvedenie do prevádzky) vozidiel, ktoré nezodpovedajú požiadavkám tohto predpisu v znení série zmien 02.

10.4. Po uplynutí 36 mesiacov od nadobudnutia platnosti dodatku 1 k sérii zmien 02 musia zmluvné strany uplatňujúce tento predpis udeľovať typové schválenia len tým typom vozidiel, ktoré zodpovedajú požiadavkám tohto predpisu v znení dodatku 1 k sérii zmien 02.

10.5. Po uplynutí 84 mesiacov od nadobudnutia platnosti dodatku 1 k sérii zmien 02 môžu zmluvné strany uplatňujúce tento predpis odmietnuť prvý zápis do vnútroštátnej evidencie vozidiel (prvé uvedenie do prevádzky) vozidiel, ktoré nezodpovedajú požiadavkám tohto predpisu v znení dodatku 1 k sérii zmien 02.

10.6. Od oficiálneho dátumu nadobudnutia platnosti série zmien 03 nesmie žiadna zmluvná strana uplatňujúca tento predpis odmietnuť udeliť schválenie podľa tohto predpisu v znení série zmien 03.

10.7. Po uplynutí 24 mesiacov od oficiálneho dátumu nadobudnutia platnosti série zmien 03 môžu zmluvné strany uplatňujúce tento predpis udeľovať schválenia len tým typom vozidiel, ktoré zodpovedajú požiadavkám tohto predpisu v znení série zmien 03.

Avšak v prípade vozidiel s elektrickou hnacou sústavou pracujúcou pod vysokým napätím, sa povoľuje ďalšie 12 mesačné obdobie za predpokladu, že výrobca k spokojnosti technickej služby preukáže, že vozidlo poskytuje úrovne bezpečnosti rovnocenné s úrovňami požadovanými týmto predpisom v znení série zmien 03.

10.8. Zmluvné strany uplatňujúce tento predpis nesmú odmietnuť udeliť rozšírenia typových schválení vydaných podľa predchádzajúcich sérií zmien tohto predpisu, keď také rozšírenie nezahŕňa žiadnu zmenu pohonného systému vozidla.

Avšak po uplynutí 48 mesiacov od oficiálneho dátumu nadobudnutia platnosti série zmien 03 sa vozidlám s elektrickou hnacou sústavou pracujúcou pod vysokým napätím nesmú udeliť rozšírenia typových schválení vydaných podľa predchádzajúcich sérií zmien tohto predpisu.

10.9. Ak v čase nadobudnutia platnosti série zmien 03 k tomuto predpisu existujú vnútroštátne predpisy týkajúce sa bezpečnosti vozidiel s elektrickou hnacou sústavou fungujúcou pod vysokým napätím, zmluvné strany uplatňujúce tento predpis môžu odmietnuť udelenie vnútroštátneho typového schválenia takýchto vozidiel, ktoré nezodpovedajú vnútroštátnym požiadavkám, pokiaľ tieto vozidlá neboli schválené v súlade so sériou zmien 03 k tomuto predpisu.

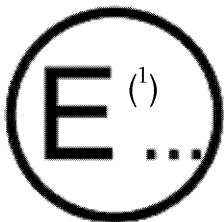
- 10.10. Po uplynutí 48 mesiacov od nadobudnutia platnosti série zmien 03 k tomuto predpisu môžu zmluvné strany uplatňujúce tento predpis odmietnuť udelenie celoštátneho alebo regionálneho typového schválenia, ako aj prvý zápis do celoštátnej alebo regionálnej evidencie vozidiel (prvé uvedenie do prevádzky) v prípade tých vozidiel s elektrickou hnacou sústavou fungujúcou pod vysokým napätím, ktoré nezodpovedajú požiadavkám série zmien 03 k tomuto predpisu.
- 10.11. Typové schválenia vozidiel, ktoré boli udelené podľa série zmien 02 k tomuto predpisu a nie sú dotknuté sériou zmien 03, zostávajú v platnosti a zmluvné strany uplatňujúce tento predpis ich musia aj naďalej uznávať.
- 10.12. Počas 18 mesiacov od nadobudnutia platnosti dodatku 3 k sérii zmien 03 tohto predpisu môžu zmluvné strany uplatňujúce tento predpis pokračovať v udeľovaní typových schválení podľa série zmien 03 tohto predpisu bez toho, aby zohľadňovali ustanovenia dodatku 3.
11. NÁZVY A ADRESY TECHNICKÝCH SLUŽIEB ZODPOVEDNÝCH ZA VYKONÁVANIE SCHVALOVACÍCH SKÚŠOK A NÁZVY A ADRESY SCHVALOVACÍCH ÚRADOV

Zmluvné strany dohody uplatňujúce tento predpis oznámia sekretariátu Organizácie Spojených národov názvy a adresy technických služieb zodpovedných za vykonávanie schvalovacích skúšok a názvy a adresy schvalovacích úradov, ktoré udeľujú schválenie a ktorým sa posielajú formuláre potvrdzujúce schválenie alebo rozšírenie prípadne zamietnutie alebo odňatie typového schválenia vydané v iných štátoch.

PRÍLOHA 1

OZNÁMENIE

[maximálny formát: A4 (210 × 297 mm)]

Vydal:

Názov schvaľovacieho úradu

.....

týkajúce sa ⁽²⁾: udelenia typového schválenia
 rozšírenia typového schválenia
 zamietnutia typového schválenia
 odňatia typového schválenia
 definitívneho zastavenia výroby

typu vozidla z hľadiska ochrany cestujúcich v prípade bočného nárazu podľa predpisu č. 95

Typové schválenie č. Rozšírenie č.

1. Obchodný názov alebo značka motorového vozidla:
2. Typ vozidla:
3. Názov a adresa výrobcu:
4. Prípadne názov a adresa zástupcu výrobcu:
5. Vozidlo predložené na typové schválenie dňa:
6. Použitá figurína pre bočný náraz ES-1/ES-2 ⁽²⁾:
7. Umiestnenie zdroja elektrického prúdu:
8. Technická služba zodpovedná za vykonávanie schvaľovacích skúšok:
9. Dátum skúšobného protokolu:
10. Číslo skúšobného protokolu:
11. Typové schválenie udelené/zamietnuté/rozšírené/odňaté ⁽²⁾:
12. Umiestnenie značky typového schválenia na vozidle:
13. Miesto:
14. Dátum:
15. Podpis
16. K tomuto oznámeniu je pripojený zoznam dokumentov uložených v archíve schvaľovacieho úradu, ktorý typové schválenie udelil, pričom tieto dokumenty je možné získať na požiadanie.

⁽¹⁾ Rozlišovacie číslo krajiny, ktorá typové schválenie udelila/rozšírila/zamietla/odňala (pozri ustanovenia o typovom schválení v predpise).

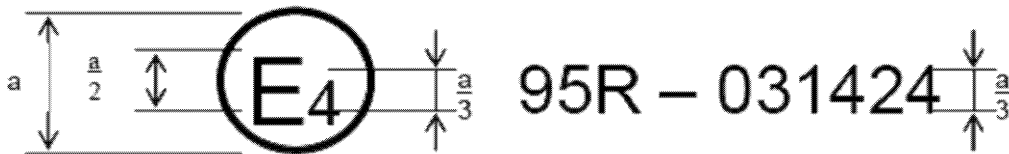
⁽²⁾ Nehodiace sa prečiarknite.

PRÍLOHA 2

USPORIADANIE ZNAČKY TYPOVÉHO SCHVÁLENIA

VZOR A

(pozri bod 4.5 tohto predpisu)

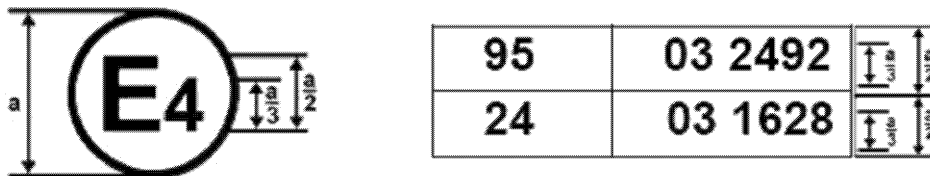

a = najmenej 8 mm

Uvedená značka typového schválenia pripevnená na vozidlo udáva, že príslušný typ vozidla bol z hľadiska ochrany cestujúcich v prípade bočného nárazu typovo schválený v Holandsku (E4) podľa predpisu č. 95 pod schvaľovacím číslom 031424. Schvaľovacie číslo naznačuje, že schválenie bolo udelené v súlade s požiadavkami predpisu č. 95 v znení série zmien 03.

VZOR B

(pozri bod 4.6 tohto predpisu)

a = najmenej 8 mm

Uvedená značka typového schválenia pripevnená na vozidlo udáva, že príslušný typ vozidla bol typovo schválený v Holandsku (E4) podľa predpisov č. 95 a č. 24 ⁽¹⁾. Prvé dve číslice schvaľovacieho čísla udávajú, že v čase, keď boli udelené príslušné schválenia, predpis č. 95 zahŕňal sériu zmien 03 a predpis č. 24 zahŕňal sériu zmien 03.

⁽¹⁾ Druhé číslo sa uvádza len ako príklad.

PRÍLOHA 3

Postup určovania bodu „H“ a skutočného uhla trupu pre miesta na sedenie v motorových vozidlách ⁽¹⁾

Doplnok 1 – Opis trojrozmerného mechanizmu na určenie bodu „H“ (mechanizmus 3-D H) ⁽¹⁾

Doplnok 2 – Trojrozmerný referenčný systém ⁽¹⁾

Doplnok 3 – Referenčné údaje týkajúce sa miest na sedenie ⁽¹⁾

—

⁽¹⁾ Postup je opísaný v prílohe 1 ku Konsolidovanej rezolúcii o konštrukcii vozidiel (RE.3) (dokument ECE/TRANS/WP.29/78/Rev.3): www.unece.org/trans/main/wp29/wp29wgs/wp29gen/wp29resolutions.html.

PRÍLOHA 4

POSTUP NÁRAZOVEJ SKÚŠKY

1. ZARIADENIA

1.1. Skúšobná plocha

Skúšobná plocha musí byť dostatočne veľká na to, aby na nej bolo možné umiestniť pohonný systém pohyblivej deformovateľnej bariéry a aby umožňovala posunutie vozidla po náraze, ako aj inštaláciu skúšobného vybavenia. Časť, v ktorej dochádza k nárazu do vozidla a jeho posunutiu, musí byť vodorovná a plochá, nesmie byť znečistená a musí zodpovedať bežnému, suchému a neznečistenému povrchu vozovky.

2. SKÚŠOBNÉ PODMIENKY

2.1. Skúška sa uskutočňuje na stojacom vozidle.

2.2. Pohyblivá deformovateľná bariéra musí mať vlastnosti stanovené v prílohe 5 k tomuto predpisu. Požiadavky na skúšanie sú uvedené v dodatkoch k prílohe 5. Pohyblivá deformovateľná bariéra musí byť vybavená vhodným zariadením, ktoré bráni druhému nárazu na narazené vozidlo.

2.3. Dráha pozdĺžnej stredovej vertikálnej roviny pohyblivej deformovateľnej bariéry musí byť kolmá na pozdĺžnu stredovú vertikálnu rovinu vozidla vystaveného nárazu.

2.4. Pozdĺžna stredová vertikálna rovina pohyblivej deformovateľnej bariéry sa musí zhodovať s priečnou vertikálnou rovinou prechádzajúcou bodom R predného sedadla, ktoré sa nachádza na strane skúšaného vozidla vystaveného nárazu, a to s povolenou odchýlkou v rozmedzí ± 25 mm. Horizontálna stredová rovina obmedzená vonkajšími bočnými vertikálnymi rovinami prednej strany sa musí v momente nárazu nachádzať medzi dvoma rovinami určenými pred skúškou a musí prebiehať vo vzdialenosti 25 mm nad a pod predtým definovanou rovinou.

2.5. Prístrojové vybavenie musí zodpovedať norme ISO 6487:1987, pokiaľ v tomto predpise nie je stanovené inak.

2.6. Skúšobná figurína musí mať v čase bočného nárazu stabilizovanú teplotu 22 ± 4 °C.

3. SKÚŠOBNÁ RÝCHLOSŤ

Pohyblivá deformovateľná bariéra sa musí v momente nárazu pohybovať rýchlosťou 50 ± 1 km/h. Táto rýchlosť musí byť stabilizovaná aspoň 0,5 m pred nárazom. Presnosť merania: 1 %. Ak sa však skúška vykonala pri vyššej rýchlosti nárazu a vozidlo spĺňalo požiadavky, skúška sa považuje za uspokojivú.

4. STAV VOZIDLA

4.1. Všeobecné špecifikácie

Skúšané vozidlo musí zodpovedať sériovej výrobe, musí mať všetko bežné vybavenie a musí sa nachádzať v normálnom prevádzkovom stave. Niektoré komponenty sa môžu vynechať alebo nahradiť prvkami s ekvivalentnou hmotnosťou, ak toto vynechanie alebo nahradenie jednoznačne nemá žiadny vplyv na výsledky skúšky.

Na základe dohody medzi výrobcom a technickou službou je povolené upraviť palivový systém tak, aby sa primerané množstvo paliva mohlo použiť na spustenie motora alebo systému konverzie elektrickej energie.

4.2. Špecifikácia vybavenia vozidla

Skúšané vozidlo musí byť vybavené všetkými voliteľnými zariadeniami alebo prvkami vnútorného vybavenia, ktoré pravdepodobne môžu ovplyvniť výsledky skúšky.

- 4.3. Hmotnosť vozidla
- 4.3.1. Vozidlo, ktoré sa má podrobiť skúške, musí mať referenčnú hmotnosť vymedzenú v bode 2.10 tohto predpisu. Hmotnosť vozidla sa musí upraviť tak, aby zodpovedala referenčnej hmotnosti s toleranciou $\pm 1\%$.
- 4.3.2. Palivová nádrž sa musí naplniť vodou tak, aby jej hmotnosť zodpovedala hmotnosti palivovej nádrže naplnenej na 90 % podľa špecifikácie výrobcu s toleranciou $\pm 1\%$.
- Táto požiadavka sa nevzťahuje na vodíkové palivové nádrže.
- 4.3.3. Všetky ostatné systémy (brzdový, chladiaci atď.) môžu byť prázdne; v takomto prípade sa hmotnosť týchto kvapalín musí vykompenzovať.
- 4.3.4. Ak hmotnosť meracieho zariadenia na palube vozidla presahuje povolených 25 kg, môže byť vykompenzovaná zníženiami, ktoré nemajú žiadny badateľný vplyv na výsledky skúšky.
- 4.3.5. Hmotnosť meracieho zariadenia nesmie zmeniť referenčné zaťaženie žiadnej nápravy o viac ako 5 %, pričom žiadna z odchýlok nesmie presiahnuť 20 kg.
5. PRÍPRAVA VOZIDLA
- 5.1. Bočné okná musia byť zatvorené, a to aspoň na strane vystavenej nárazu.
- 5.2. Dvere musia byť zatvorené, nie však uzamknuté.
- 5.2.1. V prípade vozidiel vybavených automaticky aktivovaným systémom uzamknutia dverí sa však musí zabezpečiť, aby boli všetky bočné dvere pred skúškou zamknuté.
- 5.2.2. V prípade vozidiel vybavených automaticky aktivovaným systémom uzamknutia dverí, ktorý sa montuje nepovinne a/alebo ktorý môže byť vodičom deaktivovaný sa podľa voľby výrobcu musí použiť jeden z týchto dvoch postupov:
- 5.2.2.1. Všetky bočné dvere sa pred začiatkom skúšky manuálne uzamknú.
- 5.2.2.2. Musí sa zabezpečiť, aby pred nárazom boli bočné dvere na strane vystavenej nárazu nezamknuté a bočné dvere na strane nevystavenej nárazu zamknuté; automaticky aktivovaný systém uzamknutia dverí sa môže pri tejto skúške vyradiť.
- 5.3. Rýchlostná páka musí byť zaradená na neutrál a ručná brzda musí byť uvoľnená.
- 5.4. Prípadné komfortné nastavenie sedadiel sa musí upraviť tak, aby sedadlá boli v polohe špecifikovanej výrobcom vozidla.
- 5.5. Ak sú sedadlo, na ktorom je umiestnená figurína alebo jeho časti, nastaviteľné, musia sa nastaviť takto:
- 5.5.1. Zariadenie na pozdĺžne nastavenie musí byť zaistené v polohe, ktorá je najbližšie k stredu medzi krajnou polohou vpredu a vzadu; ak sa stred nachádza medzi dvoma zaistovacími zárezmi, použije sa zárez, ktorý je najviac vzadu.
- 5.5.2. Opierka hlavy musí byť nastavená tak, aby jej horná plocha bola na jednej úrovni s ťažiskom hlavy figuríny; ak to nie je možné, musí byť opierka hlavy v najvyššej polohe.
- 5.5.3. Pokiaľ výrobca nestanovuje inak, musí sa operadlo sedadla nastaviť tak, aby referenčná čiara trupu trojrozmerného zariadenia na určenie bodu H bola pod uhlom $25^\circ \pm 1^\circ$ v smere dozadu.

- 5.5.4. Všetky ostatné nastavenia sedadla musia byť v strede svojho možného pohybu; výškové nastavenie však musí byť v polohe zodpovedajúcej nenastaviteľnému sedadlu, ak je daný typ vozidla k dispozícii s nastaviteľnými aj nenastaviteľnými sedadlami. Ak v príslušnom strede pohybu nie sú k dispozícii zaistiteľné polohy, musia sa použiť bezprostredne nasledujúce polohy v smere dozadu, dolu alebo von od stredu. Pokiaľ ide o otočné nastavenia (nakláňanie), pri nastavení dozadu sa hlava figuríny bude pohybovať smerom dozadu. Ak figurína vyčnieva mimo bežného priestoru, ktorý zaberá cestujúci, napr. ak sa hlavou dotýka obloženia strechy, musí sa zabezpečiť odstup 1 cm s pomocou nasledujúcich opatrení v uvedenom poradí: sekundárnych nastavení, uhla operadla sedadla alebo pozdĺžneho nastavenia.
- 5.6. Pokiaľ výrobca nestanovuje inak, ostatné predné sedadlá musia byť podľa možnosti nastavené do tej istej polohy ako sedadlo s figurínou.
- 5.7. Ak je volant nastaviteľný, musia byť všetky nastavenia v strednej polohe.
- 5.8. Pneumatiky musia byť nahustené na tlak stanovený výrobcom vozidla.
- 5.9. Skúšané vozidlo musí byť umiestnené horizontálne na svoju pozdĺžnu os a udržiavané v tejto polohe podperami až dovtedy, kým nebude figurína pre bočný náraz na svojom mieste a všetky prípravné práce sa neskončia.
- 5.10. Vozidlo sa musí nachádzať vo svojej bežnej polohe zodpovedajúcej podmienkam stanoveným v bode 4.3. Vozidlá s nastaviteľnou svetlou výškou sa musia skúšať za bežných podmienok používania pri rýchlosti 50 km/h podľa špecifikácie výrobcu vozidla. To sa v prípade potreby zabezpečí pomocou dodatočných podpier, avšak tieto podpery nesmú mať žiadny vplyv na správanie skúšaného vozidla počas nárazu.
- 5.11. Nastavenie elektrickej hnacej sústavy
- 5.11.1. REESS musí byť v akomkoľvek stave nabitia, ktorý umožní normálnu prevádzku hnacej sústavy odporučenú výrobcom.
- 5.11.2. Elektrická hnacia sústava musí byť napájaná elektrickou energiou, a to pri prevádzke pôvodných zdrojov elektrickej energie (napr. generátor motora, systém REESS alebo systém konverzie elektrickej energie), alebo bez nej, avšak:
- 5.11.2.1. na základe dohody medzi technickou službou a výrobcom je prípustné vykonať skúšku bez toho, aby všetkými alebo len niektorými časťami elektrickej hnacej sústavy neprechádzal elektrický prúd, pokiaľ to nemá nepriaznivý vplyv na výsledky skúšky. V prípade častí elektrickej hnacej sústavy, ktorými neprechádza prúd, sa ochrana pred zásahom elektrickým prúdom musí preukázať buď fyzickou ochranou, alebo izolačným odporom a vhodnými doplnujúcimi dôkazmi.
- 5.11.2.2. V prípade, že je k dispozícii automatický vypínač, je na žiadosť výrobcu prípustné vykonať skúšku s aktivovaným automatickým vypínačom. V takom prípade sa musí preukázať, že automatický vypínač by bol počas nárazovej skúšky v prevádzke. To zahŕňa automatický aktivačný signál, ako aj galvanické oddelenie pri zohľadnení podmienok pozorovaných počas nárazu.
6. FIGURÍNA PRE BOČNÝ NÁRAZ A JEJ UMIESTNENIE
- 6.1. Figurína pre bočný náraz musí zodpovedať špecifikáciám uvedeným v prílohe 6 a musí byť umiestnená na prednom sedadle na strane nárazu v súlade s postupom uvedeným v prílohe 7 k tomuto predpisu.
- 6.2. Musia sa použiť bezpečnostné pásy alebo iné zadržiavacie systémy, ktoré sú špecifikované pre dané vozidlo. Mali by sa použiť pásy schváleného typu, ktoré zodpovedajú predpisu č. 16 alebo iným ekvivalentným požiadavkám a sú ukotvené v súlade s predpisom č. 14 alebo inými ekvivalentnými požiadavkami.
- 6.3. Bezpečnostný pás alebo zadržiavací systém sa musí nastaviť tak, aby bol prispôsobený figuríne v súlade s pokynmi výrobcu; ak pokyny výrobcu nie sú k dispozícii, nastaví sa výška do strednej polohy; ak táto poloha nie je k dispozícii, použije sa poloha bezprostredne pod ňou.

7. MERANIA NA FIGURÍNE PRE BOČNÝ NÁRAZ

7.1. Musia sa zaznamenávať údaje z nasledujúcich meracích zariadení.

7.1.1. Merania v hlave figuríny

Výsledné trojosové zrýchlenie vzťahujúce sa na ťažisko hlavy. Kanál prístrojového vybavenia hlavy musí zodpovedať norme ISO 6487:1987 s:

CFC: 1 000 Hz a

CAC: 150 g.

7.1.2. Merania v hrudníku figuríny

Tri kanály na meranie priehybu rebier hrudníka musia zodpovedať norme ISO 6487:1987:

CFC: 1 000 Hz,

CAC: 60 mm.

7.1.3. Merania v panve figuríny

Kanál na meranie sily pôsobiacej na panvu musí zodpovedať norme ISO 6487:1987:

CFC: 1 000 Hz,

CAC: 15 kN.

7.1.4. Merania v bruchu figuríny

Kanály na meranie sily pôsobiacej na brucho musia zodpovedať norme ISO 6487:1987:

CFC: 1 000 Hz,

CAC: 5 kN.

Doplnok 1

STANOVENIE SKÚŠOBNÝCH KRITÉRIÍ

Požadované výsledky skúšok sú stanovené v bode 5.2 tohto predpisu.

1. KRITÉRIUM ZAŤAŽENIA HLAVY (HPC)

Keď dôjde ku kontaktu s hlavou, toto výkonnostné kritérium sa vypočíta pre celý čas od počiatočného kontaktu do posledného momentu konečného kontaktu.

HPC je maximálna hodnota výrazu:

$$(t_2 - t_1) \left(\frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_1}^{t_2} a \, dt \right)^{2,5}$$

kde a je výsledné zrýchlenie ťažiska hlavy v metroch za sekundu, delené 9,81, zaznamenané v závislosti od času a filtrované frekvenčným kanálom triedy 1 000 Hz; t_1 a t_2 sú dva ľubovoľné časové okamihy medzi počiatočným kontaktom a posledným momentom konečného kontaktu.

2. KRITÉRIUM ZAŤAŽENIA HRUDNÍKA

2.1. Priehyb hrude: najväčší priehyb hrudníka je maximálna hodnota priehybu ktoréhokoľvek rebra určená pomocou snímačov vychýlenia hrudníka, filtrovaná frekvenčným kanálom triedy 180 Hz.

2.2. Kritérium viskozity: najvyššia viskózna odozva (VC) je maximálna hodnota VC ktoréhokoľvek rebra, ktorá sa vypočíta z okamžitého súčinu relatívneho stlačenia hrudníka vzhľadom na polovicu hrudníka a rýchlosti stlačenia získanej diferencovaním stlačenia, filtrovaná frekvenčným kanálom triedy 180 Hz. Na účely tohto výpočtu je štandardná šírka polovice hrudného koša 140 mm.

$$VC = \max \left(\frac{D}{0,14} \cdot \frac{dD}{dt} \right)$$

kde D (v metroch) = priehyb rebra.

Algoritmus výpočtu, ktorý sa má použiť, je uvedený v doplnku 2 k prílohe 4.

3. KRITÉRIUM OCHRANY BRUCHA

Najvyššia sila pôsobiaca na brucho je maximum súčtu troch síl zmeraných snímačmi inštalovanými 39 mm pod povrchom na strane nárazu, CFC 600 Hz.

4. KRITÉRIUM ZAŤAŽENIA PANVY

Maximálna sila pôsobiaca na lonovú sponu (PSPF) je maximálna sila zmeraná silomerom na lonovej sponke panvy, filtrovaná frekvenčným kanálom triedy 600 Hz.

—

Doplnok 2

POSTUP VÝPOČTU KRITÉRIA VISKOZITY PRE EUROSID 1

Kritérium viskozity (VC) sa vypočíta ako okamžitý súčin stlačenia rebra a rýchlosti jeho priehybu. Obidve hodnoty sa odvodí z merania priehybu rebra. Odozva priehybu rebra je filtrovaná jedenkrát frekvenčným kanálom triedy 180. Stlačenie v čase (t) sa vypočíta ako odchýlka od tohto filtrovaného signálu a vyjadrí sa ako pomer k polovičnej šírke hrudníka figúriny EUROSID 1 zmeranej na kovových rebrách (0,14 metra):

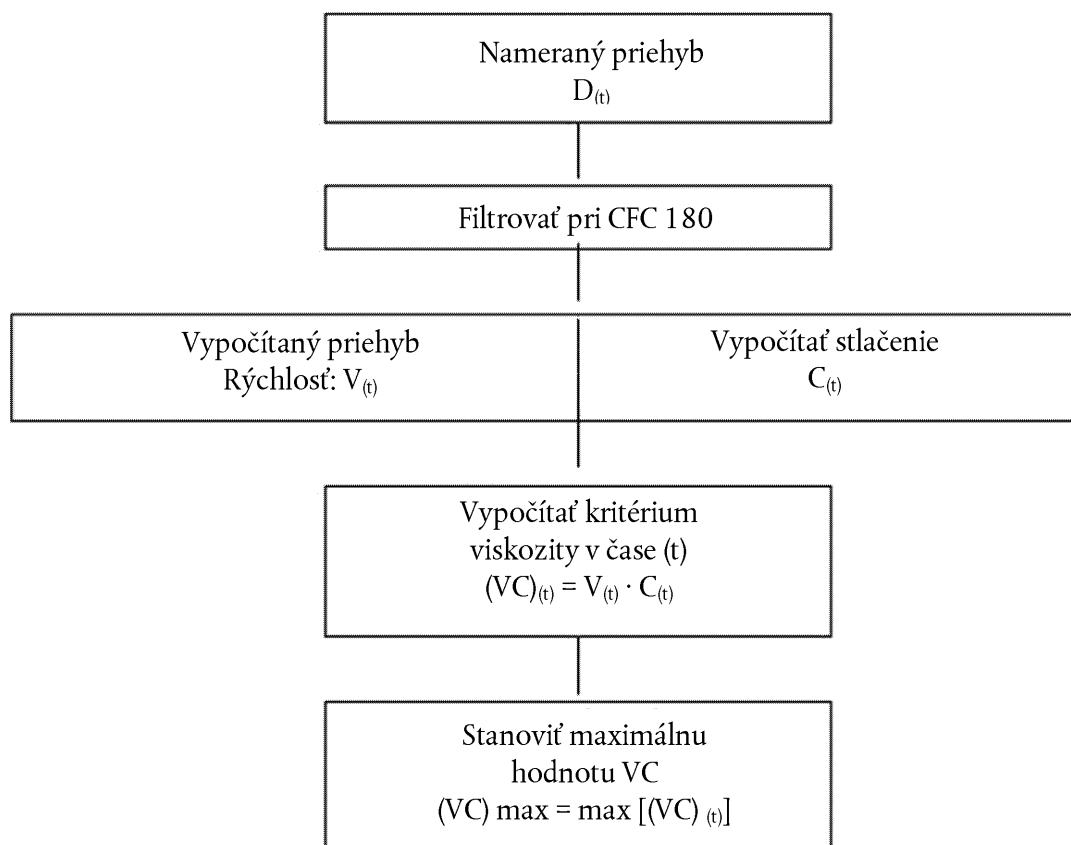
$$C_{(t)} = \frac{D_{(t)}}{0,14}$$

Rýchlosť priehybu rebra v čase (t) sa vypočíta z filtrovaného priehybu takto:

$$V_{(t)} = \frac{8 [D_{(t+1)} - D_{(t-1)}] - [D_{(t+2)} - D_{(t-2)}]}{12\delta t}$$

kde $D_{(t)}$ je priehyb v čase (t) v metroch a δt je časový interval v sekundách medzi meraniami priehybu. Maximálna hodnota δt je $1,25 \times 10^{-4}$ sekundy.

Tento postup výpočtu možno schematicky znázorniť takto:

PRÍLOHA 5

VLASTNOSTI POHYBLIVEJ DEFORMOVATELNEJ BARIÉRY

1. VLASTNOSTI POHYBLIVEJ DEFORMOVATELNEJ BARIÉRY
 - 1.1. Pohyblivá deformovateľná bariéra pozostáva z nárazového telesa a z vozíka.
 - 1.2. Celková hmotnosť musí byť 950 ± 20 kg.
 - 1.3. Ťažisko musí byť umiestnené v pozdĺžnej stredovej vertikálnej rovine s povolenou odchýlkou 10 mm, $1\ 000 \pm 30$ mm za prednou nápravou a 500 ± 30 mm nad zemou.
 - 1.4. Vzdialenosť medzi prednou stranou nárazového telesa a ťažiskom bariéry musí byť $2\ 000 \pm 30$ mm.
 - 1.5. Svetlá výška nárazového telesa meraná v statických podmienkach pred nárazom od dolnej hrany spodnej čelnej dosky musí byť 300 ± 5 mm.
 - 1.6. Šírka prednej a zadnej stopy vozíka musí byť $1\ 500 \pm 10$ mm.
 - 1.7. Rázvor vozíka musí byť $3\ 000 \pm 10$ mm.
2. VLASTNOSTI NÁRAZOVÉHO TELESA

Nárazové teleso pozostáva zo šiestich jednotlivých hliníkových voštinových blokov, ktoré boli vyrobené tak, aby so zvyšujúcou sa deformáciou vyvíjali postupne rastúcu úroveň sily (pozri bod 2.1). K hliníkovým voštinovým blokom je pripevnená predná a zadná hliníková doska.

 - 2.1. Voštinové bloky
 - 2.1.1. Geometrické charakteristiky
 - 2.1.1.1. Nárazové teleso pozostáva zo šiestich vzájomne prepojených zón, ktorých tvary a polohy sú zobrazené na obrázkoch 1 a 2. Rozmery zón sú uvedené na obrázkoch 1 a 2 ako $500\text{ mm} \pm 5\text{ mm} \times 250 \pm 3\text{ mm}$. V smere šírky (W) by hliníková voštinová konštrukcia mala mať rozmer 500 mm a v smere dĺžky (L) 250 mm (pozri obrázok 3).
 - 2.1.1.2. Nárazové teleso je usporiadané do dvoch radov. Dolný rad musí byť vysoký 250 ± 3 mm a po stlačení pred skúškou hlboký 500 ± 2 mm (pozri bod 2.1.2), pričom musí byť o 60 ± 2 mm hlbší ako horný rad.
 - 2.1.1.3. Bloky musia byť umiestnené v strede šiestich zón vymedzených na obrázku 1, pričom každý blok (vrátane neúplných buniek) by mal úplne pokryť plochu vymedzenú pre každú zónu.
 - 2.1.2. Stlačenie pred skúškou
 - 2.1.2.1. Stlačenie pred skúškou sa musí vykonať na povrchu voštiny, ku ktorej sú pripevnené predné dosky.
 - 2.1.2.2. Bloky 1, 2 a 3 by sa mali pred skúšaním stlačiť na hornom povrchu o 10 ± 2 mm, aby výsledná hĺbka bola 500 ± 2 mm (obrázok 2).
 - 2.1.2.3. Bloky 4, 5 a 6 by sa mali pred skúšaním stlačiť na hornom povrchu o 10 ± 2 mm, aby výsledná hĺbka bola 440 ± 2 mm.
 - 2.1.3. Vlastnosti materiálu
 - 2.1.3.1. Rozmery buniek musia pri každom bloku byť $19\text{ mm} \pm 10\%$ (pozri obrázok 4).

- 2.1.3.2. Bunky horného radu musia byť zhotovené z hliníka 3003.
- 2.1.3.3. Bunky dolného radu musia byť zhotovené z hliníka 5052.
- 2.1.3.4. Hliníkové voštinové bloky by mali byť vyrobené tak, aby krivka vzťahu sily a deformácie pri statickom stláčaní (podľa postupu vymedzeného v bode 2.1.4.) prebiehala v rámci pásma definovaného pre každý zo šiestich blokov v doplnku 1 k tejto prílohe. Spracovaný voštinový materiál použitý vo voštinových blokoch, ktoré sa majú použiť na zostrojenie bariéry, by sa mal okrem toho očistiť, aby sa odstránili všetky rezíduá, ktoré sa mohli vytvoriť počas spracúvania surového voštinového materiálu.
- 2.1.3.5. Hmotnosť blokov každej série sa nesmie líšiť o viac ako 5 % od priemernej hmotnosti blokov príslušnej série.
- 2.1.4. Statické skúšky
- 2.1.4.1. Vzorka odobratá z každej série spracovaného voštinového jadra sa musí odskúšať v súlade s postupom statickej skúšky opísaným v bode 5 tejto prílohy.
- 2.1.4.2. Krivka vzťahu sily a stlačenia pre každý skúšaný blok musí prebiehať v rámci pásma krivky vzťahu sily a deformácie definovaného v doplnku 1. Pre každý blok bariéry je definované pásmo príslušnej krivky vzťahu sily a deformácie pri statickej skúške.
- 2.1.5. Dynamická skúška
- 2.1.5.1. Dynamické deformačné vlastnosti pri náraze sa určia podľa postupu opísaného v bode 6 tejto prílohy.
- 2.1.5.2. Odchýlka od hraničných hodnôt pásiem kriviek vzťahu sily a deformácie charakterizujúca pevnosť nárazového telesa (pozri doplnok 2 k tejto prílohe) je prípustná za predpokladu, že:
- 2.1.5.2.1. odchýlka nastane po začatí nárazu a predtým, ako sa deformácia nárazového telesa rovná 150mm;
- 2.1.5.2.2. odchýlka nepredstavuje viac ako 50 % najbližšej okamžitej predpísanej hraničnej hodnoty pásma;
- 2.1.5.2.3. žiadna deformácia spôsobená nejakou odchýlkou nepresahuje 35 mm a súčet týchto deformácií nepresahuje 70 mm (pozri doplnok 2 k tejto prílohe);
- 2.1.5.2.4. súčet energií odvodený z odchýlok mimo pásma nepresahuje 5 % celkovej energie pre daný blok.
- 2.1.5.3. Bloky 1 a 3 sú totožné. Majú takú pevnosť, že ich krivky vzťahu sily a deformácie prebiehajú v rámci pásma zobrazeného na obrázku 2a.
- 2.1.5.4. Bloky 5 a 6 sú totožné. Majú takú pevnosť, že ich krivky vzťahu sily a deformácie prebiehajú v rámci pásma zobrazeného na obrázku 2d.
- 2.1.5.5. Blok 2 má takú pevnosť, že jeho krivky vzťahu sily a deformácie prebiehajú v rámci pásma zobrazeného na obrázku 2d.
- 2.1.5.6. Blok 4 má takú pevnosť, že jeho krivky vzťahu sily a deformácie prebiehajú v rámci pásma zobrazeného na obrázku 2c.
- 2.1.5.7. Krivka vzťahu sily a deformácie nárazového telesa ako celku musí prebiehať v rámci pásma zobrazeného na obrázku 2e.
- 2.1.5.8. Krivky vzťahu sily a deformácie sa musia overiť skúškou, ktorá je podrobne opísaná v bode 6 prílohy 5 a pozostáva z nárazu bariéry do dynamometrickej steny pri rýchlosti $35 \pm 0,5$ km/h.

- 2.1.5.9. Energia (¹), ktorá počas skúšky pôsobí na bloky 1 a 3, sa musí v prípade týchto blokov rovnať $9,5 \pm 2$ kJ.
- 2.1.5.10. Energia, ktorá počas skúšky pôsobí na bloky 5 a 6, sa musí v prípade týchto blokov rovnať $3,5 \pm 1$ kJ.
- 2.1.5.11. Energia, ktorá počas skúšky pôsobí na blok 4, sa musí rovnať 4 ± 1 kJ.
- 2.1.5.12. Energia, ktorá počas skúšky pôsobí na blok 2, sa musí rovnať 15 ± 2 kJ.
- 2.1.5.13. Celková energia absorbovaná počas skúšky sa musí rovnať 45 ± 3 kJ.
- 2.1.5.14. Maximálna deformácia nárazového telesa (od bodu prvého kontaktu) vypočítaná integráciou údajov z akcelerometrov podľa bodu 6.6.3 tejto prílohy sa musí rovnať 330 ± 20 mm.
- 2.1.5.15. Konečná trvalá statická deformácia nárazového telesa zmeraná po dynamickej skúške na úrovni B (obrázok 2) sa musí rovnať 310 ± 20 mm.
- 2.2. Predné dosky
- 2.2.1. Geometrické charakteristiky
- 2.2.1.1. Predné dosky sú široké $1\ 500 \pm 1$ mm a vysoké 250 ± 1 mm. Ich hrúbka je $0,5 \pm 0,06$ mm.
- 2.2.1.2. Po zmontovaní sú celkové rozmery nárazového telesa (definované na obrázku 2) takéto: šírka $1\ 500 \pm 2,5$ mm a výška $500 \pm 2,5$ mm.
- 2.2.1.3. Horný okraj dolnej prednej dosky a dolný okraj hornej prednej dosky by mali byť zarovnané s povolenou odchýlkou v rozmedzí 4 mm.
- 2.2.2. Vlastnosti materiálu
- 2.2.2.1. Predné dosky sú vyrobené z hliníka série AlMg₂ až AlMg₃ s predĺžením ≥ 12 % a s UTS ≥ 175 N/mm².
- 2.3. Zadná doska
- 2.3.1. Geometrické charakteristiky
- 2.3.1.1. Geometrické charakteristiky musia zodpovedať charakteristikám uvedeným na obrázkoch 5 a 6.
- 2.3.2. Vlastnosti materiálu
- 2.3.2.1. Zadná doska musí pozostávať z hliníkového plechu s hrúbkou 3 mm. Zadná doska musí byť vyrobená z hliníka série AlMg₂ až AlMg₃ s tvrdosťou od 50 do 65 HBS. V tejto doske musia byť urobené otvory na vetranie: ich umiestnenie, priemer a rozstup sú uvedené na obrázkoch 5 a 7.
- 2.4. Umiestnenie voštinových blokov
- 2.4.1. Voštinové bloky musia byť vycentrované v perforovanej zóne zadnej dosky (obrázok 5).
- 2.5. Lepenie
- 2.5.1. Na prednú a zadnú dosku sa rovnomerne a priamo na povrch naniesie najviac $0,5$ kg/m² lepidla, a to tak, aby vznikla vrstva s maximálnou hrúbkou 0,5 mm. Lepidlom, ktoré sa má použiť na celej ploche, by mal byť dvojzložkový polyuretán (ako je živica Ciba Geigy XB5090/1 s vytvrdzovadlom XB5304) alebo jeho ekvivalent.

(¹) Uvedené množstvá energie sú množstvá energie, ktorú systém absorbuje pri najväčšom stlačení nárazového telesa.

- 2.5.2. V prípade zadnej dosky musí byť minimálna pevnosť zlepenia 0,6 Pa (87 psi), pričom skúšky sa musia vykonať v súlade s bodom 2.5.3.
- 2.5.3. Skúšky pevnosti zlepenia:
- 2.5.3.1. Na meranie pevnosti zlepenia lepidlami sa používa skúška ťahom kolmo na vrstvu podľa ASTM C297-61.
- 2.5.3.2. Skúšaný kus by mal mať rozmery 100 mm × 100 mm a hĺbku 15 mm a mal by byť prilepený ku vzorke materiálu vetranej zadnej dosky. Použitý voštinový materiál by mal zodpovedať voštinovému materiálu nárazového telesa, t. j. mal by byť chemicky leptaný spôsobom porovnateľným leptaniu materiálu v blízkosti zadnej dosky bariéry, ale nemal by byť pred skúškou stlačený.
- 2.6. Vysledovateľnosť
- 2.6.1. Nárazové telesá musia byť označené po sebe idúcimi poradovými číslami, ktoré sú v nich vyrazené, vyleptané alebo k nim inak trvalo pripojené a z ktorých je možné zistiť sériu jednotlivých blokov a ich dátum výroby.
- 2.7. Pripevnenie nárazového telesa
- 2.7.1. Nárazové teleso musí byť k vozíku pripevnené v súlade s obrázkom 8. Použije sa pritom šesť svorníkov M8, pričom nič nesmie byť väčšie ako rozmery bariéry pred kolesami vozíka. Medzi prírubou dolnej zadnej dosky a čelom vozíka sa musia použiť primerané rozpery, aby sa zabránilo ohnutiu zadnej dosky pri zaťahovaní spojovacích svorníkov.
3. VETRACÍ SYSTÉM
- 3.1. Hraničná plocha medzi vozíkom a vetracím systémom by mala byť pevná, tuhá a plochá. Vetracie zariadenie je súčasťou vozíka a nie nárazového telesa, ako ho dodal výrobca. Geometrické charakteristiky vetracieho zariadenia musia byť v súlade s obrázkom 9.
- 3.2. Postup montáže vetracieho zariadenia
- 3.2.1. Vetracie zariadenie sa namontuje na prednú dosku vozíka.
- 3.2.2. Je potrebné zabezpečiť, aby nebolo možné medzi vetracie zariadenie a čelo vozíka v žiadnom bode zasunúť meradlo hrubé 0,5 mm. Ak je medzi nimi medzera väčšia ako 0,5 mm, bude potrebné vetrací rám vymeniť alebo upraviť tak, aby dosadal bez medzery väčšej ako 0,5 mm.
- 3.2.3. Vetracie zariadenie sa odmontuje z prednej časti vozíka.
- 3.2.4. K prednému čelu vozíka sa pripevní vrstva korku hrubá 1,0 mm.
- 3.2.5. Vetracie zariadenie sa znovu namontuje na prednú časť vozíka a pritiahne sa, aby sa odstránili vzduchové štrbiny.
4. ZHODA VÝROBY
- Postupy zhody výroby musia zodpovedať postupom stanoveným v doplnku 2 k dohode (E/ECE/324-E/ECE/TRANS/505/Rev.2) s týmito požiadavkami:
- 4.1. výrobca zodpovedá za postupy zhody výroby a na tento účel musí najmä:
- 4.1.1. zabezpečiť existenciu účinných postupov, aby bolo možné kontrolovať kvalitu výrobkov;
- 4.1.2. mať prístup k skúšobnému zariadeniu potrebnému na kontrolu zhody každého výrobku;
- 4.1.3. zabezpečiť, aby sa výsledky skúšok zaznamenávali a aby príslušné dokumenty boli dostupné počas 10 rokov po skúškach;

- 4.1.4. preukázať, že skúšané vzorky poskytujú spoľahlivý obraz o vlastnostiach série (príklady metód výberu vzoriek podľa sérií sú uvedené ďalej);
- 4.1.5. analyzovať výsledky skúšok s cieľom overiť a zabezpečiť stálosť vlastností bariéry, prihliadajúc na zmeny priemyselnej výroby, ako je teplota, kvalita surovín, čas ponorenia do chemikálie, chemická koncentrácia, neutralizácia atď., a na kontrolu spracovaného materiálu, aby sa odstránili všetky rezíduá zo spracovania;
- 4.1.6. zabezpečiť, aby každá sada vzoriek alebo skúšaných kusov svedčiaca o nezabezpečení zhody bola podnetom na ďalší výber vzoriek a ďalšiu skúšku. Musia sa vykonať všetky kroky nevyhnutné na obnovenie zhody príslušnej výroby.
- 4.2. Stupeň certifikácie výrobcu musí zodpovedať aspoň norme ISO 9002.
- 4.3. Minimálne podmienky pre kontrolu výroby: držiteľ typového schválenia zabezpečí, aby sa kontrola zhody vykonávala v súlade s ďalej opísanými metódami.
- 4.4. Príklady výberu vzoriek podľa série
- 4.4.1. Ak sa z jedného pôvodného bloku hliníkového voštinového materiálu zhotoví viac kusov jedného typu bloku a všetky sa spracujú v tom istom kúpeli (súbežná výroba), jeden z týchto kusov sa môže vybrať ako vzorka za predpokladu, že sa zabezpečí, aby sa takémuto spracovaniu rovnako podrobili všetky bloky. V opačnom prípade môže byť potrebné vybrať viac ako jednu vzorku.
- 4.4.2. Ak sa v tom istom kúpeli spracuje obmedzený počet podobných blokov (povedzme tri až dvadsať) (sériová výroba), potom by sa za reprezentatívne vzorky mali považovať prvý a posledný spracovaný blok z jednej série blokov, z ktorých všetky sú zhotovené z toho istého pôvodného bloku hliníkového voštinového materiálu. Ak prvá vzorka spĺňa požiadavky, ale posledná ich nespĺňa, môže byť potrebné vybrať ďalšie vzorky zo skôr vyrobených blokov, až kým sa nenájde vzorka, ktorá tieto požiadavky spĺňa. Za schválené by sa mali považovať len bloky medzi týmito vzorkami.
- 4.4.3. Po získaní skúseností s dôslednosťou kontroly výroby sa obidve metódy výberu vzoriek môžu kombinovať tak, aby bolo možné za sériu považovať viac ako jednu skupinu v súbežnej výrobe, a to za predpokladu, že vzorky z prvej a poslednej výrobnéj skupiny vyhovujú.
5. STATICKÉ SKÚŠKY
- 5.1. Skúša sa jedna alebo viac vzoriek (podľa metódy výberu vzoriek zo série) vybraných z každej série spracovaného voštinového jadra, a to podľa tohto skúšobného postupu:
- 5.2. Vzorka hliníkového voštinového materiálu na účely statických skúšok musí veľkosťou zodpovedať normálnemu bloku nárazového telesa, to znamená, že v prípade horného radu musí mať rozmery 250 mm × 500 mm × 440 mm a v prípade dolného radu 250 mm × 500 mm × 500 mm.
- 5.3. Vzorky by mali byť stláčané medzi dvoma rovnobežnými zaťažovacími doskami, ktoré sú aspoň o 20 mm väčšie ako prierez bloku.
- 5.4. Stláčanie prebieha pri rýchlosti 100 milimetrov za minútu s toleranciou 5 %.
- 5.5. Zaznamenávanie údajov o stláčaní pri statickej skúške sa vykonáva pri frekvencii najmenej 5 Hz.
- 5.6. Statická skúška musí pokračovať dovtedy, kým stlačenie bloku nedosiahne najmenej 300 mm pre bloky 4 až 6 a 350 mm pre bloky 1 až 3.

6. DYNAMICKÉ SKÚŠKY

Výrobca musí pre každých 100 vyrobených čiel bariéry vykonať jednu dynamickú skúšku v súlade s metódou opísanou ďalej, pri ktorej dochádza k nárazu na dynamometrickú stenu podopretú stabilnou pevnou bariérou.

6.1. Zariadenia

6.1.1. Skúšobná plocha

6.1.1.1. Skúšobná plocha musí byť dostatočne veľká na to, aby na nej bolo možné umiestniť nájazdovú dráhu pohyblivej deformovateľnej bariéry, pevnú bariéru a technické vybavenie potrebné na skúšku. Posledná časť dráhy, najmenej 5 metrov pred pevnou bariérou, musí byť vodorovná, rovná a hladká.

6.1.2. Stabilná pevná bariéra a dynamometrická stena

6.1.2.1. Pevná stena musí pozostávať z bloku vystuženého betónu širokého najmenej 3 metre a vysokého najmenej 1,5 metra. Hrúbka pevnej steny musí byť taká, aby stena vážila najmenej 70 ton.

6.1.2.2. Predné čelo musí byť vertikálne, kolmé na os nájazdovej dráhy a vybavené šiestimi doskami so silomermi, pričom každá doska musí byť schopná zmerať celkovú záťaž príslušného bloku nárazového telesa pohyblivej deformovateľnej bariéry v momente nárazu. Stredy nárazových plôch dosiek so silomermi sa musia zhodovať so stredmi šiestich nárazových zón čela pohyblivej deformovateľnej bariéry. Ich hrany musia byť od susedných plôch vzdialené 20 mm, aby sa v rámci prípustného odklonu pohyblivej deformovateľnej bariéry pri náraze nárazové zóny nedostali do kontaktu so susednými plochami nárazových platní. Upevnenie silomerov a povrch dosiek musia byť v súlade s požiadavkami stanovenými v prílohe k norme ISO 6487:1987.

6.1.2.3. Ku každej doske so silomermi je pripevnená ochrana povrchu pozostávajúca z preglejkového čela (s hrúbkou 12 ± 1 mm), a to tak, aby neznižovala odozvy snímačov.

6.1.2.4. Pevná stena musí byť buď ukotvená v zemi, alebo umiestnená na zemi, pričom sa v prípade potreby použijú dodatočné aretačné zariadenia na obmedzenie jej deformácie. Môže sa použiť pevná stena (na ktorej sú uchytené silomery) s odlišnými vlastnosťami, ktorá však prináša prinajmenej rovnako preukazné výsledky.

6.2. Pohon pohyblivej deformovateľnej bariéry

V momente nárazu už nesmie na pohyblivú deformovateľnú bariéru pôsobiť žiadne vodiace alebo hnacie zariadenie. Musí dosiahnuť prekážku po dráhe, ktorá prebieha kolmo na čelnú plochu dynamometrickej steny. Náraz sa musí zamerať presne s toleranciou 10 mm.

6.3. Meracie prístroje

6.3.1. Rýchlosť

Rýchlosť nárazu musí byť $35 \pm 0,5$ km/h. Prístroj použitý na zaznamenávanie rýchlosti pri náraze musí merať s presnosťou 0,1 %.

6.3.2. Závaže

Meracie prístroje musia spĺňať špecifikácie stanovené v norme ISO 6487:1987

CFC pre všetky bloky: 60 Hz

CAC pre bloky 1 a 3: 200 kN

CAC pre bloky 4, 5 a 6: 100 kN

CAC pre blok 2: 200 kN

- 6.3.3. Zrýchlenie
- 6.3.3.1. Zrýchlenie v pozdĺžnom smere sa meria na troch samostatných miestach vozíka, na ktorých nedochádza k ohýbaniu, a to na jednom mieste v strede a jednom mieste na každej strane.
- 6.3.3.2. Centrálny akcelerometer musí byť umiestnený vo vzdialenosti do 500 mm od miesta ťažiska pohyblivej deformovateľnej bariéry a musí ležať vo vertikálnej pozdĺžnej rovine, ktorá sa nachádza vo vzdialenosti ± 10 mm od ťažiska pohyblivej deformovateľnej bariéry.
- 6.3.3.3. Bočné akcelerometre musia byť umiestnené v rovnakej výške ± 10 mm a v rovnakej vzdialenosti ± 20 mm od čelnej plochy pohyblivej deformovateľnej bariéry.
- 6.3.3.4. Prístrojové vybavenie musí zodpovedať norme ISO 6487:1987 s týmito špecifikáciami:
- CFC 1 000 Hz (pred integráciou),
- CAC 50 g.
- 6.4. Všeobecné špecifikácie bariéry
- 6.4.1. Individuálne vlastnosti každej bariéry musia byť v súlade s bodom 1 tejto prílohy a musia sa zaznamenať.
- 6.5. Všeobecné špecifikácie nárazového telesa
- 6.5.1. Vhodnosť nárazového telesa vzhľadom na požiadavky dynamickej skúšky sa potvrdí, keď výstupné signály každej zo šiestich dosiek so silomermi spĺňajú požiadavky uvedené v tejto prílohe.
- 6.5.2. Nárazové telesá musia byť označené po sebe idúcimi poradovými číslami, ktoré sú v nich vyrazené, vyleptané alebo k nim inak trvalo pripojené a z ktorých je možné zistiť sériu jednotlivých blokov a ich dátum výroby.
- 6.6. Postup spracovania údajov
- 6.6.1. Nespracované údaje: v čase $T = T_0$ by mali byť z údajov odstránené všetky kompenzácie. Metóda, ktorou sa kompenzácie odstránia, sa musí zaznamenať v skúšobnom protokole.
- 6.6.2. Filtrovanie
- 6.6.2.1. Nespracované údaje sa pred spracovaním/výpočtami filtrujú.
- 6.6.2.2. Údaje z akcelerometrov, ktoré sa majú integrovať, sa filtrujú pri CFC 180 podľa normy ISO 6487:1987.
- 6.6.2.3. Údaje z akcelerometrov na výpočet impulzov sa filtrujú pri CFC 60 podľa normy ISO 6487:1987.
- 6.6.2.4. Údaje zo silomerov sa filtrujú pri CFC 60 podľa normy ISO 6487:1987.
- 6.6.3. Výpočet deformácie čela pohyblivej deformovateľnej bariéry
- 6.6.3.1. Údaje z každého z troch akcelerometrov (po filtrovaní pri CFC 180) zvlášť sa integrujú dva razy, aby sa získala deformácia deformovateľného prvku bariéry.
- 6.6.3.2. Počiatočné podmienky pre výpočet deformácie sú:
- 6.6.3.2.1. rýchlosť = rýchlosť nárazu (z rýchlomeru);
- 6.6.3.2.2. deformácia = 0.
- 6.6.3.3. Deformácia na ľavej strane, v prostriedku a na pravej strane pohyblivej deformovateľnej bariéry sa graficky zaznamená ako funkcia času.

- 6.6.3.4. Hodnoty maximálnej deformácie vypočítané na základe údajov z každého z troch akcelerometrov by sa nemali líšiť o viac ako 10 mm. V opačnom prípade by sa mal údaj presahujúci túto hodnotu vylúčiť a rozdiel medzi hodnotami deformácie vypočítanými na základe údajov zo zvyšných dvoch akcelerometrov by sa mal skontrolovať, aby sa zabezpečilo, že sa nachádza v rozmedzí 10 mm.
- 6.6.3.5. Ak sa deformácie vypočítané na základe údajov z akcelerometrov na ľavej strane, pravej strane a v prostriedku nelíšia o viac ako 10 mm, potom by sa pri výpočte deformácie čela bariéry mala použiť stredná hodnota zrýchlenia nameraného týmito tromi akcelerometrami.
- 6.6.3.6. Ak sa hodnoty deformácie vypočítané na základe údajov z iba dvoch akcelerometrov nelíšia o viac ako 10 mm, potom by sa pri výpočte deformácie čela bariéry mala použiť stredná hodnota zrýchlenia nameraného týmito dvoma akcelerometrami.
- 6.6.3.7. Ak sa hodnoty deformácie vypočítané na základe údajov zo všetkých troch akcelerometrov (na ľavej strane, pravej strane a v prostriedku) líšia o viac ako 10 mm, je potrebné preskúmať nespracované údaje a určiť príčinu takých veľkých odchýlok. V takom prípade daná skúšobňa určí, ktoré údaje z akcelerometrov by sa mali použiť na výpočet deformácie pohyblivej deformovateľnej bariéry, alebo, že sa nemôžu použiť žiadne z údajov z akcelerometrov. V tom prípade sa certifikačná skúška musí zopakovať. V skúšobnom protokole by sa malo uviesť podrobné vysvetlenie.
- 6.6.3.8. Údaje o strednej hodnote vzťahu deformácie a času sa skombinujú s údajmi o vzťahu sily pôsobiacej na stenu silomerov a času, aby sa pre každý blok stanovil výsledný vzťah sily a deformácie.

6.6.4. Výpočet energie

Energia absorbovaná každým blokom a celým čelom pohyblivej deformovateľnej bariéry by sa mala vypočítať v okamihu maximálnej deformácie bariéry.

$$E_n = \int_{t_0}^{t_1} F_n \cdot ds_{\text{mean}}$$

kde:

t_0 je čas prvého kontaktu,

t_1 je čas, keď sa vozík zastaví, t. j. keď $u = 0$,

s je deformácia deformovateľného prvku vozíka vypočítaná podľa bodu 6.6.3.

6.6.5. Overenie údajov o dynamickej sile

6.6.5.1. Celkový impulz (I) vypočítaný integráciou celkovej sily počas trvania kontaktu sa porovná so zmenou hybnosti počas tohto trvania (M^*V).

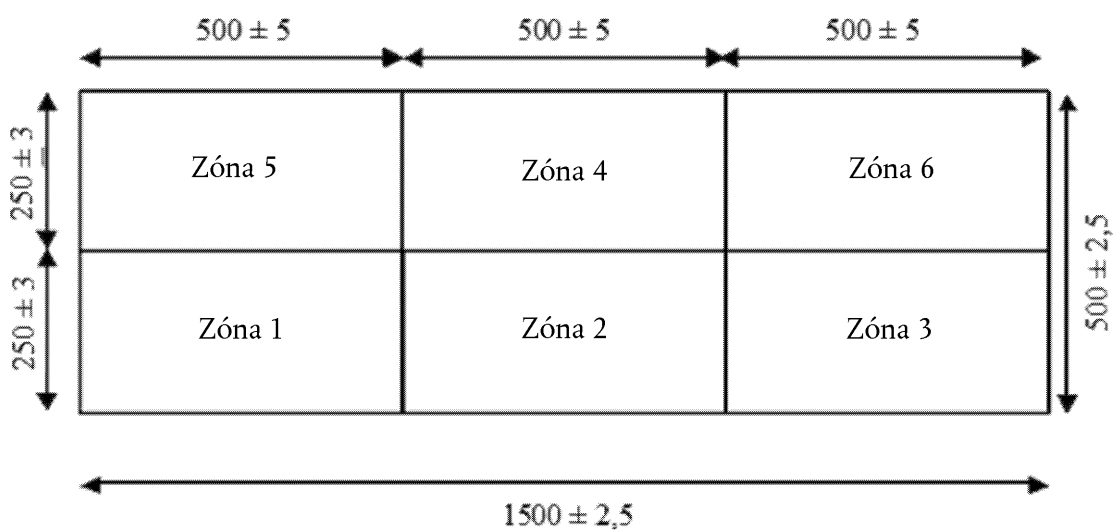
6.6.5.2. Zmena celkovej energie sa porovná so zmenou kinetickej energie pohyblivej deformovateľnej bariéry, ktorá sa vypočíta podľa vzorca:

$$E_k = \frac{1}{2} MV_i^2$$

kde V_i je rýchlosť nárazu a M je celková hmotnosť pohyblivej deformovateľnej bariéry.

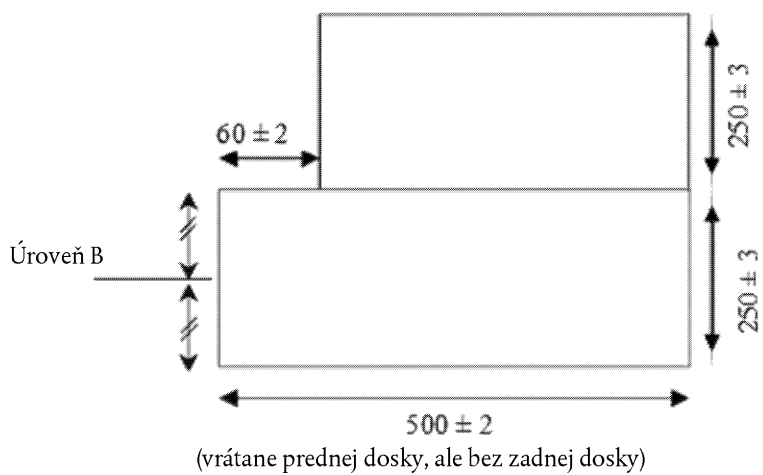
Ak sa zmena hybnosti (M^*V) nerovná celkovému impulzu (I) $\pm 5\%$, alebo ak sa celková absorbovaná energia (E E_n) nerovná kinetickej energii, $E_k \pm 5\%$, potom sa musia údaje zo skúšky preskúmať, aby sa zistila príčina tejto chyby.

Obrázok 1

Konštrukcia nárazového telesa ⁽¹⁾

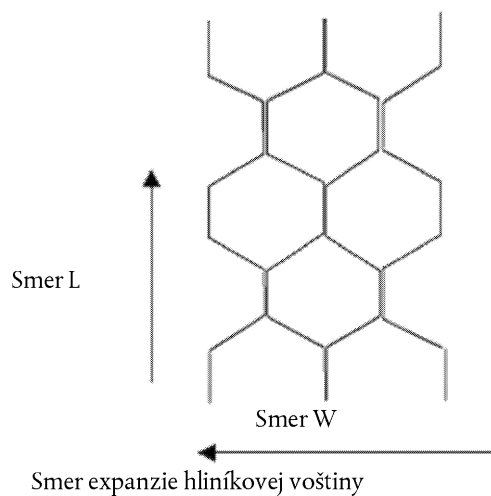
Obrázok 2

Horná časť nárazového telesa

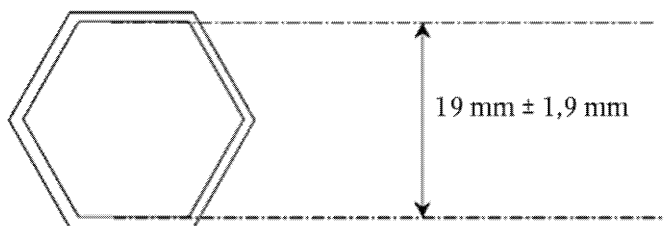

⁽¹⁾ Všetky rozmery sú v mm. Tolerancie rozmerov blokov umožňujú zohľadniť ťažkosti pri meraní narezaného hliníkového voštinového materiálu. Tolerancia celkových rozmerov nárazového telesa je menšia než tolerancia v prípade jednotlivých blokov, keďže bloky voštinového materiálu možno upraviť a prípadne zostaviť s presahmi, tak, aby sa dodržali presnejšie vymedzené rozmery čela nárazníka.

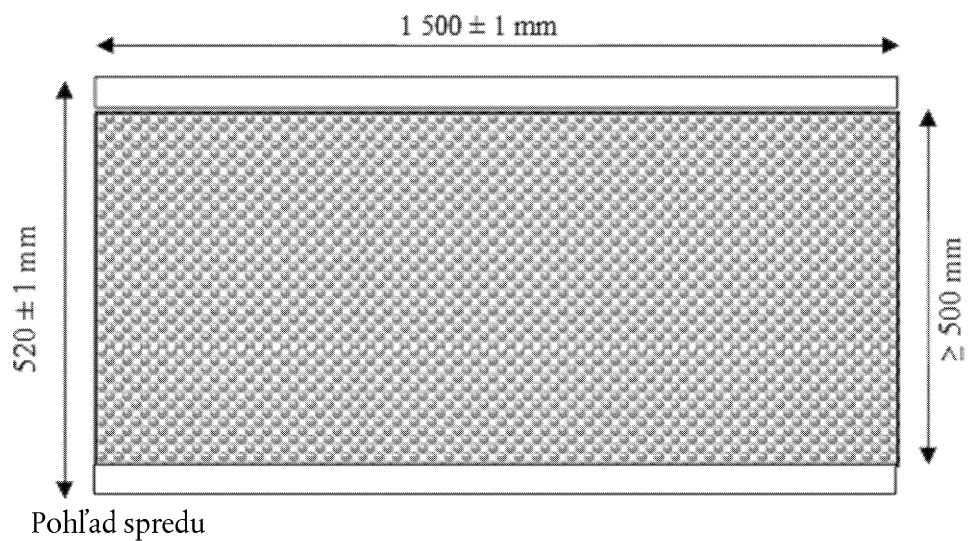
Obrázok 3

Orientácia hliníkového voštinového materiálu

Obrázok 4

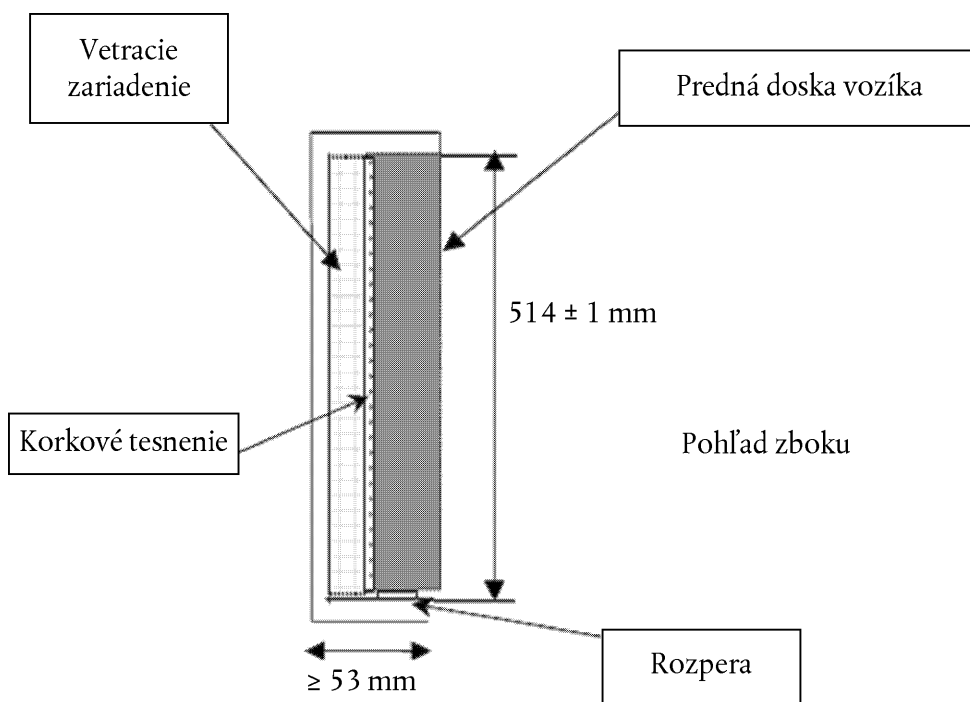
Rozmery buniek hliníkového voštinového materiálu

Obrázok 5

Konštrukcia zadnej dosky

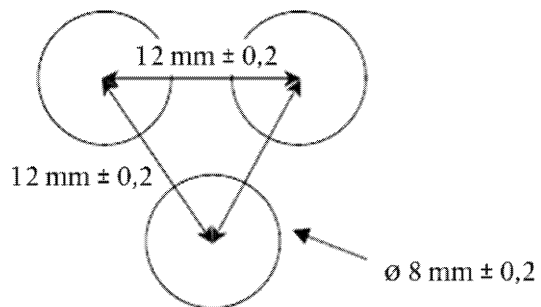
Obrázok 6

Pripevnenie zadnej dosky k vetraciu zariadeniu a k čelnej doske vozíka

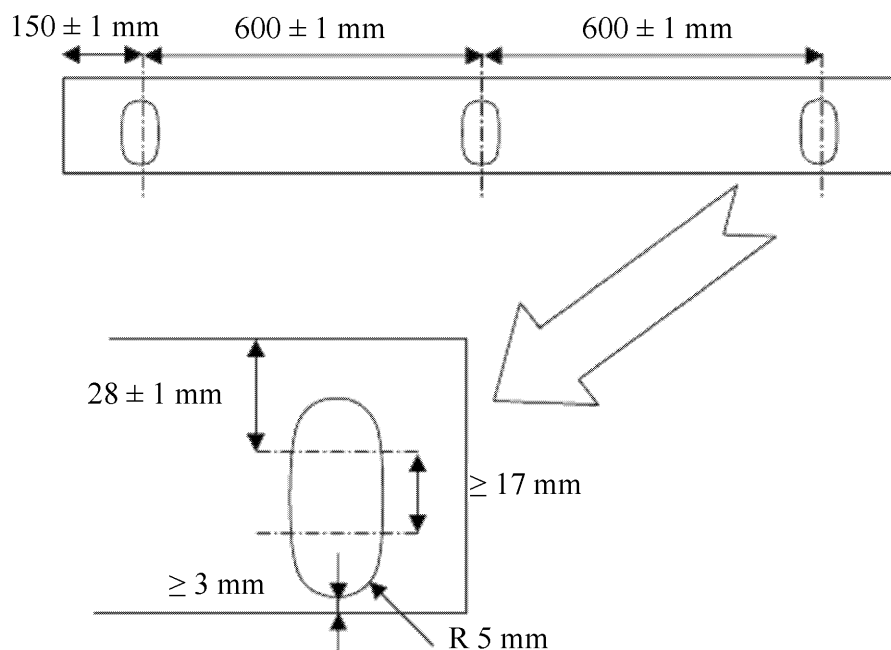

Obrázok 7

Vzdialenosť medzi stredmi vetracích otvorov zadnej dosky

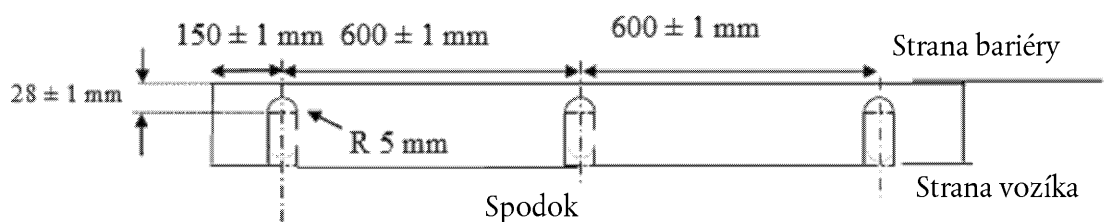

Horná a spodná príruka zadnej dosky

Poznámka: Upevňovacie otvory v spodnej príruke môžu mať v záujme uľahčenia upevnenia tvar oválnej drážky, ako je zobrazené ďalej; podmienkou je možnosť dosiahnuť dostatočné upnutie, aby sa počas celej nárazovej skúšky vylúčilo rozpojenie.

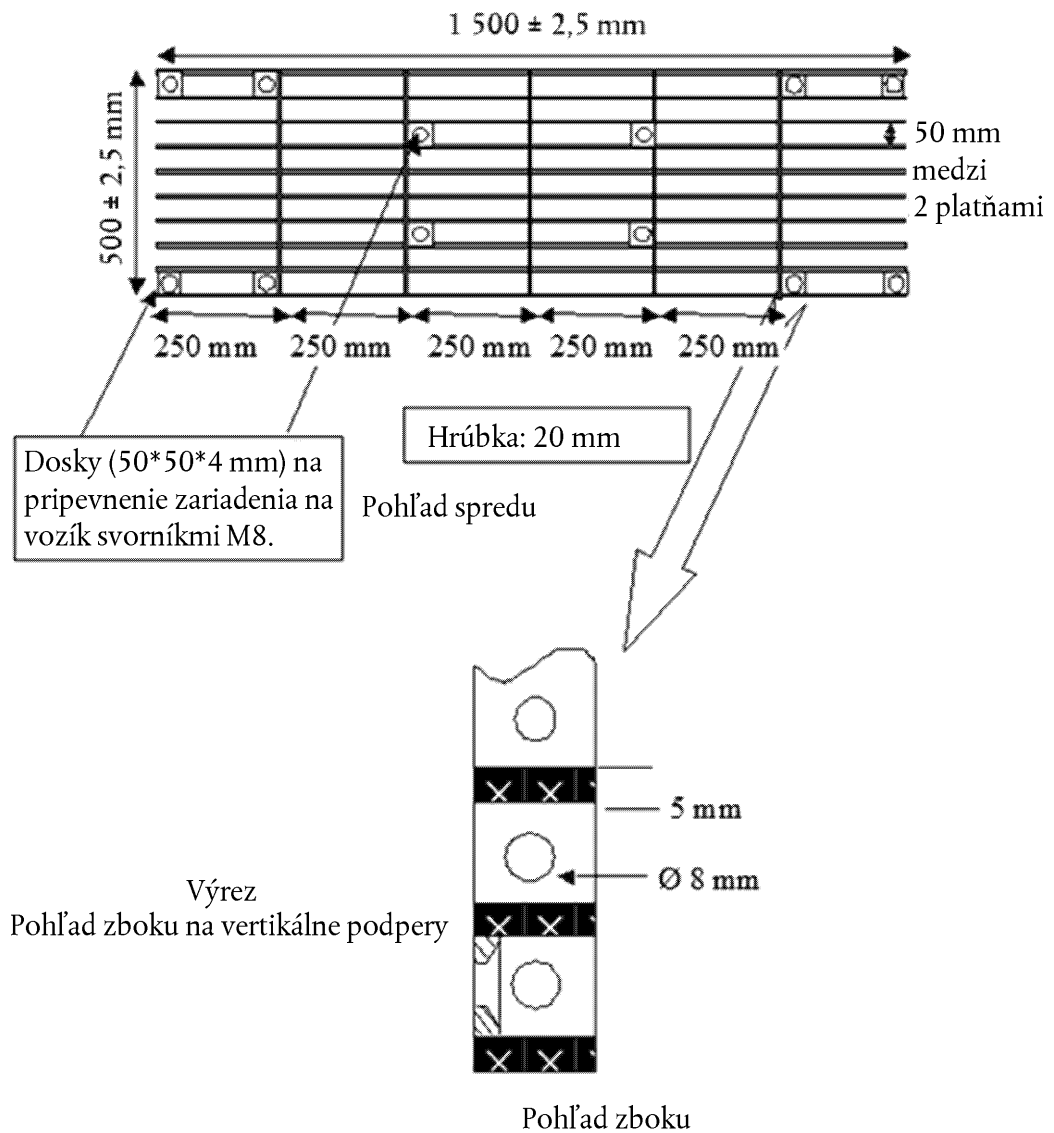
Obrázok 8

Obrázok 9

Vetrací rám

Vetracie zariadenie je konštrukcia zhotovená z dosky s hrúbkou 5 mm a šírkou 20 mm. Iba do vertikálnych platní je urobených deväť 8-milimetrových otvorov umožňujúcich horizontálne cirkulovanie vzduchu.

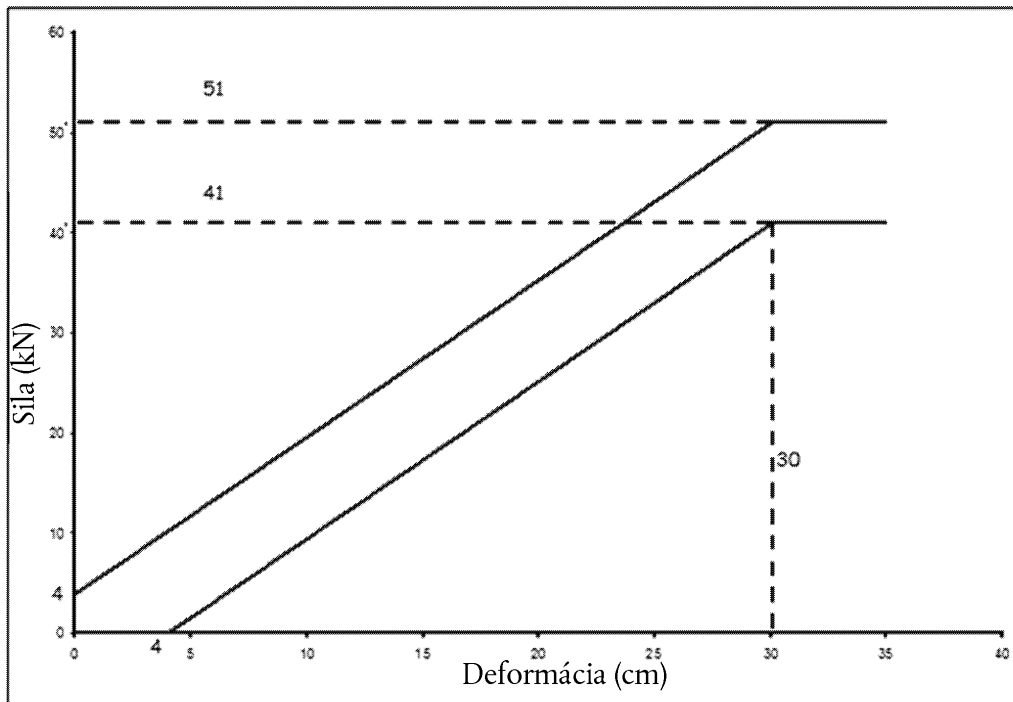

Doplnok 1

KRIVKY VZŤAHU SILY A DEFORMÁCIE PRE STATICKÉ SKÚŠKY

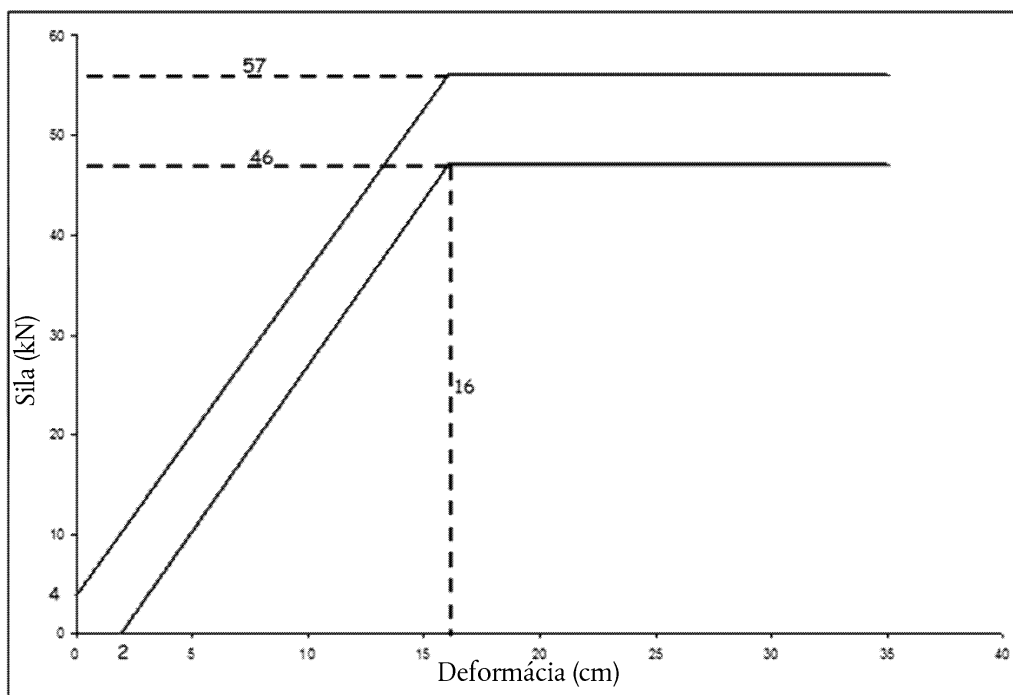
Obrázok 1a

Bloky 1 a 3

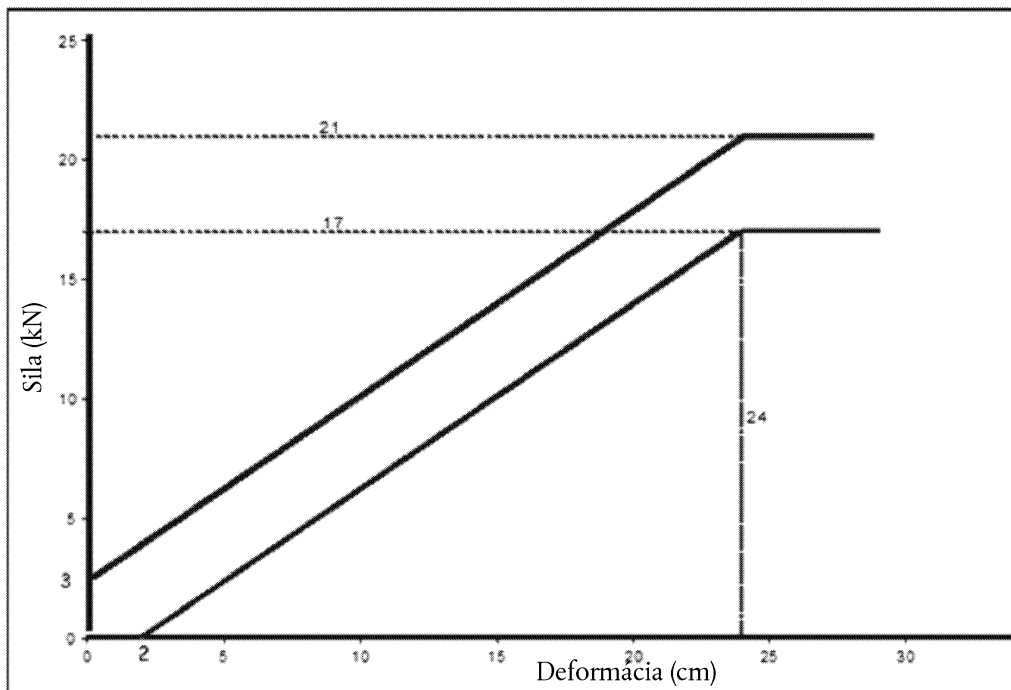

Obrázok 1b

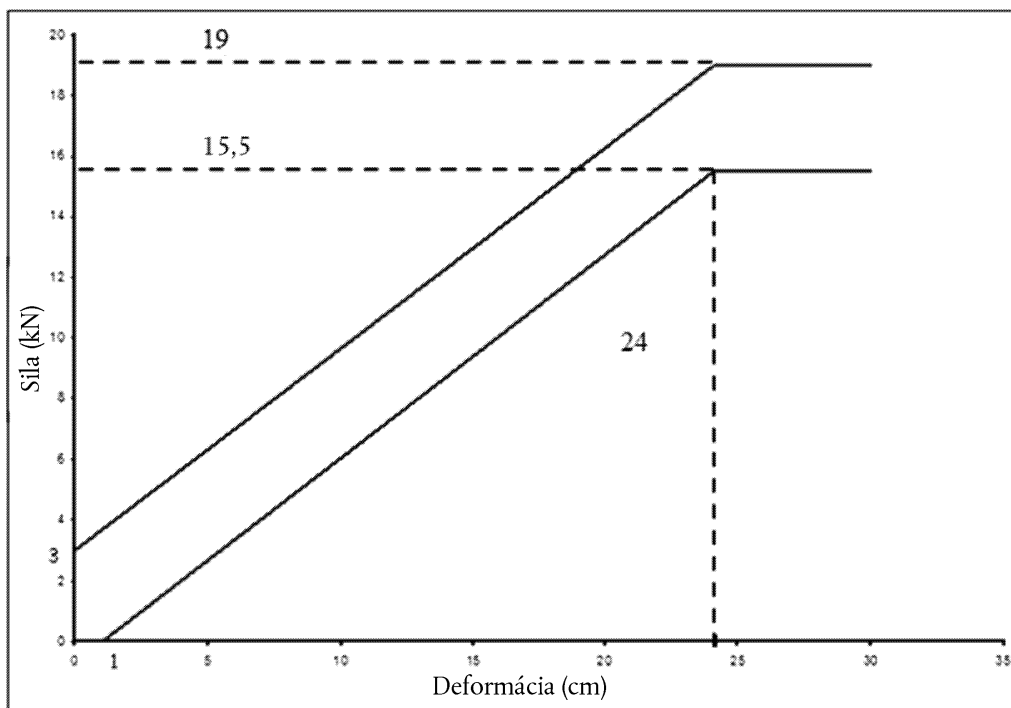
Blok 2

Obrázok 1c

Blok 4

Obrázok 1d

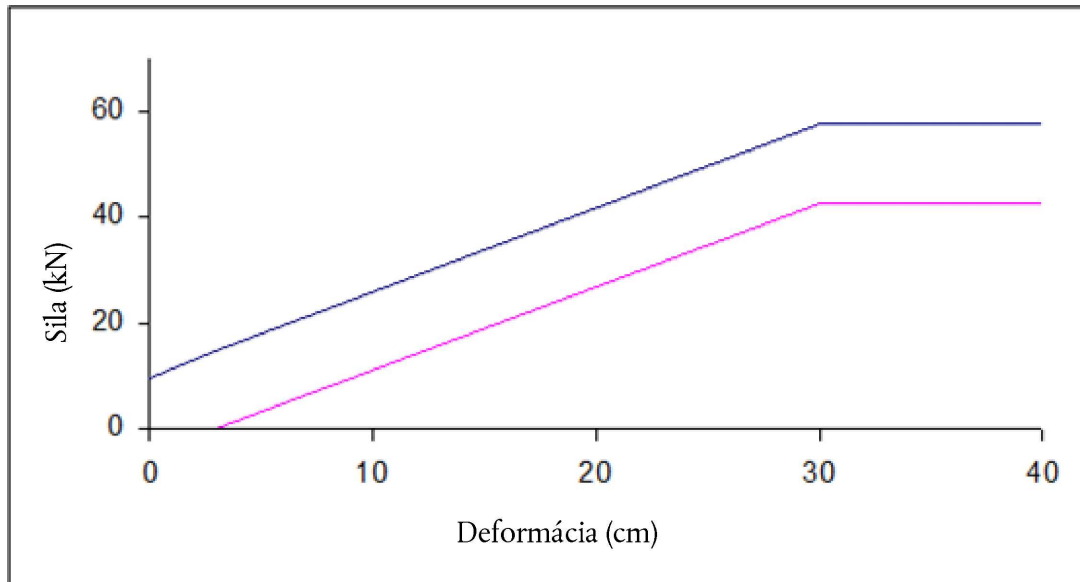
Bloky 5 a 6

Doplnok 2

KRIVKY VZŤAHU SILY A DEFORMÁCIE PRE DYNAMICKÉ SKÚŠKY

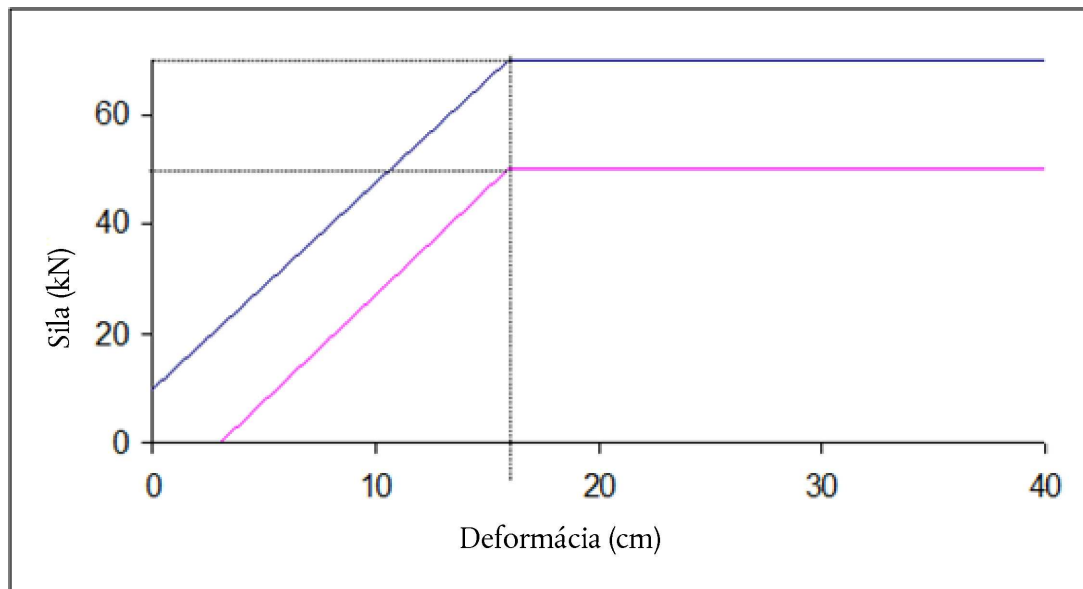
Obrázok 2 a

Bloky 1 a 3

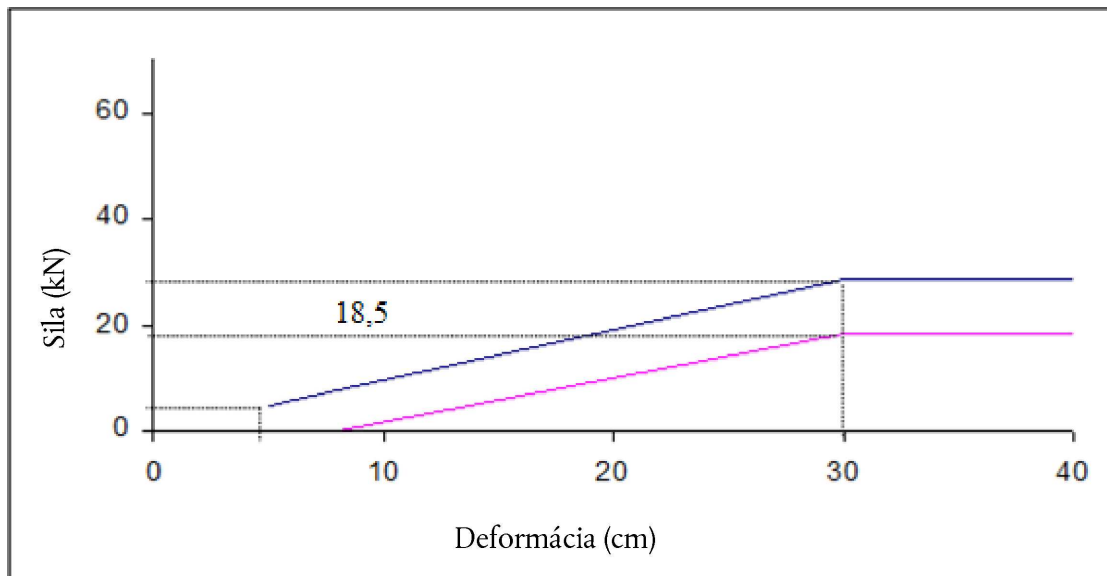

Obrázok 2b

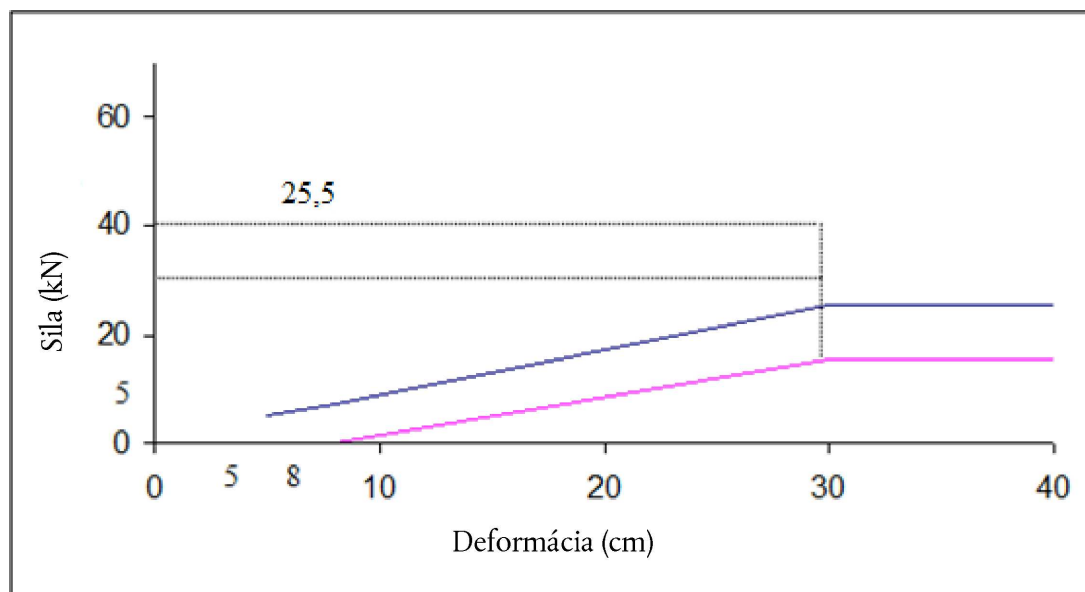
Blok 2

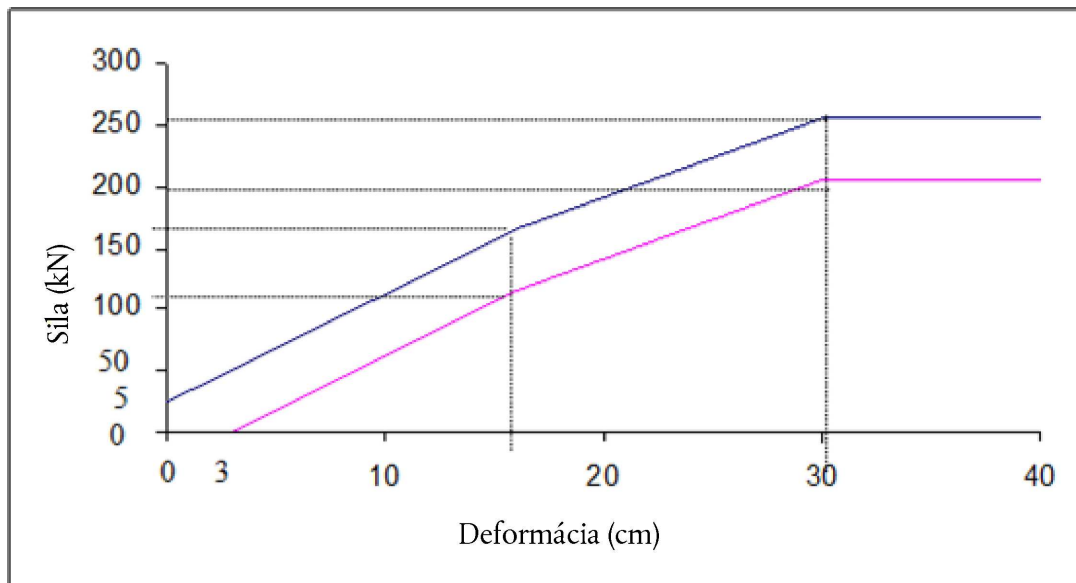
Obrázok 2c

Blok 4

Obrázok 2d

Bloky 5 a 6

Obrázok 2e

Bloky spolu

Doplnok 3

OVERENIE POHYBLIVEJ DEFORMOVATELNEJ BARIÉRY

1. ROZSAH PÔSOBNOSTI

V tomto doplnku sa stanovujú prostriedky na overenie pohyblivej deformovateľnej bariéry. Schvaľovací úrad zodpovedá za to, že pohyblivá deformovateľná bariéra spĺňa špecifikácie a na tento účel vykoná skúšku voči dynamometrickej stene podopretej stabilnou pevnou bariérou.

2. ZARIADENIA

2.1. Skúšobná plocha

Skúšobná plocha musí byť dostatočne veľká na to, aby na nej bolo možné umiestniť nájazdovú dráhu pohyblivej deformovateľnej bariéry, pevnú bariéru a technické vybavenie potrebné na skúšku. Posledná časť dráhy, najmenej 5 metrov pred pevnou bariérou, musí byť vodorovná, rovná a hladká.

2.2. Stabilná pevná bariéra a dynamometrická stena

2.2.1. Pevná bariéra musí pozostávať z bloku vystuženého betónu, ktorý má vpredu šírku najmenej 3 metre a výšku najmenej 1,5 metra. Hrúbka pevnej bariéry musí byť taká, aby bariéra vážila najmenej 70 ton. Predné čelo musí byť vertikálne, kolmé na os nájazdovej dráhy a vybavené silomermi schopnými zmerať celkovú záťaž každého bloku nárazového telesa pohyblivej deformovateľnej bariéry v momente nárazu. Stredy plôch nárazových dosiek sa musia zhodovať so stredmi zvolenej pohyblivej deformovateľnej bariéry; ich hrany musia byť od susedných plôch vzdialené 20 mm. Montáž silomerov a povrch dosiek musia byť v súlade s požiadavkami stanovenými v prílohe k norme ISO 6487:1987. V prípade, že je snímač vybavený ochranným krytom, nesmie tento kryt zhoršovať jeho odozvu.

2.2.2. Pevná bariéra musí byť buď ukotvená v zemi, alebo umiestnená na zemi, pričom sa v prípade potreby použijú dodatočné aretačné zariadenia na obmedzenie jej posunu. Môže sa použiť pevná bariéra so silomermi, ktorá má odlišné vlastnosti, ale ktorá prináša prinajmenej rovnako preukazné výsledky.

3. POHON POHYBLIVEJ DEFORMOVATELNEJ BARIÉRY

V momente nárazu už nesmie na pohyblivú deformovateľnú bariéru pôsobiť žiadne vodiace alebo hnacie zariadenie. Musí dosiahnuť prekážku po dráhe, ktorá prebieha kolmo na nárazovú bariéru. Náraz sa musí zamerať presne s toleranciou 10 mm.

4. MERACIE PRÍSTROJE

4.1. Rýchlosť

Rýchlosť nárazu musí byť 35 ± 2 km/h. Zariadenie na zaznamenávanie rýchlosti pri náraze musí merať s presnosťou 1 %.

4.2. Zátáž

Meracie prístroje musia spĺňať špecifikácie stanovené v norme ISO 6487:1987:

CFC pre všetky bloky:	= 60 Hz,
CAC pre bloky 1 a 3:	= 120 kN,
CAC pre bloky 4, 5 a 6:	= 60 kN,
CAC pre blok 2:	= 140 kN.

4.3. Zrýchlenie

Zrýchlenie v pozdĺžnom smere sa meria v mieste, na ktorom nedochádza k ohýbaniu. Prístrojové vybavenie musí zodpovedať norme ISO 6487:1987 s týmito špecifikáciami:

CFC 1 000 Hz (pred integráciou),
CFC 60 Hz (po integrácii),
CAC 50 g.

5. VŠEOBECNÉ ŠPECIFIKÁCIE BARIÉRY
 - 5.1. Individuálne vlastnosti každej bariéry musia byť v súlade s bodom 1 prílohy 5 a musia sa zaznamenať.
 6. VŠEOBECNÉ ŠPECIFIKÁCIE TYPU NÁRAZOVÉHO TELESA
 - 6.1. Vhodnosť typu nárazového telesa sa potvrdí, keď zaznamenaný výstupný signál každého zo šiestich silomerov spĺňa požiadavky uvedené v bode 2.2 prílohy 5.
 - 6.2. Nárazové telesá musia byť označené po sebe idúcimi poradovými číslami vrátane ich dátumu výroby.
-

PRÍLOHA 6

TECHNICKÝ OPIS FIGURÍNY PRE BOČNÝ NÁRAZ

1. VŠEOBECNÉ USTANOVENIA
 - 1.1. Figurína pre bočný náraz stanovená týmto predpisom, vrátane prístrojového vybavenia a kalibrácie, je opísaná na technických výkresoch a v príručke pre používateľa ⁽¹⁾.
 - 1.2. Rozmery a hmotnosti figuríny pre bočný náraz zodpovedajú rozmerom a hmotnostiam 50. percentilu dospelého muža bez dolnej časti ramien.
 - 1.3. Figurína pre bočný náraz pozostáva z kovovej a plastovej kostry potiahnutej gumou, plastom a penou, ktoré napodobňujú svalstvo.
2. KONŠTRUKCIA
 - 2.1. Nákres figuríny pre bočný náraz je uvedený na obrázku 1 a prehľad jej jednotlivých častí je uvedený v tabuľke 1 tejto prílohy.
 - 2.2. Hlava
 - 2.2.1. Hlava je na obrázku 1 tejto prílohy zobrazená ako dielec 1.
 - 2.2.2. Hlava pozostáva z hliníkovej kostry potiahnutej pružnou vinylovou kožou. Vnútrajšok kostry tvorí dutina, v ktorej sú umiestnené trojosové akcelerometre a závažie.
 - 2.2.3. V spojovacom diele medzi hlavou a krkom je zabudovaná atrapa silomeru. Tento dielec možno nahradiť silomerom v hornej časti krku.
 - 2.3. Krk
 - 2.3.1. Krk je na obrázku 1 tejto prílohy zobrazený ako dielec 2.
 - 2.3.2. Krk pozostáva zo spojovacieho dielu medzi hlavou a krkom, spojovacieho dielu medzi krkom a hrudníkom a zo strednej časti, ktorá navzájom spája oba spojovacie diely.
 - 2.3.3. Spojovací diel medzi hlavou a krkom (dielec 2a) aj spojovací diel medzi krkom a hrudníkom (dielec 2c) pozostávajú z dvoch hliníkových kotúčov navzájom spojených pomocou skrutky s polgulovitou hlavou a ôsmich gumených tlmivých.
 - 2.3.4. Valcovitá stredná časť (dielec 2b) je zhotovená z gumy. Hliníkový kotúč spojovacích dielov je na oboch stranách vsadený do gumovej časti.
 - 2.3.5. Krk je namontovaný na krčnej konzole, ktorá je na obrázku 1 tejto prílohy zobrazená ako dielec 2d. Táto konzola môže byť prípadne nahradená silomerom v dolnej časti krku.
 - 2.3.6. Uhol medzi dvoma plochami krčnej konzoly je 25°. Keďže plecový blok je naklonený dozadu pod uhlom 5°, výsledný uhol medzi krkom a trupom je 20°.
 - 2.4. Plece
 - 2.4.1. Plece je na obrázku 1 tejto prílohy zobrazené ako dielec 3.
 - 2.4.2. Plece pozostáva z plecového puzdra, dvoch kľúčnych kostí a penového krytu pleca.

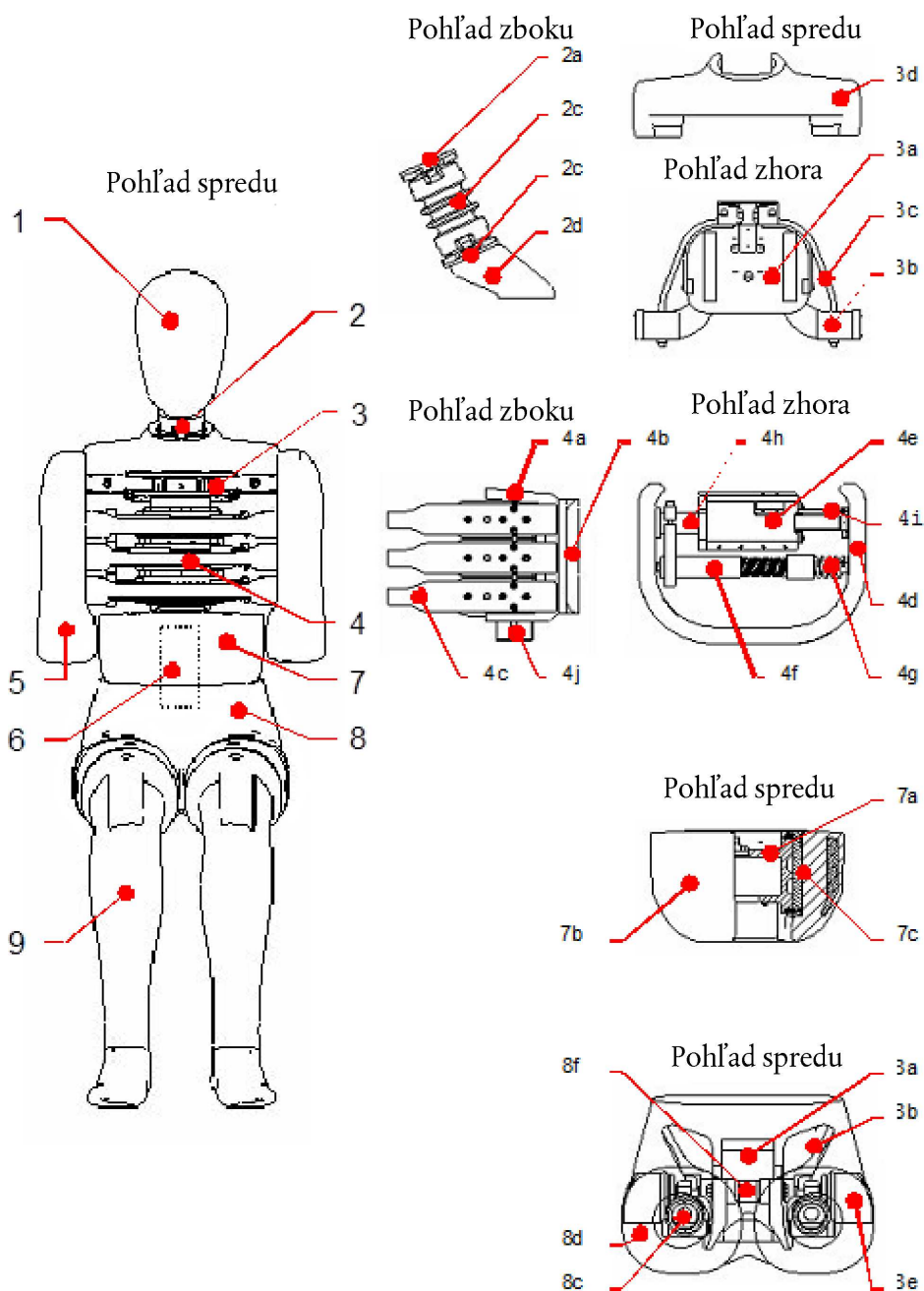
⁽¹⁾ Figurína zodpovedá špecifikácii figuríny ES-2. Číslo obsahu technického výkresu je: No. E-AA-DRAWING-LIST-7-25-032 z 25. júla 2003. Úplný súbor technických výkresov figuríny ES-2 a príručka pre používateľa ES-2 sú uložené u Európskej hospodárskej komisie Organizácie Spojených národov (EHK OSN), Palais des Nations, Ženeva, Švajčiarsko a je možné do nich na požiadanie nahliadnuť na sekretariáte.

- 2.4.3. Plecový blok (dielec 3a) pozostáva z hliníkového rozperného bloku, hliníkovej dosky navrchu a z hliníkovej dosky na spodnej časti rozperného bloku. Obe dosky sú pokryté vrstvou polytetrafluóreténu (PTFE).
- 2.4.4. Kľúčne kosti (dielec 3b) zhotovené z odliatkov polyuretánovej (PU) živice sú konštruované tak, aby sa vyklenuli nad rozperný blok. Kľúčne kosti držia v ich neutrálnej polohe dva elastické povrazy (dielec 3c), ktoré sú upnuté k zadnej strane plecového puzdra. Konštrukcia vonkajšieho okraja obidvoch kľúčnych kostí umožňuje bežnú polohu ramien.
- 2.4.5. Kryt pleca (dielec 3d) je zhotovený z polyuretánovej peny s nízkou hustotou a je pripojený k plecovému bloku.
- 2.5. Hrudník
- 2.5.1. Hrudník je na obrázku 1 tejto prílohy zobrazený ako dielec 4.
- 2.5.2. Hrudník pozostáva z pevného puzdra hrudnej chrbtice a z troch identických rebrových modulov.
- 2.5.3. Puzdro hrudnej chrbtice (dielec 4a) je zhotovené z ocele. Na jeho zadnej ploche je namontovaná oceľová rozpera a zakrivená zadná doska z polyuretánovej živice (dielec 4b).
- 2.5.4. Horný povrch puzdra hrudnej chrbtice je naklonený dozadu pod uhlom 5°.
- 2.5.5. Na dolnej strane puzdra chrbtice je namontovaný silomer T12 alebo atrapa silomeru (dielec 4j).
- 2.5.6. Rebrový modul (dielec 4c) pozostáva z oceľového rebrového oblúka potiahnutého polyuretánovou penou s otvorenými bunkami napodobňujúcou svalstvo (dielec 4d), zostavy lineárneho vodiaceho systému (dielec 4e) spájajúcej dovedna rebro s puzdrom chrbtice, hydraulického tlmiča (dielec 4f) a tuhej pružiny tlmiča (dielec 4g).
- 2.5.7. Lineárny vodiaci systém (dielec 4e) umožňuje, aby sa citlivá časť rebrového oblúka (dielec 4d) prehla vzhľadom na puzdro chrbtice (dielec 4a) a necitlivú časť. Zostava vodiaceho systému je vybavená lineárnymi ihlovými ložiskami.
- 2.5.8. Súčasťou zostavy vodiaceho systému je nastavovacia pružina (dielec 4h).
- 2.5.9. Na časť vodiaceho systému pripevnenú k puzdru chrbtice (dielec 4e) je možné nainštalovať snímač priehybu rebra (dielec 4i) a pripojiť ho k vonkajšiemu koncu vodiaceho systému na citlivej strane rebra.
- 2.6. Ramená
- 2.6.1. Ramená sú na obrázku 1 tejto prílohy zobrazené ako dielec 5.
- 2.6.2. Ramená majú plastovú kostru pokrytú polyuretánovou (PU) napodobeninou svalstva a polyvinylchloridovou (PVC) kožou. V hornej časti paže sa ako napodobenina svalstva používa odliatok z polyuretánu s vysokou hustotou a v dolnej časti polyuretánová pena.
- 2.6.3. Ramenný kĺb umožňuje nastaviť jednotlivé polohy ramena pod uhlami 0, 40 a 90 stupňov k osi trupu.
- 2.6.4. Ramenný kĺb umožňuje otáčanie len na účely ohnutia, resp. natiahnutia ramena.
- 2.7. Drieková chrbtica
- 2.7.1. Drieková chrbtica je na obrázku 1 tejto prílohy zobrazená ako dielec 6.
- 2.7.2. Drieková chrbtica pozostáva z pevného gumeného valca s dvoma oceľovými spojovacími doštičkami na každom konci a z oceľového kábla vo vnútri valca.

- 2.8. Brucho
- 2.8.1. Brucho je na obrázku 1 tejto prílohy zobrazené ako dielec 7.
- 2.8.2. Brucho pozostáva z pevnej strednej časti a penového obloženia.
- 2.8.3. Strednú časť brucha tvorí kovový odliatok (dielec 7a). Na vrchu odliatku je pripevnená krycia doska.
- 2.8.4. Obloženie (dielec 7b) pozostáva z polyuretánovej peny. Do penového obloženia je na oboch stranách zapracovaná ohnutá gumená doštička naplnená olovenými guľôčkami.
- 2.8.5. Medzi penovým obložením a pevným odliatkom môžu byť na každej strane brucha nainštalované buď tri snímače sily (dielec 7c), alebo tri atrapy, ktoré meranie nevykonávajú.
- 2.9. Panva
- 2.9.1. Panva je na obrázku 1 tejto prílohy zobrazená ako dielec 8.
- 2.9.2. Panva pozostáva z bloku krížovej kosti, dvoch bedrových kostí, dvoch zostáv bedrového kĺbu a penového obloženia napodobňujúceho svalstvo.
- 2.9.3. Krížová kosť (dielec 8a) pozostáva z kovového bloku špecifickej hmotnosti a z kovovej doštičky namontovanej navrchu tohto bloku. Na zadnej strane bloku je dutina, ktorá uľahčuje používanie prístrojového vybavenia.
- 2.9.4. Bedrové kosti (dielec 8b) sú zhotovené z polyuretánovej živice.
- 2.9.5. Zostavy bedrového kĺbu (dielec 8c) sú zhotovené z oceľových častí. Pozostávajú z hornej stehennej konzoly a guľového kĺbu spojeného s osou prechádzajúcou cez bod H figuríny.
- 2.9.6. Systém svalstva (dielec 8d) je zhotovený z polyvinylchloridovej kože naplnenej polyuretánovou penou. V mieste bodu H je koža nahradená blokom z polyuretánovej peny s otvorenými bunkami (dielec 8e) podloženým oceľovou doštičkou pripevnenou k bedrovej kosti hriadeľom prechádzajúcim cez guľový kĺb.
- 2.9.7. Bedrové kosti sú na zadnej strane pripevnené k bloku krížovej kosti a spojené v mieste lonovej spony snímačom sily (dielec 8f) alebo atrapou snímača.
- 2.10. Nohy
- 2.11. Nohy sú na obrázku 1 tejto prílohy zobrazené ako dielec 9.
- 2.11.1. Nohy pozostávajú z kovovej kostry pokrytej polyuretánovou penou napodobňujúcou svalstvo s polyvinylchloridovou kožou.
- 2.11.2. Svalstvo stehien tvorí odliatok z polyuretánu s vysokou hustotou pokrytý kožou z polyvinylchloridu.
- 2.11.3. Kolenný a členkový kĺb umožňujú otáčanie len na účely ohnutia, resp. natiahnutia nohy.
- 2.12. Odev
- 2.12.1. Odev nie je na obrázku 1 tejto prílohy zobrazený.
- 2.12.2. Odev je zhotovený z gummy a pokrýva plecia, hrudník, hornú časť ramien, brucho a driekovú chrbticu, ako aj hornú časť panvy.

Obrázok 1

Konštrukcia figuríny pre bočný náraz

Tabuľka 1

Komponenty figuríny pre bočný náraz (pozri obrázok 1)

Časť	Číslo	Opis	Počet	
1		Hlava	1	
2		Krk	1	
	2 a	Spojovací diel medzi hlavou a krkom		1

Časť	Číslo	Opis	Počet	
	2b	Stredná časť		1
	2c	Spojovací diel medzi krkom a hrudníkom		1
	2d	Krčná konzola		1
3		Plece	1	
	3a	Plecové puzdro		1
	3b	Kľúčne kosti		2
	3c	Pružný povraz		2
	3d	Penový kryt pleca		1
4		Hrudník	1	
	4a	Hrudná chrbtica		1
	4b	Zadná doska (zakrivená)		1
	4c	Rebrový modul		3
	4d	Rebrový oblúk pokrytý svalstvom		3
	4e	Zostava piest – valec		3
	4f	Tlmič		3
	4g	Tuhá pružina tlmiča		3
	4h	Nastavovacia pružina		3
	4i	Snímač posunutia		3
	4j	Sílomer T12 alebo atrapa sílomeru		1
5		Paža	2	
6		Drieková chrbtica	1	
7		Brucho	1	
	7 a	Odliaok strednej časti brucha		1
	7b	Obloženie simulujúce svalstvo		1
	7c	Snímač sily		3
8		Panva	1	
	8a	Blok krížovej kosti		1
	8b	Bedrová kosť		2
	8c	Zostava bedrového kĺbu		2

Časť	Číslo	Opis	Počet	
	8d	Obloženie simulujúce svalstvo		1
	8e	Penový blok v bode H		2
	8f	Snímač sily alebo jeho atrapa		1
9		Noha	2	
10		Odev	1	

3. MONTÁŽ FIGURÍNY

3.1. Hlava – krk

3.1.1. Požadovaný krútiaci moment na polguľovité skrutky pre zostavu krku je 10 Nm.

3.1.2. Zostava silomeru pre časť hlava/horná časť krku je pripevnená k doštičke spojovacieho dielu medzi hlavou a krkom štyrmi skrutkami.

3.1.3. Doštička spojovacieho dielu medzi krkom a hrudníkom je pripevnená ku krčnej konzole štyrmi skrutkami.

3.2. Krk – plece – hrudník

3.2.1. Krčná konzola je pripevnená k plecovému bloku štyrmi skrutkami.

3.2.2. Plecový blok je pripevnený k hornej strane puzdra hrudnej chrbtice tromi skrutkami.

3.3. Plece – rameno

3.3.1. Ramená sú pripevnené ku kľúčnym kostiam pomocou skrutky a axiálneho ložiska. Skrutka musí byť utiahnutá tak, aby sa v čape ramena dosiahla zadržiavacia sila ramena 1 – 2 g.

3.4. Hrudník – drieková chrbtica – brucho

3.4.1. Smer upevnenia rebrových modulov k hrudníku musí byť prispôsobený požadovanej strane nárazu.

3.4.2. V dolnej časti hrudnej chrbtice je k silomeru T12 alebo k atrape silomeru dvoma skrutkami pripevnený adaptér driekovej chrbtice.

3.4.3. Adaptér driekovej chrbtice je pripevnený k vrchu driekovej chrbtice štyrmi skrutkami.

3.4.4. Montážna príruha odliatku, ktorý tvorí strednú časť brucha, je upevnená medzi adaptér driekovej chrbtice a hornú doštičku driekovej chrbtice.

3.4.5. Umiestnenie brušných snímačov sily sa prispôsobí požadovanej strane nárazu.

3.5. Drieková chrbtica – panva – nohy

3.5.1. Drieková chrbtica je pripevnená ku krycej doštičke bloku krížovej kosti tromi skrutkami. V prípade použitia silomeru v dolnej časti driekovej chrbtice sa použijú štyri skrutky.

- 3.5.2. Spodná doštička driekovej chrbtice je pripevnená k bloku krížovej kosti panvy tromi skrulkami.
- 3.5.3. Nohy sú pripevnené ku konzole hornej časti stehennej kosti zostavy bedrového kĺbu a panvy jednou skrulkou.
- 3.5.4. Pripevnenie kolena a členku k nohe možno upraviť tak, aby sa dosiahla zadržiavacia sila 1 – 2 g.

4. HLAVNÉ PARAMETRE

4.1. Hmotnosť

- 4.1.1. Hmotnosti hlavných komponentov figuríny sú uvedené v tabuľke 2 tejto prílohy.

Tabuľka 2

Hmotnosti komponentov figuríny

Komponent (časť tela)	Hmotnosť (kg)	Tolerancia ± (kg)	Hlavné komponenty
Hlava	4,0	0,2	Kompletná zostava hlavy vrátane trojosového akcelerometra a silomeru v hornej časti krku alebo jeho atrapy
Krk	1,0	0,05	Krk bez krčnej konzoly
Hrudník	22,4	1,0	Krčná konzola, kryt pleca, zostava pliec, skrutki na pripevnenie ramien, puzdro chrbtice, zadná doska trupu, rebrové moduly, snímače priehybu rebier, silomer na zadnej doske trupu alebo jeho atrapa, silomer T12 alebo jeho atrapa, odliatok strednej časti brucha, brušné snímače sily, 2/3 odevu
Paža (každá)	1,3	0,1	Horná časť paže vrátane dosky na polohovanie ramena (každého)
Brucho a drieková chrbtica	5,0	0,25	Obloženie napodobňujúce svalstvo brucha a drieková chrbtica
Panva	12,0	0,6	Blok krížovej kosti, doštička na upevnenie driekovej chrbtice, bedrové guľové kĺby, horné stehenné konzoly, bedrové kosti, snímač sily na lonovej kosti, obloženie napodobňujúce svalstvo panvy, 1/3 odevu
Noha (každá)	12,7	0,6	Chodidlo, dolná a horná časť nohy a svalstvo až po spojenie s hornou časťou stehennej kosti (každá)
Celá figurína	72,0	1,2	

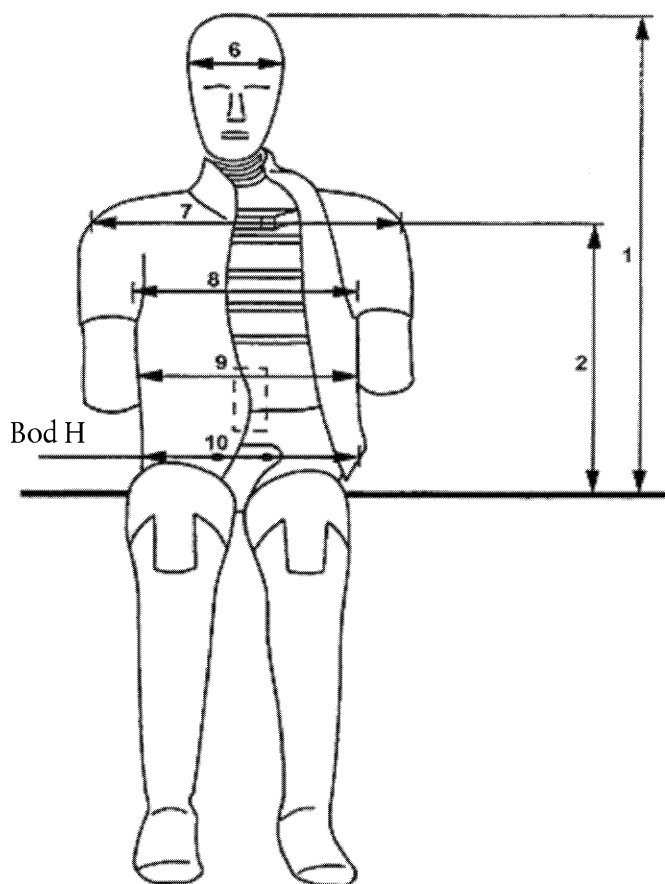
4.2. Základné rozmery

- 4.2.1. Základné rozmery figuríny pre bočný náraz (vrátane odevu) vychádzajúce z obrázku 2 tejto prílohy sú uvedené v tabuľke 3 tejto prílohy.

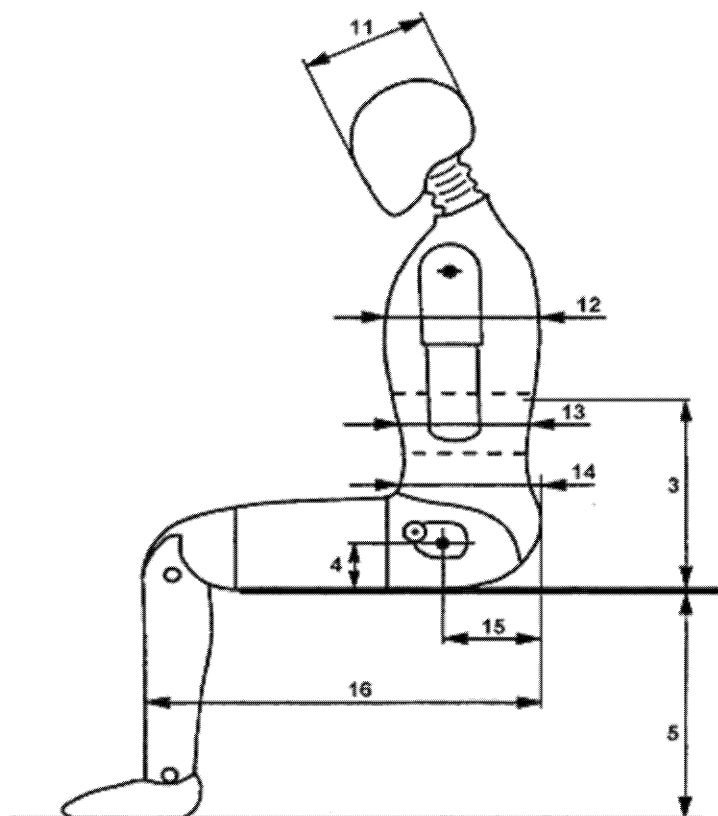
Rozmery sú merané bez odevu.

Obrázok 2

Základné rozmery figuríny
(pozri tabuľku 3)

Poznámka: Rozmery sa merajú bez odevu.

Tabuľka 3

Základné rozmery figuríny

Číslo	Parameter	Rozmer (mm)
1	Výška v sede	909 ± 9

Číslo	Parameter	Rozmer (mm)
2	Sedadlo – ramenný kĺb	565 ± 7
3	Sedadlo – spodná časť puzdra hrudnej chrbtice	351 ± 5
4	Sedadlo – bedrový kĺb (stred skrutky)	100 ± 3
5	Podošva – sedadlo, v sede	442 ± 9
6	Šírka hlavy	155 ± 3
7	Šírka pleca/ramien	470 ± 9
8	Šírka hrudníka	327 ± 5
9	Šírka brucha	290 ± 5
10	Šírka panvy	355 ± 5
11	Hĺbka hlavy	201 ± 5
12	Hĺbka hrudníka	276 ± 5
13	Hĺbka brucha	199 ± 5
14	Hĺbka panvy	240 ± 5
15	Zadná strana zadku – bedrový kĺb (stred skrutky)	155 ± 5
16	Zadná strana zadku – predná časť kolena	606 ± 9

5. CERTIFIKÁCIA FIGURÍNY

5.1. Strana nárazu

5.1.1. V závislosti od toho, ktorá strana vozidla má byť vystavená nárazu, by sa mali certifikovať časti figuríny na ľavej strane alebo na pravej strane.

5.1.2. Usporiadanie figuríny z hľadiska smeru montáže rebrových modulov a umiestnenia brušných snímačov sily sa musí prispôbiť požadovanej strane nárazu.

5.2. Prístrojové vybavenie

5.2.1. Všetky prístroje musia byť kalibrované v súlade s požiadavkami dokumentácie špecifikovanej v bode 1.1 tejto prílohy.

5.2.2. Všetky kanály prístrojového vybavenia musia zodpovedať požiadavkám na záznamy dátových kanálov podľa ISO 6487:2000 alebo SAE J211 (marec 1995).

5.2.3. Na splnenie požiadaviek tohto predpisu sa vyžaduje minimálne desať kanálov:

zrýchlenia hlavy (3),

posuny rebier hrudníka (3),

zaťaženie brucha (3) a

zaťaženie spony lonovej kosti (1).

5.2.4. Okrem toho je k dispozícii niekoľko nepovinných kanálov prístrojového vybavenia (38):

zaťaženia hornej časti krku (6),

zaťaženia dolnej časti krku (6),

zaťaženia kľúčnej kosti (3),

zaťaženia zadnej dosky trupu (4),

zrýchlenia T1 (3),

zrýchlenia T12 (3),

zrýchlenia rebier (6, dva na každom rebre)

zaťaženia chrbtice T12 (4),

zaťaženia dolnej časti driekovej chrbtice (3),

zrýchlenia panvy (3) a

zaťaženia stehna (6).

Voliteľne sú k dispozícii ďalšie štyri kanály indikácie polohy:

rotácie hrudníka (2) a

rotácie panvy (2).

5.3. Vizuálna kontrola

5.3.1. Všetky časti figuríny by sa mali vizuálne skontrolovať, či nie sú poškodené, a v prípade potreby by sa mali pred certifikačnou skúškou vymeniť.

5.4. Celková skúšobná zostava

5.4.1. Na obrázku 3 tejto prílohy je zobrazená skúšobná zostava pre všetky certifikačné skúšky na figuríne pre bočný náraz.

5.4.2. Zostava pre certifikačné skúšky a skúšobné postupy musí byť v súlade so špecifikáciou a požiadavkami dokumentácie uvedenými v bode 1.1.

5.4.3. Skúšky na hlave, krku, hrudníku a driekovej chrbtici sa vykonávajú na podzostavách figuríny.

5.4.4. Skúšky na pleci, bruchu a panve sa vykonávajú na kompletnej figuríne (bez odevu, obuvi a spodnej bielizne). Pri týchto skúškach figurína sedí na rovnej ploche s dvoma vrstvami polytetrafluóreténu (PTFE) s hrúbkou menšou alebo rovnou 2 mm, ktoré sú umiestnené medzi figurínou a rovnou plochou.

5.4.5. Všetky časti, ktoré sa majú certifikovať, by mali byť pred skúškou aspoň štyri hodiny uložené v skúšobnej miestnosti pri teplote od 18 do 22 °C a relatívnej vlhkosti od 10 do 70 %.

5.4.6. Medzi dvoma certifikačnými skúškami na tej istej časti by malo uplynúť aspoň 30 minút.

5.5. Hlava

5.5.1. Podzostava hlavy vrátane atrapy silomeru v hornej časti krku sa certifikuje skúškou pádom z výšky 200 ± 1 mm na plochú, pevnú nárazovú plochu.

- 5.5.2. Uhol medzi nárazovou plochou a strednou sagitálnou rovinou hlavy je $35^\circ \pm 1^\circ$, čo umožňuje náraz v hornej časti boku hlavy (to sa môže uskutočniť pomocou popruhového postroja alebo konzoly hlavy s hmotnosťou $0,075 \pm 0,005$ kg).
- 5.5.3. Najvyššie výsledné zrýchlenie hlavy, filtrované pri CFC 1 000 podľa normy ISO 6487:2000 by malo byť v rozmedzí od 100 g do 150 g.
- 5.5.4. Zaťaženie hlavy sa môže upraviť tak, aby túto požiadavku spĺňalo, a to prostredníctvom zmeny trecích vlastností medznej plochy medzi kožou a lebku (napr. premazaním mastencovým práškom alebo polytetrafluoreténovým sprejom).
- 5.6. Krk
- 5.6.1. Spojovací diel medzi hlavou a krkom sa s pomocou 12 mm hrubej spojovacej doštičky s hmotnosťou $0,205 \pm 0,05$ kg namontuje na špeciálnu certifikačnú maketu hlavy s hmotnosťou $3,9 \pm 0,05$ kg (pozri obrázok 6).
- 5.6.2. Maketa hlavy a krk sa v obrátenej polohe pripevnia na spodok krčného kyvadla ⁽¹⁾, ktoré umožňuje bočný pohyb systému.
- 5.6.3. Krčné kyvadlo je podľa špecifikácie krčného kyvadla vybavené jednoosovým akcelerometrom (pozri obrázok 5).
- 5.6.4. Krčné kyvadlo by malo voľne padať z výšky zvolenej tak, aby sa dosiahla nárazová rýchlosť $3,4 \pm 0,1$ m/s nameraná v mieste akcelerometra kyvadla.
- 5.6.5. Krčné kyvadlo sa spomaľuje z nárazovej rýchlosti na nulu pomocou príslušného zariadenia ⁽²⁾ opísaného v špecifikácii krčného kyvadla (pozri obrázok 5) tak, aby vzťah zmeny rýchlosti a času bol v pásme špecifikovanom na obrázku 7 a v tabuľke 4 tejto prílohy. Všetky kanály sa musia zaznamenávať podľa špecifikácie zaznamenávania dátového kanálu podľa normy ISO 6487:2000 alebo SAE J211 (marec 1995) a musia sa filtrovať digitálne pri CFC 180 podľa normy ISO 6487:2000 alebo pri CFC 180 podľa SAE J211:1995. Spomalenie kyvadla sa musí filtrovať pri CFC 60 podľa normy ISO 6487:2000 alebo pri CFC 60 podľa SAE J211:1995.

Tabuľka 4

Pásma vzťahu zmeny rýchlosti kyvadla a času pre certifikačnú skúšku krku

Horný časový limit Čas (s)	Rýchlosť (m/s)	Dolný časový limit Čas (s)	Rýchlosť (m/s)
0,001	0,0	0	- 0,05
0,003	- 0,25	0,0025	- 0,375
0,014	- 3,2	0,0135	- 3,7
		0,017	- 3,7

- 5.6.6. Maximálny uhol ohnutia makety hlavy vo vzťahu ku kyvadlu (uhol dθA + uhol dθC na obrázku 6) by mal byť od 49,0 do 59,0 stupňov a mal by nastať v rozmedzí od 54,0 do 66,0 ms.
- 5.6.7. Maximálne posuny ťažiska makety hlavy merané v uhloch dθA a dθB (pozri obrázok 6) by mali byť: predný základný uhol kyvadla dθA by mal byť v rozmedzí od 32,0 do 37,0° a mal by nastať v rozmedzí od 53,0 do 63,0 ms a zadný základný uhol kyvadla dθB by mal byť od $0,81 * (\text{uhol } d\theta A) + 1,75$ stupňa do $0,81 * (\text{uhol } d\theta A) + 4,25^\circ$ stupňa a mal by nastať v rozmedzí od 54,0 do 64,0 ms.

⁽¹⁾ Krčné kyvadlo zodpovedajúce predpisu Spojených štátov American Code of Federal Regulation [49 CFR kapitola V časť 572.33 (vydanie 10-1-00) (pozri aj obrázok 5)].

⁽²⁾ Odporúča sa použitie trojpalcovej voštiny (pozri obrázok 5).

- 5.6.8. Zataženie krku sa môže upraviť tak, že sa osem tlmčov s kruhovým prierezom nahradí tlmčmi s rozdielnou tvrdosťou podľa Shoreho.
- 5.7. Plece
- 5.7.1. Dĺžka pružného povrazu by sa mala upraviť tak, aby na posunutie kľúčnej kosti dopredu bola potrebná sila medzi 27,5 a 32,5 N aplikovaná v smere dopredu 4 ± 1 mm od vonkajšieho okraja kľúčnej kosti v tej istej rovine, v akej prebieha pohyb kľúčnej kosti.
- 5.7.2. Figurína sedí na rovnej, horizontálnej, pevnej ploche bez zadného operadla. Hrudník je umiestnený vertikálne, pričom ramená by mali byť nastavené pod uhlom 40 ± 2 stupňov dopredu k vertikále. Nohy sa nastavujú horizontálne.
- 5.7.3. Nárazovým telesom je kyvadlo s hmotnosťou $23,4 \pm 0,2$ kg a priemerom $152,4 \pm 0,25$ mm s polomerom hrany 12,7 mm. (!) Nárazové teleso je štyrmi drôti zavesené z pevných závesných čapov, pričom stredová čiara nárazového telesa sa nachádza aspoň 3,5 m pod pevnými závesnými čapmi (pozri obrázok 4).
- 5.7.4. Nárazové teleso je vybavené akcelerometrom citlivým v smere nárazu, ktorý je umiestnený na osi nárazového telesa.
- 5.7.5. Nárazové teleso by malo narážať do pleca figuríny voľným kývavým pohybom pri nárazovej rýchlosti $4,3 \pm 0,1$ m/s.
- 5.7.6. Smer nárazu je kolmý na predozadnú os figuríny a os nárazového telesa sa zhoduje s osou bodu otáčania hornej časti ramena.
- 5.7.7. Najvyššie zrýchlenie nárazového telesa, filtrované pri CFC 180 podľa normy ISO 6487:2000 by malo byť v rozmedzí od 7,5 do 10,5 g.
- 5.8. Ramená
- 5.8.1. Pre ramená nie je definovaný žiadny postup dynamickej certifikácie.
- 5.9. Hrudník
- 5.9.1. Každý rebrový modul sa certifikuje samostatne.
- 5.9.2. Rebrový modul sa umiestni vertikálne do zariadenia na skúšku pádom a rebrový valec sa pevne upevní k zariadeniu.
- 5.9.3. Nárazovým telesom je voľne padajúce závažie s hmotnosťou $7,78 \pm 0,01$ kg s plochým čelom a s priemerom 150 ± 2 mm.
- 5.9.4. Stredová čiara nárazového telesa by mala byť zarovnaná so stredovou čiarou vodiaceho systému rebra.
- 5.9.5. Sila nárazu je určená výškou pádu 815, 204 a 459 mm. Výsledkom týchto výšok pádu sú rýchlosti približne 4, 2, respektíve 3 m/s. Výška pádu by sa nemala odchyľovať od stanovených hodnôt o viac ako 1 %.
- 5.9.6. Posunutie rebra by sa malo merať napríklad pomocou jeho vlastného snímača posunutia.
- 5.9.7. Požiadavky na certifikáciu rebier sú uvedené v tabuľke 5 tejto prílohy.
- 5.9.8. Zataženie rebrového modulu sa môže upraviť nahradením nastavovacej pružiny vnútri valca pružinou s odlišnými hodnotami tuhosti.

(!) Krčné kyvadlo zodpovedajúce predpisu Spojených štátov American Code of Federal Regulation [49 CFR kapitola V časť 572.36 (vydanie 10-1-00) (pozri aj obrázok 4)].

Tabuľka 5

Požiadavky na certifikáciu úplného rebrového modulu

Postupnosť skúšky	Výška pádu (presnosť 1 %) (mm)	Minimálne posunutie (mm)	Maximálne posunutie (mm)
1	815	46,0	51,0
2	204	23,5	27,5
3	459	36,0	40,0

5.10. Drieková chrbtica

- 5.10.1. Drieková chrbtica sa s pomocou 12 mm hrubej spojovacej doštičky s hmotnosťou $0,205 \pm 0,05$ kg namontuje na špeciálnu certifikačnú maketu hlavy s hmotnosťou $3,9 \pm 0,05$ kg (pozri obrázok 6).
- 5.10.2. Maketa hlavy a drieková chrbtica sa v obrátenej polohe pripevnia na spodok krčného kyvadla ⁽¹⁾, ktoré umožňuje bočný pohyb systému.
- 5.10.3. Krčné kyvadlo je podľa špecifikácie krčného kyvadla vybavené jednoosovým akcelerometrom (pozri obrázok 5).
- 5.10.4. Krčné kyvadlo by malo voľne padať z výšky zvolenej tak, aby sa dosiahla nárazová rýchlosť $6,05 \pm 0,1$ m/s nameraná v mieste akcelerometra kyvadla.
- 5.10.5. Krčné kyvadlo sa spomaľuje z nárazovej rýchlosti na nulu pomocou príslušného zariadenia ⁽²⁾ opísaného v špecifikácii krčného kyvadla (pozri obrázok 5) tak, aby vzťah zmeny rýchlosti a času bol v pásme špecifikovanom na obrázku 8 a v tabuľke 6 tejto prílohy. Všetky kanály sa musia zaznamenávať podľa špecifikácie zaznamenávania dátového kanálu podľa normy ISO 6487:2000 alebo SAE J211 (marec 1995) a musia sa filtrovať digitálne pri CFC 180 podľa normy ISO 6487:2000 alebo pri CFC 180 podľa SAE J211:1995. Spomalenie kyvadla sa musí filtrovať pri CFC 60 podľa normy ISO 6487:2000 alebo pri CFC 60 podľa SAE J211:1995.

Tabuľka 6

Pásma vzťahu zmeny rýchlosti kyvadla a času pre certifikačnú skúšku driekovej chrbtice

Horný časový limit (s)	Rýchlosť (m/s)	Dolný časový limit (s)	Rýchlosť (m/s)
0,001	0,0	0	- 0,05
0,0037	- 0,2397	0,0027	- 0,425
0,027	- 5,8	0,0245	- 6,5
		0,03	- 6,5

- 5.10.6. Maximálny uhol ohnutia makety hlavy vo vzťahu ku kyvadlu (uhol d_{θA} + uhol d_{θC} na obrázku 6) by mal byť od 45,0 do 55,0 stupňov a mal by nastať v rozmedzí od 39,0 do 53,0 ms.
- 5.10.7. Maximálne posuny ťažiska makety hlavy merané v uhloch d_{θA} a d_{θB} (pozri obrázok 6) by mali byť: predný základný uhol kyvadla d_{θA} by mal byť v rozmedzí od 31,0° do 35,0° a mal by nastať v rozmedzí od 44,0 do 52,0 ms a zadný základný uhol kyvadla d_{θB} by mal byť od $0,8 * (\text{uhol } d_{\theta A}) + 2,00$ a $0,8 * (\text{uhol } d_{\theta A}) + 4,50^\circ$ a mal by nastať v rozmedzí od 44,0 do 52,0 ms.

⁽¹⁾ Krčné kyvadlo zodpovedajúce predpisu Spojených štátov American Code of Federal Regulation [49 CFR kapitola V časť 572.33 (vydanie 10-1-00) (pozri aj obrázok 5)].

⁽²⁾ Odporúča sa použitie šesťpalcovej voštiny (pozri obrázok 5).

- 5.10.8. Zataženie driekovej chrbtice sa môže upraviť zmenou v napnutí chrbticového lanka.
- 5.11. Brucho
- 5.11.1. Figurína sedí na rovnej, horizontálnej, pevnej ploche bez zadného operadla. Hrudník je umiestnený vertikálne, zatiaľ čo ramená a nohy sú nastavené horizontálne.
- 5.11.2. Nárazovým telesom je kyvadlo s hmotnosťou $23,4 \pm 0,2$ kg a priemerom $152,4 \pm 0,25$ mm s polomerom hrany 12,7 mm ⁽¹⁾. Nárazové teleso je ôsmimi drôťmi zavesené na pevných závesoch, pričom stredová čiara nárazového telesa sa nachádza aspoň 3,5 m pod pevnými závesmi (pozri obrázok 4).
- 5.11.3. Nárazové teleso je vybavené akcelerometrom citlivým v smere nárazu, ktorý je umiestnený na osi nárazového telesa.
- 5.11.4. Kyvadlo je vybavené horizontálnym nárazovým telesom s čelom v tvare „laktovej opierky“ s hmotnosťou $1,0 \pm 0,01$ kg. Celková hmotnosť nárazového telesa s čelom v tvare „laktovej opierky“ je $24,4 \pm 0,21$ kg. Pevná „laktová opierka“ je 70 ± 1 mm vysoká, 150 ± 1 mm široká a mala by umožňovať vniknutie do brucha v dĺžke aspoň 60 mm. Stredová čiara kyvadla sa zhoduje so stredom „laktovej opierky“.
- 5.11.5. Nárazové teleso by malo do brucha figuríny narážať voľným kývavým pohybom pri nárazovej rýchlosti $4,0 \pm 0,1$ m/s.
- 5.11.6. Smer nárazu je kolmý na predozadnú os figuríny a os nárazového telesa sa zhoduje so stredom stredného snímača sily brucha.
- 5.11.7. Najvyššia sila nárazového telesa vypočítaná zo zrýchlenia nárazového telesa filtrovaného pri CFC 180 podľa normy ISO 6487:2000 a vynásobeného hmotnosťou nárazového telesa/laktovej opierky by mala byť v rozmedzí od 4,0 do 4,8 kN a mala by nastať v rozmedzí od 10,6 do 13,0 ms.
- 5.11.8. Krivky vzťahu sily a času namerané tromi brušnými snímačmi sily sa musia sčítať a filtrovať pri CFC 600 podľa normy ISO 6487:2000. Najvyššia sila tohto súčtu by mala byť v rozmedzí od 2,2 do 2,7 kN a mala by nastať v rozmedzí od 10,0 do 12,3 ms.
- 5.12. Panva
- 5.12.1. Figurína sedí na rovnej, horizontálnej, pevnej ploche bez zadného operadla. Hrudník je umiestnený vertikálne, zatiaľ čo ramená a nohy sú nastavené horizontálne.
- 5.12.2. Nárazovým telesom je kyvadlo s hmotnosťou $23,4 \pm 0,2$ kg a priemerom $152,4 \pm 0,25$ mm s polomerom hrany 12,7 mm ⁽²⁾. Nárazové teleso je ôsmymi drôťmi zavesené z pevných závesných čapov, pričom stredová čiara nárazového telesa sa nachádza aspoň 3,5 m pod pevnými závesnými čapmi (pozri obrázok 4).
- 5.12.3. Nárazové teleso je vybavené akcelerometrom citlivým v smere nárazu, ktorý je umiestnený na osi nárazového telesa.
- 5.12.4. Nárazové teleso by malo do panvy figuríny naraziť voľným kývavým pohybom pri nárazovej rýchlosti $4,3 \pm 0,1$ m/s.
- 5.12.5. Smer nárazu je kolmý na predozadnú os figuríny a os nárazového telesa sa zhoduje so stredom bodu H zadnej dosky.
- 5.12.6. Najvyššia sila nárazového telesa vypočítaná zo zrýchlenia nárazového telesa filtrovaného pri CFC 180 podľa normy ISO 6487:2000 a vynásobeného hmotnosťou nárazového telesa by mala byť v rozmedzí od 4,4 do 5,4 kN a mala by nastať v rozmedzí od 10,3 do 15,5 ms.
- 5.12.7. Sila pôsobiaca na lonovú sponu, filtrovaná pri CFC 600 podľa normy ISO 6487:2000, by mala byť v rozmedzí od 1,04 do 1,64 kN a mala by vzniknúť pri rýchlosti od 9,9 do 15,9 ms.

⁽¹⁾ Krčné kyvadlo zodpovedajúce predpisu Spojených štátov American Code of Federal Regulation [49 CFR kapitola V časť 572.36 (vydanie 10-1-00) (pozri aj obrázok 4)].

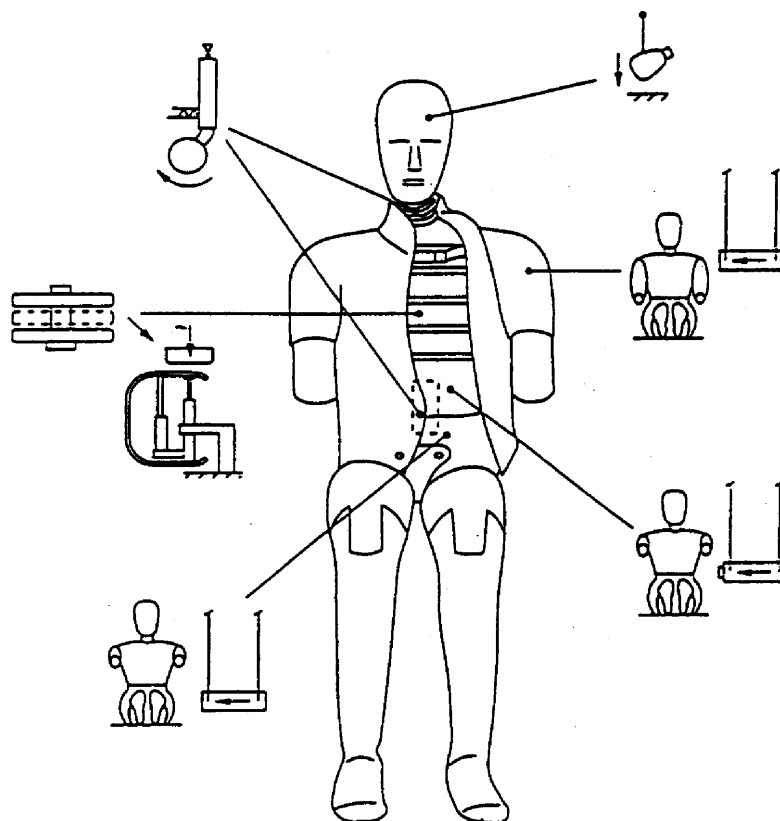
⁽²⁾ Krčné kyvadlo zodpovedajúce predpisu Spojených štátov American Code of Federal Regulation [49 CFR kapitola V časť 572.36 (vydanie 10-1-00) (pozri aj obrázok 4)].

5.13. Nohy

5.13.1. Pre nohy nie je definovaný žiadny postup dynamickej certifikácie.

Obrázok 3

Prehľad zostavy pre certifikačnú skúšku figuríny pre bočný náraz

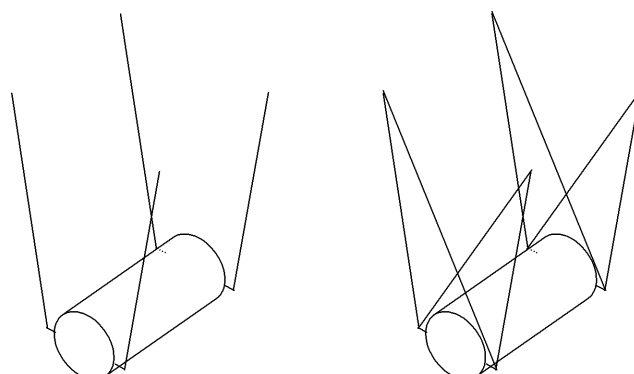

Obrázok 4

Zavesenie nárazového kyvadla s hmotnosťou 23,4 kg

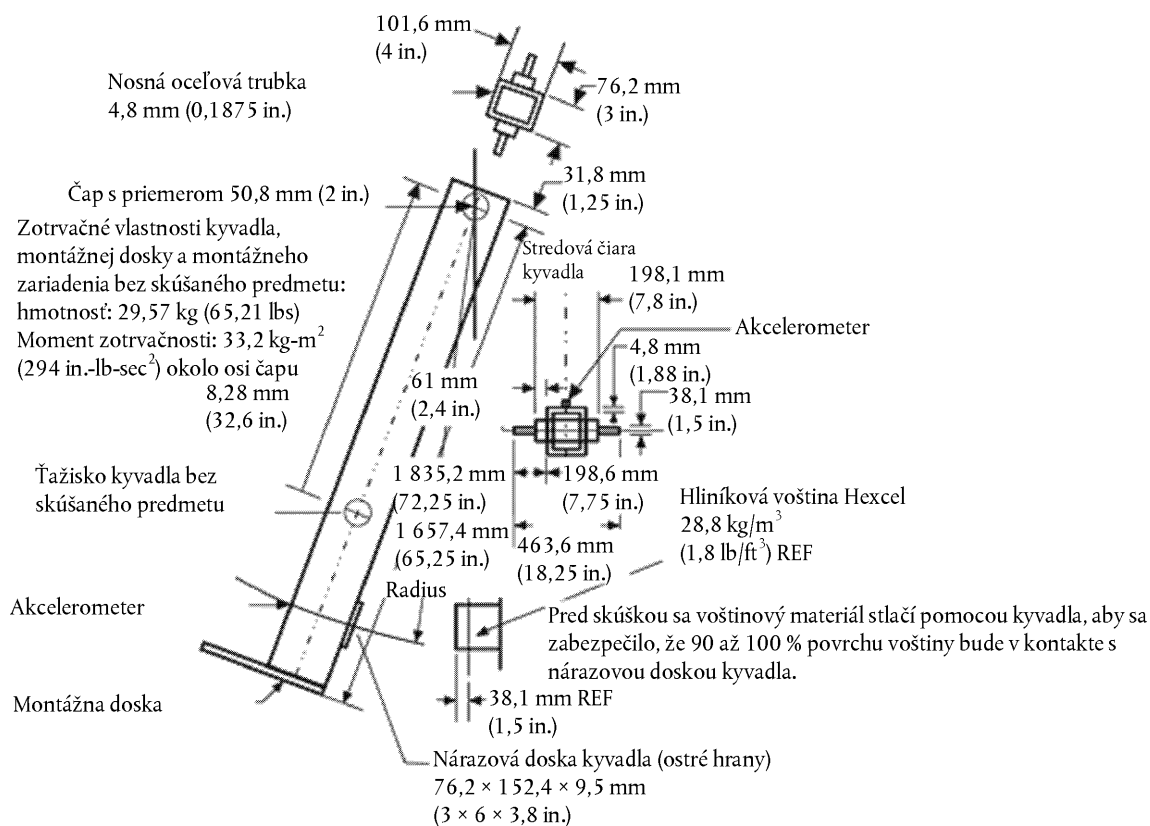
Vľavo: zavesenie štyrmi drôtmí (bez križujúcich sa drôtov)

Vpravo: zavesenie ôsmimi drôtmí

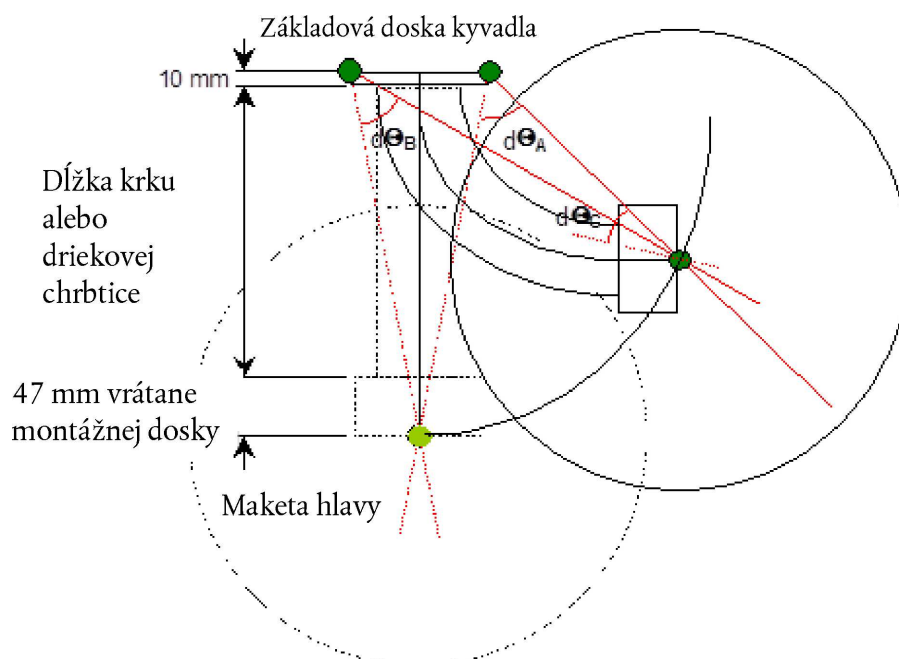
Obrázok 5

Pásmo vzťahu spomalenia kyvadla a času pre certifikačnú skúšku krku

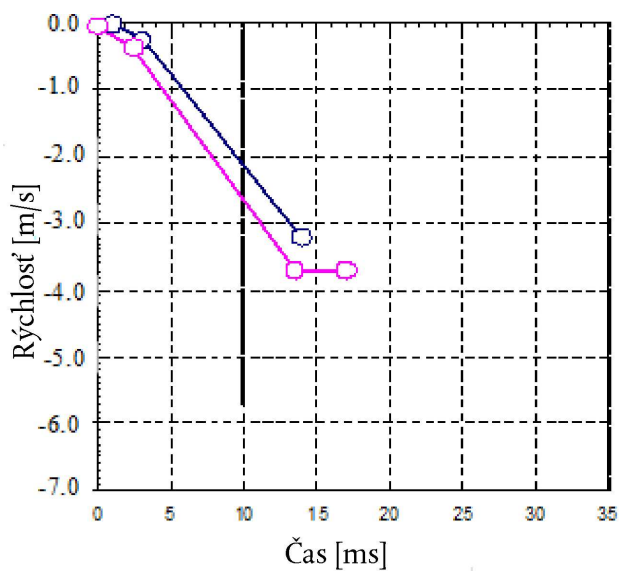
Obrázok 6

Pásmo vzťahu spomalenia kyvadla a času pre certifikačnú skúšku driekovej chrbtice

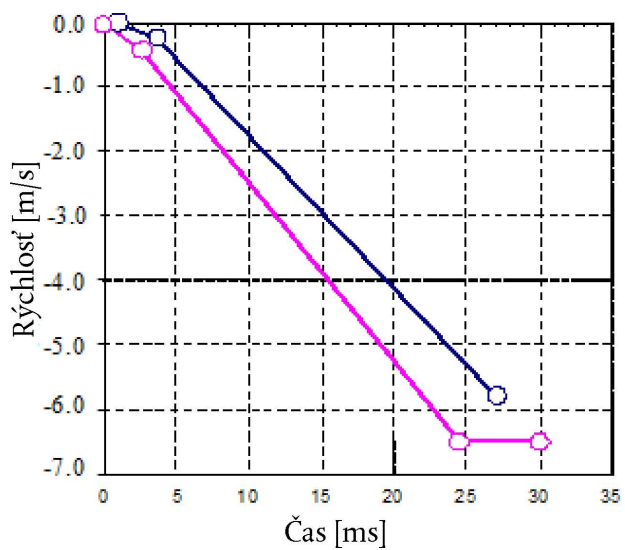
Obrázok 7

Pásma vzťahu zmeny rýchlosti kyvadla a času pre certifikačnú skúšku krku

Obrázok 8

Pásma vzťahu zmeny rýchlosti kyvadla a času pre certifikačnú skúšku driekovej chrbtice

PRÍLOHA 7

INŠTALÁCIA FIGURÍNY PRE BOČNÝ NÁRAZ

1. VŠEOBECNÉ USTANOVENIA
- 1.1. Figurína pre bočný náraz opísaná v prílohe 6 k tomuto predpisu sa má použiť podľa nasledujúceho postupu inštalácie.
2. INŠTALÁCIA
- 2.1. Kolené a členkové kĺby sa nastavujú tak, aby len podopierali lýtkovú časť nohy a chodidlo natiahnuté vo vodorovnej polohe (nastavenie 1 až 2 g).
- 2.2. Skontroluje sa, či je figurína prispôbená požadovanému smeru nárazu.
- 2.3. Figurína musí byť oblečená do priliehavých bavlnených elastických nohavíc siahajúcich do polovice lýtky a môže mať priliehavú bavlnenú elastickú košeľu s krátkymi rukávami.
- 2.4. Na každom chodidle musí byť obutá topánka.
- 2.5. Figurína sa umiestni na krajné predné sedadlo na strane nárazu podľa špecifikácie postupu skúšky bočného nárazu.
- 2.6. Rovina symetrie figuríny sa musí zhodovať s vertikálnou stredovou rovinou špecifikovaného miesta na sedenie.
- 2.7. Panva figuríny sa musí umiestniť tak, aby priečna priamka prechádzajúca cez body H figuríny bola kolmá na pozdĺžnu stredovú rovinu sedadla. Priamka prechádzajúca bodmi H figuríny musí byť horizontálna s maximálnym sklonom $\pm 2^\circ$ ⁽¹⁾.

Správna poloha panvy figuríny sa môže skontrolovať vo vzťahu k bodu H mechanizmu na určenie bodu H, a to s pomocou otvorov M_3 v zadných doskách na určenie bodu H na každej strane panvy ES-2. Otvory M_3 sú označené ako „Hm“. Mali by byť umiestnené v kruhu s polomerom 10 mm okolo bodu H mechanizmu na určenie bodu H.

Správna poloha panvy figuríny
- 2.8. Horná časť hrudníka sa musí nakloniť dopredu a potom tesne pritlačiť k operadlu sedadla (pozri poznámku 1). Plecia figuríny sa musia posunúť celkom dozadu.
- 2.9. Bez ohľadu na to, na ktorom mieste figurína sedí, musí uhol medzi hornou časťou ramena a referenčnou priamkou trup/rameno na každej strane byť $40^\circ \pm 5^\circ$. Referenčná priamka trup/rameno je definovaná ako priesečnica roviny tangenciálnej k prednej strane rebier a pozdĺžnej vertikálnej roviny figuríny, ktorá prechádza ramenom.
- 2.10. Pri inštalácii na miesto vodiča sa bez toho, aby došlo k pohybu panvy alebo trupu, umiestni pravé chodidlo figuríny na nestlačený pedál plynu, pričom päta musí spočívať čo možno najviac vpredu na podlahe. Ľavé chodidlo sa nastaví kolmo k lýtkovej časti nohy, pričom päta spočíva na podlahe v rovnakej priečnej priamke ako päta pravého chodidla. Kolená figuríny sa nastavujú tak, aby ich vonkajší povrch ležal 150 ± 10 mm od roviny symetrie figuríny. Ak je to v rámci týchto obmedzení možné, stehná figuríny sa umiestnia tak, aby sa dotýkali sedadla.
- 2.11. V prípade inštalácie na ostatných miestach na sedenie sa bez toho, aby došlo k pohybu panvy alebo trupu, umiestnia päty figuríny čo možno najviac vpredu na podlahe bez stlačenia čalúnenia sedadla väčšieho, než je stlačenie spôsobené hmotnosťou nohy. Kolená figuríny sa nastavujú tak, aby ich vonkajší povrch ležal 150 ± 10 mm od roviny symetrie figuríny.

⁽¹⁾ Figurína môže byť vybavená snímačmi sklonu v hrudníku a v panve. Tieto prístroje môžu pomôcť pri dosiahnutí požadovanej polohy.

PRÍLOHA 8

ČIASTKOVÁ SKÚŠKA

1. ÚČEL
Účelom týchto skúšok je overiť, či upravené vozidlo vykazuje aspoň také (alebo lepšie) vlastnosti absorpcie energie ako typ vozidla schválený podľa tohto predpisu.
2. POSTUPY A INŠTALÁCIE
 - 2.1. Referenčné skúšky
 - 2.1.1. Vykonajú sa dve dynamické skúšky s použitím dvoch odlišných nárazových telies (obrázok 1), pričom sa použije pôvodný materiál čalúnenia skúšaný počas typového schvaľovania vozidla, namontovaný na novej bočnej konštrukcii vozidla, ktoré je predmetom typového schvaľovania.
 - 2.1.1.1. Nárazové teleso v tvare hlavy vymedzené v bode 3.1.1 musí udrieť rýchlosťou 24,1 km/h do oblasti, do ktorej počas typového schvaľovania vozidla narazila hlava figuríny EUROSID. Výsledok skúšky sa zaznamená a vypočíta sa kritérium zaťaženia hlavy (ďalej len „HPC“). Táto skúška sa však nebude vykonávať, ak počas skúšok opísaných v prílohe 4 k tomuto predpisu: nedošlo k žiadnemu kontaktu s hlavou, alebo ak hlava prišla iba do kontaktu so zasklením okna, pokiaľ zasklenie okna nie je z vrstveného skla.
 - 2.1.1.2. Nárazové teleso v tvare trupu vymedzené v bode 3.2.1 musí udrieť rýchlosťou 24,1 km/h do bočnej oblasti, do ktorej počas typového schvaľovania vozidla narazilo plece, rameno a hrudník figuríny EUROSID. Výsledok skúšky sa zaznamená a vypočíta sa HPC.
 - 2.2. Schvaľovacia skúška
 - 2.2.1. Skúšky uvedené v bodoch 2.1.1.1 a 2.1.1.2 sa zopakujú, pričom sa použijú nové materiály čalúnenia, sedadlo atď. predložené na účely rozšírenia typového schválenia, a namontované na novej bočnej konštrukcii vozidla. Nové výsledky sa zaznamenajú a vypočíta sa ich HPC.
 - 2.2.1.1. Ak sú HPC vypočítané z výsledkov obidvoch schvaľovacích skúšok nižšie ako HPC získané počas referenčných skúšok (vykonaných s použitím pôvodných materiálov čalúnenia alebo sedadiel schváleného typu), rozšírenie schválenia sa udelí.
 - 2.2.1.2. Ak sú nové HPC vyššie ako HPC získané počas referenčných skúšok, musí sa vykonať nová skúška v plnom rozsahu (s použitím navrhovaného čalúnenia/sedadiel/atď.).
 3. SKÚŠOBNÉ ZARIADENIE
 - 3.1. Nárazové teleso v tvare hlavy (obrázok 2)
 - 3.1.1. Toto zariadenie pozostáva z pevného, plne lineárne vedeného nárazového telesa s hmotnosťou 6,8 kg. Jeho nárazová plocha je polguľovitá s priemerom 165 mm.
 - 3.1.2. Maketa hlavy musí byť vybavená dvoma akcelerometrami a zariadením na meranie rýchlosti, pričom všetky sú schopné merať hodnoty v smere nárazu.
 - 3.2. Nárazové teleso v tvare trupu (obrázok 3)
 - 3.2.1. Toto zariadenie pozostáva z pevného, plne lineárne vedeného nárazového telesa s hmotnosťou 30 kg. Jeho rozmery a priečny rez sú znázornené na obrázku 3.
 - 3.2.2. Blok trupu musí byť vybavený dvoma akcelerometrami a zariadením na meranie rýchlosti, ktoré sú schopné merať hodnoty v smere nárazu.

PRÍLOHA 9

SKÚŠOBNÉ POSTUPY TÝKAJÚCE SA OCHRANY CESTUJÚCICH VO VOZIDLÁCH NA ELEKTRICKÝ POHON PRED VYSOKÝM NAPÄTÍM A VYLIATÍM ELEKTROLYTU

V tejto prílohe sú opísané skúšobné postupy na preukázanie súladu s požiadavkami na elektrickú bezpečnosť podľa bodu 5.3.7. Vhodnou alternatívou postupu na meranie izolačného odporu opísaného v nasledujúcich bodoch sú napríklad merania megaohmmetrom alebo osciloskopom. V takom prípade môže byť nevyhnutné deaktivovať palubný systém monitorovania izolačného odporu.

Pred vykonaním nárazovej skúšky vozidla sa musí odmerať napätie vysokonapäťovej zbernice (V_b) (pozri obrázok 1), ktoré sa zaznamená, aby sa potvrdilo, že je v rozsahu prevádzkového napätia vozidla stanoveného výrobcom vozidla.

1. PRÍPRAVA SKÚŠKY A VYBAVENIE

Ak sa použije funkcia vypnutia vysokého napätia, merania sa vykonávajú z oboch strán zariadenia vykonávajúceho funkciu vypnutia.

Ak je však vypínač vysokého napätia integrálnou súčasťou REESS alebo systému konverzie energie a pokiaľ sú vysokonapäťová zbernica REESS alebo systému konverzie energie po nárazovej skúške chránené podľa stupňa ochrany IPXXB, merania sa môžu uskutočniť len medzi zariadením vykonávajúcim funkciu vypnutia a elektrickou záťažou.

Voltmeter použitý pri tejto skúške musí merať hodnoty jednosmerného prúdu a jeho vnútorný odpor musí byť aspoň 10 M Ω .

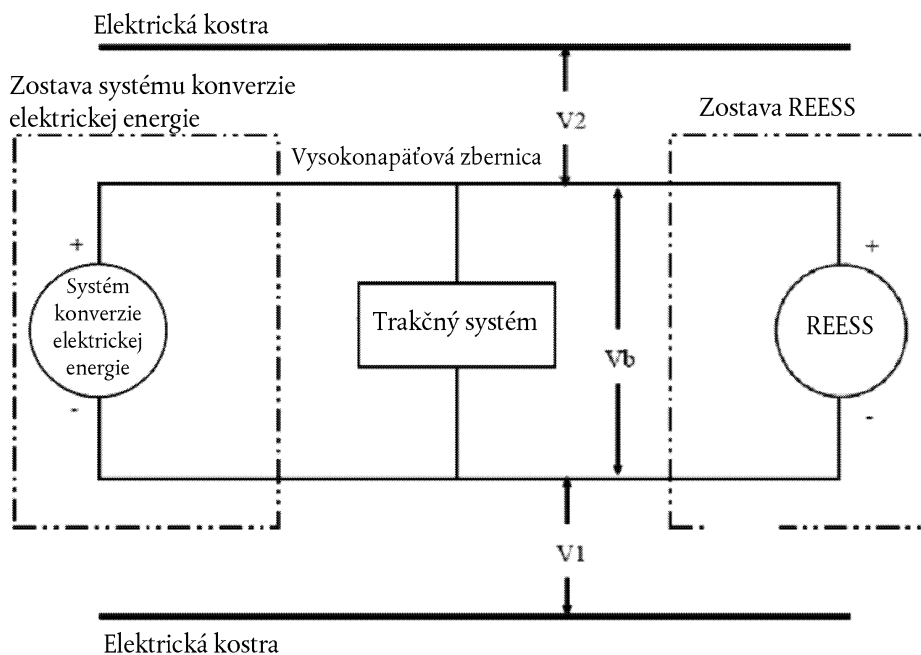
2. PRI MERANÍ NAPÄTIA SA MÔŽU UPLATNIŤ TIETO POKYNY.

Po nárazovej skúške sa stanovujú napätia vysokonapäťovej zbernice (V_b , V_1 , V_2) (pozri obrázok 1).

Meranie napätia sa musí vykonať najskôr 5 sekúnd po náraze, no najneskôr 60 sekúnd po náraze.

Tento postup sa nepoužije, ak počas skúšky nie je elektrická hnacia sústava napájaná.

Obrázok 1

Meranie V_b , V_1 , V_2

3. POSTUP POSUDZOVANIA PRE NÍZKE HODNOTY ELEKTRICKEJ ENERGIE

Pred nárazom sa spínač S_1 a známy vybíjací odpor R_e paralelne pripoja k príslušnej kapacite (pozri obrázok 2).

Najskôr 5 sekúnd po náraze a najneskôr 60 sekúnd po ňom sa vypínač S_1 uzavrie a odmeria a zaznamená sa napätie V_b a prúd I_e . Súčin napätia V_b a prúdu I_e sa integruje v čase od okamihu uzavretia spínača S_1 (t_c) až kým napätie V_b neklesne pod hranicu vysokého napätia 60 V DC (t_h). Výsledná integrácia sa rovná celkovej energii (TE) v jouloch.

$$a) TE = \int_{t_c}^{t_h} V_b \times I_e dt$$

Pokiaľ sa V_b meria v okamihu medzi 5 sekundami a 60 sekundami po náraze a kapacita kondenzátorov X (C_x) je podľa údajov výrobcu, celková energia (TE) sa vypočíta podľa nasledujúcej rovnice:

$$b) TE = 0,5 \times C_x \times (V_b^2 - 3\,600)$$

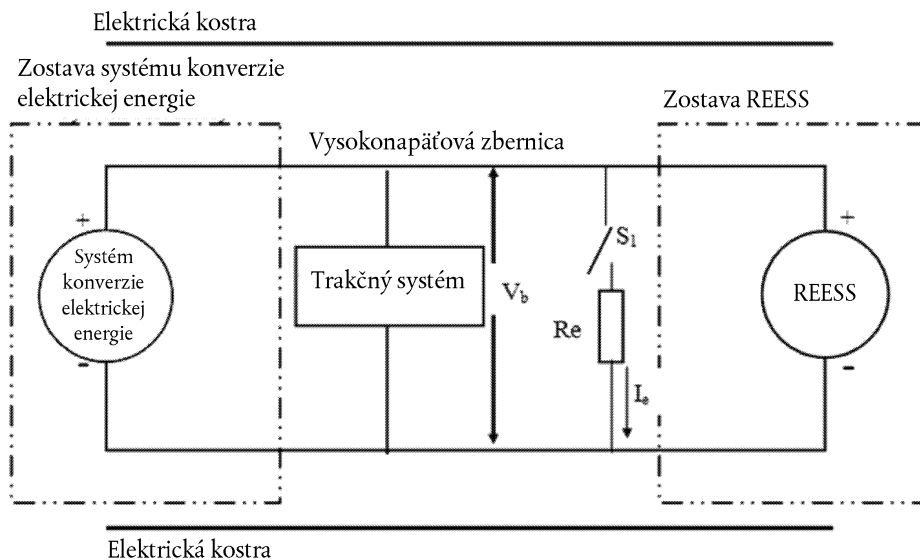
Pokiaľ sa V_1, V_2 (pozri obrázok 1) merajú v okamihu medzi 5 sekundami a 60 sekundami po náraze a kapacita kondenzátorov Y (C_{y1}, C_{y2}) je podľa údajov výrobcu, celková energia (TE_{y1}, TE_{y2}) sa vypočíta podľa nasledujúcich rovníc:

$$c) TE_{y1} = 0,5 \times C_{y1} \times (V_1^2 - 3\,600)$$

$$TE_{y2} = 0,5 \times C_{y2} \times (V_2^2 - 3\,600)$$

Tento postup sa nepoužije, ak počas skúšky nie je elektrická hnacia sústava napájaná.

Obrázok 2

Príklad merania energie vysokonapäťovej zbernice uloženej v kondenzátoroch X

4. FYZICKÁ OCHRANA

Po vykonaní nárazovej skúšky vozidla sa všetky časti obklopujúce vysokonapäťové komponenty musia otvoriť, rozobrať alebo vybrať bez použitia náradia. Všetky zostávajúce okolité časti sa považujú za súčasť fyzickej ochrany.

Na účely posúdenia elektrickej bezpečnosti sa do každej medzery alebo každého otvoru fyzickej ochrany skúšobnou silou $10\text{ N} \pm 10\%$ vloží kĺbový skúšobný prst opísaný na obrázku v doplnku k tejto prílohe. Ak kĺbový skúšobný prst čiastočne alebo úplne prenikne do fyzickej ochrany, musí sa umiestniť do všetkých polôh opísaných nižšie.

Z východiskovej priamej polohy sa oba kĺby skúšobného prsta postupne ohýbajú až do uhla 90° vzhľadom k osi príľahlej časti prsta a umiestnia sa do každej novej polohy.

Vnútorne elektrické ochranné bariéry sa považujú za súčasť krytu.

V prípade potreby by sa medzi kĺbový skúšobný prst a živé časti elektrickej ochranné bariéry alebo krytu, ktoré sú pod vysokým napätím, mal pripojiť zdroj nízkeho napätia (minimálne 40 V a maximálne 50 V) sériovo zapojený s vhodným svietidlom.

4.1. Podmienky pre schválenie

Požiadavky bodu 5.3.7.1.3 sa považujú za splnené, ak sa kĺbový skúšobný prst opísaný na obrázku v doplnku k tejto prílohe nemôže dostať do kontaktu so živými časťami pod vysokým napätím.

V prípade potreby sa na kontrolu toho, či sa kĺbový skúšobný prst nedotýka vysokonapäťových zberníc, môže použiť zrkadlo alebo fibroskop.

Ak sa táto požiadavka overuje signálnym obvodom medzi kĺbovým skúšobným prstom a živými časťami pod vysokým napätím, svietidlo sa nesmie rozsvietiť.

5. IZOLAČNÝ ODPOR

Izolačný odpor medzi vysokonapäťovou zbernicou a elektrickou kostrou sa môže preukázať buď meraním alebo kombináciou merania a výpočtu.

Ak sa izolačný odpor preukazuje meraním, mali by sa dodržať tieto pokyny.

Zmeria a zaznamená sa napätie (V_b) medzi zápornou a kladnou stranou vysokonapäťovej zbernice (pozri obrázok 1).

Zmeria a zaznamená sa napätie (V_1) medzi zápornou stranou vysokonapäťovej zbernice a elektrickou kostrou (pozri obrázok 1).

Zmeria a zaznamená sa napätie (V_2) medzi kladnou stranou vysokonapäťovej zbernice a elektrickou kostrou (pozri obrázok 1).

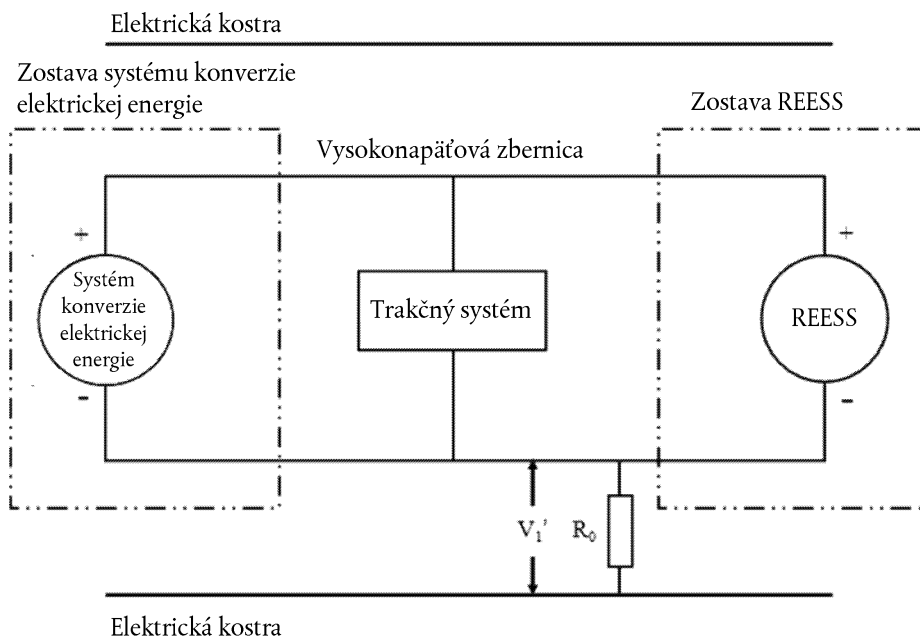
Ak je V_1 väčšie alebo rovné V_2 , medzi zápornú stranu vysokonapäťovej zbernice a elektrickú kostru sa vloží štandardný známy odpor (R_o). S vloženým odporom R_o sa zmeria napätie (V_1') medzi zápornou stranou vysokonapäťovej zbernice a elektrickou kostrou vozidla (pozri obrázok 3). Izolačný odpor (R_i) sa vypočíta podľa ďalej uvedenej rovnice.

$$R_i = R_o \cdot (V_b/V_1' - V_b/V_1) \text{ alebo } R_i = R_o \cdot V_b \cdot (1/V_1' - 1/V_1)$$

Výsledný odpor R_i , ktorý je hodnotou elektrického izolačného odporu v ohmoch (Ω) sa vydělí pracovným napätím vysokonapäťovej zbernice vo voltoch (V).

$$R_i (\Omega/V) = R_i (\Omega) / \text{pracovné napätie (V)}$$

Obrázok 3

Meranie V_1'

Ak je V_2 väčšie než V_1 , medzi kladnú stranu vysokonapäťovej zbernice a elektrickú kostru sa vloží štandardný známy odpor (R_0). S vloženým odporom R_0 sa zmeria napätie (V_2') medzi kladnou stranou vysokonapäťovej zbernice a elektrickou kostrou (pozri obrázok 4).

Izolačný odpor (R_i) sa vypočíta podľa ďalej uvedenej rovnice.

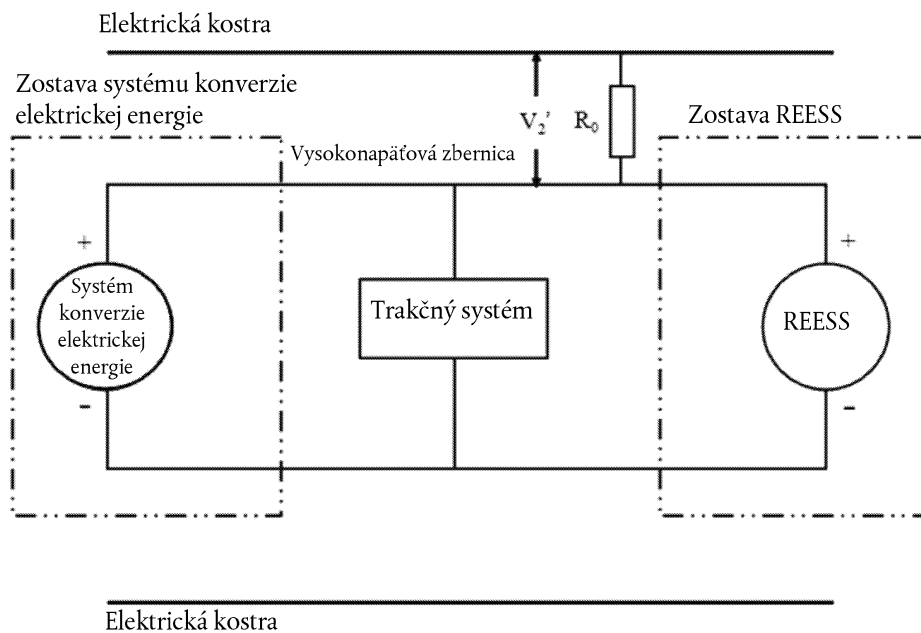
$$R_i = R_0 \cdot (V_b/V_2' - V_b/V_2) \text{ alebo } R_i = R_0 \cdot V_b \cdot (1/V_2' - 1/V_2)$$

Výsledný odpor R_i , ktorý je hodnotou elektrického izolačného odporu v ohmoch (Ω) sa vydělí pracovným napätím vysokonapäťovej zbernice vo voltoch (V).

$$R_i (\Omega/V) = R_i (\Omega) / \text{pracovné napätie (V)}$$

$$R_i = R_0 \cdot (V_b/V_2' - V_b/V_2) \text{ alebo } R_i = R_0 \cdot V_b \cdot (1/V_2' - 1/V_2)$$

Obrázok 4

Meranie V_2'

Poznámka: Štandardným známym odporom R_0 (v Ω) by mala byť hodnota minimálneho požadovaného izolačného odporu (v Ω/V) vynásobená pracovným napätím (vo V) vozidla $\pm 20\%$. R_0 nemusí presne zodpovedať tejto hodnote, pretože rovnice sú platné pre akýkoľvek R_0 ; avšak hodnota R_0 v tomto rozsahu by mala zabezpečiť dobré rozlíšenie pre merania napätí.

6. VYLÍATIE ELEKTROLYTU

V prípade potreby sa na fyzickú ochranu musí aplikovať vhodná krycia vrstva umožňujúca potvrdiť prípadný únik elektrolytu z REESS po nárazovej skúške.

Pokiaľ výrobca neposkytne prostriedky na rozlíšenie únikov rôznych kvapalín, považuje sa každý únik kvapaliny za únik elektrolytu.

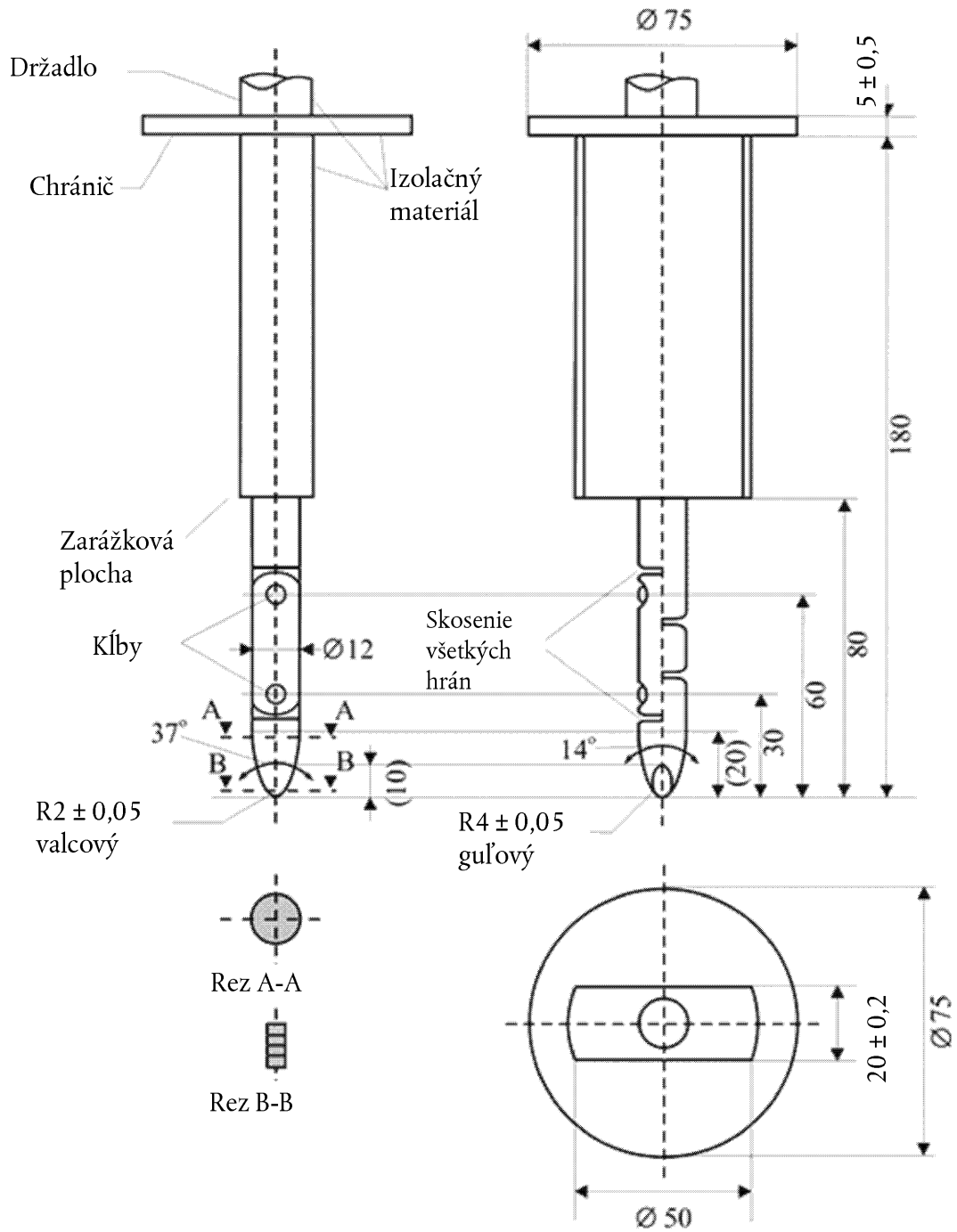
7. ZHODA S POŽIADAVKAMI NA ZADRŽANIE REESS SA MUSÍ STANOVÍŤ VIZUÁLNOU KONTROLOU.

Doplnok

KÍBOVÝ SKÚŠOBNÝ PRST (IPXXB)

Obrázok

Kíbový skúšobný prst

Materiál: kov, pokiaľ nie je uvedené inak.

Dĺžkové rozmery v milimetroch.

Tolerancie rozmerov sa uvádzajú bez špecifickej tolerancie:

- a) v prípade uhlov: $0/ - 10^\circ$;
- b) v prípade dĺžkových rozmerov:
 - i) do 25 mm: $0/ - 0,05$ mm;
 - ii) viac ako 25 mm: $\pm 0,2$ mm.

Oba kĺby musia umožniť pohyb v tej istej rovine a v rovnakom smere pod uhlom 90° s toleranciou od 0 až $+ 10^\circ$.

ISSN 1977-0790 (elektronické vydanie)
ISSN 1725-5147 (papierové vydanie)

Úrad pre vydávanie publikácií Európskej únie
2985 Luxemburg
LUXEMBURSKO

SK